

მარია ლუკინა

ინტერვიუს ტექნიკა

სახელმძღვანელო უნივერსიტეტებისთვის

მ.: Aspect Press, 2003 წ.

ეს სახელმძღვანელო ეძღვნება კურსის ყველაზე მნიშვნელოვან განყოფილებას "ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის საფუძვლები" და მას არ აქვს ანალოგი საშინაო ლიტერატურაში. წიგნი ჩაწერილია, როგორც პრაქტიკული სახელმძღვანელო მომავალი ჟურნალისტებისთვის. ამით ავტორი ითვალისწინებს პრაქტიკოსი ჟურნალისტების, აგრეთვე რუსი და უცხოელი კოლეგების გამოცდილებას.

წიგნი განკუთვნილია პედაგოგებისთვის, ასპირანტებისთვის და უნივერსიტეტებისა და სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებების სტუდენტებისთვის, რომლებიც ჟურნალისტებს ამზადებენ.

შესავალი

თავი 1. ინტერვიუს კონცეფციები

§ 1. ინტერვიუს მიდგომები

§ 2. ინტერვიუების ტიპები

§ 3. ინტერვიუების ორგანიზების ფორმები

თავი 2. ინტერვიუების მიმართულება

§ 1. ინტერვიუსთვის მომზადება

§ 2. ინტერვიუს დრამა

§ 3. ინტერვიუს დასრულება

თავი 3. კითხვების დასმის ხელოვნება

§ 1. კითხვა პასუხისთვის

§ 2. კითხვები ღია და დახურული

§ 3. შეკითხვების მრავალფეროვნება

§ 4. კითხვები, რომ თავიდან ავიცილოთ

თავი 4. უფრო მეტი ვიდრე სიტყვები

§ 1. მოსმენის უნარი

2. როგორ "კითხულობენ" ადამიანები ხალხს

§ 3. ჩაწერისა და კომუნიკაციის საშუალებები

თავი 5. ინტერვიუები: ხალხი და გარემოებები

Special 1. განსაკუთრებული გარემოებები

§ 2. რთული თანამოსაუბრეები

თავი 6. ინტერვიუები: სამართალი და ეთიკური დასკვნები

1. ინფორმაციის კონფიდენციალურობა, ინფორმატორის ანონიმურობა

§ 2. ჟურნალისტის ანონიმურობა

§ 3. საიდუმლოებები, რომლებიც უნდა დაიცვან

§ 4. დამალული ჩანაწერი

5. დაშინება, მასკარადი, პროფესიის შეცვლა

§ 6. მოსაკრებელი ინტერვიუსთვის

თავი 7. ინტერვიუები ბეჭდვის, ჰაერის, ინტერნეტისთვის

§ 1. ინტერვიუების მომზადება ბეჭდვისთვის

§ 2. ინტერვიუ ეთერში

§ 3. ინტერვიუ გლობალურ ქსელში

ლიტერატურა

თავი 1

ინტერვიუ კონცეფციები

§ 1. ინტერვიუს მიდგომები

§ 2. ინტერვიუების ტიპები

§ 3. ინტერვიუების ორგანიზების ფორმები

ინტერვიუ არის ინფორმაციის მოპოვების ყველაზე გავრცელებული მეთოდი, რომელსაც მთელ მსოფლიოში იყენებენ ჟურნალისტები. ამერიკელი მკვლევარების შეფასებით, ინტერვიუები "ჭამს" მათი სამუშაო დროის 80-დან 90% -მდე. ზოგადად მიღებული ამ პროფესიულ საქმიანობაში არანაკლებ მნიშვნელოვანია - დაკვირვება და დოკუმენტებთან მუშაობა. შემეცნებითი სამივე მეთოდი ხორციელდება ყოვლისმომცველი მეთოდით და, კომპლემენტარობის პრინციპის თანახმად, დასახული ამოცანებიდან გამომდინარე, წარმოადგენს ჟურნალისტური მიზნის მთავარ ან დამხმარე ინსტრუმენტს. ამავდროულად, როგორც პრაქტიკამ აჩვენა, ინტერვიუები, როგორც "ცოცხალ" წყაროსთან კონტაქტი, უფრო ხშირად ვიდრე სხვა მეთოდები იძლევა მასალას პუბლიკაციებისათვის: მისი მომზადებისას გამოყენებული დოკუმენტები არ შეცვლის "ცოცხალ" ადამიანურ მტკიცებულებებს.

ხალხთან კომუნიკაციისგან იზოლირებული დაკვირვება, სავარაუდოდ, არ იძლევა სრულ სურათს, რადგან ის ავსებს პუბლიკაციას აუცილებელი დეტალებით. საუბარი კომპეტენტურ თანამოსაუბრესთან შეიძლება არა მხოლოდ საინტერესო იყოს ინფორმაციის მიღების მეთოდის თვალსაზრისით, არამედ თვითშეფასებული იყოს როგორც ტექსტი, ჟანრი. ისეთი თვისებების გამო, როგორცაა წყაროს პირდაპირი საუბარი, ინფორმაციის გადაცემის დიალოგის რეჟიმი, დრამატული ელემენტების გამოყენების შესაძლებლობა, განსაკუთრებული კითხვა და მარტივია აღქმა (დინამიზმი და მეტყველების პერიოდების სიმცირე, ხმოვანი მრავალხმიანობა), ინტერვიუ დიდი ხანია შედის ჟურნალისტური ჟანრების პალიტრაში. მას პროფესიონალები იყენებენ როგორც ყველაზე პოპულარულ ფორმატს ბეჭდური მედიის, რადიოსა და სატელევიზიო მაუწყებლობისთვის. მაგრამ, როგორც ჩანს, იგი თავის ადგილს დაიკავებს ახალ, ონლაინ მედიაში.

ინტერვიუების მეთოდი ინტერპერსონალური კომუნიკაციის პრაქტიკაში გავრცელებულია. ეს არის ერთ-ერთი საქმიანობა, რომლის საშუალებითაც

ჟურნალისტები აგროვებენ ინფორმაციას. სხვა მაგალითები: გასაუბრება სამუშაოს შესახებ; ექიმის დანიშვნისას პაციენტთან გასაუბრება; საოფისე მოლაპარაკებები; დაკითხვა სასამართლო საქმის გარემოებების გასარკვევად; სოციოლოგიური გამოკვლევა; მარკეტინგული კვლევები და ა.შ. - ეს არის ინტერვიუების ტიპი, ამ სიტყვის ფართო გაგებით. მისი განხორციელების პროცესში ხდება ინფორმაციის შეგროვება, თითოეულ შემთხვევაში ძალიან სპეციფიკური ბიზნესისთვის ან პირადი მიზნები. მეთოდური გაგებით, მათ ბევრი საერთო აქვთ. ამიტომ, ჩვენ ხშირად ვიღებთ ცოდნას ინტერვიუს მეთოდების შესახებ ჟურნალისტიკისგან შორს მყოფი სფეროებიდან, მაგალითად, ფსიქოლოგიის, სოციოლოგიის ან სხვა აკადემიური დისციპლინებისგან. ამასთან, ჟურნალისტური პროფესიის კონტექსტში ინტერვიუს აქვს საკუთარი სპეციფიკა და განმარტებები. აქ არის რამოდენიმე მათგანი.

”ინტერვიუ არის პრესის წარმომადგენლის საუბარი ზოგიერთ საზოგადო მოღვაწესთან, საზოგადოებრივი ინტერესის მქონე აქტუალურ თემებზე” [1].

”ინტერვიუ ჟურნალისტიკის ჟანრია, ჟურნალისტის საუბარი ერთ ან რამდენიმე პირთან ნებისმიერ აქტუალურ თემაზე” [2].

”საუბარი ბეჭდვისთვის (ან რადიოთი, ტელევიზიით მაუწყებლობისთვის) გამიზნულ პირთან” [3].

ამ განმარტებებში აქცენტები განთავსებულია ჟურნალისტური ინტერვიუს სხვადასხვა მხარეს - ინტერვიუს მეთოდი (ინფორმაციის შეგროვების მეთოდი), ინტერვიუს ჟანრი (ინფორმაციის წარმოდგენის ფორმა). ამასთან, ისინი შეიცავს არსებით კომპონენტს, რომელიც განასხვავებს ჟურნალისტიკის ხასიათს კომუნიკაციის სხვა ფორმებისგან. "საზოგადოებრივი ინტერესი", "ცხელი საკითხი", "პრესისთვის" - ეს არის ამ განმარტებების საკვანძო სიტყვები, რომლებიც მიუთითებს ამ განსხვავებაზე. გამოდის, რომ ინტერვიუ ჟურნალისტსა და თანამოსაუბრეს შორის არის საუბარი ორ ადამიანს შორის, არა მხოლოდ ინფორმაციის გაცვლის მიზნით, არამედ ახალი ინფორმაციის პროდუქტის - შესაბამისი, სოციალურად მნიშვნელოვანი, გამოსაქვეყნებლად შექმნის მიზნით.

ჟურნალისტური ინტერვიუ, იქნება ეს დაბეჭდილი, როგორც საუბარი, თუ სხვა ჟანრის მასალებისთვისაა გათვალისწინებული ინფორმაცია, თავისი ბუნებით განსაკუთრებული სოციალური მნიშვნელობის ფენომენია. მისი ქცევის დროს მიღებული ინფორმაცია მიზნად ისახავს არა მხოლოდ საუბრის მონაწილეთა

ცნობისმოყვარეობის დაკმაყოფილებას ან პირადი, პროფესიული, კორპორატიული მიზნებისთვის. ინტერვიუში, თანამოსაუბრეები - ჟურნალისტი (ინტერვიუერი) და მისი პარტნიორი (ინტერვიუერი) - მონაწილეობენ ინფორმაციის გაცვლაში კომუნიკაციის მთავარი, თუმცა უხილავი, მესამე მონაწილის - აუდიტორიის გაჯერებისთვის.

§ 1. ინტერვიუს მიდგომები

ჟურნალისტიკა გათავაზობთ ინტერვიუს რამდენიმე მიდგომას. ისინი შემუშავდა წლების განმავლობაში, როგორც პრაქტიკულ, ასევე თეორიულ კვლევაში. ჟურნალისტიკის თეორიაში მიღებული იყო ინტერვიუების აღების ორი ძირითადი გზა - ინფორმაციის შეგროვების მეთოდი და ჟანრი. 1970-1980 წლების სამეცნიერო და საგანმანათლებლო ლიტერატურაში, რომელიც წაიკითხეს და წაიკითხეს ერთზე მეტმა ჟურნალისტიკის ფაკულტეტების სტუდენტებმა, წარმოდგენილი იყო ინტერვიუების შესწავლის ორი მიდგომა - მეთოდური და ჟანრული. პირველმა ინტერვიუები ინფორმაციის შეგროვების იარაღად მიიჩნია, როგორც ინფორმაციის მიღების კითხვა-პასუხის მეთოდად.

გარკვეული თვალსაზრისით, ეს მიდგომა შეიტანეს სამეცნიერო ცნებების სისტემაში და მსგავსი დისციპლინების კონტექსტში, როგორცაა სოციოლოგია და ფსიქოლოგია. ეს, ერთი მხრივ, მნიშვნელოვნად უწყობდა ხელს ამ ტიპის საქმიანობის ზოგადი მახასიათებლების ანალიზს, მაგრამ, მეორე მხრივ, არ ითვალისწინებდა სიტუაციების მრავალფეროვნებას, რომელშიც ჟურნალისტები ინტერვიუების მომზადებისა და ჩატარების დროს აღმოჩნდნენ. სხვათა შორის, მკვლევარებმა აღიარეს გარკვეული ნაკლი ამ მიდგომაში და მისი რეკომენდაციების დაუცველობა პრაქტიკული გამოყენებისათვის

ინტერვიუების შესახებ თეორიულ მასალებს დაემატა პრაქტიკოსი ჟურნალისტების მრავალი პუბლიკაცია. მათ შორის, მინდა ხაზი გავუსვა ალექსანდრე ბეკისა და ანატოლი აგრანოვსკის წიგნებს - აღიარებულ "მოსაუბრეებს" და ჟანრის ოსტატებს. მათი რეფლექსია სხვადასხვა სიტუაციებსა და შემთხვევებზე, რომლებიც მათ ხალხთან ურთიერთობისას შეხვდნენ, დაეხმარა სხვა ჟურნალისტებს გააცნობიერონ თავიანთი საქმიანობა.

მეორე, ეგრეთ წოდებული "ჟანრული" მიდგომა არის ინტერვიუთა განხილვა, როგორც ტექსტის ორგანიზების მეთოდი, მისი ორიგინალური სტრუქტურითა და ფორმის განმსაზღვრელი მახასიათებლებით. იგი შემუშავდა პერიოდული ჟანრების კოორდინატთა სისტემაში. ინტერვიუ კლასიფიცირებულია, როგორც პერიოდული გამოცემების საინფორმაციო ჟანრი და მისი წარმატება, ან ეფექტურობა, მკვლევარების აზრით, ავტორის იდეოლოგიურ მომზადებაზე იყო დამოკიდებული. ინტერვიუების ორი განზომილებით დათვალიერებისას, მკვლევარებმა სინამდვილეში ხელოვნურად გაანაწილეს შემოქმედებითი პროცესი. ისინი მექანიკურად აღწერდნენ მას მეცნიერების მკაცრი კანონმდებლობის შესაბამისად და დავიწყეს ის ფაქტი, რომ ჟურნალისტიკის

ბუნება უნდა მოძებნონ ცხოვრების სხვადასხვა სფეროების - პოლიტიკის, მასობრივი კულტურის, ეკონომიკის, სამართლის კვეთაზე. გარდა ამისა, ასეთი ჩვეულებრივი დაყოფით, მკვლევარებმა და ავტორებმა თავიდან აიცილეს ეთიკური და მორალური კონფლიქტები, რომლებიც ჟურნალისტთა პროფესიულ საქმიანობაში წარმოიშვა და უფრო მეტი ყურადღების ღირსი იყო, ვიდრე მათი "პარტიული პოზიცია".

გასული საუკუნის 80-იან წლებში მცდელობა იქნა გადაჭრილიყო ეს წინააღმდეგობა მთელ რიგ სამეცნიერო სტატიებში, სადაც მეთოდი და ჟანრი განიხილებოდა დიალექტიკური ურთიერთქმედების ერთ გასაღებად. ამასთან, არ არის ჩამოყალიბებული ინტერვიუების ჰოლისტიკური ხედვა, როგორც საინფორმაციო პროდუქტის მომზადების, წარმოებისა და შემდგომი წარმოების პროცესი. ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის იდეოლოგიური და თემატური კომპონენტის შესწავლა ძალიან ეფექტური აღმოჩნდა, რაც ხაზს უსვამს თემის ძიებას და განვითარებას, როგორც ერთგვარი მექანიზმის მექანიზმს ყველა შემდგომი სამუშაოსთვის. მაგრამ აქაც, საგანმანათლებლო ლიტერატურისთვის საჭირო პრაქტიკული კომპონენტია რჩევები და მითითებები, თუ როგორ უნდა ჩაატაროთ ინტერვიუები; წარმატების მიღწევა და თქვენი ინდივიდუალურობის შენარჩუნება; დაიცვან საზოგადოებრივი ინტერესი და ამავე დროს თავიდან აიცილონ ზედმეტი პათოსი და ცრუ შენიშვნები - ავტორების თვალწინ დარჩა. და ძირითადად ახალგაზრდა ჟურნალისტების მიერ დასმული კითხვები ღიად რჩებოდა. მესამე მიდგომა იყო ინტერვიუებთან მიმართებაში, რომელიც შემუშავდა ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის ეთიკური პრობლემების ფონზე. ამასთან, აქაც განიხილეს მხოლოდ პროფესიული კომუნიკაციის მხოლოდ რამდენიმე შემთხვევა, რომლებიც შეიცავდა ინტერესთა კონფლიქტს სიტუაციიდან და შემოთავაზებული იყო მათი გადაჭრის გზები, რაც ამ ისტორიულ პირობებში ავტორს ეთიკურად სწორად მოეჩვენა. ამ მიდგომისას, სიტუაციის იდეურმა შეფასებამ გაიმარჯვა და პარტიის დისციპლინის ნორმები ზნეობის კრიტერიუმს წარმოადგენს.

მხოლოდ 90-იანი წლების შუა პერიოდში შეიმჩნევა მოვლენები ჟურნალისტიკის ზნეობრივი პრინციპებისადმი. ისინი ჟურნალისტისგან ინდივიდუალური პასუხისმგებლობისგან და იდეოლოგიური სტერეოტიპებისა და პარტიული ნიშნისგან გათავისუფლებას ითხოვენ. აქ განხილული იქნა ჟურნალისტის პროფესიული კომუნიკაცია მის წყაროებთან და გმირებთან სამოქალაქო და პირადი პასუხისმგებლობის, აგრეთვე ავტორების პოლიტიკური არამონაწილეობის კონტექსტში.

ბოლო წლების განმავლობაში გამოქვეყნებული სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო საშუალებების სერია ჟურნალისტური შემოქმედების ტექნოლოგიის შესახებ, პრაქტიკულად ავსებს ლიტერატურის ცარიელ ნიშას და ნაწილობრივ აკმაყოფილებს სტუდენტებისა და ახალბედა ჟურნალისტების საჭიროებებს, თუმცა ინტერვიუს

ტექნოლოგიასთან დაკავშირებული ცალკეული პუბლიკაციები არ გამოჩენილა. ინტერპერსონალური კომუნიკაციის თეორიაზე დაფუძნებული დაკავშირებული მიდგომები პროდუქტიული და საყურადღებო გახდა. ახლა ადამიანური კომუნიკაციის პრობლემები და მათი წარმატებული სტრატეგიები განიხილება ჟურნალისტურ ინტერვიუებთან დაკავშირებით. პარალელურად ამ მიმართულებით მუშაობდნენ უცხოელი მკვლევარები .

ინტერვიუების უფრო დეტალური თეორია და მეთოდოლოგია შეიმუშავა დასავლეთის ჟურნალისტიკის სკოლებმა. აქ მინდა აღვნიშნო მხოლოდ ის მიდგომები, რომლებიც, ავტორის აზრით, ყველაზე მეტ ყურადღებას იმსახურებს.

მაგალითად, ინვერსიული პირამიდის სახელმძღვანელოების თეორიაში, წყაროებთან ინტერვიუები ექვემდებარება [ექვს ტრადიციულ კითხვაზე თანმიმდევრული პასუხის გაცემას: ვინ? რა? როდესაც? სად როგორ? რატომ?](#) ეს წესი უშეცდომოდ მუშაობს მოვლენებზე ორიენტირებული სიახლეების კლასიკური მოდელის შექმნის პროცესში და მრავალფეროვან კულტურულ და ენობრივ ტრადიციებში.

უამრავი შესაძლებლობა შემოქმედებითი ინტერვიუების თეორიაშია, როდესაც საუბრის მონაწილეები, ინფორმაციისა და იდეების გაცვლისას, მიაღწევენ ცოდნის დონეს, რომ თითოეულ მათგანს მარტო მოსვლა არ შეეძლო, დამოუკიდებლად. ამ მიდგომის ავტორი მიიჩნევს, რომ ჟურნალისტმა მის შეკითხვებს არა „ხაზოვანი“, არამედ შემოქმედებითად უნდა მოეკიდოს, ისე, რომ გამოსაქვეყნებლად მზა საინფორმაციო პროდუქტი შეიცავდეს მკითხველისთვის უცნობ ინფორმაციას.

ბოლო წლებში ცნობილი კანადელი ჟურნალისტის [ჯონ სავატსკის](#) მიერ შემუშავებული "ახალი" ინტერვიუს მეთოდოლოგია დიდი პოპულარობით სარგებლობს ევროპისა და ამერიკის საგანმანათლებლო დაწესებულებებში. მისი "ფილოსოფია" არის განადგურება კითხვა-პასუხის კომუნიკაციის სტერეოტიპების საფუძველზე, რომელიც დაფუძნებულია ჟურნალისტსა და მის თანამოსაუბრეს შორის ფარულ კონკურენციაზე, ბოლო პასუხის "გამოძალვაზე". კონკურენცია, ე.ი. ერთგვარი ბრძოლა საკომუნიკაციო მხარეებს შორის, ჯონის აზრით სავატსკი, ეს არის ნებისმიერი ადამიანური საუბრის ნიშანი, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ არის ჟურნალისტური ინტერვიუებისთვის შესაფერისი ინფორმაციის შეგროვების მეთოდი. ["თქვენ მონაწილეობა არ უნდა მიიღოთ ინტერვიუში," - სჯერა მას, "" გასაუბრებაზე საჭიროა კითხვების დასმა და მათზე პასუხის გაცემა "](#).

გასაუბრების მრავალფეროვანი მიდგომა გაჩნდა მკვლევარების სურვილის შედეგად, შეაჯამონ და გააანალიზონ ინფორმაციის მიღების ეს ყველაზე პოპულარული და ეფექტური გზა, მაგრამ მცირედ შეიცვალა ინტერვიუების მიმართ ჟურნალისტების

დამოკიდებულება. საუბარი ტელეფონით, კითხვა თვითმფრინავის კიბეზე, პრესკონფერენციაში მონაწილეობა, გამოკითხვა ქუჩაში, დისკუსია მოცემულ თემაზე, დიალოგი, "მრგვალი მაგიდა", პირადი ინტერვიუ და ა.შ. სინამდვილეში, ჟურნალისტის კომუნიკაციის ყველა ფორმა და ვარიანტი პროფესიული მიზნებისათვის არის ინტერვიუ, ამ სიტყვის ფართო გაგებით. რა თქმა უნდა, ჟურნალისტის ქცევა განსხვავდება მიზნების მრავალფეროვნებიდან, დასახული ამოცანების დონიდან და მათში ჟურნალისტის ინდივიდუალური ჩართულობის ხარისხით. მაგრამ, ყველა შემთხვევაში, ინტერვიუები არის ინტერპერსონალური ვერბალური კომუნიკაცია ინფორმაციის მისაღებად და ახალი ცოდნის მისაღებად, საზოგადოების ინფორმაციის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

ინტერვიუების შესახებ ყველა ამ მოსაზრებიდან, ჯონ სავატსკის მიდგომა კონკურენტუნარიანობის უარყოფისა და პარტნიორობის შეთავაზების შესახებ, ალბათ, ყველაზე ახლოსაა თანამედროვე ჟურნალისტიკის რეალობებთან. მიუხედავად ამისა, ეს მიდგომა არ ამოწურავს ჟურნალისტის ქცევის სტილის ყველა ვარიანტს, რომელიც ინფორმაციის მისაღებად სხვა ადამიანებთან კონტაქტში მოდის. მისი ურთიერთ-თანამშრომლობის მახასიათებლები ბევრად უფრო მრავალფეროვანია. უფრო მეტიც, ისინი იცვლება მთელი რიგი ფაქტორების გათვალისწინებით, როგორც ინდივიდუალური (მაგალითად, თანამოსაუბრეების პიროვნული თვისებებიდან), ისე საზოგადოებრივი წესრიგიდან (დამყარებული ურთიერთობა საზოგადოებრივ ინსტიტუტებს, მედია ორგანიზაციებსა და ცალკეულ ჟურნალისტებს შორის).

მიდგომებში არსებული კონცეპტუალური განსხვავებებისა, მრავალფეროვანი ტიპისა და ფორმატისა, ინტერვიუებს, როგორც ინფორმაციის მოპოვების მეთოდს, საზოგადოების ინფორმირების მიზნით, გააჩნიათ ძალიან სპეციფიკური ქცევითი სტილისტური ხერხები, რომელთა გამოყენება შეუძლია ყველა ჟურნალისტს. მოდით ჩამოვთვალოთ მათი განსხვავებული ვარიანტები.

დაპირისპირების სტილი ვლინდება მაშინ, როდესაც ჟურნალისტი არ ენდობა თავის წყაროს და ორმაგ მნიშვნელობას ეძებს ყველა მოვლენაში. მისი კითხვები ხშირად მიუკერძოებელია და თანამოსაუბრე ელოდება დაჭერას. ასეთი შემაშფოთებელი სკეპტიკოსი ჟურნალისტი, რომელიც "ყველა ხვრელში იძირება". უნდა ითქვას, რომ ასეთი ქცევა საკმაოდ ბუნებრივია ჟურნალისტისთვის, რომელიც თავისი მუშაობის ხასიათიდან გამომდინარე, საკითხის ბოლოში უნდა ჩაჯდეს და კიდევ ერთხელ შეამოწმოს ფაქტები, თუნდაც მაღალ ფასად. სხვათა შორის, რეპორტიორების "ტრენინგი", რომელშიც მრავალი რედაქციაა დაკავებული, ხშირად ხორციელდება სამხედროებთან ახლოს მყოფი ტერმინოლოგიის გამოყენებით. მაგალითად, შემოთავაზებულია "საბრძოლო გეგმის შედგენა", "კონტრშეტვის მეთოდის შემუშავება",

"შეტევა შეკითხვებით". თუმცა სინამდვილეში წარმატებული ინტერპერსონალური კომუნიკაციის აუცილებელი ატრიბუტებია თანაგრძნობა, მოთმინება და ყურადღება თანამოსაუბრის მიმართ. ამასთან, კოლეგების აზრით, ამგვარ რეპორტიორებს ახასიათებთ უფრო ცივი გამოთვლა, სიმტკიცე და, გაგებით, აგრესიული თავდაჭერილობა. სწორედ ამ ქცევის სტილმა მოახდინა გავლენა საზოგადოების ცნობიერებაში ჟურნალისტის უარყოფითი სტერეოტიპის ჩამოყალიბებაზე. მიუხედავად იმისა, რომ ეს უკვე მოძველებული ტიპია, ჩამოყალიბდა ინფორმაციული რევოლუციის ეპოქის გაცილებით ადრე.

ელიტის სტილი გარკვეულ სოციალურ პირობებში იბადება სოციალური სტრატეგიკაციის პროცესების შედეგად. ის ეწინააღმდეგება დაპირისპირებულ, კონკურენტულ სტრატეგიას და მისი ყველა ფორმა იზღუდება ჟურნალისტის სოციალური პასუხისმგებლობის გაღრმავებამდე, რომელიც იცავს გარკვეული სოციალური ჯგუფების ინტერესებს. ამ შემთხვევაში, იგი ასრულებს მასწავლებლის, საზოგადოების სხვადასხვა ასპექტის "სოციალურ კონტროლერს": ეკონომიკის, პოლიტიკის, მორალის. უცნაურია, მაგრამ ჟურნალისტისგან განსხვავებით, რომელმაც ქცევის კონკურენტული, კონფრონტაციული მოდელი აირჩია და მთელი საზოგადოების მცველია, ელიტური მიდგომის წარმომადგენელი არც ისე დიდ ყურადღებას აქცევს "უბრალო კაცს".

კომუნიკაციის პარტნიორობის გზა წინა ორივეს ეწინააღმდეგება ჟურნალისტის ზოგიერთი ინფორმაციის ძირითადი წყაროდან ინფორმაციის წყაროების შესახებ. მასში ძიების პროცესი, რომელიც მასალების მოძიადებისა და წარმოების აუცილებელი პირობაა, პირველ ორში აღიქმება, როგორც ინფორმაციის შეგროვება რეალობის ობიექტების შესახებ, და მათ, ვისაც ეს აქვს, განიხილავენ, როგორც ინფორმაციის მიმწოდებელს, ან ინფორმატორს. პარტნიორობის მიდგომის ფონზე, ინფორმაციის შეგროვება ხორციელდება არა ინფორმაციის "შემგროვებლების" და "მიმწოდებლების" როლური ფუნქციების გამოყენებით, არამედ ორი (ან მეტი) ადამიანის კომუნიკაციისა და თანაბარი ურთიერთქმედების პროცესში. სხვათა შორის, საინფორმაციო მასალა გაცილებით ხშირად ჩნდება, ვიდრე ჩვენ ვფიქრობთ ინტერვიუების დროს, და ამ თვალსაზრისით ახალი ამბები არის ადამიანის ურთიერთქმედების პროდუქტი, რომელიც ჟურნალისტისა და მისი თანამოსაუბრის ერთობლივი შემოქმედებითი საქმიანობის შედეგად წარმოიშვა. პარტნიორობის მიდგომა იწვევს ჟურნალისტებს შეცვალონ პროფესიული აზროვნება პოზიციიდან „ინფორმაციის შეგროვება“ „ახალი ამბების ძიებაში“, ახალი ცოდნის განვითარება დიალოგის პროცესში, როდესაც მხარეები პასუხისმგებელნი არიან ურთიერთობის შედეგზე. ჟურნალისტისა და თანამოსაუბრის მუშაობას შორის თანამშრომლობის შედეგად, სიახლეების შემუშავება შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, როდესაც ორივე მხარე დაინტერესებულია კომუნიკაციით, და არა

მხოლოდ ჟურნალისტი, რომელიც ასრულებს თავის პროფესიულ მოვალეობას. ეს მიდგომა მოითხოვს ავტორისგან უფრო მეტ ერთგულებას და თანამოსაუბრის სამყაროში შეღწევას, მისი რწმენის, დამოკიდებულების, მოტივების კომპონენტების გაგებას, თუნდაც ეს ასე მნიშვნელოვანი არ იყოს ჟურნალისტური "ისტორიისთვის". ამასთან, ბევრი ჟურნალისტი არ მიიჩნევს ამ მოდელს ოპტიმალურად ასეთ კრიტიკულ სიტუაციებში, როდესაც ახალი ამბების წარმოება იწყება, როდესაც საჭიროა გარკვეული ვიწრო პრობლემის მოგვარება და პარტნიორობის დრო არ არის.

სამოქალაქო საზოგადოების ეპოქამ და ახალი ინფორმაციის წესრიგი, რომელიც საუკუნის დასაწყისში გაჩნდა, ინფორმაციის გაცვლის ყველა მონაწილეს ძველი სტრატეგიების გადასინჯვის აუცილებლობაზე დააყენეს. ასევე არსებობს ახალი მიდგომები პროფესიულ ჟურნალისტურ პრაქტიკაში, რომელიც ემყარება თანამოსაუბრის ღიაობის, გამჭვირვალობის, ტოლერანტობისა და პატივისცემის პრინციპებს. შეუსაბამო ხდება "ინფორმაციის შეგროვების" აგრესიული ხელწერა და დაპირისპირების გაშუქების სტილი. ნაკლებად და ნაკლებად ხშირად დასაშვებია ჟურნალისტის შეჭრა შეფასებებისა და მოსაზრებების სფეროში, რომლის ძირითადი ტვირთი მთლიანად გადადის ნიუსმეიკერების მხრებზე. ჟურნალისტი თანდათან ამორებს საშიში ელიტარული ნიღაბს. როდესაც ინფორმაცია თავისთავად ღირებული გახდება, "გულით საუბარი", ინტერვიუერთან თანაბარი საუბარი, სულ უფრო ნაკლებად პოპულარული ხდება. ამ შემთხვევაში, თანამოსაუბრე გამოდის წინა პლანზე, როგორც ინფორმაციის წყარო, და ჟურნალისტის საქმეა ამ ინფორმაციის მიღება, უფრო მეტიც, შეუფერხებლად, პროფესიონალური სიმარტივით, მადლით, შემდეგ კი გადატანა დანიშნულების ადგილზე, იმ საზოგადოებაში, რომლის ინტერესებშიც ის მუშაობს. ამ მიდგომაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს აუდიტორიის ინტერაქტიული მონაწილეობა, რომელსაც შეუძლია, როგორც სრულუფლებიან პარტნიორს, შეუერთდეს ინტერვიუს პროცესს. შემდეგ ჟურნალისტი მოქმედებს, როგორც ერთგვარი დირექტორი, კომუნიკაციის მოდერატორი ინფორმაციის წყაროსა და საბოლოო მომხმარებელს შორის.

§ 2. ინტერვიუების ტიპები

მიუხედავად იმისა, რომ ყველა ინტერვიუში საერთო კანონს განვიხილავთ, გასათვალისწინებელია, რომ არსებობს სხვადასხვა სახის ინტერვიუები, რომლებიც გავლენას ახდენს სტრატეგიული გეგმების შემუშავებაზე, განსაზღვრავს წინასწარი მომზადების ხასიათს, განსაზღვრავს ჟურნალისტისა და თანამოსაუბრის ქცევის თავისებურებებს, ასევე საუბრის წარმართვის სპეციფიკურ ტექნოლოგიას.

მაგალითად, ჩვენ შეგვიძლია ვისაუბროთ კომუნიკაციის ორ განსხვავებულ გზაზე - პირდაპირი კონტაქტი თანამოსაუბრესთან და შუამავლობითი.

თითქმის ყველა კლასიკურ ინტერვიუში ეს ხდება სინქრონულად, ე.ი. ამავე დროს და ჟურნალისტსა და თანამოსაუბრეს შორის პირდაპირი კონტაქტით - სივრცითი, ვიზუალური, ვერბალური.

არსებობს შუამავლური კომუნიკაციის შესაძლებლობა და შუამავლობის ფორმები და კომბინაციები შეიძლება განსხვავებული იყოს. მაგალითად, სატელეფონო ინტერვიუ, რომელშიც საუბარი შეიძლება იყოს სინქრონული, მაგრამ არ არსებობს ვიზუალური კონტაქტი. მართალია, თანამედროვე ტექნოლოგიები საშუალებას იძლევა ინტერვიუების ჩატარება სატელიტური კომუნიკაციების გამოყენებით, როდესაც თანამოსაუბრეები ვიზუალური კონტაქტის დროს შეიძლება იყვნენ სხვადასხვა ქალაქში, თუნდაც მსოფლიოს ნაწილებში. შუამავლობით გასაუბრების კიდევ ერთი ვარიანტია წერილობითი ფორმა დაგვიანებული რეაგირების შესაძლებლობა - ეს ხდება იშვიათად და, როგორც წესი, ძალიან მნიშვნელოვან პირებთან. გასაუბრებისთვის, ინტერნეტის სხვადასხვა სერვისების დახმარებით (ელ.ფოსტა, ჩეთები, ტელეკონფერენციები), სავარაუდოდ, დიდი მომავალია. ამგვარი კომუნიკაცია, კომპიუტერისა და სატელეფონო ხაზების საშუალებით, ხდება წერილობით. რეაგირება შეიძლება განხორციელდეს როგორც გადავადებული პასუხის რეჟიმში, ასევე ინტერნეტით, ხოლო კარგი საკომუნიკაციო არხები პოტენციურად იძლევა რესპონდენტთან როგორც ხმოვანი, ასევე ვიდეო კონტაქტის დამყარებას.

მიზნებიდან გამომდინარე, შემდეგი სახის ინტერვიუები შეიძლება განასხვავონ, როგორც ინფორმაციის მიღების მეთოდი.

ინფორმაციული ინტერვიუები ინტერვიუების ყველაზე პოპულარული სახეობაა, რომელიც მიზნად ისახავს მასალების შეგროვებას სიახლეებისთვის. დროის მკაცრი სტანდარტების გამო, ამ ინტერვიუს ძალიან დინამიური ტემპი აქვს. მაგალითად, ეროვნული მნიშვნელობის კატასტროფის გასაშუქებლად, სატელევიზიო ჯგუფი მხოლოდ ერთ საათში ახერხებს ათზე მეტი ადამიანის ინტერვიუს ჩატარებას. იმ შემთხვევაში, თუ საჭიროა აფეთქების ძალისა და დაზარალებულთა სავარაუდო რაოდენობის დადგენა, ჟურნალისტს, რა თქმა უნდა, ყოველთვის არ აქვს დრო კომუნიკაციის ყველა ეტაპზე, განსაკუთრებით ეტიკეტის მიერ რეკომენდებული "გახურების" საუბრის დასაწყებად. ამასთან, დროის მკაცრი შეზღუდვების მიუხედავად, უნდა შეიქმნას დიალოგისა და თანამოსაუბრისადმი პატივისცემის სულისკვეთება პასუხის გაცემის პირობებში.

ტიპიური ინფორმაციული ინტერვიუს ხერხემალი არის ჟურნალისტის ძირითადი კითხვები: ვინ? რა? სად როდესაც? რატომ? რისთვის? გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ისინი საკმაოდ საკმარისია ფაქტობრივი ინფორმაციის შესაგროვებლად. ამასთან, ჟურნალისტები სხვებსაც მიმართავენ, ნაკვეთის უფრო დახვეწილი შესწავლისთვის, კითხვების შესახებ, რომლებიც განმარტავს ან ფილტრავს ინფორმაციას. "ნამდვილად ნახეთ თვითმფრინავის აფეთქება?" - ეკითხება ჟურნალისტი თვითმფრინავის ავარიის მოწმეს. ამავდროულად, კადრს სჭირდება ადამიანი, რომელიც უსაქმოა, რომელიც ახლოს არის გადაღების ადგილთან და ემორჩილება მაყურებლის ზოგად ემოციურ მღელვარებას, მზადაა პასუხის გაცემა ნებისმიერ კითხვაზე კამერის წინ.

დროის სიმცირის გამო, ისინი იშვიათად ემზადებიან ინტერვიუებისთვის დანიშნულებისამებრ. ამიტომ, კითხვების ფორმულირებისას, ჟურნალისტი ხშირად ეყრდნობა მის დაკვირვებას სიტუაციისა და მისი მიზეზ – შედეგობრივი ურთიერთობების შესწავლისას.

ჟურნალისტი, რომელიც ხანძრის ადგილზე აღმოჩნდა, ჟურნალისტმა შეამჩნია, რომ ჩაქრობის შლანგები მიემართება არა უახლოეს სახანძრო ჰიდრანთან, არამედ თითქმის მთელ ბლოკში. ის სთხოვს სახანძრო სამსახურის უფროსს: "რატომ არ გამოიყენება უახლოესი ამწე?" გაირკვა არა მხოლოდ მისი გაუმართაობა, არამედ ის, რომ ქალაქში ხანძარსაწინააღმდეგო სარქველების თითქმის ნახევარი იგივე მდგომარეობაშია. ასე რომ, ხანძრის ჩაქრობასთან დაკავშირებული ღონისძიების გვერდით, ქალაქის სახანძრო სამსახურის შესახებ წარმოიქმნება პრობლემური ისტორია.

ოპერატიული ინტერვიუ არის ერთგვარი ინფორმაციული ინტერვიუ, მხოლოდ უფრო მოკლედ შედგენილი ვერსიით. მაგალითად, ხანძრის შესახებ მოთხრობა მოიცავს სახანძრო სამსახურის უფროსის განცხადებას ქალაქის ხანძრის სტატისტიკისა და მიზეზების შესახებ. უფროსს შეუძლია დიდხანს ისაუბროს კამერის წინ, მაგრამ ინტერვიუდან გამოსული სიახლეები მოიცავს ფრაგმენტს 20-40 წამის განმავლობაში და ციტატა აშკარად ჩაიწერება სიუჟეტის კონტექსტში. ექსპერტების, ნებისმიერი დარგის სპეციალისტების მხრიდან ასეთი სწრაფი განცხადებები ძალიან კონკრეტულ შემთხვევებში წარმოადგენს პრესაში ახალი ამბების მასალების, რადიოსა და ტელევიზიის სიუჟეტების სავალდებულო კომპონენტს.

არსებობს ინტერვიუს კიდევ ერთი სახეობა, რომელიც მიზნად ისახავს შეაგროვოს განსხვავებული მოსაზრებები კონკრეტულ, ჩვეულებრივ ვიწრო საკითხთან დაკავშირებით. ასეთი მიზნობრივი ინტერვიუების პოპულარული ფორმაა

ბლიც-გამოკითხვა, ან ქუჩის გამოკითხვა. ინგლისურად მას უწოდებენ ქუჩის საუბარს, ასევე ხშირად გამოიყენება ლათინური ვერსია - vox pop. ასეთი ინტერვიუების

დამახასიათებელი მახასიათებელია იდენტური, ფიქსირებული კითხვების დასმა რაც შეიძლება მეტ რესპონდენტთან, ერთი ან პირიქით, სხვადასხვა სოციალური ჯგუფის წარმომადგენლებთან.

სატელევიზიო რეპორტაჟისთვის, რომელიც ეხება ახალგაზრდებს მოწვევის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ, შეიძლება ჩატარდეს, მაგალითად, სტუდენტებისა და სკოლის მოსწავლეების გამოკითხვა, დაუსვან თითოეული კითხვა: "ეწვევით? თუ ასეა, აპირებთ სიგარეტის შეწყვეტას?" მაგრამ მოთხოვნისთვის, თუ რა განწყობილებები გაჩნდა ქალაქში ტერორისტული აქტის შემდეგ, რამაც რამდენიმე ადამიანის სიცოცხლე შეიწირა, უმჯობესია სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენლებთან გასაუბრება.

ჟურნალისტები ხშირად შეცდომით მოიხსენიებენ ამ ტიპის ინტერვიუს სოციოლოგიურ გამოკვლევას, რადგან იგი შეიცავს კონკრეტული სოციოლოგიური კვლევის მეთოდის ელემენტს - ფიქსირებული, მკაფიო კითხვა რესპონდენტთა დიდი ნაწილისთვის. ამასთან, მას არ გააჩნია სოციოლოგიური კვლევის მთავარი მოთხოვნა - წარმომადგენლობითობა, ე.ი. სხვადასხვა სოციალური ჯგუფების წარმომადგენლობა და, ამრიგად, ამგვარი გამოკითხვების შედეგებზე დაყრდნობით, არ შეიძლება სერიოზული დასკვნების გაკეთება, რომლებიც მეცნიერულად ზუსტი იქნება.

საგამოძიებო ინტერვიუები ტარდება ნებისმიერი მოვლენის ან პრობლემის სიღრმისეული შესწავლის მიზნით. როგორც წესი, იგი დეტალურადაა ორგანიზებული და მკაცრად არ არის შეზღუდული დროის შეზღუდვებით, თუმცა, რა თქმა უნდა, აქაც არსებობს გრაფიკები. გამოძიების საგანი შეიძლება იყოს რთული და სადავო. ამიტომ საუბრობენ მეთოდების კომბინატორიკაზე. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ბევრი დაუთმო ერთი შეხვედრა დაინტერესებულ, ახლო ან პირიქით, გარე დამკვირვებლებთან. ამგვარი ინტერვიუს გმირი შეიძლება იყოს ადამიანი, რომელმაც დაამტკიცა საკუთარი თავი საზოგადოებრივი ცხოვრების ნებისმიერ სფეროში და ფართო საზოგადოების ინტერესს იწვევს. ნაკლებად გავრცელებულია პორტრეტული ინტერვიუები ეგრეთ წოდებულ "რიგით ადამიანებთან", რომლებმაც უნდა დაამტკიცონ საკუთარი თავი რაიმე ფორმით ან იყვნენ ძალიან ტიპური. ყოველდღიური ცხოვრების დეტალები, ინტერიერი, ტანსაცმელი და გმირის მეტყველების თავისებურებანიც მძიმე ტვირთს ატარებს - ერთი სიტყვით, რაც ინდივიდუალობას ქმნის და აუცილებლად უნდა გადაეცეს მკითხველს.

განვიხილოთ ინტერვიუს სხვა ტიპი, როდესაც ჟურნალისტი არა მხოლოდ შუამავლის როლს ასრულებს ინფორმაციის გადასაცემად, არამედ რეალურად მოქმედებს თანაბარ პირობებში ერთობლივი შემოქმედების პროცესში.

ასეთ შემოქმედებით ინტერვიუს ხშირად უწოდებენ საუბარს, დიალოგს. შემოქმედებითი პარტნიორობის შედეგია ინფორმაციული პროდუქტი ჟანრში, რომელიც ახლოსაა ჟანრში, რომელიც, გადაცემის არხზე დამოკიდებულებით, შეიძლება განსახიერდეს გამოგონილ ესკიზში, ესეში, დოკუმენტურ-პუბლიცისტურ ფილმში, დიალოგზე და ა.შ. ასეთი ინტერვიუს პირველი პირობა არის ფართო პროფესიული გამოცდილება, ჟურნალისტის შემოქმედებითი რეპუტაცია. მეორე არის თანამოსაუბრის სწორი არჩევანი, რომლის დახმარებითაც, მისი შესაძლებლობების, მოქმედებების ან სოციალური სტატუსის გამო, ჟურნალისტს შეეძლება მიაღწიოს განზოგადების ღრმა დონეს, დაინახოს დრამა პრობლემაში და პირად ბედში - უნივერსალური პრინციპი.

დაწყებამდე

§ 3. ინტერვიუების ორგანიზების ფორმები

ჟურნალისტებმა უნდა დაუსვან შეკითხვები სხვადასხვა სიტუაციაში, რაც დამოკიდებულია ძალიან განსხვავებულ, ზოგჯერ გაუთვალისწინებელ გარემოებებზე. მაგრამ უფრო ხშირად ინტერვიუები ტარდება წინასწარ განსაზღვრულ ადგილებში და უკვე ჩამოყალიბებულ ტრადიციულ ფორმატებში (პრესკონფერენციები, პრესის ხელმისაწვდომობა, ბრიფინგები). ამას კარნახობს ან თავად ნიუსმეიკი, ან საინფორმაციო სამსახური, რომელიც არის ერთგვარი შუამავალი მომხმარებლისთვის ინფორმაციის გადაცემის პროცესში. შუამავლის პირობებში შეუძლებელია ინფორმაციის ნაკადის კონტროლის შემთხვევების გამორიცხვა, კერძოდ ინფორმაციის დამალვა ან გავრცელება, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საქმე ეხება პოლიტიკური ან ეკონომიკური გავლენის ჯგუფებსა და მასთან დაკავშირებულ ინფორმაციას.

პრესკონფერენცია არის კოლექტიური ინტერვიუ, როდესაც ჟურნალისტები იწვევენ შეხვედრაზე კონკრეტულ დროსა და ადგილზე პიროვნებასთან, ინფორმაციის წყაროსთან. ყველაზე ხშირად, შეხვედრის ადგილი არის საინფორმაციო სამსახური, სააგენტო ან საზოგადოების ცენტრში სპეციალურად აღჭურვილი ოთახი. როგორც წესი, პრესკონფერენციები იწვევენ გარკვეულ ინფორმაციულ შემთხვევებში, ნებისმიერი ინფორმაციის გავრცელების, დაზუსტების ან უარყოფის მიზნით.

ასეთი ღონისძიებები ტარდება წინასწარ დადგენილი წესით: ინიციატორს დეტალური ანგარიში აქვს გაკეთებული ან დაგეგმილი მოვლენის, გადაწყვეტილების, წინადადების შესახებ, რის შემდეგაც ჟურნალისტებს ეძლევათ კითხვების დასმის შესაძლებლობა. ხშირად ინფორმაცია წინასწარ მზადდება წერილობითი ფორმით განაწილებისთვის, პრესრელიზების სახით, რაც, ერთი მხრივ, ჟურნალისტებს უადვილებს მასალის მომზადებას (სახელები, ფაქტები, ციტატები უკვე გადამოწმებულია), მეორეს მხრივ, ეს

არის მისი "გამოშვების" კონტროლის მეთოდი (პრესაში) -თავისუფალია "შეფუთვაში" ინფორმაცია, რომელიც სასარგებლოა დაინტერესებული მხარეებისთვის).

ასევე ტარდება პრესკონფერენციები მედიის წარმომადგენლებისთვის არაოფიციალური, ე.წ. "ფონის" ინფორმაციის გადასაცემად. ამკარაა, რომ არასასურველია ამგვარი ინფორმაციის დაბეჭდვა და ჟურნალისტებს, როგორც წესი, აფრთხილებენ, რომ ინფორმაცია არაოფიციალურია.

მსოფლიოს უმეტეს ქვეყნებში პრესკონფერენციების ჩატარების პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ ინფორმაციის გადაცემის პროცესს, როგორც წესი, ხელმძღვანელობს მოდერატორი. პრესკონფერენციაზე ეს მაჩვენებელი მთავარია: ის არის ის, ვინც ჯერ სიტყვას შესთავაზებს ნიუსმეიკერს ან მის წარმომადგენელს, შემდეგ კი ჟურნალისტებს აძლევს კითხვების დასმის საშუალებას. მოდერატორმა უნდა გადაწყვიტოს, ვინ გააკეთებს ამას. მართალია, ზოგიერთ ქვეყანაში, მაგალითად შვედეთში, არსებობს ტრადიცია: ჟურნალისტი სიტყვას თავად იღებს, მოწვევის მოლოდინის გარეშე. მაგრამ შეერთებულ შტატებში, საპრეზიდენტო პრესკონფერენციაზე სიტყვას ჟურნალისტს აძლევს თავად პრეზიდენტი ან მისი პრესმდივანი.

ჟურნალისტებს, რომლებიც ხშირად ესწრებიან პრესკონფერენციებს, ასევე ექმნებათ ინფორმაციის თავისუფლების ხელყოფის ფაქტები, მაგალითად, როდესაც კითხვის დასმის უფლება მიიღება პუბლიკაციების წარმომადგენლებმა პოლიტიკური ან სხვა მიზეზების გამო "სასარგებლოდ" პრესკონფერენციის ორგანიზატორებისთვის. ამ მოტივმა ასევე შეიძლება გამოიხატოს გარკვეული ჟურნალისტების აკრედიტაციაზე უარის თქმით. ზოგადად, გასათვალისწინებელია, რომ მრავალი პრეს-კონფერენცია არის დაგეგმილი პიარ-მოქმედებების ნაწილი, რომლის მიზანია გარკვეული პიროვნების ან მოვლენის პოზიტიურ შუქზე განთავსება. ეს, რა თქმა უნდა, ეჭვქვეშ აყენებს ინფორმაციის გაცვლის მონაწილეებს შორის ურთიერთობის სანდოობას.

ასე აღიქვს "შეურაცხყოფილი" მედიის ჟურნალისტებმა პრეზიდენტ მიხეილ გორბაჩოვის პირველი პრესკონფერენცია 1991 წლის აგვისტოს პუტჩის ჩახშობის შემდეგ. შემდეგ მისმა პრესმდივანმა ვიტალი იგნატენკომ სიტყვა ძირითადად დასავლელ ჟურნალისტებს მისცა. პრესკონფერენციაზე გასვლისას გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ის ყოველთვის მიმდინარეობს შეზღუდულია დროში (ასევე, სხვათა შორის, ზეწოლის მეთოდი დამსწრეებზე), ამიტომ ჟურნალისტმა უნდა იჩქაროს კითხვების დასმა. თუ შეუძლებელი იყო საჭირო ინფორმაციის მიღება, კითხვები უნდა დაუსვათ პრესკონფერენციის ბოლოს, რა თქმა უნდა, თუ წამყვანი დაუყოვნებლივ არ დატოვებს შენობას. დახვეწილი ჟურნალისტები თვლიან, რომ "მთავარია, ადამიანებმა არ დატოვონ შენობა" და რომ კითხვის დასმისთვის "თქვენ მოგიწევთ დგომა მასსა და კარს შორის". ჟურნალისტურ პრაქტიკაში ასევე არის შემთხვევები, როდესაც პრესკონფერენციაზე

მოწვეული კორესპონდენტები ძალიან სერიოზულ საკითხზე დადიოდნენ გამოუთქმელ შეთქმულებაში, რათა დაესვათ ყველა საჭირო, მათ შორის მიუკერძოებელი კითხვები.

მსგავსი გამოცდილება აქვთ შვედ ჟურნალისტებს, რომლებმაც თავად გადაწყვიტეს პარლამენტში პრესკონფერენციების დროს ჟურნალისტების ქცევის წესების შემუშავება. აკრედიტირებული კორესპონდენტები იკრიბებიან, სანამ დაიწყებენ და განიხილავენ თავიანთი შეკითხვების რიგს. როგორც წესი, პირველი, ვინც კითხვის დასმის უფლებას მიიღებს, არის ტელე და რადიოკომპანიების რეპორტიორები, რომლებიც აშუქებენ პრესკონფერენციას ეთერში. მათ ასევე აქვთ უფლება განუვითარონ თემა შემდეგ კითხვებში, მაგრამ შემდეგ მათ სიტყვა უნდა მისცენ სხვა კორესპონდენტებს .

რა თქმა უნდა, ჟურნალისტებს შორის ასეთი ნებაყოფლობითი შეთანხმება შესაძლებელია მხოლოდ განვითარებული სამოქალაქო საზოგადოების ქვეყნებში, სადაც ძლიერია ჰორიზონტალური კორპორატიული კავშირები, მათ შორის ჟურნალისტური საზოგადოების წარმომადგენლებს შორის. ამასთან, ასეთი "სოციალური კონტრაქტი" მხარეთა განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობასაც მოითხოვს: თუ ეს შეთანხმება რაიმე მიზეზით დაირღვა, მზად უნდა იყოთ იმისთვის, რომ მოგვიანებით კოლეგები ხელს არ შეგიშლიან.

PR ტექნოლოგიების განვითარებასთან და მათი მეთოდების გავრცელებასთან დაკავშირებით ცხოვრების თითქმის ყველა სფეროში, პრესკონფერენციები ინფორმაციის გაცვლის შემადგენელი ნაწილი გახდა, მათში ჟურნალისტების მონაწილეობა გახდა ჩვეულებრივი და გარკვეულწილად რუტინული საკითხი. ჩვეულებრივ, რედაქციის უფროსები ცდილობენ ახალგაზრდა ჟურნალისტების გაგზავნას ასეთ ღონისძიებებზე, რომლებიც იშვიათად ახერხებენ რაიმე სენსაციური მომზადების მიღებას მიღებული მასალის საფუძველზე. მიუხედავად იმისა, რომ იშვიათი შემთხვევებია, როდესაც ჟურნალისტებმა სახელი გაითქვეს პრესკონფერენციაზე ერთი კითხვის დასმით.

პრესის ხელმისაწვდომობა ფაქტობრივად პრესკონფერენციის მცირე ფორმაა, რომელიც ჟურნალისტებს აცნობებს ღონისძიების შედეგების შესახებ (შეხვედრა, მოლაპარაკებები და ა.შ.), რომელიც იწყებს ახალი ამბების მწარმოებლის მიერ. როგორც წესი, ეს წინასწარ არ არის დაგეგმილი, რაც ამ ინტერვიუს ფორმატს განასხვავებს წინადას. ახალი ამბების შემქმნელი ან მისი პრესმდივანი უშუალო პრესას უშვებს შეხვედრისთანავე, ისევე როგორც პრესკონფერენციაზე, აკეთებს განცხადებას და პასუხობს ჟურნალისტების შეკითხვებს მხოლოდ საჭირო დოზის ინფორმაციით. ამ მოვლენას, რომელიც შესაძლოა მედიისთვის ინფორმაციის მხარდაჭერის ფორმებს მიეკუთვნოს, აქვს მოწყვლადი მხარე:

ინიციატივა ეკუთვნის ახალი ამბების მწარმოებელს, რომელიც განსაზღვრავს ინფორმაციის დოზას.

მაგრამ პრესასთან გასვლას ასევე აქვს უპირატესობა: ეს ხდება ღონისძიების "ცხელ ხაზზე", როდესაც დისკუსიების შემდეგ ემოციები ჯერ კიდევ არ ჩაქრება. ამიტომ ჟურნალისტებმა ძალიან ფრთხილად უნდა მოისმინონ პასუხები და გააკონტროლონ "ბრალდებულის" განწყობა. სხვათა შორის, ამ უკანასკნელს, ასევე, უჭირს, რადგან ჟურნალისტების კითხვების სეტყვა, რომლებიც ერთმანეთის ყვირილს ცდილობენ, მიკროფონებით ხელს იტაცებენ, მას ეცემა. მასში მედიის წარმომადგენლებთან კომუნიკაციის უნარი გამოიხატება, თუ მას შეეძლება აირჩიოს თავისთვის ყველაზე ხელსაყრელი კითხვა და უპასუხოს მასზე ინფორმაციის დოზას, რომელიც შეიცავს ზედმეტად ბევრს.

ბრიფინგები არის დაგეგმილი ღონისძიება, რომელიც ტარდება რეგულარულ ინტერვალში და ეძღვნება ორგანიზაციის ან კომპანიის საქმიანობის შესახებ არსებული ინფორმაციის გავრცელებას. მაგალითად, საგარეო საქმეთა სამინისტრო ატარებს რეგულარულ ბრიფინგებს. ისინი ჟურნალისტებს აცნობენ საგარეო პოლიტიკის მიმდინარე საკითხებს. მსოფლიო პოლიტიკის ყველაზე აქტუალური მოვლენების ოფიციალური უწყებრივი ინტერპრეტაცია ასევე შემოთავაზებულია მედიის მუშაკების ყურადღების ცენტრში. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ყოველკვირეულ ბრიფინგზე შეგიძლიათ მოისმინოთ ოფიციალური სტატისტიკა საგზაო შემთხვევების, გახსნილი დანაშაულების შესახებ და გაეცნოთ დაგეგმილ პრევენციულ ზომებს ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ.

ინტერვიუს რთული ფორმაა "მრგვალი მაგიდა", სადაც ჟურნალისტი საუბრობს არა ერთთან, არამედ რამდენიმე მონაწილესთან. აქ ინტერვიუერის ფუნქციები უფრო ფართოა - როგორც მოდერატორის ფუნქცია: კითხვა-პასუხის კომუნიკაციის გარდა, მის ამოცანებში შედის საუბრის მართვაც. წინა ფორმატებისგან განსხვავებით, მრგვალი მაგიდა და მისი ჯიშები - დებატები, რეგულარული და პანელური დისკუსიები - კიდევ უფრო საფუძვლიანად უნდა იყოს შემუშავებული. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მოსამზადებელ ეტაპს, სტრატეგიის დასაფიქრებლად რაც, რა თქმა უნდა, პოლიტიკოსების ხელში აღმოჩნდა, მაგრამ წამყვანს პოპულარობას არ მატებს.

"მრგვალი მაგიდა" გულისხმობს წამოჭრილი პრობლემების ანალიზის სერიოზულობას, ამიტომ მასში მონაწილეობის მისაღებად მოწვეულნი არიან ძირითადად ექსპერტები. ინტერაქტიული ფორმების საშუალებით შესაძლებელია ფართო აუდიტორიის მოზიდვა დისკუსიაში, რაც ჟურნალისტის მოდერატორის როლს მრავალფუნქციურს ხდის.

სატელეფონო ინტერვიუ. ამერიკელებმა გამოთვალეს, რომ რიგითი ჟურნალისტი დროის 50-80% ტელეფონზე საუბარს ხარჯავს. ისინი ამბობენ, რომ ჩიკაგოში ცნობილი კრიმინალური ამბების რეპორტიორი ცხოვრობდა, რომელიც ინფორმაციას რედაქციიდან გაუსვლელად, ტელეფონით აგროვებდა და, უნდა ითქვას, ძალიან წარმატებული იყო თავის საქმეში.

დროებითი ზეწოლის პირობებში თითქმის ყველა მედიასაშუალების ჟურნალისტი მუშაობს, თუმცა განსაკუთრებული მონდომებით დაზოგა ყოველი წუთი, ისინი იბრძვიან ინტერნეტ გამოცემებში. მათში სატელეფონო ინტერვიუები ჟურნალისტების შორის ინფორმაციის მიღების ყველაზე პოპულარული იარაღია. აიღეთ ტელეფონი, აკრიფეთ ნომერი - და თქვენ სწორად ესაუბრებით. თუ მოწოდებული ინფორმაცია დაუყოვნებლივ გამოქვეყნდება, მკითხველს აქვს კონკურსში გამარჯვების შანსი.

რა თქმა უნდა, მთავარი არგუმენტი სატელეფონო ინტერვიუს სასარგებლოდ დროის ფაქტორია. დღეს, ეფექტურობის თვალსაზრისით, მხოლოდ ელექტრონული ფოსტით კომუნიკაციას შეუძლია კონკურენცია გაუწიოს სატელეფონო ზარს. ხმოვან კომუნიკაციას IP ტელეფონის გამოყენებით ჯერ არ მიუღია მასობრივი განაწილება.

სატელეფონო ინტერვიუ არის სამუშაო პროცედურა ყველა მედიასაშუალების ჟურნალისტების მიერ პუბლიკაციების მოსამზადებლად, მაგრამ ეს ასევე სრულიად დამოუკიდებელი ფორმატია.

ხშირად სატელეფონო ინტერვიუებს იყენებენ სატელევიზიო და რადიო ეთერში, ადგილობრივი ინკლუზიებისთვის, მაგალითად, სპეციალურ ახალ ბიულეტენებში, "ცხელ" ამბებში, როდესაც სცენაზე ინფორმაციაა საჭირო. ტელევიზიით, რა თქმა უნდა, "სურათის" ეფექტი იკარგება, მაგრამ დრო იშოვება. ამგვარ ინტერვიუს კიდევ ერთი უპირატესობა აქვს - ეს არის იაფი, არ საჭიროებს მგზავრობის საფასურს, ყიდვა თვითმფრინავის ბილეთისთვის, რომ გაემგზავროთ გმირთან შეხვედრაზე რამდენიმე კითხვაზე. საუბრის მონაწილეთა ნერვებიც იშურებს: შეგიძლიათ პიჟამოში და ჩუსტებში დარჩეთ, უბრალოდ აიღოთ ტელეფონი და აკრიფოთ ნომერი. გარდა ამისა, ბევრს ეშინია უცხო ადამიანების შეხვედრის და მათთვის უფრო ადვილია ტელეფონით საუბარი.

სატელეფონო ინტერვიუებს აქვს შეზღუდული მიზნები. მაგალითად, ის ნამდვილად გამოიყენება შესაბამისი ინფორმაციის შეგროვების სიტუაციაში; საკმაოდ საიმედოა, როდესაც თქვენ გჭირდებათ ფაქტების შეგროვება ან დადასტურება. უფრო მეტიც, ზოგიერთ სიტუაციაში სასურველია კომუნიკაციის მონაწილეებისთვის, რადგან ბევრი თვალსაზრისით სჯობს ცოცხალ შეხვედრას, რადგან ეს ზოგავს დროს, ძალისხმევას და ნერვებს. ამასთან, სატელეფონო კონტაქტი სულაც არ არის საკმარისი პორტრეტული

ინტერვიუსთვის ან პრობლემური სიტუაციის გამოსაძიებლად, როდესაც აუცილებელია სრულფასოვანი დიალოგი თანამოსაუბრესთან. მარშალ მაკლუანის აზრით, თანამედროვე ადამიანები, როგორც წესი, უფრო მეტად ენდობიან თვალებს ვიდრე ყურებს. მას სჯერა, რომ სჯერა, არ უნდა მოისმინოს. პირადი კონტაქტი, უდავოდ, უფრო მეტ ინფორმაციას მოგცემთ, ვიდრე უბრალოდ ტელეფონით მოსმენილი სიტყვები. კიდევ უფრო მეტ საკვებს მისცემს ჟურნალისტს კომუნიკაციის ისეთი არავერბალური ნიშნები, როგორებიცაა სახის გამონათქვამები, გარე მონაცემები, პოზები, ჟესტები და ა.შ. მაგალითად, ყოველთვის არ არის შესაძლებელი ირონიის ან სარკაზმის შეფასება მხოლოდ მოსაუბრის ხმის მოდულაციით, მაგრამ თუ ხედავთ მის სახისა და თვალების გამომეტყველებას, ამის გაკეთება ადვილია.

სატელეფონო ინტერვიუს დროს ჟურნალისტი ვერ აკონტროლებს სიტუაციას სრულად. მაგალითად, თუ თქვენ დარეკავთ ოფისში და მდივანი ამბობს, რომ უფროსი ამჟამად არ იმყოფება, ამის გადამოწმება ადვილი არ არის. თქვენთან კონტაქტი შეიძლება თავიდან იქნას აცილებული, მაგრამ ამის შესახებ არ იცით. ხოლო, როდესაც პირადად გამოჩნდებით საზოგადოებრივ ადგილზე, ინდივიდუალურად შეგიძლიათ მარტივად დაადგინოთ, არის თუ არა თქვენი „გმირი“, მაშინაც კი, თუ ის არ აპირებს თქვენთან კომუნიკაციას. სხვათა შორის, მოთმინებით დალოდება, როდესაც ოფისში დაგპატიჟებენ არ არის ინფორმაციის მიღების ყველაზე გავრცელებული გზა. იგი გამოიყენება როგორც საგანგებო სიტუაციებში (აფეთქებები, თვითმფრინავების ავარია, მკვლელობები და ა.შ.) და ჩვეულებრივ დღეებში ოფიციალური წყაროებიდან კომენტარების მისაღებად ან ინფორმაციის დასადასტურებლად. ” აი როგორ აღწერს მან რადიო არხზე ახალი ამბების მომზადების სტანდარტულ სიტუაციას: ”ახალი ამბების სააგენტოს არხები იღებენ ამბებს დალესტანში მომხდარი ტერაქტის შესახებ. ეთერში გასვლამდე - ნახევარი საათი. ამ დროის განმავლობაში საჭიროა გაირკვეს მომხდარის დეტალები. კორესპოდენტი ეშვება სარედაქციო მონაცემთა ბაზაში ან მის ბლოკნოტში და ზის ტელეფონთან, მანამდე ჩასმული აქვს ფირზე, რომ დარეკვის შემთხვევაში დააჭიროს ნანატრ ლილაკს "ჩანაწერი".

ინტერვიუები ასევე შეიძლება ჩატარდეს სხვადასხვა ინტერნეტ სერვისის გამოყენებით - ელ.ფოსტა, ფორუმი ან ჩეთი. შუამავლობის ხარისხის თვალსაზრისით, ამ ტიპის ინტერვიუ ორგანიზაცია, ბუნებრივია, აღემატება უკვე განხილულებს: თანამოსაუბრე დაშორებულია და, როგორც წესი, მასთან ვიზუალური კონტაქტი არ არსებობს. ამასთან, არსებობს მთელი რიგი უპირატესობები, მაგალითად, დროის და ფულის დაზოგვა, რადგან გლობალური კომპიუტერული ქსელის გამოყენებით შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ ყველას და ნებისმიერ მანძილზე. ჟურნალისტებმა, რომლებსაც ელექტრონული ფოსტით აქვთ პროფესიული კომუნიკაციის გამოცდილება, აღიარებენ, რომ ეს ძალიან ეფექტური აღმოჩნდა და ბევრ სიტუაციაში მათ სატელეფონო ინტერვიუს

კი ურჩევნიათ კომუნიკაციის ეს მეთოდი. იმიტომ, რომ დროა კარგად დაფიქრდეთ კითხვებზე და თანამოსაუბრე უფრო კონცენტრირებულია კომპიუტერზე და უკეთ აყალიბებს პასუხებს. რაც შეეხება ონლაინ ინტერვიუებს (ტელეკონფერენცია, ჩეთი), მართალია კომუნიკაციის ეს მეთოდი ძალზე ეფექტურია, მაგრამ შესაძლო თანამოსაუბრეების წრე, რომლებიც ამ ინტერნეტ სერვისებით სარგებლობენ, მაინც ძალიან ვიწრო ან ძალიან სპეციფიკურია. ძირითადად, ესენი არიან ახალგაზრდები, ან კონკრეტული დარგის სპეციალისტები. შესაბამისად, ამ კონკრეტული სოციალურ-დემოგრაფიული ჯგუფების წარმომადგენლები შეიძლება იყვნენ ონლაინ ინტერვიუების პოტენციური სუბიექტები. სხვათა შორის, ამის გათვალისწინება სასარგებლოა რადიო და სატელევიზიო პროგრამების მწარმოებლებისთვის, რომლებიც თავიანთ გადაცემებში იყენებენ ინტერაქტიულ კენჭს გარკვეულ სოციალურ მნიშვნელობებზე და მათი შედეგები გადის, როგორც წარმომადგენელი.

დაწყებამდე

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

[1] რუსული ენის განმარტებითი ლექსიკონი / რედ. დ.ნ.უშაკოვა. მ., 1935 წ. თ. ი.

[2] საბჭოთა ენციკლოპედიური ლექსიკონი. მ., 1985 წ.

[3] ოჟეგოვი ს.ი., შვედოვა ნ. იუ. რუსული ენის ლექსიკონი. მ., 2000 წ.

[4] გაზეთის ჟანრები. მ., 1971; საბჭოთა გაზეთის ჟანრები. მ., 1972; საბჭოთა პერიოდული გამოცემების თეორია და პრაქტიკა. მ., 1980; ჟურნალისტური შემოქმედების მეთოდები. მ., 1982; საგაზეთო ჟურნალისტიკის ინფორმაციული ჟანრები. მ., 1986 წ.

[5] Shumilina T. იქნებ გითხრათ ... მ., 1976.

[6] მეთოდი და ჟანრი: ურთიერთქმედების დიალექტიკა // ჟურნალისტური შემოქმედების მეთოდები. მ .. 1982 წ.

[7] ჟურნალისტის უნარი. მ .. 1977. S. 98-120.

[8] ტეპლიუკ ვ. ჟურნალისტური შემოქმედების ეტიკა. მ., 1980 წ.

- [9] მურატოვი ს. სატელევიზიო ჟურნალისტიკის მორალური პრინციპები. მ., 1995 წ.
- [10] ლაზუტინა გ. ჟურნალისტიკის შემოქმედებითი საქმიანობის საფუძვლები. მ., 2000; მოსტაკ მ. რეპორტიორი: პროფესიონალიზმი და ეთიკა. მ., 1999 წ.
- [11] კილენბერგ გ., ანდერსონი რ. ამბავამდე. ინტერვიუ და კომუნიკაციის უნარები ჟურნალისტებისთვის. წმ. მარტინის პრესა, 1989 წ.
- [12] Metzler K. შემოქმედებითი ინტერვიუ: მწერლის სახელმძღვანელო ინფორმაციის შეგროვებისთვის კითხვების დასმით. მე -2 გამოცემა. Prentice Hall, 1989 წ.
- [13] სავაცვი დ. როგორ დავსვათ მძლავრი კითხვები: ლექციები / ჟურნალისტიკის ევროპული ცენტრი. მასტრიხტი, 2000 (ავტორის პირადი არქივიდან).
- [14] ტრეტიაკოვი V. პუტჩის დამარცხება ჯერ კიდევ არ არის გამარჯვება // Nezavisimaya gazeta. 1991 წელი, 24 აგვისტო.
- [15] Randall D. Universal Journalist. მ, 1996 ს. 83.
- [16] იხილეთ: E. Fichtelius. ჟურნალისტიკის ათი მცნება. სტოკჰოლმი, 1999 S. 78.
- [17] გეიკო ი., კუჩერის ქ. კინემატოგრაფი // კომსომოლსკაია პრავდა. 1994.16 და 23 სექტემბერი.

ინტერვიუს რეჟისურა

§ 1. ინტერვიუსთვის მომზადება

§ 2. ინტერვიუს დრამა

§.3 ინტერვიუს დასრულება

§ 1. ინტერვიუსთვის მომზადება

ჟურნალისტური ინტერვიუს მექანიზმის წესების გასაგებად მოდით დავეყრდნობით პროცესი პირობით კომპონენტებში, მიზნების დასახვიდან საუბრის დასრულებამდე.

მაგალითისთვის, მოდით ავირჩიოთ ინტერვიუს "სტერილური" შემთხვევა, რომელიც არ არის დაკავშირებული დროის ჩარჩოებით, სივრცის პოზიციით ან სხვა შეზღუდვებით - მოკლედ, იდეალურია, როდესაც თეორიულად შესაძლებელია სამუშაო პროცესის ყველა ეტაპის გავლა. მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული, რომ ასეთ "სათბურის" პირობებში ჟურნალისტი იშვიათად გვხვდება. ის, როგორც წესი, მუშაობს მასალის მიწოდების მკაცრი ვადების რეჟიმში, როდესაც ეტაპობრივად ჯაჭვის ერთი ან თუნდაც რამდენიმე რგოლი აუცილებლად ამოვარდება. ამასთან, პროფესიონალური შედეგების მისაღწევად, ინტერვიუერი უნდა შეეცადოს თავიდან ბოლომდე გასვლას.

გასაუბრების სამუშაო შეიძლება დაიყოს სამ თანმიმდევრულ ეტაპად: მომზადება; დირიჟორობა; დასრულება.

პირველ ეტაპზე, რომელიც წინ უსწრებს საუბრის მსვლელობას, ტარდება ძალიან მნიშვნელოვანი სამუშაო ინტერვიუს დაგეგმვაზე, განისაზღვრება მისი მიზნები, შესწავლილია ინფორმაციის რესურსები, ტარდება პირველი კონტაქტი თანამოსაუბრესთან, დანიშნულია შეხვედრის დრო და ადგილი, თანმიმდევრობით განვიხილოთ ინტერვიუსთვის მომზადების ეტაპის ძირითადი ოპერაციები.

ინტერვიუს მიზნების განსაზღვრა. ეს არის საწყისი მდგომარეობა. ყველა მომდევნო ნაბიჯის წარმატება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ნათელია ინტერვიუს მიზნები. თქვენს მიერ ჩაფიქრებული და შემოთავაზებული ან რედაქტორების მიერ დაგეგმილი ინტერვიუ უნდა "შემოწმდეს ძალაზე" საკუთარ თავს რამდენიმე კითხვის დასმით, რომელთა პასუხები მრავალმხრივ გაარკვევს თქვენს მიზნებს.

რატომ გსურთ ინტერვიუ? »რა შედეგების მიღწევა გსურთ?

რატომ აირჩიეთ ეს კონკრეტული თანამოსაუბრე ამ პრობლემების გადასაჭრელად?

Personally პირადად თქვენთვის საინტერესოა?

ფართო საზოგადოების მხრიდან არის ამის ინტერესი?

თუ ამ კითხვებზე პასუხის გაცემის შემდეგ, თქვენ არ გაქვთ მკაფიო წარმოდგენა იმის შესახებ, თუ რატომ უნდა მოხდეს განზრახული ინტერვიუ, საუბარი შეიძლება უაზრო ლაპარაკად გადაიქცეს, რაც თქვენ და თქვენს პარტნიორს უხერხულობას გახდის.

მხოლოდ ჟურნალისტს არ უნდა ჰქონდეს მიზნების მკაფიო სურათი. ასევე აუცილებელია ამის შესახებ მომავალ თანამოსაუბრეს ვუთხრათ. უფრო მეტიც, თუ ინტერვიუს მიზნებს გააზრებულად ჩამოაყალიბებთ, პირველ რიგში, გაუადვილეთ კითხვების შემუშავება (სხვათა შორის, დამწყები ჟურნალისტებისთვის დამახასიათებელი: "არ ვიცი რა უნდა ვკითხო" - გამომდინარეობს მიზნების ბუნდოვანი იდეიდან); მეორეც, შეამცირეთ თანამოსაუბრის მხრიდან გაუგებრობის ალბათობა და თქვენ შეძლებთ დარწმუნდეთ მას შეხვედრის აუცილებლობაში. როდესაც მიზნები ნათელია და მკაფიოდ არის ფორმულირებული, თქვენს პარტნიორს ასევე აქვს სრულიად გასაგები ნდობის გრძნობა, რომ ისინი მოისმენენ, გაიგებენ და შეეცდებიან მკითხველს გადასცენ მოსმენილი.

ინტერვიუს მიზნები განისაზღვრება მრავალი ფაქტორით. ეს არის თანამოსაუბრის ხასიათის მახასიათებლები და მისი როლი გარკვეულ ვითარებაში, არსებული სოციალურ-პოლიტიკური გარემოებები და გმირთან დაკავშირებული პრობლემების მასშტაბები და ამ მხრივ წარმოქმნილი სოციალური სტერეოტიპები.

დავუშვათ, გადაწყვეტით საქალაქო სამაშველო სამსახურის უფროსთან გასაუბრება. რა ჯაჭვს დებთ თქვენს წინაშე? გარკვევით ინციდენტის გარემოებები და დეტალები (მაგალითად, ბავშვის გადარჩენა ხანძრის დროს), რომელშიც ამ სამსახურის თანამშრომლებმა მიიღეს მონაწილეობა? ან გაინტერესებთ მომხდარი ინციდენტების ზოგადი სურათი და როგორ მუშაობს სამაშველო სამსახური პრინციპში? ან იქნებ უფროსის ფიგურამ მოგხიზლათ მისი არაჩვეულებრივი (ან, პირიქით, ჩვეულებრივი) ბედით? იქნება მისი ცხოვრების ისტორია ფართო საზოგადოებისთვის საინტერესო? მაგრამ მის განყოფილებაში შეიძლება არსებობდეს გარკვეული პრობლემები, რომლებიც უკვე გავრცელდა ჭორით და აუცილებელია სიტუაციის გარკვევა?

როგორც ხედავთ, თითოეული დასახული მიზანი ცალკე ინტერვიუს ღირსია. ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ არსებობს სიტუაციები, როდესაც საუბარში გამოვლინდება სერიოზული დეტალები, რომლებსაც შეუძლიათ შეცვალონ თავდაპირველი გეგმები და შეცვალონ ინტერვიუს მიზნები.

წინასწარი გამოკვლევა. დასახული მიზნებიდან გამომდინარე, გმირის შესახებ სამუშაო მასალის შეგროვება ან ის სიტუაცია, რომელშიც ის მონაწილეობს, ან შეიძლება განხორციელდეს სრულად, ან შემოიფარგლოს მოკლე ძეგლით, ან საერთოდ. მომზადდება ან ექსპრომტი - ეს არის არჩევანი, რომელიც ჟურნალისტმა უნდა გააკეთოს ყოველი შეხვედრის წინ. აი რას ფიქრობენ ამაზე ორი გამოცდილი ჟურნალისტი.

”ზუნებრივია, გასაუბრებაზე მომზადებული უნდა წახვიდე. რკინიგზის მინისტრს გაეცინება, თუ მას ჰკითხავთ მომავალი წლის მატარებლების განრიგის შეცვლას. მაგრამ თუ იჯდებით ბიბლიოთეკაში, შეისწავლით მეთოთხმეტე, ორმოცდამესამე, ორმოცდამეხუთე წლის ძველი მატარებლის გრაფიკს და ჩამოაყალიბებთ მოსაზრებებს მომავალი გრაფიკის შესახებ, მაშინ საუბარი სულ სხვა იქნება. თუ მინისტრი ხედავს თქვენს ინფორმირებულობას, გრძნობს თქვენს ინტელექტს, გაოგნებულია, მას შეუძლია უამრავ საინტერესო რამ გითხრათ ...”.

რატომღაც, ხალხი მიჩვეულია სჯეროდეს, რომ თუ ბევრ ოფლს ღვრი, მაშინ შენი ნამუშევარი აუცილებლად შედეგით უნდა დაგვირგვინდეს. ვაი, ეს ყოველთვის ასე არ არის. საბედნიეროდ, არავინ იცის რასზეა დამოკიდებული წარმატება და ვფიქრობ, რომ ჩვენი პროფესია ბევრს დაკარგავდა, თუ ვინმეს ოდესმე აღმოაჩენდა ამ საიდუმლოს. ნებისმიერ შემთხვევაში, სჯობია შეხვედრა მომზადების გარეშე, ვიდრე დაუყოვნებლივ აღიარო მარცხი შეხვედრაზე უარის თქმით.

რეპორტიორის ბრუნვაში ხშირად არის სიტუაციები, როდესაც დრო არ არის საკმარისი წინასწარი სამუშაოსთვის და თქვენ უნდა დაეყრდნოთ ფრაგმენტულ ინფორმაციას, რომლის მიღებაც შეძელით. ამის მიუხედავად, ეს ინფორმაცია ხშირად საკმარისია მოკლე თემატური ინტერვიუსთვის ან პრესკონფერენციაზე ერთი ან ორი კითხვისთვის.

ჟურნალისტს დაევალა მოამზადოს მოხსენება მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციის გენერალური მდივნის ჩასვლის შესახებ. რედაქტორმა მიანიშნა, რომ აეროპორტში პრესკონფერენციის დროს სასურველი იქნებოდა, მას განსაკუთრებული რედაქტორისგან დაუსვათ კითხვა. რა წყაროების გამოყენება შეიძლება ძალიან მოკლე დროში? აქ მოცემულია საინფორმაციო რესურსების შესაძლო ვარიანტების ჩამონათვალი:

* სატელეფონო ზარი WHO- ვიზიტის მიზანთან დაკავშირებით (შესაძლოა იქ უკვე მომზადებულია პრესრელიზი);

* სარედაქციო დოსიესთან მუშაობა (სავარაუდოდ, იქნება ინფორმაცია ამ ორგანიზაციის ძირითადი პროგრამების და მისი ხელმძღვანელობის შესახებ);

* ინტერნეტში არსებული რესურსების ნახვა, მათ შორის უცხოური, სხვადასხვა საძიებო სისტემის გამოყენებით;

* კოლეგების რჩევები და იდეები სამუშაოზე;

Other სხვა პუბლიკაციების კოლეგებს შეუძლიათ გააცნონ ღირებული ინფორმაცია აეროპორტში.

თუ ჟურნალისტს აქვს დრო, სასურველია გამოიყენოს წყაროები რაც შეიძლება სრულად; გამოიყენოს წინასწარი მომზადება. რესურსები წინასწარი კვლევისთვის შეიძლება დაიყოს ორ დიდ ჯგუფად: დოკუმენტური და ზეპირი.

დოკუმენტური ფილმი, რომელიც ყველანაირი წერილობითი წყაროა, მოიცავს:

* ცნობარი წიგნები (ენციკლოპედიები, ლექსიკონები, ცნობარები);

* სპეციალური წყაროები (ფინანსური დოკუმენტაცია, სტატისტიკური ანგარიშები, საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის მონაცემები და ა.შ.);

* სამეცნიერო ლიტერატურა (მონოგრაფიები, დისერტაციები, სამეცნიერო სტატიები და ა.შ.);

* პერიოდული გამოცემები (გაზეთებისა და ჟურნალების შევსება, თემატური ან პირადი კოლექციები);

* dosies (საკუთარი, სარედაქციო და ა.შ.);

* სხვადასხვა სახის მონაცემთა ბაზა;

* ინტერნეტ რესურსები.

წინასწარი კვლევის საინფორმაციო რესურსების კიდევ ერთი ჯგუფი წარმოდგენილია ზეპირი (ნაკლებად ხშირად დაწერილი) ადამიანური მტკიცებულებებით. კონკრეტული დარგის ექსპერტებს, მოვლენების თვითმხილველებს, კოლეგებს, მეგობრებისა და გმირის ახლობლებს შეუძლიათ გააზიარონ ინფორმაცია, რომელსაც ვერ ნახავთ ცნობარში ან დოკუმენტებში.

სასარგებლო ინფორმაცია ადამიანის ან სიტუაციის შესახებ შეგიძლიათ მიიღოთ საგნობრივი მასალის გარემოზე დაკვირვებით. განსაკუთრებით ღირებული შეიძლება

იყოს გმირის ტანსაცმლის, გარემოს, ქცევისა და კომუნიკაციის მანერის დეტალები, რაც დაგეხმარებათ კითხვების გამოსწორებაში, საუბრის ადეკვატური სტილის გამოყენებაში.

ინტერვიუს დანიშვნა. ინტერვიუასთან გასაუბრება, როგორც წესი, ტარდება ტელეფონით, თუმცა ბოლო დროს ჟურნალისტები სულ უფრო ხშირად იყენებენ ელექტრონულ ფოსტას. მაგრამ შესაძლებელია ინტერვიუს მოწყობა პირდაპირი კონტაქტით.

ეს უკანასკნელი ვარიანტი ალბათ ყველაზე მომგებიანია, ვინაიდან განზრახულ "მსხვერპლს" უბრალოდ "წასასვლელი არ აქვს" და უნდა მიიღოს ჟურნალისტის წინადადება, თუნდაც გარკვეული დაპირებების მიცემა. ეს უკვე წარმატების ნახევარია.

ინტერვიუებზე ხშირად ხდება ტელეფონით მოლაპარაკება. ასეთ კომუნიკაციას, შუამავლობით მანძილიდან და პირდაპირი კონტაქტის არარსებობით, აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები, რომლებიც მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული დანიშვნის დროს.

თქვენი გმირის ტელეფონის ნომრის აკრეფისას უნდა გაითვალისწინოთ ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი გარემოება: არავინ არ არის ვალდებული მოგაწოდოთ ინტერვიუ. ოფიციალურ პირებსაც კი, რომელთა მოვალეობებში შედის პრესასთან კომუნიკაცია, უფლება აქვთ წერილობით მიაწოდონ ინფორმაცია და არ მიმართონ პირდაპირ კონტაქტს. ამიტომ, როდესაც საუბარზე საუბრობთ, უმჯობესია თავიდან აიცილოთ სიტყვა "ინტერვიუ": ეს ძალიან ფორმალურად ჟღერს, უმჯობესია თქვათ: "იქნებ გთხოვოთ გაგვიზიაროთ თქვენი აზრები ..."; "მსურს განვიხილო სიტუაცია ..."; "მოდით ვისაუბროთ ამ საქმეზე ...".

თქვენს თანამოსაუბრესთან შეხვედრისას,

თავიდან აიცილეთ სიტყვა "ინტერვიუ"

შეხვედრის შესახებ მოლაპარაკებების დროს განზრახულ თანამოსაუბრეს შეუძლია უარის თქმის სხვადასხვა მიზეზი მოგცეთ. მოდით ჩამოთვალოთ ყველაზე ტიპური, რომელთა გათვალისწინებაც შესაძლებელია.

A ჟურნალისტის (და, პრინციპში, ხშირად, ყველას) უნდობლობა. ცნობილია, რომ დამწყებთათვის უფრო რთულია თანხმობის მიღება ინტერვიუზე, ვიდრე ჟურნალისტის სახელი და გამოცდილება.

* ეჭვები გამოცემის რეპუტაციის შესახებ. ინტერვიუზე უარის თქმა შეიძლება შეგეშინდეთ, თუ ჟურნალისტი წარმოადგენს ნაკლებად ცნობილ პუბლიკაციას ან, უარესი, ცუდი რეპუტაციით.

Publication კონკრეტული პუბლიკაციისადმი უნდობლობა, თუ ის დაკავშირებულია ურთიერთქმედების ცუდ გამოცდილებასთან ან უარყოფით გამოქვეყნებასთან (გმირის კრიტიკა, განცხადებების მნიშვნელობის დამახინჯება, არასწორი ციტატა და ა.შ.).

Journalists დალილობა ჟურნალისტებისგან, რაც, როგორც წესი, ახასიათებს ვარსკვლავებს. Public საჯაროდ გამოსვლის შიში (განსაკუთრებით ხშირად ის ტელევიზორის კამერის ან მიკროფონის დანახვაზე ჩნდება).

Of ინტერესის ნაკლებობა საუბრის საგნის მიმართ.

The ცოდნის ნაკლებობა საუბრის საგანთან დაკავშირებით მოსაუბრისთვის.

* შეზღუდული დრო.

თითოეული ეს მიზეზი შეიძლება გახდეს ინტერვიუზე უარის თქმის მიზეზი. უცნაურია, მაგრამ ყველაზე ხშირად დაბრკოლება არის არა თავად ჟურნალისტის სახელი, არამედ პუბლიკაციის რეპუტაცია, რომლის სახელით ის საუბრობს.

უარს შორის არის ობიექტური შემთხვევებიც, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ჟურნალისტზე, მაგალითად, არარსებობაზე ან შეზღუდულ დროზე. ასევე არსებობს განმარტებები, რომლებიც მიუთითებს თანამოსაუბრის არასწორ არჩევანზე, რომელიც არ გამოხატავს ინტერესს საუბრის საგნის მიმართ ან არ აქვს საკმარისი ცოდნა ამის შესახებ. და მაინც, ჟურნალისტს ყოველთვის უნდა ჰქონდეს დამაჯერებელი საწინააღმდეგო არგუმენტები თავის არსენალში. გმირთან შეხვედრაზე მოლაპარაკებებისას შეეცადეთ, თქვენი მიზნებიდან და არსებული ვითარებიდან გამომდინარე, დაარწმუნოთ, რომ ინტერვიუ შესაძლებლობაა (ამ არგუმენტების ყველაზე სავარაუდო მაჩვენებლები მოცემულია ფრჩხილებში):

* მოიპოვეთ დიდება და აღიარება, მოუყევით საკუთარ თავზე (მასობრივი კულტურის მოღვაწეები);

* ხალხის (პოლიტიკოსების, მღვდლების) ცნობიერებაზე გავლენის მოხდენა;

- * საზოგადოების განათლება, ცრურწმენების განადგურება (მეცნიერები, პედაგოგები);
- * გამოთქვით თქვენი მოსაზრება, გაანათეთ პრობლემა (დაპირისპირებული მხარეების წარმომადგენლები ნებისმიერ კონფლიქტში)
- * დაეხმარეთ სხვა ადამიანებს შეცდომების თავიდან აცილებაში (ნებისმიერი შოკის მსხვერპლი, რისკის ჯგუფების წარმომადგენლები);
- * გამოჩნდება ეკრანზე ისე, რომ თქვენს მეგობრებს და ნათესავებს ("ჩვეულებრივი" ხალხი) დაგინახოთ.

თუ ინტერვიუზე უარი გითხრეს იმის გამო, რომ თანამოსაუბრემ არ იცის თქვენი სახელი, შეეცადეთ საკუთარ თავს გაუკეთოთ რეკლამა: "მე ესა და ეს გამოვკითხე ...". არგუმენტი პოპულარულ, მაგრამ ცნობილ გამოცემასთან ინტერვიუს სასარგებლოდ შეიძლება იყოს მისი ტირაჟი: "ბოლოს და ბოლოს, ქალაქის მოსახლეობის თითქმის 85% - მა გვიკითხა ...".

გარდა ამისა, შეხვედრაზე მოლაპარაკებებისას არ უნდა დაგვავიწყდეს თანამოსაუბრისგან ნებართვის მიღება:

Photography ფოტოგრაფიისთვის,

* დიქტოფონის ჩაწერა,

* ოჯახის წევრებთან საუბარი.

ინტერვიუს დრო და ადგილი. პაემნის დანიშვნის, დროის და ადგილის დანიშვნისას მოუსმინეთ თანამოსაუბრის სურვილებს. ამ გარემოებებზეა დამოკიდებული, თავს კომფორტულად იგრძნობს ინტერვიუს გმირი. ამიტომ, ყველაზე ხშირად შეხვედრა იგეგმება მის ტერიტორიაზე (სახლში ან მის სამუშაო ადგილზე) და მისთვის ხელსაყრელ დროს. თუ თანამოსაუბრეს უჭირს შეხვედრის ადგილის არჩევა, მოიწვიეთ რედაქციაში მისვლა. არსებობს სიტუაციები, როდესაც, რატომღაც, აზრი აქვს ერთმანეთის "ნეიტრალურ ნიადაგზე" ნახვას, შემდეგ ინტერვიუს ჩატარების დრო და ადგილი განისაზღვრება ერთობლივი ჩხრეკის დროს. თუ ინტერვიუს მოვლენის მიზეზი აქვს, ამას გარემოებები გვკარნახობს: ის შეიძლება ჩატარდეს თვითმფრინავის კიბეზე, ოფიციალურ მანქანაში, კონგრესის მიჯნაზე, ადგილზე და ა.შ.

დროის დანიშვნისას, ჟურნალისტიკა უნდა გაითვალისწინოს მისი გმირის სამუშაო დღის სპეციფიკა. არსებობენ ადრეული, "დილის პროფესიის" ადამიანები, მაგრამ ასევე არიან ისეთებიც, რომელთა სამუშაო დღეს რეალურად არ აქვს შეზღუდვა, ან უფრო მეტად მუშაობენ საღამოს. ცხადია, რომ ექიმი ან მასწავლებელი სამუშაო დღეს ადრე იწყებს;

მინისტრის ან პარლამენტის წევრისთვის რთულია სამუშაო დღის განმავლობაში ერთი წუთის გამონახვა; მაგრამ ბოჰემური პროფესიის ადამიანები - მსახიობები, მხატვრები, მომღერლები - მხოლოდ შუადღისთვის "აცრემლიან თვალებს". ეს ნიშნავს, რომ ამ უკანასკნელთა ინტერვიუ შეიძლება გაჭიანურდეს შუადღის შემდეგ. ისინი არ აგვიანებენ ასეთ შეხვედრებს. თუ დანიშნულ დროზე ნახევარი საათის შემდეგ კარზე ზარს დარეკავთ, ჩათვალეთ, რომ იმედგაცრუებას მოახდენთ თქვენს გმირს ერთდროულად რამდენიმე „მიმართულებით“ - როგორც არაზუსტი, არასანდო, უყურადღებო და მავიწყებული ადამიანი. და თქვენი საბაბი: "საცობში ჩავვარდი", "კარგა ხანს ავტობუსი არ იყო", "ტაქსი ვერ დავიჭირე" - ისე ჟღერს, როგორც სკოლაში დაგვიანებული სკოლის მოსწავლე. და თუ თქვენ სთხოვთ კალმასა და ქაღალდს ნოტებისთვის, იცოდეთ, რომ პირველი შთაბეჭდილება თქვენზე ნამდვილად არ იქნება ხელსაყრელი.

კითხვარის მომზადება. შეგიძლიათ დასხდეთ კითხვებზე ინტერვიუს მიზნების განსაზღვრის, ყველა შესაძლო დამხმარე მასალის შესწავლისა და შეხვედრის დროსა და ადგილის დანიშვნის შემდეგ. დაჭრით დამოკიდებულება განზრახული მიზნისადმი: ამინდის, ბავშვების (შვილიშვილების) შესახებ - ზოგადად, რა ექნება ყოველთვის რეზონანს რომელიმე ადამიანს? თუ დაუყოვნებლივ "აიღე ხარი რქებით", საუბრის მთავარი მიზნიდან დაწყებული? გჭირდებათ სპეციალური კითხვები გაუგებრობის ყინულის გასახსნელად? თუ დაუყოვნებლივ შეაბიჯებთ მეგობრული საუბრის ატმოსფეროში?

წყაროებთან წინასწარი მუშაობა დაეხმარება კითხვების ძირითადი თემების განსაზღვრას, მათი თანმიმდევრობის გააზრებას და იმ მონაკვეთის გამოკვეთას, რომელზეც ჟურნალისტი, თავის გმირთან ერთად, მიაღწევს მიზანს. თუ როგორ უნდა მოვამზადოთ კითხვები და ვთხოვო მათ ოსტატურად, განვიხილავთ მე -3 თავში. ახლა ვისწავლოთ შემდეგი: კითხვარი უნდა იყოს შემუშავებული იმ მიზნების შესაბამისად, რომელთა შესახებ თქვენ უკვე უთხარით თქვენს პერსონაჟს ინტერვიუს მიღების დროს. თუ საუბრის დროს დასმული შეკითხვები არ შეესაბამება დაგეგმილ გეგმას, ამან შეიძლება ეჭვი გამოიწვიოს. ასე რომ, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ თქვენი პარტნიორი აცნობეთ, როდესაც შეცვლით მიზნებს.

ახალგაზრდა ჟურნალისტებს ყოველთვის ეჭვი აქვთ, რამდენი კითხვაა ოპტიმალური ინტერვიუსთვის. ამ საკითხზე არ არსებობს მკაცრი წესები. ვიღაც უფრო მშვიდია, როდესაც ყველა კითხვა წინასწარ არის დაწერილი ქაღალდზე. ვიღაც მარტივად იმპროვიზაციას უკეთებს და რამდენიმე საკვანძო სიტყვა ქაღალდზე საკმარისია, რომ მან საუბარი წარმართოს. გამოცდილი ჟურნალისტები ხშირად საერთოდ არ წერენ,

მაგრამ კითხვებს "ინახავენ" თავში. ნებისმიერ შემთხვევაში, საჭიროა კითხვარი - არ აქვს მნიშვნელობა იქნება ეს გონებაში თუ ფურცელზე.

ასევე არის კურიოზები. ასე მომზადდა ჟურნალისტური ფაკულტეტის სტუდენტი ე.მ. პირველი ინტერვიუსთვის: "მე ბევრი კითხვა მომივიდა. მხოლოდ 94. ბუნებრივია, მე არ ვაპირებდი ყველაფრის კითხვის დასმას. მე უნდა ამერჩია ყველაზე საინტერესოები. შედეგად, შეირჩა 52, მაგრამ ინტერვიუს დროს მე ორმოცამდე კითხვა გამოვიყენე. გზად კლასიფიკაციის მოფიქრება მომიწია, რათა როგორმე ჩამომეყალიბებინა საუბარი. ".

და კიდევ ერთი რამ: ინტერვიუს სტრატეგიის შემუშავებისას, დრო უნდა დაუთმოს დაუგეგმავი კითხვებისა და პასუხებისთვის, ასევე მოემზადოთ ყველაზე მოულოდნელი სიტუაციებისათვის. მერწმუნეთ, რაც უფრო საფუძვლიანად გააკეთებთ ამას, მით უფრო მეტი ინტერვიუ წავა დაგეგმილი გეგმის მიხედვით.

არ შეგეშინდეთ საუბრის მოულოდნელი შემობრუნების, სინამდვილეში, ეს ღირებული შედეგია: ახალი კარგად ნაცნობი, ახალი ირონია ძველ თემაზე, ამბავი, რომელიც მეხსიერების სიღრმიდან გამოვიდა ... სწორედ ასეთი აღმოჩენისთვის მუშაობს ჟურნალისტი.

როდესაც საქმე გვაქვს სხვადასხვა სოციალურ-პოლიტიკური სფეროს გავლენის ფიგურებთან, გასათვალისწინებელია, რომ ისინი წინასწარ შეიძლება იყვნენ მომზადებულნი ჟურნალისტებთან შეხვედრისთვის, "მომზადებული" გარკვეული პასუხებისთვის. მათ ამ საკითხში ეხმარებიან საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალური სამსახურები, რომელთა ტექნოლოგიები, კომპანიის ან პიროვნების პოზიტიური იმიჯის შესაქმნელად, სულ უფრო ხშირად გამოიყენება საზოგადოებრივი საქმიანობის სფეროებში.

დაწყებამდე

§ 2. ინტერვიუს დრამა

მოსამზადებელი ეტაპის დასრულების შემდეგ, რომელიც მოიცავს ინტერვიუს მიზნების განსაზღვრას, წინასწარი გამოძიების ჩატარებას, დანიშვნის დაგეგმვას და სტრატეგიის შემუშავებას, შეგიძლიათ დაიწყოთ ინტერვიუ. ყველაზე ზოგადი გაგებით, ეს არის საუბარი ორ ან მეტ ადამიანს შორის ახალი ინფორმაციის მისაღებად.

ინტერვიუ არის საუბარი, რომელიც აგებულია პროფესიონალური ჟურნალისტური კომუნიკაციის გარკვეული წესების შესაბამისად. ეს ხდება კითხვა-პასუხის ფორმით, როდესაც ჟურნალისტი ეკითხება და თანამოსაუბრე პასუხობს. აქედან გამომდინარე,

წარმატების ფორმულა მდგომარეობს იმაში, თუ რამდენად პროფესიონალურად სვამენ კითხვებს და რამდენად სრულად პასუხობენ მათ.

ამასთან, ინტერვიუ არ არის მხოლოდ კითხვების დასმა. ადამიანის კომუნიკაციის ნებისმიერი სხვა აქტის მსგავსად, იგი მოიცავს სხვა, არანაკლებ მნიშვნელოვან სიტყვიერ კომპონენტებს, რომლებიც ხელს უწყობენ კომუნიკაციის წარმატებაში. როგორ იწყება საუბარი ორ ადამიანს შორის? ეტიკეტის ფრაზების წარმოთქმადან, რომლებიც ხსნის საუბარს, მისალოცი სიტყვებიდან. ამასთან, თანამოსაუბრეებმა, განსაკუთრებით თუ ეს მათი პირველი შეხვედრაა, უნდა დაამყარონ ორმხრივი კონტაქტი. ინტერვიუს პრეამბულა ჩვეულებრივ არ სცილდება ეტიკეტის სასიამოვნო გაცვლას ან ნეიტრალურ საუბარს ამინდზე. ამასთან, არსებობს სხვა გზები, რათა თანამოსაუბრეებმა საუბრის დაწყება გაუადვილონ. ინტერვიუს წარმატებული შედეგი დამოკიდებულია იმაზე, შეძლებს თუ არა ჟურნალისტი მიდგომა იპოვნოს თავის გმირთან პირველივე სიტყვებიდან, დაამყაროს ჰარმონიული ურთიერთობები ინფორმაციის ღია გაცვლისკენ, მიიღოს და განავითაროს დეტალებისთვის საინტერესო ინფორმაცია.

გარდა ამისა, ძალზე მნიშვნელოვანია მოძებნოთ საუბრის განვითარების სწორი გზა, ავაწყოთ ის, რომ თქვენი აზრების გასაგები გახდეს თანამოსაუბრე, და კითხვების თანმიმდევრობა ემორჩილება ინტერვიუს მთავარ მიზანს, ასე რომ წესრიგი აშკარად იკითხება კითხვა-პასუხის ქაოსში. გასაუბრების შეწყვეტა არ შეიძლება წინადადების შუა პერიოდში. ძნელად არის შესაძლებელი იმის წინასწარ განსაზღვრა, თუ რას იტყვის თანამოსაუბრე საუბრის ბოლოს, მაგრამ გამოცდილი ინტერვიუერს არ დაავიწყდება მისი დასრულება სწორ ნოტაზე, ამ უკანასკნელის დასმით და კითხვების გასარკვევად და, რა თქმა უნდა, რიტუალური გამოსამშვიდობებელი სიტყვების წარმოთქმით.

შეხვედრა თანამოსაუბრესთან. მისალმება ჟურნალისტები ყოველდღიურად ხვდებიან ახალ ადამიანებს. გამარჯობა, გაცვლა ამასთან, ზედმეტად ცივი და ოფიციალური მისალმება შეიძლება იყოს იმის სიგნალი, რომ ჟურნალისტს ურჩევნია გარკვეული მანძილი დაიკავოს თანამოსაუბრისგან და არ სურს გაიაროს ფორმალური კითხვა-პასუხის ურთიერთქმედების ბარიერი. მისალმების ფორმის შესარბილებლად შეგიძლიათ დაამატოთ მას პირადი შეტყობინება: "გამარჯობა, ბატონო მიხეილ "

რა გასაღებიდან დაიწყება საუბარი, ოფიციალური ან არაფორმალური, მის ტაქტიკაზეა დამოკიდებულია საბოლოო შედეგები.

საუბრის საჭირო ფორმის არჩევისას, თანამედროვე სასაუბრო პრაქტიკაში მიმზიდველობის ოთხი სტილისტური დონეა გამოყოფილი:

ოფიციალური - სახელით, სახელით და "შენ" (გამარჯობა, ბატონო მიხეილ);

ნახევრად ოფიციალური - სრული სახელით და "შენ" (გამარჯობა, მიხეილ!);

არაოფიციალური - სახელით და "შენ" (გამარჯობა, მიხეილ!);

ნაცნობი - მოკლე სახელით და "შენ" (გამარჯობა, მიშა!).

მისამართის კონკრეტული სტილის არჩევას - სახელით, სახელითა და პატრონემიკით, "თქვენ" ან "თქვენ" - პირველ რიგში, გათვალისწინებულია მინიმუმ ორი ფაქტორი: გმირის ასაკი და სოციალური მდგომარეობა. თუ თანამოსაუბრე უფროსია, არ აქვს მნიშვნელობა რა ადგილს იკავებს ის სოციალურ იერარქიაში, უმჯობესია მას სახელით, პატრონემიკით და "შენ" მიმართოთ.

მხოლოდ იმ პირობით, რომ ჟურნალისტი და მისი გმირი ერთ ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნებიან, მხოლოდ სახელი შეიძლება გამოყენებულ იქნას მისამართით, თუმცა სასურველია, რომ ინიციატივა თანამოსაუბრემ აჩვენოს. თუ სახელიდან არ მოგთხოვთ მისამართზე მისვლას, ამას განასახიერებთ სიტუაცია და საუბრის კონტექსტი; გარდა ამისა, თანამოსაუბრე ახალგაზრდაა, შესთავაზეთ ამის გაკეთება თავად, რამაც შეიძლება ხელი შეუწყოს ბარიერების მოხსნას, რაც საუბრის დასაწყისში აუცილებლად წარმოიქმნება. ბავშვთა და ახალგაზრდულ რადიოსა და სატელევიზიო პროგრამებში სავსებით მიზანშეწონილია სიტყვით მიმართოთ თანამოსაუბრეს სახელით და „თქვენ“. მაგრამ მოზრდილებში არის ინციდენტები. ცნობილმა ჟურნალისტმა ურმას ოტმა არეულობა მოიცვა, როდესაც იგი ლატვიელ Maris Liepa- ს მიმართა ევროპული წესით, მხოლოდ სახელით. რიგის მკვიდრი ლიეპა ამჯობინებს ეწოდა ხაზგასმით თავაზიანი:

”მე გადავწყვიტე დავიწყო ნეიტრალური, მაგრამ ამავე დროს არაუსაფრთხო, რომ გამომეცადა ლიეპა და ამის ინტუიციური განცდა. მიუხედავად იმისა, რომ ახლა, როდესაც ლიეპას დაუსვეს ეს პირველი კითხვა, მაშინ ცოტა მრცხვენია, ამაზე უარს ვერ ვიტყვი, ამაზე მხოლოდ ჩუმად ვდგავარ. აი, პირველი კითხვა, რომელიც მე დავუსვი მარის ლიეპას 1986 წლის ნოემბერში, როდესაც ის მშობლიურ რიგაში მოვიდა სატელევიზიო გაცნობის პროგრამის მოწვევით.

ა გამარჯობა მარის! ჩვენ ძალიან მოხარული ვართ, რომ აქ, რიგაში, შეგხვდით, რადგან თქვენ ხართ რიგის მოქალაქე. ორივე ბალტი ვართ და, ალბათ, გვარის გარეშეც შეგვიძლია საუბარი. რას ფიქრობთ ამაზე?

ლ. ისე, იმის გათვალისწინებით, რომ ჩემი ცხოვრების ძირითადი ნაწილი მოსკოვში მაქვს გატარებული, სამწუხაროდ, მე შევეჩვიე პატრონიკებს.

ა. ასე რომ, მარისი ...

ლ. ედუარდოვიჩი ...

ო. ედუარდოვიჩი, დიახ ... ”

სამწუხაროდ, მიმართვის ნაცნობი სტილის მრავალი მაგალითი არსებობს როგორც ბეჭდურ მედიაში, ასევე ეთერში. ეს განსაკუთრებით ეხება წამყვან FM რადიოსადგურებს, რომლებიც ხშირად განზრახ უსვამენ ხაზს სიახლოვეს ამა თუ იმ შოუ ბიზნესის ვარსკვლავთან. ისინი ამ წესს ხსნიან ამ სოციალურ ჯგუფში მიღებული კომუნიკაციის ნორმებით. მართლაც, ბოჰემურ მხატვრულ გარემოში მიღებულია, რომ ერთმანეთს "შენზე" მიმართავენ და სახელით, მეტსახელებს კი ხშირად იყენებენ. ამასთან, ჟურნალისტის მიერ ბრმად არ უნდა გადაწერა პერსონაჟის მანერები, რომლებიც აყალიბებს მის სურათს. მათ უნდა გაითვალისწინონ, რომ მიმართვის ამგვარი შემცირებული სტილი ცუდი გემოვნებაა და მაუწყებლობის დროს ხშირად პათეტიკური და შეუსაბამოდ გამოიყურება.

ინტერვიუს პრეამბულა: ინტერვიუს დასაწყისში ხანმოკლე და ერთი შეხედვით უაზრო საუბრით შეგიძლიათ მეტი შედეგის მიღწევა, ვიდრე მთელი საუბრის განმავლობაში. მაგრამ იგივე წარმატებით, თქვენ შეგიძლიათ გაანადგუროთ დასახული მიზნები. ამერიკელი მკვლევარები ამტკიცებენ, რომ უცხო ადამიანებთან შეხვედრისას საუბრის პირველი ოთხი წუთი, როგორც წესი, განსაზღვრავს მთელ შემდგომ საუბარს .

ჩვენი კომუნიკაციის ტრადიციაშია საუბრის დაწყება სხვადასხვა საერთო ფრაზებით, რომლებიც მეგობრულ ატმოსფეროს ქმნის: "გამარჯობა! სასიამოვნოა თქვენი გაცნობა! როგორ ხარ? რა საზიზღარი (მშვენიერი) ამინდია დღეს! " ეს არის სოციალური ეტიკეტი ჟურნალისტებმა, საუბრის დაწყებისთანავე, არ უნდა მოერიდონ საყოველთაოდ აღიარებულ კომუნიკაციურ კოდებს, თუმცა ცერემონიალებისა და "უსარგებლო" ფრაზების თავიდან აცილების ცდუნება ყოველთვის არსებობს, როგორც ყოველთვის ჩქარი ჟურნალისტის, ასევე ახალი ამბების შემქმნელის მხრიდან, რომელიც ხშირად დროის ზეწოლის ქვეშ იმყოფება. რა თქმა უნდა, არის შემთხვევები, როდესაც პრეამბულა სრულიად შეუსაბამოა. მაგალითად, მოკლე ინტერვიუების დროს, შემთხვევითი შემთხვევით ან პრესკონფერენციაზე. მხოლოდ მნიშვნელოვანია, რომ არ

გამოტოვით შემთხვევა, როდესაც მოკლე საუბარი უბრალოდ აუცილებელია კონტაქტის დასამყარებლად.

ინტერვიუს მიზნებიდან და თანამოსაუბრის თავისებურებებიდან გამომდინარე, ჟურნალისტს შეუძლია ისეთი კომუნიკაციური ტაქტიკის შემუშავება, რომელშიც საუბრის დაწყების რიტუალი მაქსიმალურად პერსონიფიცირდება.

მაგალითად, პარლამენტის წევრთან გასაუბრებაზე წასვლისას სასურველია მოუსმინოთ საპარლამენტო სიახლეების უახლეს თემებს, რათა შესავალმა ფრაზებმა შეიძინოს ის აზრი, რაც გმირს ნამდვილად დაინტერესებს: „პარლამენტის ბოლო შეხვედრაზე იყავით? რას იტყვით დეპუტატ ნ-ს გამოსვლაზე? როგორ ფიქრობთ, ხვალ მიიღება კანონი ბუნებრივი მონოპოლიების შესახებ? "

ან, წლის მასწავლებლის კონკურსის გამარჯვებულთან შეხვედრისკენ, შეგიძლიათ დაიწყოთ საუბარი იმ შთაბეჭდილებასთან დაკავშირებით, რომელიც თქვენზე აიღო იმ ატმოსფეროში, როდესაც თქვენ იმ სკოლის ბარიერი გადალახეთ, სადაც ის მუშაობს. თქვენ კი შეგიძლიათ გაუზიაროთ თქვენი ბავშვობის მოგონებები სკოლის წლების შესახებ. ამრიგად, დაუყოვნებლივ დაამყარებთ კონტაქტს თანამოსაუბრესთან, გამოიჩინეთ პირადი ინტერესი. ვინ იცის, იქნებ თვითონვე დაუყოვნებლივ დაიწყოს საუბარი დანიშნულ თემაზე ...

ამასთან, უნდა ვაღიაროთ, რომ ამ ტექნიკის გამოყენება არ შეიძლება ნებისმიერ პირობებში და ნებისმიერი ტიპის თანამოსაუბრეზე. მაგალითად, არსებობენ ძალიან დაკავებული ადამიანები, რომლებიც ვერ ხარჯავენ დროს "ტრივიალურ საუბრებში". ის, ვისაც გულწრფელი საუბრის ხასიათზე არაა, შეუძლია ისარგებლოს თქვენი ჩურჩულით და სხვა გზით წაგიყვანოთ.

პირველ მიმართვაზე თანამოსაუბრის რეაქციით, ყურადღებიანი ჟურნალისტი დაუყოვნებლივ განსაზღვრავს მისი გმირის ფსიქოლოგიურ მდგომარეობას: ა) რა მდგომარეობაშია იგი; ბ) ის ჩქარობს თუ არა; გ) გამოხატავს ინტერესს საუბრის მიმართ; დ) ჩაატარებს გულწრფელ საუბარს, თუ აპირებს ინფორმაციის დამალვას და დოზირებას.

ნებისმიერი ინტერვიუს პრეამბულა (მას ასევე უწოდებენ გახურებას სპორტული ფორმით) ასრულებს ჟურნალისტსა და თანამოსაუბრეს შორის კონტაქტის დამყარების, "საერთო ენის" ურთიერთგაგების სტრატეგიულ ამოცანას. მოდი, ყურადღებით გავეცნოთ საუბრის პრეამბულას - ერთი შეხედვით უაზრო ჩურჩული. თუ ეს არის

"საუბარი არაფერზე", მაშინ რა მნიშვნელობა აქვს მას? და თუ გახურება ბრძოლის დაწყებამდე - რისგან შედგება და რა ამოცანების გადაჭრას აპირებს იგი?

მრავალი ჟურნალისტის აზრით, საუბრის დასაწყისში ხშირად უნდა განადგურდეს ნეგატიური სტერეოტიპები, რომლებიც საზოგადოებაში ჩამოყალიბდა ყველა ჟურნალისტის მიმართ: "ამპარტავანი" და "ემმაკობა" და "ყველა ტყუის" - ზოგადად, "ყველა პრობლემა ჟურნალისტებისგან მოდის". ჩვენ არ განვიხილავთ ასეთი გამოსახულების გამოჩენის მიზეზებს აქ. ამ კონტექსტში მნიშვნელოვანია გააცნობიეროს, რომ ამგვარი სტერეოტიპები ზოგ შემთხვევაში სერიოზულ დაბრკოლებას წარმოადგენს კომუნიკაციისთვის, განსაკუთრებით იმ პირის გასაუბრებისას, რომელიც ადვილად ემორჩილება წინადადებას და წარმოადგენს, როგორც წესი, ცუდად განათლებულ, ღარიბ ან მოსახლეობის ხანდაზმულ ფენებს. ისტორიული, ეკონომიკური, პოლიტიკური და სოციალური ხასიათის მრავალი ფაქტორის ზეგავლენით ჩამოყალიბებული ნეგატიური სტერეოტიპის დარღვევა ადვილი არ არის. კომუნიკაციის პირველ ეტაპზე ინტერვიუერის ამოცანაა შეხვედრისას დამაბულობისა და სიფხიზლის განადგურება.

სწორი გზაა საუბარი იმაზე, თუ რა არის თქვენი გმირის ინტერესების სფეროში და სასურველია, რომ საუბრის საგანი იყოს ჰობი ან საქმიანობა, რომელიც ადამიანში დადებით ემოციებს იწვევს. მაგალითად, წინასწარი გამოკვლევის პროცესში თქვენ მიხვდით, რომ თქვენი თანამოსაუბრე უყვარს თევზაობა. ჰკითხეთ, თუ რა სახის თევზაობა და წელიწადის რომელ მონაკვეთს ანიჭებს უპირატესობას, სად ბოლოს თევზაობდა, თუ დაჭერა კარგი იყო. ასეთი ერთი შეხედვით "უაზრო" კომუნიკაცია, რომელიც არ ეხება ინტერვიუს მიზნებსა და მიზნებს, რეალურად ამზადებს საფუძველს შემდგომი კომუნიკაციისთვის. ეს ყურადღებას აქცევს და ართობს გმირს და ხელს უწყობს დამაბულობის განმუხტვას კორესპონდენტთან შეხვედრის შედეგად, ქმნის დაწყების დაწყნარებულ, კომფორტულ პირობებს.

იმისათვის, რომ ორი ადამიანის კონტაქტი შედგეს, საუბრის დასაწყისში უნდა ჩამოყალიბდეს მეგობრული, არააგრესიული ატმოსფერო. ეს ნიშნავს, რომ საუბრის საგანი არ უნდა ეხებოდეს ისეთ პოტენციურად პროვოკაციულ სფეროებს, როგორცაა პოლიტიკური შეხედულებები, შემოსავალი, ეთნიკური ურთიერთობები, რელიგიური მრწამსი და ა.შ. ხუმრობები და მახვილგონივრული გამონათქვამები შესანიშნავად ანადგურებს ატმოსფეროს. სიცილი ზოგადად აერთიანებს ხალხს, რა თქმა უნდა, თუ ეს მიზანშეწონილია. მაგრამ თუ იუმორის გრძნობით რომელიმე მხარე არ არის დაჯილდოვებული, სიცილმა შეიძლება ზიანი მიაყენოს.

ბარიერები და სიფხიზლე ასევე კარგად არის გადალახული ნამდვილი კომპლიმენტით. სასიამოვნო შეგრძნებები დამსახურების, წარმატებისა თუ მიღწევების აღიარებით ყველა ადამიანს გააჩნია. ამასთან, კომპლიმენტის დახმარებით, ხელსაყრელი კლიმატი

ჩამოყალიბდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჟურნალისტის მიერ თანამოსაუბრისთვის აღიარებითი ჩვენებები გულწრფელი, გულწრფელი და არა მიზანდასახული იქნება. ასეთი დაბალანსებული, გაწონასწორებული დიდება: "თქვენმა ბოლო ნამუშევარმა ღრმა შთაბეჭდილება მოახდინა ჩემზე, მაგრამ ბევრს შორის სადავო მოსაზრებები გამოიწვია. მსურს ამაზე უფრო დეტალურად ვისაუბრო ...". საერთო ინტერესებმა ან ნაცნობობამ შეიძლება ხელი შეუწყოს სანდო ატმოსფეროს შექმნას (თაღლითობა და გამოგონება გამორიცხულია).

„გახსოვს ნ? ის შენთან მუშაობდა ახალი ამბების განყოფილებაში” -

”მართალია! საიდან იცნობ მას? ის იყო შესანიშნავი რეპორტიორი!”

”მე ვიცი შენი და - ჩვენ ხშირად ვხვდებოდით ერთ სახლში”. -

”ვაიმე, რა პატარაა სამყარო! დიახ, მისგან ხშირად მსმენია, რომ იქ საინტერესო ადამიანები იკრიბებოდნენ ...”.

”ისინი ამბობენ, რომ თქვენ ახლახან დაბრუნდით მოგზაურობიდან.

მე და ჩემი ოჯახი ყოველწლიურად მივდივართ იქ. სად იყავი?”.

ასეთი "გახურების" შემდეგ, შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ თქვენ და თქვენს თანამოსაუბრეს ერთმანეთისგან არ გაუყოფათ გაუგებრობის გადაულახავი ბარიერები, თქვენ უკვე თითქმის ნაცნობი ხართ, თითქმის ნაცნობი, თქვენ უკვე გაქვთ საერთო ინტერესები. ეს დაუყოვნებლივ ამარტივებს შემდგომ საუბარს, მაშინაც კი, თუ წამოიჭრა სერიოზული და არა ძალიან სასიამოვნო თემები მოპირდაპირე მხარისთვის.

სხვათა შორის, ყველაზე მეტი მოგება "დამაბულობის განმუხტვისთვის" საუბარია შინაურ ცხოველებზე - ძაღლებზე, კატებზე და სხვა ცხოველებზე. მათში, როგორც წესი, მფლობელებს არ მოსწონთ სული.

რა თქმა უნდა, ძნელია წინასწარ იფიქრო იმაზე, რაზე უნდა ისაუბრო შეხვედრისას, მხოლოდ "კვანძები" შეგიძლია, როდესაც შენი გმირის დოსიეს შეისწავლი (ჰო, მას უბრალოდ შვილიშვილი ჰყავდა; უყვარს წყალქვეშა მყვინთავება; ჰყავს საყვარელი კატა და ა.შ.) გამოცდილი ჟურნალისტები, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ჩვეულებრივ იმპროვიზაციას უკეთებენ. ამაში მათ ეხმარება დაკვირვება და "გაწვრთნილი თვალი" ინტერიერის დეტალებზე, ტანსაცმლის სტილსა და ქცევის მახასიათებლებზე. ურმას ოტმა კომპოზიტორ როდიონ შჩედრინთან ინტერვიუ დაიწყო კითხვით ... ავეჯის

შესახებ. ესტონელმა ჟურნალისტმა შენიშნა, რომ შჩედრინის კაბინეტში ავეჯი ესტონური იყო. ასე რომ, საუბრის ძაფი გაიყვანეს ...

”იმ მომენტში, როდესაც კაბინეტში შევედი, მივხვდი, სად უნდა დამეწყოს საუბარი. საუბრის მკაფიო მონახაზი თითქმის არასდროს მაქვს, ასე რომ, ვიყენებ დეტალებს, რომლებიც სიტუაცია მეჩვენება. მაღლობა ღმერთს, მეგონა, ყველაფერი კარგადაა. ამაში აბსოლუტურად დარწმუნებული ვიყავი მანამდეც, სანამ უფლებას მისცემდნენ.

ა. მიუხედავად იმისა, რომ პირველად ვარ შენს ოფისში, თავს კარგად ვგრძნობ, რადგან აქ ყველგან გაქვს ესტონური ავეჯი. იცით ამის შესახებ?

დიახ, მე ეს ვიცი, რომ ავეჯი ესტონურია. მე ვფიქრობ, რომ არავისთვის არ არის საიდუმლო, რომ ეს არის ესტონური ავეჯი, რომელიც ჩვენს ქვეყანაში ითვლება ყველაზე მაღალ ხარისხად. ამიტომ, ჩვენი კომპოზიტორთა კავშირი აღჭურვილია პირველი კლასის ავეჯით.

დარწმუნებული ვარ, რომ შჩედრინს შეეძლო სხვა რამის მოლოდინი, გარდა ასეთი დასაწყისისა. მე მივიღე ის, რაც მინდოდა - ჩვეულებრივი დამაბულობა ყოველი მაუწყებლობის დაწყებამდე და დროისა და ძალისხმევის გარეშე. ახლა მე ვსვამ კითხვას, რომელიც მომზადებულია სახლში”[8].

აქ მოცემულია გასაუბრების ძირითადი წესები:

- საუბრის დასაწყისში აუცილებელია მაქსიმალურად აღმოფხვრას კომუნიკაციის ყველა შესაძლო ბარიერი, მაგრამ ”გახურების” გახანგრძლივება არ უნდა მოხდეს. ყურადღებით დააკვირდით გამოკითხულს და თუ მოუთმენლობის ან დაჩქარების ნიშნები გამოჩნდა, გადადით პირდაპირ ინტერვიუს თემაზე.
- იმოქმედეთ ნეიტრალურ, სასიამოვნო თემებზე. საუბრის საგანი არ უნდა ეხებოდეს პოტენციურად პროვოკაციულ სფეროებს, როგორცაა პოლიტიკური შეხედულებები, შემოსავალი, ეთნიკური ურთიერთობები, რელიგიური მრწამსი და ა.შ.
- იპოვნეთ ინტერესების გადაკვეთის წერტილები: საერთო ჰობი, საერთო ნაცნობობა.
- ნუ დააკონკრეტებთ საუბარს საკუთარ პიროვნებას, მაგრამ შეეცადეთ რაც შეიძლება მეტი გაარკვიოთ თანამოსაუბრის შესახებ.

- გამოიჩინეთ ინტერესი გარემოს მიმართ, მაგრამ მოერიდეთ კრიტიკასა და რჩევას ამის შესახებ.

- სიცილი ეხმარება დამაბულობას. ხუმრობები და ანეკდოტები სათანადოა, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გჯერათ საკუთარი გემოვნებისა და პროპორციის გრძნობა. თუ ადამიანს, ვისთანაც საუბრობთ, არ აქვს იუმორის გრძნობა, თქვენმა ძალისხმევამ შეიძლება გააფუჭოს საქმე.

- კომპლიმენტები ეხმარება ადამიანის მოწყობაში. ამავე დროს, თავიდან უნდა აიცილოთ ზედმეტი, განსაკუთრებით არაგულწრფელი აღტაცება - ის ყოველთვის თვალშისაცემია. თავშეკავებული, ზომიერი დიდება ყოველთვის სასურველია.

პირველი შთაბეჭდილება თანამოსაუბრეში ყალიბდება არა მხოლოდ თქვენს მიერ წარმოთქმული პირველი ფრაზებიდან, არამედ იმით, თუ რა შთაბეჭდილებას ახდენს თქვენი გარეგნობა. რატომღაც, ეს კითხვა ძალიან აწუხებს ახალგაზრდა ჟურნალისტებს, ამიტომ ამაზე უფრო დეტალურად ვისაუბრებთ არავერბალური კომუნიკაციის თავისებურებების თავში. ახლა კი, მოდით, შემოვიფარგლოთ ზოგადი რჩევებით: ინტერვიუზე კოსტუმზე ფიქრისას გაითვალისწინეთ თქვენი გმირის ასაკი და პროფესია. არ აცვიათ მოკლე კალთები მღვდლის გასაუბრებისას. ცნობილ შოუმენტან შეხვედრაზე მკაცრი საქმიანი სარჩელი ძნელად შესაფერისია.

ინტერვიუს სტრატეგია და ტაქტიკა. სასურველია ამ ყველაფერზე წინასწარ იფიქროთ, მომზადების ეტაპზე, პარალელურად ან კითხვარის შედგენის შემდეგ. ინტერვიუს სტრატეგიული ამოცანები მოიცავს კომუნიკაციის გარკვეული პირობების შექმნას, რაც ხელს უწყობს ინტერვიუერის მიზნების მიღწევას ინტერვიუდან ყველაზე სრულყოფილი ინფორმაციული უკუკავშირით. უნდა გვახსოვდეს, რომ ჟურნალისტის ინფორმაციული მიზნები ყოველთვის არ ემთხვევა თანამოსაუბრის ინფორმაციულ მიზნებს, რის შედეგადაც მას შეეძლო თანამოსაუბრე. მაგრამ თუნდაც გარემოებათა წარმატებული კომბინაციით, საუბრის მიზნები ყოველთვის არ მიიღწევა და შესაძლებელია გეგმის შესრულება. ამასთან, ორივე შემთხვევაში, ჟურნალისტი და არა მისი თანამოსაუბრე, პასუხისმგებელია ინტერვიუს საინფორმაციო დავალებების შესრულებაზე.

ამ სახელმძღვანელოს ფარგლებში შეუძლებელია ინტერვიუების შემუშავების ყველა ვარიანტის ანალიზი - მათში იმდენივეა, რამდენი ჟურნალისტის პროფესიონალური კონტაქტის კონკრეტული შემთხვევაა ინფორმაციის მოპოვების მიზნით. ტაქტიკური თვალსაზრისით, ისინი ყველა უნიკალური და განუმეორებელია, ისევე როგორც ცხოვრებისეული სიტუაციები და ადამიანები, რომლებთანაც ჟურნალისტი ხვდება.

ამასთან, თითოეული ინდივიდუალური ინტერვიუს ტაქტიკური თვითმყოფადობა ემყარება რამდენიმე ძირითად სტრატეგიულ პრინციპს, რომელიც საერთოა ყველა ინტერვიუსთვის და გამოიყენება თითოეული შემთხვევისთვის ცალკე. გადავხედოთ ინტერვიუების მთავარ სტრატეგიულ პრინციპებს.

"აიღე გასაღები". ეს შეიძლება ჩანდეს პროფესიონალური ლაპარაკი: ინტერვიუს წარმატება ან წარუმატებლობა დამოკიდებულია იმაზე, იპოვა თუ არა ჟურნალისტმა მიდგომა თანამოსაუბრის მიმართ, მოახერხა თუ არა მან მისთვის "გასაღების პოვნა". ჟურნალისტები ასევე ამბობენ: თქვენ უნდა "იგრძნოთ თანამოსაუბრე", "მოერგოთ მის ტალღას", "მოხვდეთ მის კოორდინატთა სისტემაში". შემდეგ, ისინი ამტკიცებენ, რომ კარგი გარიგება იქნება.

უნდა ითქვას, რომ თანამოსაუბრის "გასაღების" ძიება კომუნიკაციის ნებისმიერი აქტის საწყისი პრინციპია. ასევე ცნობილია, რომ იმისათვის, რომ ორი მხარე დაუკავშირდეს (კომუნიკატორი და მიმღები, ე.ი. გაგზავნის გამგზავნი და მიმღები), აუცილებელია მათი კომუნიკაციის კოდების, მათ შორის სოციალური (თაობების კოდების, სოციალური ფენების) შესაბამისობა. ყოველ შემთხვევაში, მაინც უნდა არსებობდეს ერთი და იგივე ენა - ინგლისური, ფრანგული ან სხვა. თუ ენობრივი კოდები არ ემთხვევა, როდესაც მონაწილეთაგან ერთი მაინც არ ფლობს სხვის ენას, დიალოგში უნდა ჩაერთოს შუამავალი თარჯიმანი, რომელმაც ორივე ენა იცის. კომუნიკაცია ამ შემთხვევაში ხდება მესამე მხარის შუამავლობით და, შესაბამისად, კონტაქტის დამყარება უფრო რთულია.

ამასთან, კომუნიკაციის პროცესში მონაწილეთა ენობრივი კოდების საერთოობა ჯერ კიდევ არ არის წარმატების მთავარი ფაქტორი. ინტერვიუებში მიდგომის პოვნა, გმირის "გასაღებები" ნიშნავს არა მხოლოდ ერთმანეთის გამოსვლის თანამოსაუბრეების გაგებას. ზოგჯერ გამოცდილი ჟურნალისტებიც კი ინსტიქტებისგან იმლებიან. ურმას ოტმა აღიარა, რომ მას ვერასდროს შეეძლო ევგენი ევსტიგნევის "გასაღების პოვნა". ჟურნალისტს ხელს უშლიდა ამ მსახიობის ეკრანზე გაბატონებული სტერეოტიპი, რომელიც, როგორც აღმოჩნდა, სულაც არ ემთხვევა მის ბუნებას.

"ვარსკვლავის ხიბლს ყოველთვის არ ახლავს წმინდა ადამიანური ხიბლი. ადამიანი შეიძლება წარმოუდგენლად საინტერესო იყოს თავისი პროფესიით და ეს ხდება სტერეოტიპი, რომელსაც აძლიერებს სატელევიზიო ეკრანი. და ის შეიძლება სრულიად განსხვავებული აღმოჩნდეს შემთხვევითი შეხვედრისას, ასე ვთქვათ, მისი პროფესიის მიღმა ... ვფიქრობ, ეს მოხდა ევგენი ევსტიგნეევთან, რომელიც მაყურებლის გასაოცრად აღმოჩნდა, სულაც არ იყო ის, რასაც მას სამსახიობო ნამუშევრებში ვხედავდით. ... მე ის

ასჯერ ვნახე ეკრანზე და მისი ნიჭი მიტაცებდა და მეჩვენებოდა, რომ კომუნიკაციისას ის ისეთივე გულუხვი უნდა ყოფილიყო, როგორც ეს მის ეკრანზე მიჩვენა. რა თქმა უნდა, როდესაც ყველაფერი ისე არ წავიდა, როგორც ველოდი, თავი დავკარგე”.

ჟურნალისტის საუკეთესო განზრახვების მიუხედავად, მისი გმირის მოსაწონებლად გაწეული ყველა მცდელობის მიუხედავად, აღმოჩნდა, რომ არც ისე ადვილია ბევრი ადამიანისთვის მიდგომა. ინტერვიუს ბოლომდე ისინი რეაქციებში მიუწვდომელი და გულქვა აღმოჩნდნენ. შეიძლება მრავალი მიზეზი არსებობდეს: ინფორმაციის გაზიარების სურვილი და ჟურნალისტებთან კომუნიკაციის წინა გამოცდილების წარუმატებლობა და თანაგრძნობის ნაკლებობა, ინტერვიუერის მიმართ ნდობა და უბრალოდ "მავნე", საეჭვო ხასიათი.

ოფიციალური პირები ცნობილია როგორც "მკაცრი კაკალი", ისევე როგორც მათი წარმომადგენლები - პრესმდივნები ან საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტების ოფიციალური პირები. მათი პრესასთან ურთიერთობის ხასიათი პრინციპულად კონფრონტაციულია: ერთ მხარეს მოუწოდებენ დაიცვან საზოგადოებრივი ინტერესი, მეორეს - დაიცვან თავიანთი დეპარტამენტის, კორპორაციის ან გავლენის ჯგუფის ინტერესები.

ორმხრივი სიძულვილი და სიფხიზლე ხშირად ორივე მხრიდან აყალიბებს მიკერძოებას, რის შედეგადაც ურთიერთობაში აგრესიის შეხება ჩნდება. ამასთან, სავარაუდოდ, ჟურნალისტის აგრესიული მიდგომა ვერ მიაღწევს დასახული მიზნების მიღწევას. უფრო მეტიც, აგრესიულობამ "ჯაჭვის გასწვრივ" შეიძლება წასვლა თანამოსაუბრესთან, გამოიწვიოს მკვეთრად უარყოფითი რეაქცია. რა არის დედააზრი? საუკეთესო შემთხვევაში - მინიმალური ინფორმაცია, უარეს შემთხვევაში - თქვენ უბრალოდ გამოგიხურავენ კარს და შემდეგ შეგიძლიათ უარი თქვათ ამ წყაროზე.

აგრესიულობას ეწინააღმდეგება დაჟინება, როგორც ჯიუტი თანამოსაუბრეების კომუნიკაციის ყველაზე მისაღები გზა. აგრესიულობისგან განსხვავებით, ეს გულისხმობს პატივისცემას როგორც საკუთარი თავის, ასევე თანამოსაუბრის პიროვნების მიმართ. დაჟინებული, თავდაჭერილი ჟურნალისტი არ ჭრის მხრიდან, არ „აწურებს“ ინფორმაციას, მაგრამ თანამოსაუბრეს მისთვის საინტერესო კითხვებზე პასუხის გაცემისკენ უბიძგებს. როგორც მსახიობი, იცვლება როლები, როგორც მსახიობი, თანამოსაუბრის ხასიათიდან, დასახული ამოცანების დონიდან და საუბრის გარემოებებიდან გამომდინარე, ის ყოველთვის იწვევს დაპირისპირებას. ისინი არსებითად ორ საწინააღმდეგო მოსაზრებას იკავებენ. გასაუბრების ექსპერტთა ერთი ჯგუფი ამბობს: „იყავით ბუნებრივები, ნებისმიერი როლი რომ აირჩიოთ, საქმეს გააფუჭებს”. პირიქით, მისი როლის სწორად არჩევაში ხედავს, როგორც პროფესიული წარმატების მიღწევას. გარემოებებიდან გამომდინარე, ჟურნალისტს შეუძლია ატაროს

"ცივი ყურების", "ახალგაზრდა ბოშების" და ა.შ. ამ თეორიის მომხრეთა აზრით, ყველა როლური როლი ნაკარნახევია კომუნიკაციის სხვადასხვა სიტუაციიდან, თანამოსაუბრისა და ჟურნალისტის ხასიათიდან და ფსიქოლოგიური მდგომარეობიდან, რაც მრავალ ფაქტორზეა დამოკიდებული. მაგალითად, ბოჰემურ წრეებში მიიღებენ "ახალგაზრდა ბოშა" და უარყოფენ იქ, სადაც სტრუქტურული და იერარქიული კავშირები მნიშვნელოვან როლს ასრულებს, მაგალითად, სახელმწიფო აპარატში.

ამის მიუხედავად, ჟურნალისტთა უმრავლესობა თავის საქმიანობაში აერთიანებს ორივე პრინციპს - როგორც "ბუნებრივ", ისე "როლზე დაფუძნებულს". ისინი ბუნებრივად იქცევიან, მაგრამ გარემოების არსებობისას სხვადასხვა ნიღბებს ატარებენ. ასეა ყოველდღიურ ცხოვრებაშიც: მშობელს საგანმანათლებლო მიზნებისთვის შეუძლია მოითხოვოს მომთხოვნი მასწავლებლის ნიღაბი, ან "მზრუნველი ქათმის" როლი შეასრულოს, როდესაც ბავშვი დაავადებულია. ერთადერთი და აუცილებელი პირობა, რომ პარტნიორი (ბავშვი ან ინტერვიუერი) დაგიჯეროთ არის სამართლიანი თამაში. მაშინ მანიპულირების ბრალდებები, რომლებიც ხშირად ჟურნალისტებს, "მოთამაშეებს" ედებათ, უსაფუძვლო იქნება. გარდა ამისა, ჟურნალისტის ("ძირის მეგობარი" არამეგობრული ურთიერთობის პირობებში ან "აღმსარებელი", როდესაც მოსაუბრე არ აპირებს გულწრფელობას) ჟურნალისტის მიერ გამოყენებული მატყუარა ან არაგულწრფელი ნიღბები მხოლოდ რთულ ურთიერთობებს დაამატებს. ამიტომ, თანამოსაუბრესთან საუბარში, რომლის შეხედულებებს არ იზიარებთ, უმჯობესია ნეიტრალიტეტის დაცვა. ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ჟურნალისტმა უნდა დათანხმდეს ფაშისტური ან რასისტული მრწამსის მქონე პირს, გაამართლოს მკვლელის ან მოძალადის მიდრეკილებები. პირიქით, საუბარში მისი პოზიცია, რა თქმა უნდა, უნდა გაჟღერდეს, მაგრამ ემოციის გარეშე, მაგრამ, როგორც განსხვავებული თვალსაზრისი.

ლოგიკა, ქრონოლოგია ან იმპროვიზაცია. შემდეგი ინტერვიუს დაგეგმვისას, როგორც წესი, ჟურნალისტები დიდ ყურადღებას აქცევენ მათი შეკითხვების სემანტიკურ კომპონენტს, მათ სემანტიკურ შინაარსს. მართლაც, ის რასაც ჰკითხავთ თანამოსაუბრეს, დიდწილად დამოკიდებულია იმაზე, თუ რას გიპასუხებთ. მაგრამ არა ყველა. ინტერვიუს ერთნაირად მნიშვნელოვანი და სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი კომპონენტია დასმული შეკითხვების სწორად შერჩეული თანმიმდევრობა. კითხვების ჩამონათვალში აუცილებელი წესრიგის დამყარება არის ამოცანა, რომელიც ჟურნალისტმა უნდა გადაწყვიტოს თითოეულ ცალკეულ შემთხვევაში. რა თქმა უნდა, შეიძლება უსაზღვროდ ბევრი სცენარი იყოს გასაუბრებისთვის, ისევე როგორც მოვლენები, ადამიანის ბედი და მასთან დაკავშირებული ისტორიები უსასრულოდ მრავალფეროვანია. ამის მიუხედავად, აქაც არსებობს ნიმუშები, რომლებიც საშუალებას

გამღვეთ აირჩიოთ ოპტიმალური ტაქტიკა ერთი შეხედვით დაუსრულებელ მრავალფეროვან სიტუაციებში.

დიდწილად, ჟურნალისტური სიუჟეტები შეიძლება დაიყოს სამ ტიპურად.

პირველი ემყარება მოვლენებს,

მეორე არის საზოგადოების განხილვის საგნები,

მესამე არის თანამოსაუბრის პიროვნება.

მათი კონცეპტუალური განსხვავება იმაში მდგომარეობს, რომ

პირველი ტიპის მოთხრობები ვითარდება დროის კანონების შესაბამისად და მათი წარმოდგენის პრინციპი ქრონოლოგიურია;

მეორე - გონივრული კანონების შესაბამისად და მათში ლოგიკა, ფუნდამენტური მნიშვნელობა აქვს მისი კანონების დაცვას, შეფასებისა და არგუმენტების შედარებას, მიზეზებსა და შედეგებს;

მესამე ტიპის ისტორიები, რომლებიც დაკავშირებულია "ადამიანის ფაქტორთან", ვითარდება ინტუიციური და იმპროვიზაციული გზით.

რა თქმა უნდა, არსებობს შერეული გეგმის ისტორიები, როდესაც მოვლენა, მაგალითად, განიხილება არა მხოლოდ როგორც ნებისმიერი გეგმის თანმიმდევრობა, არამედ როგორც მიზეზ-შედეგობრივი ურთიერთობების ჯაჭვი. ამრიგად, წყალქვეშა ნავის ჩაძირვის გაშუქებისას, მასალების წარმოდგენის ქრონოლოგიური პრინციპის პარალელურად, ჟურნალისტთა ლოგიკური სამუშაოებიც ჩატარდა და ექსპერტების დახმარებით მოხდა ტრაგედიის მიზეზების ანალიზი.

ქრონოლოგიური, ლოგიკური, ინტუიციური-იმპროვიზაციული პრინციპები ასევე საფუძვლად უდევს ინტერვიუს სკრიპტის შემუშავების სამ მიდგომას.

ქრონოლოგიური პრინციპი ხვდება, თუ ჟურნალისტს აინტერესებს, როგორ ვითარდებოდა ამბავი დროში, რომლის მოწმე ან თვითმხილველი მისი თანამოსაუბრე იყო.

ლოგიკური - როდესაც განხილვის საგანია სოციალური პრობლემა, ინტერესთა კონფლიქტი ან სიტუაციები, რომლებიც დაკავშირებულია ადამიანის ურთიერთობების დრამებთან.

იმპროვიზაცია უფრო შესაფერისია, თუ ჟურნალისტის ყურადღება გამახვილებულია ადამიანის ხასიათზე, მისი ფსიქოლოგიური მახასიათებლებით და უნიკალური პიროვნულობით.

არსებობს სამი სტრატეგიული პრინციპი

დასმული კითხვების თანმიმდევრობა -

ქრონოლოგიური - ყურადღება გამახვილებულია მოვლენებზე;

ლოგიკური - საჯარო განხილვის საგნები;

იმპროვიზაციული - ადამიანის ხასიათში.

თანაბრად მნიშვნელოვანია შედგენილი აზრის მიხედვით დასმული შეკითხვების ჩამონათვალის შედგენა. ჟურნალისტების უმეტესობას აქვს თავისუფალი ინტერვიუების დაგეგმვის წესები.

Interview ინტერვიუს პრეამბულა ან "გახურება" არის საუბარი " ტვინი "- ნებისმიერი ინტერვიუერის მიზანი, რომელთან ერთადაც და რაიმე მიზეზის გამო შეიძლება ის საუბარი.

საინტერესო კითხვა არის საჩუქარი გამოკითხული პირისთვის: ის, ჯადოსნური ჯოხის მსგავსად, მას კარგ პასუხამდე მიჰყავს. ამავე დროს, საინტერესო კითხვა არის ძალიან ინდივიდუალური ცნება. ის, რაც ერთი გმირისთვის შეიძლება არაჩვეულებრივი იყოს, მეორესათვის მოსაწყენი.

ცნობილი ტელეწამყვანი დაინტერესდა ჟურნალისტი სტუდენტის კითხვით მხოლოდ იმიტომ, რომ მას არავინ სთხოვდა ამის შესახებ. მაგრამ ამაში ორიგინალი არაფერი იყო:

- რა თვისებებს აფასებთ ყველაზე მეტად ადამიანში?

- მე 42 წლის ვარ, მაგრამ თქვენ პირველმა დამისვით ეს კითხვა ჩემდა სასიამოვნოდ.

არასდროს მიფიქრია, რა იყო ყველაზე ღირებული ჩემთვის ... მხიარულება, გახსნილობა ... იცით, მე ვიტყვოდი - წესიერება, მაგრამ თვით სიტყვა "წესიერი" არ არის იმის ზუსტი განმარტება, თუ რას ვგულისხმობთ. ყველას ესმის თავისებურად. ვგულისხმობ ადამიანს, რომელიც არ იტყუება, არ ღალატობს, რეაგირებს, საიმედოა ...

* ყველაზე მნიშვნელოვანი კითხვა, რისთვისაც დაიწყო ინტერვიუ, საბოლოოდ უნდა დაზოგოთ. კითხვები, რომლებიც გმირისთვის მკაცრი ან უსიამოვნოა, არასდროს სვამენ საუბრის დასაწყისში.

Very ძალიან მნიშვნელოვანია ინტერვიუს დასკვნითი ეტაპი, რომელშიც, როგორც წესი, მხოლოდ დასრულების დროის წინასწარ დაგეგმვაა შესაძლებელი. ინტერვიუს ხანგრძლივობაზე შეთანხმების შენახვა კარგი პრაქტიკაა. ასევე სასურველია საუბრის დასრულება პოზიტიური ნოტით. მაშინაც კი, თუ დასასრულს უსიამოვნო კითხვები დაუსვეს, უნდა შეეცადოთ საუბარი გვერდზე გადადოთ, ისაუბროთ თანამოსაუბრისთვის სასიამოვნოზე, რომ არავის ჰქონდეს უსიამოვნო გემო.

კითხვების დაწერისას და ინტერვიუს სკრიპტის შემუშავებისას, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ მასში მთავარი როლი ეკუთვნის არა ჟურნალისტს, არამედ მის თანამოსაუბრეს. ეს არის ის, ვინც არის მთავარი კომუნიკატორი, მას აქვს ინფორმაცია განკარგულებაში და პრინციპში მას თავისუფლად შეუძლია გააკეთოს ეს, როგორც სურს. ჟურნალისტი, რაც შეურაცხყოფად არ უნდა აღიქვას, არის მხოლოდ თარჯიმანი, გადამცემი რგოლი მის თანამოსაუბრესა და საზოგადოებას შორის. პრაქტიკაში, ეს ბანალური აზრი ხშირად ავიწყდება და საუბრის ცენტრში ხშირად არა ინფორმატორია, არამედ ჟურნალისტი. საუბარი საბოლოოდ ფოკუსირდება არა პასუხებზე, არამედ კითხვებზე, რომლებსაც უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება, ვიდრე თავად ინფორმაციას. ასეთი შეგნებული ან არაცნობიერი ჟურნალისტური ეგოცენტრიზმი იწვევს პროფესიონალურ „სიყრუეს“, მოსმენის შეუძლებლობას, როდესაც დასმული კითხვები პასუხებიდან არ გამომდინარეობს და თანამოსაუბრე აღმოჩნდება პასიური მოთამაშე ინფორმაციის სფეროში.

სტრატეგიული ინტერვიუს პრინციპი - გამოლვიძება

თანამოსაუბრის საქმიანობა და მისი ზუსტი შენარჩუნება

ჟურნალისტის პასუხი პასუხებზე.

თავი 3

კითხვების დასმის ხელოვნება

1. კითხვა პასუხისთვის

§ 2. კითხვები ღია და დახურული

§ 3. შეკითხვების მრავალფეროვნება

§ 4. კითხვები, რომ თავიდან ავიცილოთ

1. კითხვა პასუხისთვის

ამკარაა, რომ კითხვები თავისთავად არ წარმოადგენს ჟურნალისტური ინტერვიუს მიზანს. რა თქმა უნდა, ეს პასუხისთვისაა. ამასთან, ისინი თავისთავად არ იზადებიან, მათ კითხვა იწვევს. ისინი ამბობენ, რა არის კითხვა, ასევე არის პასუხიც. კარგი, სრული პასუხები დამოკიდებულია წარმატებულ კითხვაზე, ცუდი, ე.ი. არ არის სავსე შინაარსით - სუსტიდან და დაუფიქრებლად.

ამ თავში ყურადღება გამახვილებულია ინტერვიუს ყველაზე მნიშვნელოვან კომპონენტზე - კითხვებზე, აგრეთვე მათზე დასმის უნარზე.

ამასთან, არ შეიძლება მხედველობაში არ მივიღოთ ის, რომ წარმატებული კომუნიკაცია, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მოიცავს მოსმენის უნარს, ასევე კომუნიკაციის არავერბალური ფორმების ყველა შესაძლებლობის გამოყენებას.

ამიტომ, ცალკე კითხვა-პასუხის კომპონენტის გათვალისწინებით, ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს მისი ინტეგრაცია უფრო ფართო სპექტრში, რომელიც გავლენას ახდენს კომუნიკაციის პროცესზე მთლიანობაში.

კიდევ ერთი შენიშვნა მიანიშნებს გაბატონებულ მოსაზრებასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებით არაპროფესიონალთა შორის, რომ ჟურნალისტისა და ინტერვიუს გმირის საუბარი ჩვეულებრივი ადამიანის საუბარია, რომელიც მოიცავს სიტყვის სხვადასხვა ფორმას, მათ შორის

კითხვებს და პასუხებს. ჟურნალისტების ნაწილი ასევე იზიარებს ამ მოსაზრებას.

ერთერთი ჟურნალისტი მიიჩნევს, რომ ჟურნალისტი მხოლოდ ფაქტობრივად და ფსიქოლოგიურადაა უკეთესია, ვიდრე ჩვეულებრივი თანამოსაუბრე. "ჩემი ერთ-ერთი პოსტულატია," ამბობს ის, "რომ საუბრები, საუბარი ღამის პროგრამის სტუდიასა და რადიოში, საუბრები მეგობრების კომპანიაში - ყველა ეს საუბარი არ განსხვავდება ერთმანეთისგან". რა შეიძლება იყოს ჟურნალისტისთვის ინტერვიუზე ადვილი, ისინი ამტკიცებენ: იჯექი საკუთარ თავთან და ჰკითხე, რა უნდა იცოდე.

და მაინც, პროფესიონალური ინტერვიუ განსხვავდება ყოველდღიური კითხვა-პასუხის დიალოგისგან.

ადამიანები ერთმანეთს კითხვებს უსვამენ ყოველდღიურ საუბარში და პასუხებში იღებენ ინფორმაციას, რომელიც შემდეგ ხდება დამუშავებული ნედლეული, რაც უკვე თანამოსაუბრეების დასრულებული გამოცდილებაა. ბუნებრივია, მომდევნო საუბარში ეს გამოცდილება მხედველობაში მიიღება და მომხსენებლებმა უნებლიედ დაამუშავეს ზოგიერთ დასკვნამდე, ვერსიად, ვარაუდად.

შემდგომი კითხვები აუცილებლად შეიცავს დამტკიცების ელემენტებს. დაკითხვის თანამოსაუბრე, როგორც ჩანს, წინ უსწრებს თავის კითხვას, ფიქრობს პასუხს პარტნიორისთვის. რესპონდენტი ადასტურებს ან უარყოფს მის აზრს. ეს არის ყოველდღიური ყოველდღიური საუბრის მექანიზმი: ერთი მხრივ, ის თითქმის ყოველთვის ორიენტირებულია ურთიერთგაგების, შეთანხმების, სიმპათიის ძიებაზე, მეორე მხრივ, ის კონკურენტუნარიანია.

ადამიანთა კომუნიკაციის ლომის წილი ხდება გამოუთქმელ ბრძოლაში "ვინ ვის მოუგებს".

მოუსმინეთ საუბარს ორ მეზობელს შორის, რომლებიც განიხილავენ მათ ბინაში ქურდობას: მოკლე, გაურთულებელი დიალოგი არის ჩვეულებრივი ადამიანური საუბარი ორ საკმაოდ დაინტერესებულ პირს შორის. იგი

შეიცავს სპონტანური საუბრის ყველა კომპონენტს: კითხვებს, ემპათიას, ემოციურ დაშვებებს, მომხდარის ვერსიებს, არსებობს კიდევ „ახალი ცოდნა“ იმის შესახებ, თუ როგორ „მოხვდნენ ისინი“.

ამასთან, საუბრებს ჟურნალისტის პროფესიონალური კომუნიკაციის ერთ-ერთი პირობა აკლია - მიზანმიმართული და სიღრმისეული მიება ინფორმაციის ადრე უცნობი მხარეებისათვის.

ეს ის იყო, რაც ჟურნალისტს უნდა ეკითხა შემთხვევის ადგილზე იმ შენობის მკვიდრებთან, სადაც მოხდა ქურდობა: "ვინ არის მსხვერპლი? როდის მოხდა ქურდობა? სად იყო მეზობელი ქურდობის დროს? რა ნახეთ, რა მოისმინეთ? რა გამოიტანეს ბინადან?" და მხოლოდ ამის შემდეგ ჰკითხავთ მათ აზრებს ქურდობის მიზეზებზე.

მაგრამ ჟურნალისტები ხშირად იყენებენ "ყოველდღიურ" მიდგომას, რომლებსაც აქვთ ტენდენცია წინასწარ იცოდნენ რა მოვლენები ელოდებათ მათ და ბევრად უფრო ადრე, სანამ ისინი დაიწყებენ მუშაობას. ბევრი ადამიანი წინასწარ გეგმავს უპირატესობას, რომ დაზოგოს ძვირფასი დრო. ყველაზე ხშირად, ჟურნალისტები მიჰყვებიან ამ კარგად გადალახულ გზას და თანამოსაუბრეს უსვამენ კითხვას, რომელშიც უკვე არსებობს პასუხის ვარიანტი. ამ უკანასკნელს სხვა გზა არ რჩება, გარდა რაიმე ფორმით რეაგირებისა ინტერვიუერის წინადადებაზე. მაშინაც კი, თუ იგი დაიწყებს ყველაფრის უარყოფას, დაპროგრამებული პასუხიდან გამომდინარე, პასუხის გარკვეულ ჩარჩოში მოქცევა მაინც აშკარა იქნება. ამიტომ, "საჭირო" პასუხი გაეცემა "აუცილებელ" კითხვას.

მიღებული ინფორმაციის სისრულე და ობიექტურობა დამოკიდებულია რამდენიმე პირობასა და ფაქტორზე. პირველი, ეს დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ არის ფორმულირებული კითხვა და რაზე კეთდება აქცენტი. აშკარაა, რომ ორი ასეთი ერთი შეხედვით მსგავსი კითხვა: "რა მოიპარეს?" და "რა ნივთები არ მოიპარეს?" - პასუხები შინაარსობრივად სრულიად განსხვავებული იქნება. ასევე იმ კითხვებზე, რომლებშიც სიტყვების თანმიმდევრობა ოდნავ შეიცვალა: "ქურდობის დროს რამე ნახეთ? და "რა

ნახეთ, მოისმინეთ ქურდობის დროს?" პირველ, დახურულ კითხვაზე, სავარაუდოდ, მიიღება ერთსილავიანი "დიახ" ან "არა" პასუხი. მეორეზე, ღიაზე, თანამოსაუბრემ, თეორიულად, უნდა წარმოადგინოს დეტალური. შესაბამისად, კითხვის დასმის უნარი ისე, რომ მიიღება პირდაპირი, სრული და ობიექტური პასუხი, ამ ხელოვნების მეორე პირობაა.

მესამე ფაქტორი, რომელიც გავლენას ახდენს ინტერვიუს შედეგზე, რომელიც გასათვალისწინებელია კითხვების დასმისას, არის პატივისცემა თანამოსაუბრისადმი მისი ყველა ადამიანური სისუსტით. რა შიშებს განიცდის იგი ინტერვიუს ჩატარებამდე? როგორც პრაქტიკამ აჩვენა, ადამიანების უმეტესობას იმდენად არ ეშინია გასაუბრების პროცესის, რამდენადაც არ უნდათ სულელური, უსიამოვნო შუქზე გამოვლენა. ისინი უსაყვედურებენ ჟურნალისტებს, რომ ისინი ყოველთვის არ არიან ზუსტები და გულახდილები მათთვის მიწოდებული ინფორმაციის მიმართ, მაგრამ სინამდვილეში მათ აწუხებთ, თუ რას იფიქრებენ მათი მეგობრები, შერაცხავენ თუ არა მათი ახლობლები.

მომღერალმა ერთ სატელევიზიო პროგრამაში პრეტენზიები გამოთქვა ჟურნალისტების უღირსი მოპყრობის შესახებ მისი ბიოგრაფიის ფაქტების შესახებ, თუ როგორ ხდება მისი პირადი ცხოვრების ვულგარული ინტერპრეტაცია. "მე პირადად არ მაინტერესებს რას იტყვიან ჩემზე", - თქვა პრიმა დონამ ჩვეული პირდაპირობით, "მაგრამ შვილიშვილები მყავს ..."

ჟურნალისტებს ასევე შეუძლიათ სერიოზული არასწორი გათვლები გააკეთონ მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მქონე პირების მიმართ. "წარმოიდგინეთ, ჟურნალისტი რეკავს დილის 1 საათზე და მთხოვს კომენტარი გავაკეთო პრეზიდენტის გუშინდელ განცხადებაზე! "რა თქმა უნდა გავთიშე!"

არასათანადო დროში დარეკვა - უპატივცემულო დამოკიდებულების მაჩვენებელი - ნამდვილად გამოიწვევს ინტერვიუერის მხრიდან ნეგატიურ რეაქციას, რაც ან დუნე საბაბით იქნება გამოხატული, ან უბრალოდ სიტყვით უარის თქმას გამოიწვევს, როგორც ეს მოხდა "ძალიან მცოდნე წყაროსთან" დაკავშირებით.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მომენტი, რომელსაც ჟურნალისტები ხშირად დიდ მნიშვნელობას არ ანიჭებენ, ადამიანის ინდივიდუალური მრავალფეროვნებისა და მათ აბსოლუტურ უნიკალურობას უკავშირდება. არსებობს "ოქროს" მიდგომა, რომელიც ყველასთვის მისაღებია? ან ადამიანის ბუნება იმდენად მრავალფეროვანია, რომ საჭიროა ადამიანებთან ინდივიდუალური მიდგომა. როდესაც ინტერვიუერის ცხოვრების წესს საზოგადოების მნიშვნელოვანი ნაწილი გმობს, ეჭვგარეშეა, რომ მიუკერძოებელი დამოკიდებულება, მშვიდი, პატივისცემით მოპყრობა და აშკარად დასმული კითხვები გამოიწვევს იმ ფაქტს, რომ თანამოსაუბრე უარს არ იტყვის ინტერვიუებზე. და მისი პასუხები, რომელშიც, ალბათ, ადგილი აქვს ტრაგედიის მიზეზების ანალიზს, უფრო მეტ სოციალურ სარგებელს მოუტანს საზოგადოებას, ვიდრე დაგმობა და მხილება.

პირდაპირი და არაპირდაპირი კითხვა. ჟურნალისტს თავისი საქმიანობის ხასიათიდან გამომდინარე უნდა ჰქონდეს შესაძლებლობა „უშუალოდ ჩაეფლას“ სიტუაციაში და პრობლემაში. შებორკილია გუნდური მუშაობის პირობებით (განსაკუთრებით რადიოსა და ტელევიზიაში), ასევე დროის სიმცირის გამო, იგი იძულებულია დაუყოვნებლივ შეუდგეს საქმეს, როგორც ამბობენ, "აიღე ხარი რქებით". ინტერვიუს დაწყებისას, ის სწრაფად მიდის საკითხის გახსნისაკენ, სთხოვს, პირდაპირ უპასუხოს კითხვებს:

”ბატონო პრეზიდენტო, როგორ აპირებთ შვებულების გატარებას?”;

”რომელ საათზე დაწყებულდება ორი კოსმოსური ხომალდი?”;

”როდის დაიწყება მილსადენის შემდეგი ეტაპი?”

მნელი არ არის ჩამოთვლილი კითხვების სამიზნე ორიენტაციის ამოცნობა - ისინი თანამოსაუბრეს პირდაპირ და ძალიან კონკრეტულ პასუხამდე მიჰყავთ:

”ავგისტოში რამდენიმე კვირით მივდივარ სოჭში”;

”გრაფიკის მიხედვით, დოკი უნდა ჩატარდეს დილის ხუთ საათზე”;

”ჩვენ ვგეგმავთ მილსადენის დაგების დაწყებას შემდეგი კვარტლის დასაწყისში.”

პირდაპირი, ე.ი. მკაფიო, გამჭვირვალე კითხვა ”საქმეზე” უფრო ეფექტურია, ვიდრე არაპირდაპირი, რაც თანამოსაუბრეს აძლევს პასუხისგან თავის არიდების შესაძლებლობას. ამასთან, არაპირდაპირი კითხვა შეიძლება ზოგჯერ სასარგებლო აღმოჩნდეს პირდაპირი, მკაცრი შეკითხვის შესაცვლელად, თუ არ გსურთ სხვის შერცხვენა. ის განსაკუთრებით ეხმარება პირდაპირ ეთერში გადაცემაში. არაპირდაპირი შეკითხვით შეიძლება ასევე შთააგონონ გმირს მისი ბიოგრაფიის გულწრფელი, ინტიმური დეტალები.

ცნობილი ამერიკელი ტელეწამყვანის ბარბარა უოლტერსის წიგნში აღწერილია ცოცხალი ინტერვიუ მსახიობ ჯუდი გარლანდთან. არაპირდაპირი კითხვის ეფექტის გამოყენებით, ჟურნალისტმა მოახერხა თავისი ჰერონის "მიზიდვა" გულწრფელი სიუჟეტის შესახებ მისი რთული ბავშვობის შესახებ:

”მე ვკითხე მას შეეძარებინა პირობები, რომელშიც დღეს ახალგაზრდები მუშაობენ შოუბიზნესში, იმ პერიოდთან, როდესაც ის და მისი თანატოლები ვოდევილში მონაწილეობდნენ. ამის საპასუხოდ მოვისმინე ამბავი, რომელიც დღემდე მაკანკალებს, როდესაც ეს ინტერვიუ მახსენდება. ”ჩვენ ყველამ ძალიან ადრე დავიწყეთ,” - თქვა მან. შემდეგ კი, მსუბუქი ღიმილით დაამატა: - დედამ სცენაზე გამომიყვანა, ის ნამდვილი ჯადოქარი იყო. როდესაც მუცელი მტკიოდა და სახლში დარჩენა მინდოდა, ის დამემუქრა, მითხრა, რომ თოკებით მიმაბავდა თავსაფარს ... ”

პირდაპირი კითხვები და მათზე კონკრეტული პასუხები, რა თქმა უნდა, კითხვა-პასუხის კომუნიკაციის ყველაზე ეფექტური გზაა. ამასთან, ეს

მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, თუ თქვენი პერსონაჟი დიალოგზეა გათვლილი და მზადაა კითხვებზე პასუხის გასაცემად. წინააღმდეგ შემთხვევაში, პირდაპირი კითხვის დასმა ყოველთვის არ არის მიზანშეწონილი.

ნაკლებად სავარაუდოა, რომ თქვენ შეძლოთ, მაგალითად, ნაციონალისტური შეხედულებებით ცნობილი პოლიტიკოსისგან პირდაპირი პასუხის გაცემა კითხვაზე, თვლის თუ არა იგი საკუთარ თავს ნაციონალისტად? წესიერების წესები და საზოგადოების ცნობიერებაში გაბატონებული ამ ფენომენისადმი ნეგატიური დამოკიდებულება არ მისცემს მას არა მხოლოდ გულწრფელობას, არამედ პოზიტიური პასუხის დაკმაყოფილებას. სავსებით შესაძლებელია, რომ თანამოსაუბრე პასუხის ნაცვლად, უარს იტყვის თქვენთან საუბრის გაგრძელებაზე. ამასთან, საკითხის უშუალოდ შერბილება და მისი არაპირდაპირი პარაფრაზირება საშუალებას მოგცემთ კითხვაზე პასუხის მიღების. მაგალითად: "პრინციპში, როგორ უკავშირდებით (ეყურებთ) ნაციონალისტურ იდეებს?" - ერთი მხრივ, თქვენ შესაძლებლობას მისცემთ თანამოსაუბრეს, თავი აარიდოს პირდაპირ კითხვაზე პასუხის გაცემას, მეორეს მხრივ, შეიძლება მიიღოთ ძალიან გულწრფელი მოსაზრებები მის დამოკიდებულებაზე ნაციონალიზმის მიმართ.

ფულის შესახებ პირდაპირი შეკითხვები ასევე არაკანონიერი მეთოდია.

ჟურნალისტმა რესპოდენტს ერთ ინტერვიუში ჰკითხა, რამდენს შოულობს ახლა: - რამდენს გიხდის TVC?-, უპატიოსნოა ასეთი კითხვების დასმა.

დავუშვათ, ჟურნალისტი იძიებს სამხედრო პერსონალის ფსიქოლოგიურ ჯანმრთელობას, რომლებიც მონაწილეობდნენ სამხედრო ოპერაციებში. უკვე ჩატარდა ინტერვიუ სამხედრო ექიმ-ფსიქოლოგთან, სამოქალაქო ფსიქოლოგთან - კრიზისული სიტუაციების ექსპერტთან. რჩება სამხედრო ჰოსპიტალში ფსიქოლოგიური რეაბილიტაციის გავლის შესახებ

ჯარისკაცების გამოკითხვის ჩატარება. თქვენი ამოცანაა ჯარისკაცებში დეპრესიის გამომწვევი მიზეზების ბოლოში გასვლა. ექიმების აზრით, ეს სინდისის ქენჯნაა ადამიანების მკვლევლობისთვის. შესაძლებელია თუ არა ამ სიტუაციაში ასეთი პირდაპირი კითხვის დასმა: "ომში მოგიწიათ ხალხის მოკვლა?"

როდესაც გულის გადანერგვის ოპერაციის შემდეგ ქირურგს სთხოვთ, ინტერვიუს უმჯობესია დაიწყოთ არა უშუალო კითხვით "თავდაპირველი", თუ როგორ ჩაიარა ოპერაციამ, არამედ ჰკითხეთ, როგორ გაუძლებს ის ასეთ დატვირთვას: "ექვსი საათი ჩემს ფეხზე საოპერაციო მაგიდასთან! როგორ არის ეს შესაძლებელი?" ეს ვარიანტი, თუნდაც საერთოდ კითხვა არ არის, მაგრამ აღფრთოვანების გამომხატველი ემოციური განცხადება, რომელიც აშკარად არ უკავშირდება თქვენთვის საინტერესო ინფორმაციის არსს, გამოიწვევს გმირს საუბარში, უფრო მეტიც, ეს ხელს შეუწყობს საუბრის შესაძლო სფეროს გაფართოებას.

პირდაპირი კითხვა ყოველთვის სასურველია ვიდრე არაპირდაპირი, თუმცა, არის შემთხვევები, როდესაც არაპირდაპირი კითხვა უფრო ეფექტურ შედეგს მოგვცემს.

აშკარაა, რომ შეუძლებელია რეკომენდაციების მიცემა თითოეული შემთხვევისთვის, რომელსაც ჟურნალისტები ინტერვიუებზე წასვლისას ხვდებიან - სიახლეები ძალიან მრავალფეროვანია, მიზნები და მიდგომები განსხვავებულია, გმირები ინდივიდუალურია. ამასთან, სასარგებლოა გაეცნოთ საკითხების ძირითად კატეგორიებსა და მათი ფუნქციონირების თავისებურებებს, შეისწავლოთ თითოეული მათგანის შესაძლებლობები და შეზღუდვები, რათა შემდეგ, გარემოებების შესაბამისად, მიიღოთ ოპტიმალური გადაწყვეტილება.

დაწყებამდე

§ 2. კითხვები ღია და დახურული

კითხვები იყოფა ორ ფართო კატეგორიად: ღია და დახურული.

პირველი ყველაზე ზოგადი ხასიათისაა და შეიცავს პასუხებს, რომლებიც არ შემოიფარგლება არც ფორმით და არც შინაარსით. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ღია კითხვები უფრო დემოკრატიულია. ასეთი კითხვის მაგალითია ფრაზა, რომელიც თანამოსაუბრეს დიალოგისკენ მოუწოდებს: ”უთხარი რამე შენს შესახებ ...”. ამის დაკონკრეტება შეიძლება: ”გთხოვთ, გვითხარით თქვენი ჰობის შესახებ ცხენოსნობაზე ...”. ამასთან, ამ ვერსიაშიც კი კითხვა ღიად დარჩება, რადგან ის უტოვებს თანამოსაუბრეს იმის არჩევის უფლებას, რა უპასუხოს, რა მონიშნოს და რა დეტალები დაამატოს.

აქ მოცემულია ღია კითხვების კიდევ რამდენიმე მაგალითი:

”ბატონო მინისტრ, რა პროგნოზი გაქვთ ფასიანი ქაღალდების ბაზრის მდგომარეობასთან დაკავშირებით მიმდინარე წლის ნახევარში?”;

”ექიმო, რა არის თქვენი აზრით ამ დაავადების მკვეთრი აფეთქების მიზეზი?”;

”ბატონო პროფესორო, რას ხედავთ თქვენი ექსპერიმენტის მთავარ შედეგად?”

ღია კითხვებს აქვთ მსგავსება, რაც განსაზღვრავს მათ უპირატესობებსა და ნაკლოვანებებს. აქ მოცემულია ღია კითხვის რამდენიმე უპირატესობა:

მოუწოდებს თანამოსაუბრეს პასუხის გაცემაში, მასში რაიმე შეზღუდვის გარეშე;

შესაძლებლობას აძლევს თანამოსაუბრეს ნებაყოფლობით გადმოსცეს ინფორმაცია, თავისუფლად ისაუბრონ თავიანთ გრძნობებზე, კომენტარი გააკეთონ მოვლენებზე;

მიმართავს ადამიანს ფიქრისკენ, ანალიზებს მის მოქმედებას, ასტიმულირებს აზრების დაბადებას, რომლებიც შეიძლება ადრე არ მოსვლიათ თავში;

იწვევს ყურადღებით მოუსმინოს და დააკვირდეს ჟურნალისტს.

ღია კითხვების უარყოფითი მხარეებია:

* შეიძლება გრძელი პასუხის გაცემა გამოიწვიოს, ამიტომ ისინი ყოველთვის არ გამოიყენება დროის შეზღუდვის პირობებში;

* შეძლებენ დაბნეულობდნენ თანამოსაუბრეს, რომელიც არ არის ზოგადი კითხვების პასუხის გაცემა;

* შეიძლება გამოიწვიოს ძნელად გასაგები; და დაბნეული პასუხი,

* მალავს დამაზუსტებელი კითხვების დასმის აუცილებლობას, იწვევს თანმხლებთან საუბრის შეწყვეტას, რამაც შეიძლება შეურაცხყოს ის და სირთულეები გამოიწვიოს საუბრის დროს.

ამის მიუხედავად, ღია კითხვები, უდავოდ, ყველაზე მიმზიდველი იარაღია თავისუფალი, ნათელი და შეუზღუდავი პასუხების მისაღებად, რაც აზრზე აყენებს როგორც თანამოსაუბრეს, ისე ჟურნალისტს.

ღია კითხვებისგან განსხვავებით, დახურული კითხვები მოითხოვს დადებით ან უარყოფით პასუხს. ჟურნალისტები იყენებენ მათ, როდესაც მათ სჭირდებათ მწვავე, პირდაპირი რეაგირება თანამოსაუბრისგან, მაგალითად, ფაქტის დასადასტურებლად ან უარყოფისთვის:

”როგორ ფიქრობთ, მიაღწევს ეს გუნდი ნახევარფინალს?”;

"ბატონო მოადგილე, ხმას მისცემთ მიწის შესახებ კანონის მიღებას?";

"მართლაც სცადეს თქვენი დამანტაჟება?"

დახურული კითხვების მშვენიერება ისაა, რომ მათ მარტივად სვამენ და პასუხობენ მარტივად. ამავე დროს, ჟურნალისტი სრულად აკონტროლებს საუბრის მსვლელობას. დახურულ შეკითხვებს ასევე აქვს შემდეგი უპირატესობები:

□ მიეცით საშუალება მომხსენებელს მიიღოს კონკრეტული ინფორმაცია თანამოსაუბრის მოსაზრებების მოლოდინის გარეშე;

□ დაზოგე ღირებული დრო, რადგან ისინი სწრაფად რეაგირებენ და მოკლე პასუხობენ;

□ მიეცით შესაძლებლობა "გაათბოთ" თანამოსაუბრე, მისგან გონების სერიოზული მუშაობის გარეშე. იმავდროულად, დახურული კითხვები არ ასტიმულირებს დიალოგის განვითარებას, რადგან სინამდვილეში ისინი აცნობებენ თანამოსაუბრეს, რომ ინტერვიუერი მხოლოდ ინფორმაციის დადასტურება-უარყოფით არის დაინტერესებული - აღარ. დახურული კითხვების უმეტესობა არის ბიპოლარული, ე.ი. შემოგვთავაზეთ მხოლოდ ორი პროგნოზირებადი პასუხის ვარიანტი - "დიახ" ან "არა", რაც ყოველთვის არ ნიშნავს განმარტებებსა და არგუმენტაციას. "□ოგწონთ თქვენი სამუშაო?" - "კარგი არა)". ამიტომ დახურული კითხვები ხშირად ძალიან პრიმიტიული აღმოჩნდება სერიოზული, მოაზროვნე თანამოსაუბრეებისთვის. გარდა ამისა, ისინი ყოველთვის არ ზოგავენ დროს, რადგან მათში შედის მთელი რიგი დამატებითი კითხვებისა.

რომელი კითხვა ავირჩიოთ: ღია თუ დახურული? ინტერპერსონალური კომუნიკაციის პრაქტიკაში აღინიშნება კომუნიკაციის ფორმების გამარტივების ტენდენცია. ოჯახთან და მეგობრებთან ყოველდღიური კომუნიკაციისას, საქმიანი კონტაქტების დროს ხშირად ვიყენებთ

დახურულ შეკითხვებს. ისინი სპეციფიკურია, გასაგებია, არ საჭიროებს ხანგრძლივ განხილვას პასუხის გასაცემად, იწვევს თითქმის მყისიერ რეაქციას; საბოლოოდ ადვილია მათი კითხვა. მართლაც, ორი შესაძლო კითხვიდან: "გთხოვთ, გვითხრათ, როგორ გრძნობდით თავს მეხის მიყოლებით?" და "შეგეშინდათ ჭექა-ქუხილის დროს?" - ყოველდღიურ საუბარში, უეჭველად, ამ უკანასკნელს მივანიჭებთ უპირატესობას.

და ინტერვიუში? გამარტივებული კომუნიკაციის სტრატეგია ამ ჟანრისთვის შესაფერისია? უმეტეს შემთხვევაში, არა. არსებობს გამონაკლისები. თავის გამართან კითხვის დასმა, ჟურნალისტი, როგორც წესი, მისგან ელოდება სიტუაციების აღწერას (მოქმედებები, გრძნობები და ა.შ.) ან ახსნას (მოქმედებები, სურვილები, დაშვებები და ა.შ.). მას ასევე ურჩევნია, რომ ინტერვიუს გამორმა მექანიკურად არ „შეიმუშაოს“ დავალება, არამედ ჩაერთოს საუბრის პროცესში ინტელექტუალურად და ემოციურად, იფიქროს მოთხოვნილზე და მისცეს ინფორმაცია სრულად. შესაძლებელია თუ არა ასეთი შედეგების მიღწევა დახურული შეკითხვების დახმარებით, რომლებიც, პრინციპში, არ განეკუთვნება არც აღწერას, არც ახსნას, არამედ გთავაზობთ სრულ, უპერსპექტივო პასუხს, პასუხის დადასტურებას (უარყოფას)? შეიცავს დახურულ კითხვაზე პასუხი ობიექტურ და მიუკერძოებელ ინფორმაციას, მიუხედავად იმისა, რომ კითხვა უკვე შეიცავს პასუხის ვარიანტს? ეე ვფიქრობ, რომ არ. ამიტომ, კითხვის ფორმულირებისას შეეცადეთ განათავსოთ იგი ღია ფორმაში.

ჟურნალისტურ ინტერვიუში გახსენით კითხვები

ყოველთვის სასურველია დახურული.

დახურულ კითხვაზე პასუხისგან განსხვავებით, ღია კითხვაზე პასუხს სერიოზული უპირატესობები აქვს საბოლოო ინფორმაციის პროდუქტის წარმოებაში. საგამომცემლო მასალის მომზადებისას, ბეჭდვისთვის რედაქტირებისას ან რედაქტირებისთვის სატელევიზიო და

რადიომაუწყებლობისთვის, ძალიან მნიშვნელოვანია პასუხის ის კომპონენტები, რომლებიც თანამოსაუბრის აზროვნების პროცესში ვითარდება.

პირველ რიგში, ღია კითხვის პასუხში, თანამოსაუბრის გამოსვლაში შეიძლება გამოჩნდეს მრავალფეროვანი სურათები.

ჟურნალისტი სტუდენტის-ს ინტერვიუდან:

- ამბობენ, რომ პირდაპირი ეთერი ექსტრემალური მდგომარეობაა.

რას საქმიანობთ მაუწყებლობის დაწყებამდე? როგორ შეიქმნა?

- მაუწყებამდე რამდენიმე ნიშანი მაქვს. ჯერ სტუდიაში ყოველთვის მარჯვენა ფეხით შევდივარ, მოვინათლე. ჩემი რედაქტორი ყოველთვის მეუბნება: "აბა შენ იცი და მე მას ყოველთვის ვპასუხობ: "ჯანდაბა!" მე აუცილებლად მოვთელავ ყურებს ... სხვათა შორის, შემძლია გირჩიოთ ეს. ეს არის ასეთი ვარჯიში დაღლილობისგან. ბევრს ეხმარება. გრძელი თმა მაქვს და ვერავინ ხედავს, რომ ყურები მაქვს წითელი. არიან წამყვანები, რომლებიც განზრახ ყვირიან, მაგრამ მე ასეთი არ ვარ. რა თქმა უნდა, შემძლო ჩემს მშვენიერ ვიზაჟისტზე მეყვირა, მით უმეტეს, რომ ის ჩემზე დაბალ რანგშია და პასუხს ვერ გამცემდა.

მეორეც, ღია კითხვის პასუხად შეიძლება გაჩნდეს დრამატული ნაკვეთები, წარსულის ისტორიები.

ამავე ინტერვიუდან:

- როგორ გრძნობდით თავს პირველი გადაცემის დროს?

- ჩემი პირველი გადაცემა ძალიან კარგად მახსოვს, ძალიან მეშინოდა. ჩემი პირველი გადაცემა იყო არა ინტერვიუს დროს, არამედ პროგრამა გახსნის დროს. მე ვუთხარი: „გამარჯობა! დღეს ჩვენს პროგრამაში ნახავთ ამას და ამას ... ” ისე შემეშინდა, რომ წასვლა მინდოდა. სამ წელიწადზე ცოტა ხნის განმავლობაში ვმუშაობდი ტელევიზიაში, ეს არც ისე გრძელი პერიოდია.

სინამდვილეში, შეიძლება ტელევიზიიდან მთლიანად წავსულიყავი და თავს მშვენივრად ვიგრძნობდი ... და ჩემი ცოლი ასე ღელავდა! ის სულ მეუბნებოდა, როდესაც პირველი გადაცემები მქონდა, სულ ამბობდა: ”შენ უბრალოდ ბრწყინვალე, საოცარი იყავი ...” და როგორც შემდეგ გაირკვა, მან ჩემს პირველ გადაცემებს არ უყურა ... ”.

მესამე, უფრო ხელსაყრელია ციტირებულ კითხვებზე პასუხის გაცემა, რომელთაგან უფრო ადვილია რადიოსა და ვიდეო კლიპებისთვის ხმის ჩანართების დამონტაჟება სატელევიზიო არხებისთვის.

ღია კითხვებზე პასუხები უფრო დეტალურია,

შეიძლება შეიცავდეს გამოსახულებას, უფრო ადვილია ციტირება.

ამასთან, უნდა გაითვალისწინოთ ის ფაქტი, რომ ღიად დასმულ კითხვას შეუძლია ზოგჯერ უხერხულ მდგომარეობაში ჩააყენოს თქვენი პერსონაჟი, მხოლოდ იმიტომ, რომ მას არ ესმის მისი და, შესაბამისად, უპასუხოს. მაგალითად, ღია ფორმის კითხვა სპორტსმენთან, "რა გრძნობები გიჩნდება, როდესაც ფინიშთან მიდიხარ?" - შეუძლია დაბნოს თუ ის ვერ აღწერს თავის გრძნობებს. ამასთან, შეგიძლიათ კითხვა ჩამოაყალიბოთ, თუ ეს შესაძლებელია მისი კონკრეტულობა და აღწეროს წარსულში მისი ემოციური მდგომარეობა.

ამის მიუხედავად, ჟურნალისტები თავიანთ ინტერვიუებში ხშირად კითხულობენ დახურული ფორმით შეკითხვებს. ამას კი მათ საკუთარი მიზეზები აქვთ. შევეცადოთ გავანალიზოთ რამდენიმე ასეთი შემთხვევა.

დახურული კითხვა საჭიროა შეკითხვის შინაარსის დასადასტურებლად (უარყოფა).

”პირებთ თუ არა არჩევნებში მონაწილეობას? ”დიახ” ან ”არა” ერთადერთი შესაძლო პასუხია. მნიშვნელოვანია გავითვალისწინოთ, რომ სიტუაციიდან გამომდინარე, ინტერვიუერი აირჩევს თავისთვის ყველაზე მომგებიანს.

ინტერვიუდან:

- ბანკში ზოგავთ დანაზოგს?
- მაგრამ როგორ.
- დოლარები?
- რა თქმა უნდა.

უნდა გვახსოვდეს, რომ დახურული კითხვა

თანამოსაუბრეს შეუძლია მისცეს

მისთვის ყველაზე სასარგებლო ან უსაფრთხო პასუხი.

ითვლება, რომ დახურულ კითხვებზე პასუხები სრულიად პროგნოზირებადია. ამასთან, არის შემთხვევები, როდესაც პასუხად "დიახ" ან "არა", თანამოსაუბრე იწყებს მსჯელობას. გამოკითხულთა უმრავლესობას სურს გამოიყურებოდეს თავაზიანი, კარგად აღზრდილი, ამიტომ ისინი ცდილობენ "დაეხმარონ" ჟურნალისტს და დახურულ კითხვაზე თავიანთი ერთსიტყვიანი პასუხი შეავსონ შემდგომი მსჯელობით. ეს არაპროგნოზირებადი გამონათქვამები შეიძლება ხშირად შეიცავდეს ძალიან მნიშვნელოვან ინფორმაციას.

ჟურნალისტისა და კინორეჟისორთან (ანთროპოლოგიის პროგრამა) საუბრიდან:

- საყვარელი ფილმი გაქვთ?

- არა ბევრი მათგანი მაქვს: "დიდი ქალაქის განათება", მაგალითად, ჩაპლინი. პირველი კურსი. VGIK. უცხოური კინოს ისტორია. ყველა მუცლიდან იცინის, მე თვითონაც ვიცინი. და ბოლო ორმოცი წუთის განმავლობაში ჩუმად ვიყავი. ეს უკვე ოთხმოცდამეოთხე წელია. მამა მოდის კინოსტუდიიდან მორიგეობის შემდეგ. და მან თქვა: "რატომ ხარ ასე მოწყენილი?" მე ვამბობ: „იცი, მამა, მივხვდი, რომ იქ საერთოდ არ მივდიოდი. ყველაფერი უკვე გადაღებულია. აქ არის ჩაპლინი. ყველა!". მამა ამბობს: "მერე რა?" მე ვამბობ: "ესე იგი! რას გადავიღებ?" სიცილი ატეხა, ჩამეხუტა, მაკოცა და მითხრა: „წადი უფრო მეტი და ისწავლე!"

დახურულ კითხვაზე შეიძლება მოპასუხეს ჰქონდეს პასუხის ყველაზე მოულოდნელი გაგრძელება.

სხვათა შორის, ჟურნალისტები ხშირად ელიან ასეთ გაგრძელებას და თანამოსაუბრეს ხელს უწყობენ დახურულ კითხვაზე დადებითი ან უარყოფითი პასუხის შემდეგ. ეს პაუზა, როგორც იქნა, ნათელს ხდის თანამოსაუბრეს: "მოდით, გააგრძელეთ, შენს აზრებს ველოდები ...".

ამასთან, არ უნდა ველოდოთ, რომ ყველა გამოკითხული ადამიანი უპასუხებს საუბრის გასაგრძელებლად ასეთ ჩუმად მოწოდებას. მაგალითად, ბავშვები ამას იშვიათად აკეთებენ. ამიტომ, თქვენ უნდა იყოთ მზად სხვა სიტუაციებისთვის და არ ენდოთ თქვენი გმირის "ქველმოქმედებას".

უფრო და უფრო ხშირად, ჟურნალისტებს აქვთ საქმე პრესასთან კომუნიკაციის სპეციალურ ტექნოლოგიებში გაწვრთნილ თანამოსაუბრეებთან. ძირითადად, ესენი არიან ადამიანები, ვისთვისაც მნიშვნელოვანია ამა თუ იმ ფორმით მათი „მესიჯის“ მასობრივი აუდიტორიისათვის გადმოცემა. ეს კეთდება სხვადასხვა მიზნით: პირის ან საწარმოს პოზიტიური იმიჯის შესაქმნელად, გარკვეული იდეების პოპულარიზაციისთვის, ინფორმაციის „გაჟონვისთვის“. მათთვის ინტერვიუში დახურული კითხვა შესანიშნავი აღმოჩენაა, რადგან მასზე პასუხის გაცემის შემდეგ შეგიძლიათ თქვათ ყველაფერი ან გააკეთოთ მომზადებული გამოსვლა: "როგორ ვთქვა ... სინამდვილეში, ამის შესახებ

მსურს ვთქვა ...". ინტერვიუების შემუშავება ამ სცენარის მიხედვით არც ისე აუცილებელი იქნება, თუ ღია კითხვას დაუსვამთ, რადგან ამ შემთხვევაში ჟურნალისტი არის "ლიდერი", ხოლო რესპონდენტი "მიმდევარია".

აი, როგორ მიიღო ერთმა ჟურნალისტმა პასუხი გადასახადების და ლევიების მინისტრისათვის დასმულ კითხვაზე:

- ფინანსური პოლიციის შექმნის გეგმებმა დიდი ხმაური გამოიწვია. მათი თქმით, მისი უფლებამოსილებები შეუზღუდავი იქნება. მხარს უჭერთ თუ არა ამ გეგმებს ფინანსური პოლიციის შექმნისთვის?

- იცით, მე ჩემი პრობლემები მაქვს - დავიწყო და დავასრულო!

ბიუჯეტის ოთხმოც პროცენტს ჩვენი სამინისტრო უზრუნველყოფს! ეს ისეთი ციფრებია და ამდენი პრობლემა! ხოლო ფინანსური პოლიციის შექმნა პრობლემას წარმოადგენს სახელმწიფოსთვის ...

- მაგრამ თუ მაინც გკითხავთ, როდის შეიქმნება ფინანსური პოლიცია, თქვენ იქნებით "მომხრე" თუ "წინააღმდეგი"?

- პრინციპში, ვფიქრობ, რომ ზიანი არ მოიტანს. მთავარია, რომ იგი მკაფიოდ უნდა დარეგულირდეს კანონის ფარგლებში ...

იყავით მზად იმისთვის, რომ დახურული კითხვის შემდეგ

თქვენს თანამოსაუბრეს შეუძლია წარმოთქვას

მომზადებული გამოსვლა.

დახურული კითხვის შესაძლო უარყოფითი შედეგების თავიდან ასაცილებლად, ღირს კომბინირებული კითხვა - "დახურული + ღია". ეს კეთდება ამ გზით: თქვენ სვამთ დახურულ შეკითხვას, რომელიც მოითხოვს

უარყოფას ან დამტკიცებას და ამის შემდეგ, პაუზის გარეშე, ერთი კითხვითი ნაცვალსახელი ან მოკლე კითხვითი წინადადება "ხსნის" მას.

”პრემიერ-მინისტრის თანამდებობა დატოვებთ? რატომ? ”

”აფეთქების მოწმე ხართ? როგორც მაგალითებიდან ჩანს, დახურული კითხვის შემდეგ, რომელზეც დადებითი პასუხია პროგნოზირებადი, მოსდევს ღია კითხვა, რომელიც იწვევს თანამოსაუბრის ასახვას, ახსნას ან აღწერა მოვლენას, რომელიც ინტერვიუს ინფორმაციულ ამოცანებში შედის.

როგორ დავსვათ ღია კითხვები. ინტერვიუების ღია კითხვების სახით ჩატარების ტექნოლოგია სინამდვილეში ძალიან მარტივია და ყველა ჟურნალისტიკოსის ცნობილია, ვინც იცნობს მოვლენების შესახებ ინფორმაციის შექმნის კანონებს. იგი ექვს "ვემაპზე" დგას - ექვსი კითხვითი ნაცვალსახელი, რომლებიც ქმნიან კითხვით წინადადებებს, რითაც თანამოსაუბრეს გარკვეული პოზიტიური ინფორმაციის გადმოცემა უზიძგებს. მოდით კიდევ ერთხელ დავუბრუნდეთ მათ:

ექვსი კითხვითი ნაცვალსახელი, რომლებიც ქმნიან კითხვით წინადადებებს ვინ? რა? სად როდესაც? როგორ? რატომ? (შინაურ ტრადიციაში ხშირად ემატება - რატომ?). ინგლისურენოვან ჟურნალისტიკაში, მოკლედ რომ ვთქვათ, მათ უწოდებენ 5W + H ფორმულას კითხვების პირველი ასოებისთვის - ვინ? რა? სად როდესაც? როგორ? რატომ?

დიდი ხანია დადასტურებულია ამ კითხვების თვითკმარობა ინფორმაციის მისაღებად და მთელ მსოფლიოში პრაქტიკული ჟურნალისტიკა იყენებს 5W + H პრინციპს, რათა შეიქმნას ღონისძიებები.

A კითხვაში, რომელშიც გამოიყენება კითხვითი ნაცვალსახელი, რომელიც თავის სხვადასხვა შემთხვევაში (წინაპირობების გარეშე და წინათქმების გარეშე), ინფორმაციას ითხოვენ მოვლენის ობიექტის, მისი მონაწილეებისა და პერსონაჟების შესახებ.

”ვინ ესწრებოდა მოლაპარაკებებს?”;

”მოლაპარაკებებთან რომელთან ერთად მოახერხეთ საერთო ენის პოვნა?”

”დელეგაციის რომელ წევრებს გაუჩნდათ ერთობლივი განცხადების ხელმოწერის იდეა?”;

”რომელ დელეგატს არ აკმაყოფილებს ერთობლივი კომუნიკეტის ტექსტი?”

თუ შეტყობინების ობიექტი არაცოცხალი ობიექტია, შესაბამისად გამოიყენება კითხვითი ნაცვალსახელი, ისევე როგორც მისი ყველა გრამატიკული ფორმა.

”რა ნახეთ, როდესაც მზის დაბნელება დაიწყო?”;

”რა მოგენატრათ ყველაზე მეტად თქვენი კოსმოსური ფრენის დროს?”

Sounds კითხვითი ნაცვალსახელის გამოყენებით კითხვა, რა, სინამდვილეში, უფრო გავრცელებული ფორმით ჟღერს: რა მოხდა? - და გაიგებს, რა მოუვიდა შეტყობინების ობიექტს, რა მოქმედებები ჩაატარა, რა თვისებები შეიძინა.

”რა გააკეთე, როდესაც აფეთქება იგრძენი?”;

”რა მოხდა სინამდვილეში თვითმფრინავის ჩამოვარდნის დროს?”

□ კითხვის ნიშნის ქვეშ დასმულ ადგილას კითხვა ისმის ზმნიზედის სად. შეკითხვებში მომხდარის გარემოებების ჩრდილები გარკვეულია ზმნიზედ სად და საიდან.

”სად მოხდა ავიაკატასტროფა?”;

”სად მიდის თქვენი სამაშველო ჯგუფი ახლა?”;

”საიდან გაჩნდა თვითმფრინავი მიწისძვრის შედეგად დაზარალებულთათვის ჰუმანიტარული დახმარებით?”

□ დროის ვითარების შესახებ კითხვა დგება ზმნიზედის დახმარებით როდის და ამ ვითარების ჩრდილების შესახებ - ზმნიზედების დახმარებით როდის და როდიდან.

”როდის მოხდა ავიაკატასტროფა?”;

”როდიდან (რომელი მომენტიდან, რომელი დროიდან) შეაჩერეთ თქვენი თანაშემწეების ნდობა?”;

"რამდენ ხანს იმუშავებს (რომელ საათამდე) კულტურის ძეგლების რესტიტუციის კომისია?"

□ კითხვა, რომელიც იხსნება ზმნიზერით როგორ, უნდა გაარკვიოს მოქმედების მიმდინარეობის ან მოვლენის გარემოებები და პასუხი უნდა აღწეროს, თუ როგორ მოხდა ეს.

”როგორ მოხდა, რომ მათ მხოლოდ მეორე დღეს შეიტყვეს ამ უბედური შემთხვევის შესახებ?”;

"როგორ ხდება მზის დაბნელება?";

"როგორ მოახერხეთ მძევლების გათავისუფლება?"

□ რის შესახებ კითხულობს პოლისემანტიკური ინგლისელი კითხვას, ორი განსხვავებული გზით. მოქმედებების მიზნების საკითხი - ზმნიზედის გამოყენება რატომ (რა მიზნით); მომხდარის მიზეზების კითხვა - ზმნიზედა რატომ (რა მიზეზით).

”რატომ დაგჭირდათ ამდენი სამაშველო ჯგუფი?”;

”რატომ არ მივიდა ექიმების ჯგუფი დროზე?”;

”რატომ გადაწყვიტეთ მეორე ვადით არჩევა?”

მე მინდა უფრო დეტალურად ვისაუბრო ამ ღია კითხვების ჯგუფზე. უფრო დაწვრილებითი გამოკვლევის შედეგად, აღმოჩნდება, რომ წინა ხუთი კითხვისგან განსხვავებით, რომელიც მიზნად ისახავდა საქმის კონკრეტული ფაქტებისა და გარემოებების გარკვევას, კითხვები "რატომ?" და "რატომ?", მიზნების და მიზეზების გარკვევით, შეიძლება მიკუთვნდეს უფრო რთულ დონეს, რომელიც მოითხოვს გააზრებულ, კონცეპტუალურ პასუხს. მათი მნიშვნელობით, მათ პასუხის გაცემა ადვილი არ არის, რადგან ისინი თანამოსაუბრეს იწვევს აზროვნება, სიტუაციის ანალიზი და ანალიზი, მომხდარის ვერსიების წამოყენება

სხვათა შორის, რატომ? - ტელეწამყვანის საყვარელი კითხვა. ეს აღნიშნეს კოლეგებმა და ამ საკითხისადმი ასეთი მიჯაჭვულობა ჟურნალისტის გაძლიერებული ცნობისმოყვარეობით აიხსნეს:

”სატელევიზიო აკადემიის პრეზიდენტი, ყველანაირი პრემიის ლაურეატი და ყველა წარმოსადგენი, წარმოუდგენელი სატელევიზიო ზარის მფლობელი, სკოლის ბიჭის ცნობისმოყვარეობით ურთიერთობს პოლიტიკოსებთან და მინისტრებთან. ნუ მოგერიდებათ მარტივი კითხვების დასმა: "რატომ?" ის კვლავ ეკითხება, როდის არის გაუგებარი, არ

არის არსებითი. ეს ქრთამავს აუდიტორიას, დაიღალა სხვა სატელევიზიო დამკვირვებლების სიტყვებით, რომლებიც ყველაზე მეტად ზრუნავენ იმაზე, რომ სულელებით არ გამოიყურებოდნენ პატივცემული თანამოსაუბრეების წინაშე და ბოლოს მე და შენ სულელებად დაგვტოვებენ ”.

კონცეპტუალური კითხვები "რატომ?" და რატომ?" გამოგადგებათ მკაცრი ვადის პირობებში, როდესაც შეუძლებელია სერიოზული მომზადება და მასალების შესწავლა, რადგან სინამდვილეში მათ შეიძლება ეკითხებოდეთ, რომ ისინი სრულიად არაა მზადა, როგორც ამბობენ, "ცარიელი ფურცლიდან", მაგრამ არასწორად ინფორმირებულობის საფრთხის ქვეშ.

მაგრამ არსებობს კონცეპტუალური საკითხები და ხაფანგები. ისინი განსაკუთრებით საშიშია, როდესაც ჟურნალისტი პირისპირ დგება პრესასთან ურთიერთობისთვის მომზადებული პირების წინაშე. ასეთი ადამიანებისთვის კითხვა დიდი ხანია დაკარგა მათი საწარმოს მიზნებთან დაკავშირებით და პასუხი გამეორებულია. სანახაობრივი, მომგებიანი და ერთი შეხედვით, შესაფერისი ციტატისთვის. ამასთან, სავარაუდოდ, ეს პასუხი არ შეიცავს სანდო ინფორმაციას. ჟურნალისტმა ეს უნდა გაითვალისწინოს და მზად იყოს გააგრძელოს საუბარი სიმართლის ძიებაში.

დაწყებამდე

§ 3. შეკითხვების მრავალფეროვნება

ინტერვიუს წარმატება იზომება მისი განხორციელების დროს მიღებული ინფორმაციის რაოდენობით და ხარისხით. შეგიძლიათ ხანგრძლივად ისაუბროთ და ფირზე ჩაწეროთ დიქტოფონი, მაგრამ მასალის ღირებულება მინიმალური იქნება, რადგან ჟურნალისტმა ვერ შეძლო თანამოსაუბრისგან ინფორმაციის საკმარისი რაოდენობა გამოქვეყნებისთვის. პირიქით, მოკლე

საუბარი ტელეფონზე ხშირად იძლევა ზედმეტ მასალას, რაც საკმარისია ერთზე მეტი ნოტისთვის. ეს ტექნოლოგიები ჟურნალისტს გვთავაზობს კითხვების შერჩევის ზოგად პრინციპებს, რომლებიც მოსაწვევს იწვევს, ყველაზე დიდი გავლენის მქონე ინფორმაციის გაზიარებით.

თანამოსაუბრის წახალისება ინფორმაციის პოზიტიური გაცვლისთვის არის კითხვის ძირითადი ფუნქცია, რომლის მიზანია ინფორმაციის მოპოვება - შესაბამისი, სრული, სანდო.

ამასთან, კითხვებს დამატებითი ფუნქციების ფართო სპექტრი აქვთ საუბრის შინაარსის, სიტუაციური და სუბიექტურ-პიროვნული ფაქტორების გამო.

გთავაზობთ სახელმძღვანელოს მაგალითს ინტერვიუს ბინის ხანძრის ჩაქრობის დროს.

შემთხვევის ადგილზე მისვლისას და სიტუაციისკენ ორიენტირებისას, ჟურნალისტი იღებს სამ ინტერვიუს: სახანძრო სამსახურის უფროსთან, სახლის დაშავებულ მაცხოვრებელთან და თვითმხილველებთან - იგი დაკითხავს ამ და მეზობელი სახლების მცხოვრებლებს. რა კითხვებს სვამს იგი თითოეულ შემთხვევაში? რა ძირითადი კითხვები უნდა დაუსვან მეხანძრეს, მსხვერპლს, მოწმეებს? და უმნიშვნელოები? გჭირდებათ წამყვანი კითხვები? თუ პროვოკაციული? იქნებოდა თუ არა ჰიპოთეტური შეკითხვები შესაბამისი, ან შეიძლება შემოიფარგლოთ ექვს ღია კითხვის წესით?

აშკარაა, რომ ინტერვიუების კონკრეტული ტაქტიკა განსხვავდება სხვადასხვა შემთხვევებში, იცვლება თანამოსაუბრისგან თანამოსაუბრედ. სინამდვილეში, იდენტური ინტერვიუები არ შეიძლება იყოს: მათ შორის ბევრია, მაგალითად ცხოვრებისეული სიტუაციები. ასევე, ინტერვიუს კითხვა-პასუხის კომპონენტი ყოველთვის უნიკალურია, რადგან ის ფუნქციურად განსხვავებული შეკითხვების სხვადასხვა კომბინაციისგან შედგება. ერთერთი ჟურნალისტის აზრით, "კარგი კითხვა არის ერთჯერადი." თეორიულად, ჩვენ არ შეგვიძლია გამოვთვალოთ კითხვების ყველა კომბინაცია, თუმცა შეგვიძლია მათი სხვადასხვა ვარიანტების

დაშლა, რაც განსხვავდება შესაბამისი ფუნქციური მახასიათებლებით. და ყველა ამ ნიშნის გამოყენების შესაძლებლობა ინფორმაციული ამოცანების ეფექტურად შესრულებისათვის დამოკიდებული იქნება ჟურნალისტის პროფესიონალიზმზე.

ქვემოთ განხილული საკითხების მრავალფეროვნება, როგორც წესი, ასრულებს დამატებით როლს ძირითად საკითხებთან მიმართებაში. მათ ზოგჯერ მეორე რიგის კითხვებს უწოდებენ, რადგან ისინი საუბრის სტიმულირებას უწყობენ ხელს და მათზე პასუხებს ავითარებენ სიღრმეებს, ავსებენ დამხმარე შინაარსით. კითხვები, რომლებიც ხელს უწყობენ საუბრის განვითარებას, უდრის ისეთი არავერბალური ქმედებებს, როგორცაა თავის ქნევა თანამოსაუბრეს ეუბნება: "დიახ, მესმის შენი", ან მათ შეიძლება ჰქონდეთ ძალიან სპეციფიკური, გამოხატული მოდალური მნიშვნელობა, რომელიც პასუხს მოგცემთ.

ასეთ კითხვებს საკმაოდ ხშირად მოსდევს დახურული კითხვები. როგორც აღინიშნა, გამოუცდელი ჟურნალისტები ხშირად იყენებენ დახურულ შეკითხვებს. სთხოვენ მათ, როგორც მთავარ პიროვნებებს, ისინი წააწყდებიან მეორეხარისხოვანებს, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს განსაკუთრებით ძუნწი ან მშვიდი პერსონაჟების რეაგირების განვითარებას. მაგალითად, კითხვაზე: "ოდესმე გინახავთ ბურთის ელვა?" - ორი ვარიანტი უნდა დაიცვას. რეპორტიორი მზად უნდა იყოს დადებითად უპასუხოს მეორე რიგის კითხვებით: "მითხარი მეტი იმის შესახებ, რაც დაინახე?" ან "მაინტერესებს ის როგორია?" შემდეგ, დიალოგის განვითარების პროცესში შეიძლება მოჰყვეს მესამე რიგის კითხვებს: "როდის იყო ეს? სად რა ვითარებაში? განმარტეთ დეტალები. მოითხოვეთ არგუმენტები. წამყვანის ინტერესის დემონსტრირება.

ფუნქციური ამოცანებიდან გამომდინარე, საშუალო საკითხები შეიძლება დაიყოს შემდეგ ჯგუფებად.

დაზუსტებული კითხვები. მიზანშეწონილია დაუსვას დამაზუსტებელი კითხვა მთავარზე გაურკვეველი ან ორაზროვანი პასუხის შემდეგ. თუ ასეთი პასუხის შემდეგ, მცდელობა არ არის გაკეთდეს გაუგებრის

გარკვევისა და ყველა „მე“ –ს წერტილის დასმისკენ, თქვენ შეიძლება ჟურნალისტის ერთ – ერთ მთავარ პროფესიულ ცოდვაში ჩავარდეთ – ინფორმაციის ნაკლებობის ან დამახინჯების შესახებ ინფორმაციის წამოწევა, ვარაუდი.

დასაზუსტებელი კითხვების დასმა შესაძლებელია სხვადასხვა ფორმით.

1. თუ რამ თქვა თანამოსაუბრემ, თუ მისი პასუხი არ არის გასაგები, ფრაზირების ფრაზით

”მაპატიეთ, სწორად გავიგე თქვენ, ბატონო გუბერნატორო, თქვენს მოადგილეს ადანაშაულებენ კორუფციაში?”;

”მე მესმის თქვენი, ბატონო პროკურორ, ნებაყოფლობით გადადგებით საკუთარი თავისგან?”;

”მეჩვენება, რომ შენ ადანაშაულებ ქვეყნის ხელმძღვანელობას მომხდარში. ასეა? ”.

ამ ფრაზით თქვენი გმირის წინა განცხადების ფრაზირებით თქვენ ატარებთ ერთგვარ ტესტს ნათქვამის გასაგებად. დაადასტუროთ ან უარყოთ თქვენი ეჭვები, თანამოსაუბრე დაადასტურებს ან უარყოფს და რაც ადრე ითქვა, შესაძლოა გარკვეულწილად განავითაროს აზრიც კი. ამრიგად, ის გაიმეორებს იმას, რაც ჟურნალისტს აინტერესებს. ამიტომ, ყველა დამაზუსტებელ კითხვას შორის, ეს ყველაზე სანდოა.

გმირის კვლავ კითხვის მანერა, თითქოს ეჭვი ეპარება, დამახასიათებელია ზოგიერთი ტელეჟურნალისტისთვის, მაყურებლის თვალში უფრო მცოდნედ რომ გამოიყურებოდეს, ის იმეორებს თანამოსაუბრის ნათქვამს, სტუმრის შემდეგ აკონკრეტებს სახელებს, გვარებს, ლიტერატურული თუ

მუსიკალური ნაწარმოებების სათაურებს: "მაშინ ახლახანს შეხვედით ამ თეატრში, არა?"; "ორი წელი გაგრძელდა, არა?"

2. მოითხოვეთ მაგალითი ნათქვამის საილუსტრაციოდ ან გასარკვევად:

"გთხოვთ მოიყვანეთ მაგალითი, თუ როგორ მუშაობს თქვენი მომსახურება ...";

"რაც არ მესმის თქვენი. კიდევ ერთხელ ახსენით, გთხოვთ ...".

მაგალითი ან ილუსტრაცია გაურკვევლობის გარკვევის ძალიან ეფექტური საშუალებაა. ჰიპოთეტური ფორმითაც კი ხელს უწყობენ საუბრის განვითარებას. თუ თანამოსაუბრეს არ შეუძლია თავისი პრაქტიკის მაგალითის მოყვანა, შეეცადეთ დაეხმაროთ მას და შესთავაზოთ საკუთარი.

3. მოითხოვეთ დამატებითი ინფორმაცია ან მონაცემები:

"თქვენ ამბობთ, რომ ეკონომიკური ვარდნა შემცირდა. იქნებ მიუთითოთ კონკრეტული ციფრები?";

"ბატონო მერი, თქვენ ამბობთ, რომ ქალაქში დემოგრაფიული მდგომარეობა უმჯობესდება ... გაქვთ ამის სტატისტიკა?"

წინა საკითხის დაზუსტებისას აუცილებელია წინა კითხვა

გაურკვეველი ან ბუნდოვანი პასუხი.

კითხვების შემუშავება. როგორც წესი, ხალხი მზად არ არის ამომწურავი პასუხი გასცეს ჟურნალისტისთვის საინტერესო ყველა კითხვას. უხერხულობისგან ან სულელის გამოჩენის შიშისგან ისინი თავს იკავებენ, ბუზღუნებენ და უსიტყვოდ იქცევიან. და, რა თქმა უნდა, ასეთ შემთხვევებში მათ სჭირდებათ დახმარება, ზოგჯერ წახალისებაც კი, პასუხის გასაგრძელებლად და გასავითარებლად. თავის პრაქტიკაში, ჟურნალისტს შეიძლება შეექმნას სიტუაცია, როდესაც უბრალო სიტყვები მაშველი აღმოჩნდება: "გთხოვთ, გააგრძელოთ, ეს ძალიან საინტერესოა ...". მაგრამ უფრო ხშირად ხდება ისე, რომ მთავარ, განსაკუთრებით დახურულ კითხვებზე პასუხი აღმოჩნდება ძალიან მოკლე, არაჩვეულებრივი, რაც მოითხოვს შემდგომ განვითარებას, დახვეწას, შემდეგ კი აუცილებელია შემუშავებული კითხვების ჩართვა საუბარში. აქ მოცემულია მათი გამოყენების რამდენიმე გზა.

The კითხვაში, როგორც ექო, გამოიყენება გმირის წინა განცხადება.

”რატომ ხართ ასე დარწმუნებული კენჭისყრის პოზიტიურ შედეგებში?”;

”თქვენ თქვით, რომ საკუთარი თავის დასახელებას აზრი არ აქვს. რატომ? ”

ამ ტიპის კითხვები ხელს შეუწყობს წინა პასუხის ნებისმიერი კონკრეტული ასპექტის შემუშავებას.

□ კითხვა გამოხატავს ინტერესს გმირის გრძნობების, მისი წმინდა ადამიანური გამოცდილების მიმართ:

”ბატონო მერო, რას გრძნობდით, როდესაც ხმის მიცემის შედეგები გამოცხადდა?”;

"როგორ გრძნობდით თავს, როდესაც შვილები დაინახეთ წლების მანძილზე განშორების შემდეგ?"

კითხვა: ”რა იგრძენი? ..” - ავითარებს საუბრის შინაარსის ემოციურ ასპექტს, უბიძგებს გმირს, გაიზიაროს თავისი გრძნობები.

ტელეწამყვანმა საუბრისას, კითხა მედია მაგნატს, განცდებზე, დაკითხვის შემდეგ. მე მივიღე, უნდა მეთქვა, გულახდილი პასუხი:

- დაკითხვისთანავე თქვით, რომ ყველაფერმა მშვიდად ჩაიარა, გამომძიებელი სწორად მოიქცა. უსიამოვნო შეგრძნებები არ გქონიათ?- არ შეგიძიათ, უსიამოვნო შეგრძნებები განიცადოთ, როდესაც გენერალურ პროკურატურაში მიდიხართ. შეგრძნებები იყო არა მხოლოდ უსიამოვნო, არამედ ამაზრზენი. უფრო მეტიც, ეს უკვე ორი წელია მიმდინარეობს ...”.

ამასთან, კითხვა ასეთია: "როგორ გრძნობდით თავს?" - ფრთხილად უნდა იქნას გამოყენებული ტრაგიკული მოვლენების, კატასტროფების, სტიქიური მოვლენების გაშუქების დროს, განსაკუთრებით მსხვერპლთან, მათთან და მათ ნათესავებთან საუბრისას, რომ არ მოხდეს დაზიანება, არ გამოიწვიოს განმეორებითი შოკი.

The საუბრის განვითარების მიზნით, თანამოსაუბრეს ეპატიჟება თემის გაფართოება ან ჩართვა მოულოდნელ, თუნდაც უცნობ კონტექსტში. კითხვა შეიძლება ასევე შეიცავდეს ბმულებს სხვადასხვა, სასურველია სანდო წყაროებისკენ.

”თქვენ კონცერტებს მართავთ რუსი მაყურებლისთვის, მაგრამ ცხოვრობთ იტალიაში. როგორ ახერხებთ ამის შერწყმას? ”;

”ბატონო მინისტრო, თქვენ ამბობთ, რომ წყალქვეშა ნავის გადარჩენის საშუალება არ არსებობდა. მაგრამ, როგორც სააგენტოებმა განაცხადეს, უცხოელი მაშველები მზად იყვნენ, რომ გადარჩენა ფაქტიურად მეორე დღესვე დაეწყოთ ... ”.

განვითარების კითხვები შექმნილია დასახმარებლად

საუბრის სფეროს გაფართოება დეტალების დასაზუსტებლად

გმირის ემოციური გამოცდილება, მათ შორის

უფრო ფართო კონტექსტში.

საკონტროლო კითხვები. ჟურნალისტს შეუძლია მათ ჰკითხოს იმ სიტუაციაში, როდესაც მას არ აქვს თანამოსაუბრის ნათქვამის ობიექტური მტკიცებულება. ამავე დროს, მას არ აქვს შესაძლებლობა, გადაამოწმოს დაფიქსირებული ინფორმაცია, მიმართოს ობიექტურ წყაროებს.

გამოცდილი ჟურნალისტი გვიჩვენებს, უხილავ მახეში რომ არ ჩავარდეს, დაუსვან საკონტროლო კითხვა: ”როდესაც ჩემმა თანამოსაუბრემ ისაუბრა მის მიერ ჩადენილ ბოროტმოქმედებებზე, მაგრამ ამას ვერაფრით დაადასტურებდა, ჩემი სიტყვების გარდა, ვცდილობდი დამესვა საკონტროლო კითხვები, რომლებიც ჩემს ეჭვს მოაცილებდა. ... ჩასმული "სიტყვისთვის", ისინი ხელს უწყობენ შესაძლო ტყუილების შეწყვეტას ნებისმიერი საფრთხის შემცველობაში ”.

ემმაკური კითხვები. როგორც ერთგვარი საკონტროლო კითხვა, ინკრიმინაციული კითხვა გამოიყენება პასუხებში აშკარა წინააღმდეგობების შემთხვევაში, ასევე თუ თანამოსაუბრე არ იყო თანმიმდევრული აღწერილობაში, არ იცის არგუმენტაცია.

”თქვენ უბრალოდ თქვით, ბატონო მერო, რომ ქალაქში დემოგრაფიული მდგომარეობა გაუმჯობესდა. მაგრამ სტატისტიკა საწინააღმდეგოს გვიჩვენებს: სიკვდილიანობა კვლავ აჭარბებს შობადობას. დარწმუნებული ხარ, რომ მართალი ხარ? ”

ემმაკური კითხვები ხშირად ეწინააღმდეგება ჟურნალისტისა და მისი გამირის ინტერესებს, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ინფორმაციის დამალვის ფაქტი არსებობს. ამ შემთხვევაში კორესპონდენტს გაუჩნდება ბუნებრივი სურვილი მკვეთრად გააპროტესტოს, თანამოსაუბრე სუფთა წყალში მიიყვანოს.

ვლადიმერ პოზნერი ვერ მალავს თავის გაღიზიანებას, როდესაც მისი თანამოსაუბრე ცდილობს გაამართლოს სამხედრო ჩინოვნიკების საქციელი კურსკის წყალქვეშა ნავის ჩაძირვის შემდეგ: ”თქვენი აზრით, ყველა საყვედური სრულიად უსამართლოა? რომ თქვენზე არანაირი ზეწოლა არ ყოფილა? არც გარკვეული გარემოებები? ”

ამის მიუხედავად, ამ ვითარებაშიც კი თავი უნდა შეიკავოთ მკაცრი განცხადებებისგან: ”თქვენ ცდებით”; ”არ მჯერა შენი” - და შეეცადე დიპლომატიურად იკითხო: ”დარწმუნებული ხარ, რომ ეს სიმართლეა?”; - დარწმუნებული ხარ, რომ მართალი ხარ?

მაშინაც კი, თუ ჟურნალისტი თავაზიანი თავაზიანი იყო მისი გამირის მიმართ, ის მზად უნდა იყოს იმისთვის, რომ ინკრიმინაციულმა კითხვამ შეიძლება გაართულოს საუბრის მსვლელობა ან, უარეს შემთხვევაში, შეაჩეროს იგი. ამიტომ, უმჯობესია ეს კითხვა დატოვოთ საუბრის ბოლოს ან დაველოდოთ მომენტს, როდესაც ის საუბარს აღარ გაართულებს.

ინკრიმინაციულმა კითხვამ, რომელსაც გამოცდილი "საუბრისმეტყველი" ურმას ოტი დასვამს მარისუ ლიეპეს, ინტერვიუ თითქმის არ გამოჰყავდა გზიდან:

თქვენ აქ უკვე ცოტათი ისაუბრეთ, რომ თქვენი შვილები, შვილი ანდრისი და ქალიშვილი ილზე, ასევე დიდი თეატრის სოლისტები არიან. მითხარი, თვითონ არიან ისეთები, ვისაც სურდა ასეთი ბედი საკუთარი თავისთვის, თუ ეს, შეიძლება ასე ვთქვა, მამის ჩრდილია?

კითხვას უხერხულად ვაფორმებ. ლიეპას არასწორად ესმის და ალბათ განაწყენებულია. ამას მოწმობს ის ინტონაცია, რომლითაც ის წარმოთქვამს შემდეგ ფრაზას. ის ლაპარაკობს რბილად, კბილების გამოჩენით. მადლობა ღმერთს, გადაცემა თითქმის დასრულებულია, ფიქრის დრო მაქვს.

ბოლომდე დაახლოებით ათი წუთია დარჩენილი. კარგია, რომ ადრე ვერ მოვახერხე ამ კითხვის დასმა - მთელი საუბარი შეიძლება გადინდეს. ასე რომ, უკან დგას ერთ-ერთი ყველაზე დრამატული მომენტი, როდესაც მხოლოდ საკუთარი თავის დადანაშაულება შემიძლია. მაგრამ ვერაფერი გამოსწორდება.

ისინი არ გახდნენ L. Shadow და არც არასდროს გახდებიან [10].

დამაჯერებელი კითხვა აუცილებელია, როდესაც თანამოსაუბრე

ამახინჯებს ან მალავს ინფორმაციას, როდესაც ის ხდება

წინააღმდეგობრივი მის სიტყვებს და ადრე დადგენილ

თქვენ ფაქტებს შორის. ის ფაქტები ფრთხილად უნდა იქნას გამოყენებული უკეთესია არა პირდაპირი ფორმით და საუბრის ბოლოსკენ

ისე რომ არ შეუშალოს ხელი საუბრის მიმდინარეობას.

რაოდენობრივი კითხვები. შეკითხვები რაოდენობრივი ნაცვალსახელით რამდენი ემსახურება ობიექტის ან საინტერესო მოვლენის რაოდენობრივი მახასიათებლების გარკვევას:

”რამდენი ადამიანი დაიბადა წლის განმავლობაში ჩვენს ქვეყანაში?”;

”რამდენი პროცენტით გაიზარდა დედამიწის მოსახლეობა ერთ თვეში?”;”რამდენი ნარკომანია რეგისტრირებული ჩვენს ქვეყანაში?

რაოდენობრივ კითხვებზე პასუხის გაცემა სიწმინდესა და სიზუსტეს მოაქვს საუბარში. ისინი ბუნდოვანი, ბუნდოვანი მსჯელობისგან განსხვავდებიან იმით, რომ ისინი ყოველთვის ამკვეთრებენ და წარმატებით გამიყენებია.

რაოდენობრივი კითხვები დომინირებს სპორტის გაშუქებაში, ინტერვიუები ბიზნეს სიახლეებისა და ეკონომიკური ხედვებისთვის. ისინი ყოველთვის ესწრებიან ექსპერტებთან საუბარში მუშაობის სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით.

ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ რაოდენობრივ ინფორმაციას აღქმის საზღვრები აქვს. პირველ რიგში, ტექსტები, განსაკუთრებით სატელევიზიო და რადიომუწყებლობა, არ შეიძლება გადატვირთული იყოს ციფრული მონაცემებით, მათი სიმრავლე არ განსაზღვრავს სიუჟეტს, მაგრამ მხოლოდ აზნევს მკითხველს (მაყურებელს, მსმენელს). მეორეც, სტატისტიკა აღიქმება მხოლოდ შედარებითი ან პროცენტული თვალსაზრისით. ამიტომ, სტატისტიკური ინფორმაციის მოთხოვნისას, უნდა მომზადდეს კიდევ ერთი, დამატებითი კითხვა - ინდიკატორების დინამიკის შესახებ ("შედარება გასული წლის მონაცემებთან"; "რამდენად მეტი (ნაკლები) ვიდრე ბოლო კვარტალში?", ა.შ.) ...

რამდენი ტყე დაფიქსირდა წელს?

ა. ხუთასზე მეტი შემთხვევა.

და შარშანდელთან შედარებით?

ა. გასული წლის მონაცემებთან შედარებით, ეს ერთნახევარჯერ მეტია.

რა არის მიზეზი? ..

რაოდენობრივი კითხვა კონკრეტიზირებს საუბრის საგანს და საშუალებას გაძლევთ სიტუაცია დინამიკაში დაინახოთ.

ჰიპოთეტური კითხვები. ეს არის სპეციალური შეკითხვის ფორმა, როდესაც მკითხველს სურს მიიღოს პასუხი კითხვაზე, თუ რა მოხდება, თუ ნაგულისხმევი გაკეთდება (კეთდება ან უკვე გაკეთებულია). ჰიპოთეტური კითხვები უბიძგებს თანამოსაუბრეს წინასწარმეტყველების გაკეთებაში, ოცნებობს საუბრის საგნის პერსპექტივებზე ან მისი ქმედებების შესაძლო შედეგებზე:

”ბატონო დირექტორო, შეეცადეთ წარმოიდგინოთ თქვენი ქარხნის მომავალი, თუ მთავრობა გამოყოფს ფულს მისი რეკონსტრუქციისთვის?”;

”როგორ ფიქრობთ, განვითარდებოდა ასეთი კრიტიკული სიტუაცია, თუ დახმარება დროულად მოვიდოდა სტიქიის არეალში?”

ამგვარ შეკითხვებს ჩვეულებრივი მნიშვნელობის ელფერი აქვს და იგივე ტიპის გამოცნობას მიიღებს. ამიტომ, ბევრი ჟურნალისტი უარს ამბობს მათ გამოყენებას ინტერვიუებში, რადგან სამართლიანად მიიჩნევს, რომ ჟურნალისტიკაში სპეკულაციების ადგილი აღარ არის. სხვათა შორის, პოლიტიკოსები და გადაწყვეტილების მიმღები პირები ხშირად უარს ამბობენ ასეთ კითხვებზე პასუხის გაცემაზე, რადგან ისინი საფრთხეს უქმნიან პასუხის გაცემას საკუთარი თავისთვის არახელსაყრელი გზით.

ნიშნავს ეს იმას, რომ ჰიპოთეტური კითხვები თავიდან უნდა იქნას აცილებული? [რაფერს. ამასთან, გაითვალისწინეთ, რომ სანაცვლოდ შეგიძლიათ მიიღოთ ნულოვანი შედეგი. ამის მიუხედავად, გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ არსებობენ ადამიანები, განსაკუთრებით შემოქმედებითი ბუნება, რომლებსაც პოზიტიური დამოკიდებულება აქვთ ჰიპოთეტური კითხვების მიმართ.

გარდა ამისა, არიან მეცნიერები, ექსპერტები, რომლებიც ეწევიან ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ პროგნოზებს, რომლებსაც თავიანთი საქმიანობის მიხედვით შეუძლიათ პროფესიონალურად უპასუხოთ ამ კითხვას:

"ბატონო პროფესორო, რა მოხდება, თუ ოზონის ხვრელი გაიზრდება?";

"იქნებ აღწეროთ გლობალური ეკონომიკური კრიზისის შედეგები?"

ჰიპოთეტური კითხვის დასმა არამზადა თანამოსაუბრისთვის,

თქვენ რისკავთ მიიღოთ უსაფუძვლო, არაკომპეტენტური პასუხი ან საერთოდ არ მიიღოთ იგი.

საუკეთესოა ჰიპოთეტური კითხვების დასმა

ფუტურისტული მეცნიერების ან ექსპერტების მიმართ,

პროგნოზებით დაკავდნენ თავიანთ სფეროში.

პროექტიული კითხვები. ასევე აღსანიშნავია პროექტიული კითხვები, რომლებიც დაგეხმარებათ თქვენი თანამოსაუბრის ხასიათის უფრო ღრმად შესწავლაში, მისი შინაგანი სამყაროს პოტენციალის დადგენაში:

”მილიონი რომ გქონდეს, რას გააკეთებდი?”;

”რას გააკეთებდით ამ სიტუაციაში, რომ ყოფილიყავით ქვეყნის პრეზიდენტი?”

გარდამავალი საკითხები. მათ ასევე უწოდებენ "კითხვა-ხიდებს" ან "კითხვა-კონცენტრატორებს". ისინი ემსახურებიან საუბრის მიმართულების შეუფერხებლად შეცვლას, საუბრის ახალ ან შემთხვევით ნახსენებ თემას გადატანას:

”ბატონო რეჟისორ, ჩვენი საუბრის დასაწყისში თქვენ ახსენეთ, რამდენად ძნელი იყო თანხების მოძიება ამ ფილმის გადასაღებად. მოდით ვისაუბროთ ფერწერის ეკონომიკურ ნაწილზე. რა ღირდა? "

პროფესიონალურად დასმულმა გარდამავალმა კითხვამ ხელი არ უნდა შეუშალოს თანამოსაუბრეს. თქვენ მოულოდნელად არ უნდა შეცვალოთ საუბარი ახალ თემაზე, რომლისთვისაც სხვისი ჯერ არ არის მზად. ამასთან, თუ ხედავთ, რომ საუბარი ჩიხშია შესული, შეგიძლიათ სცადოთ მონაკვეთის მკვეთრი შეცვლა:

”კარგი, მოდით არ ვისაუბროთ თქვენს სამუშაოზე და თქვენს ოჯახზე ვისაუბროთ. [რამდენი ხანი იყავი დაქორწინებული? " თუ თანამოსაუბრე დაჟინებით აწვდის თავის (ხშირად მომზადებულ) "შეტყობინებას", გარდამავალმა კითხვა შეიძლება არ იმუშაოს. აი მაგალითი:

”ბატონო გუბერნატორო, გავიგე, რომ თქვენი პოზიცია მიწის პრივატიზების შესახებ მკვეთრად ეწინააღმდეგება პრეზიდენტის პოზიციას. შეგიძლიათ კომენტარი გააკეთოთ პრეზიდენტის პოზიციაზე? ”;

”მე არ ვიცი რას ფიქრობს პრეზიდენტი ამის შესახებ, მაგრამ ჩემი აზრი ასეთია ...”.

საუბრის მიმართულების შესაცვლელად საჭიროა გარდამავალი კითხვები.

ისინი ბევრს ეხმარებიან, როდესაც საუბარი გაწყდება.

ამასთან, ისინი ისეთი საინტერესო უნდა იყოს

ისე, რომ თანამოსაუბრეს სურდეს გადართვა.

მარის ლიეპასთან ზემოხსენებულ ინტერვიუში ურმას ოტმა წარმატებით გამოიყენა გარდამავალი კითხვის ტექნიკა დამაბულობის შესამცირებლად, ერთი თემის შესასრულებლად და შემდეგზე გადასვლისთვის:

_ მითხარით, რა გაგიკეთად ბალეტის მსახიობმა მოსკოვის ქორეოგრაფიულ სკოლაში სწავლის პერიოდში და როგორ მოხვდით იქ?

ლ. ეს ისევ ბედნიერი შემთხვევაა. ამ დროს მომავალი პედაგოგები ელენა ნიკოლაევნა სერგიევსკაია და პროფესორი ნიკოლაი ივანოვიჩ ტარასოვი ისვენებდნენ რიგაში ... იყო ასეთი შემთხვევა. ელენა ნიკოლაევნამ იკითხა: "მარის, გამოიცანი რამდენი ასანთია ამ ასანთის კოლოფში"? მე ფიგურა დავარქვი. წამს გავიდა, ორი, სამი, ის ამბობს: "თქვენ მიხვდით". მე ვთქვი სიტყვა, რომელსაც რუსულად აღარასოდეს გავიმეორებ. მე ვუთხარი: "თქვენ იტყუებით ...". იგი იმეორებს: "თქვენ მიხვდით". მან მუხლებზე დამაყენა, ამბობს, მაპატიე, რუსულად ვერ ლაპარაკობ, რომ აღარაფერი ვთქვა ქალზე. მე ვეკითხები: "როგორ უნდა ვილაპარაკო?" "ყოველი

შემთხვევისთვის, გახსოვდეთ, რომ სულ მცირე უნდა თქვათ: " სიმართლეს არ ამბობთ ", - პასუხობს იგი. ეს სიცოცხლის ბოლომდე მახსოვდა. მან თქვა: „იცი რა მაქვს განზრახული? მიკვირდა: მოსკოვში ისწავლი თუ მოსკოვში არ ისწავლი? მართლაც, ერთი თვე გავიდა, ჩავედი მოსკოვში, ნიკოლაი ივანოვიჩ ტარასოვის კლასში.

სხვათა შორის, რამდენი იყო ყუთში?

ლ. ტყუილი არ მინდა. არ მახსოვს. [11]

პასიური სახის კითხვები. სინამდვილეში, ეს კითხვები კი არ არის, არამედ თანამოსაუბრის სიტყვიერი ან არავერბალური მოთხოვნაა, გააგრძელოს საუბარი. პასიურ კითხვებს სვამენ მოკლე გამონათქვამების სახით, რომელიც აგზავნის სიგნალს საუბრისას თანამოსაუბრის ჩართულობის შესახებ ("მესმის ..."; "დიახ, დიახ, რა თქმა უნდა ..."; "მართლა?"). ეს არის სიგნალები, რომლებიც შთააგონებს თანამოსაუბრეს დიალოგის გასაგრძელებლად და რადგან ისინი არ არიან განსასჯელები, ეს ტექნიკა განსაკუთრებით ეფექტურია მაშინ, როდესაც თანამოსაუბრის მოსაზრებები ეწინააღმდეგება თქვენს მოსაზრებებს. ამას ხელს უწყობს სახის გამონათქვამები - მიმიკა, ჟესტები, სხეულის მოძრაობები. ამასთან, ჰაერში გასაუბრების დროს პასიური კითხვები და სახის მიმიკები ნაკლებად უნდა იქნას გამოყენებული.

პასიური კითხვები და სახის მიმიკები საუბრის გაგრძელების სტიმულირება.

ამასთან, ისინი თავიდან უნდა იქნას აცილებული საეთერო ინტერვიუების დროს.

მნიშვნელობით ახლოსაა ე.წ. ჩუმი, ან „მუნჯი“ კითხვები, რომლებიც დიალოგს ასტიმულირებს სიტყვების გარეშე, მხოლოდ პაუზის დახმარებით. ახალბედა ჟურნალისტებს ეშინიათ საუბრის დროს წარმოქმნილი სიცარიელის შესახებ. მათი უხერხულობა გავლენას ახდენს თანამოსაუბრეზე. ისინი, რა თქმა უნდა, მართლები არიან, მაგრამ მხოლოდ ნაწილობრივ. სიჩუმე საშინელია მხოლოდ მაშინ, როდესაც სათხოვარი არაფერია, მაგრამ გაბატონებული ცრურწმენების საწინააღმდეგოდ, ის შეიძლება გამოყენებულ იქნას გონივრულად.

პირველ რიგში, პაუზა ინტერვიუს დროს მისცემს მოსაუბრეს დასვენებას და ფიქრის დროს. შედეგად, შეგიძლიათ მიიღოთ უფრო ღრმა პასუხი.

მეორეც, პაუზა დამატებითი არავერბალური საშუალებების, სახის გამომეტყველების, სხეულის ენისა და ჟესტების დახმარებით აცნობებს თანამოსაუბრეს, რომ დიალოგი მიმდინარეობს და ჟურნალისტი ახალ დეტალებს ელოდება.

გარდა ამისა, თანამოსაუბრეს შეუძლია განზრახ ან ინტუიციურად გაუგზავნოს ჟურნალისტს სიგნალები შესვენებისთვის, იფიქროს პასუხზე. მაგალითად, როდესაც სავარძლის საზურგეს მიეყრდნობა, ჭერს უყურებს ან როდესაც ამბობს "უკ-ე", "ჰმმმ", არჩევს პასუხისთვის საჭირო სიტყვებს, აყალიბებს აზრებს. ამ მომენტში ნუ აჩქარებთ თანამოსაუბრეს და აქ პაუზის გაკეთება მოგებაა.

მუნჯი კითხვა აძლევს თანამოსაუბრეს ფიქრის დროს

ხოლო საუბრის მიმდინარეობას არ წყვეტს.

თვალი ადევნეთ თქვენს თანამოსაუბრეს: ის თავად გამოგიგზავნით პაუზის სიგნალს.

დაწყებამდე

§ 4. კითხვები, რომ თავიდან ავიცილოთ

ყოველდღიურ ცხოვრებაში გამოყენებული კითხვების ყველა ფორმა არ უნდა გამოიყენონ ჟურნალისტებმა თავიანთ პრაქტიკაში. მაგალითად, ისინი ძალიან გრძელი, მძიმეა, რომლითაც ძნელია იმის დადგენა, თუ რა ინფორმაციას ითხოვენ რეალურად. ან ის, რომლებშიც, არსებითად, კითხვა არ სურს, მაგრამ მხოლოდ ჟურნალისტის განცხადება ან ვარაუდი.

გამოუცდელი ჟურნალისტები, რომლებიც ცდილობენ "ღრმა მნიშვნელობას" განათავსონ დიალოგის თავიანთ ნაწილში, ერთდროულად სვამენ ორ ან მეტ კითხვას, რაც ასევე არასასურველია, რადგან ეს მოსაუბრეს უპასუხებს პასუხების მიხედვით. ხშირად, ჟურნალისტებს აჩერებენ "მორიგე" კითხვებით, რომლებიც ინახება იმ შემთხვევაში, თუ მეტი აღარაფერი იქნება დასმული.

ასე გამოეხმაურა ერთი ცნობილი ჟურნალისტი სტუდენტის კითხვას:

- რამე სასაცილო ეპიზოდი გახსენდებათ თქვენი პრაქტიკიდან?

"მე არ ვპასუხობ ასეთ კითხვებს", - ჩაილაპარაკა მან.- ეს კითხვარის კითხვებია, ადამიანებს ყველაზე მეტად არ უყვართ მათზე პასუხის გაცემა. ყველაზე საინტერესო კითხვები არის ის, რაც ფიქრობთ.

არსებობს კითხვების შერჩევითვის მოუხერხებელი მიდგომის სხვა ვარიანტები, რომლებიც უნდა იცოდეთ, რომ არ გაართულოთ საუბრის ჩატარების ისედაც რთული ტექნოლოგია.

ამ განყოფილებაში განიხილება წარუმატებელი კითხვების ყველაზე ტიპური შემთხვევები, გაანალიზდება შეცდომების ფუნქციური და სტრუქტურული კომპონენტი, რომლებიც გავლენას ახდენს ინტერვიუს პროცესზე. კითხვების შინაარსობრივი ასპექტი აქ არ არის განხილული მათი უსასრულო მრავალფეროვნებისა და კონკრეტულ სიტუაციებზე დამოკიდებულების გამო.

რიტორიკული კითხვები. გრამატიკით გამოყოფილია კითხვითი წინადადებების ცალკეულ ჯგუფად, ისინი შეიცავს არა როგორც საკითხს, როგორც ასეთ, არამედ დამალულ დებულებას, რომელიც პასუხს არ საჭიროებს. ამავდროულად, რიტორიკული კითხვა შეიცავს კითხვითი წინადადების ყველა კომპონენტს, რომელიც განასხვავებს მას თხრობითიდან - სპეციფიკური ინტონაცია, სიტყვის სპეციალური რიგი, კითხვითი ნაწილაკების არსებობა, რაც, რა თქმა უნდა, არ შეიძლება დაბნეულობდეს გამოუცდელი ინტერვიუერი. რიტორიკული კითხვის კიდევ ერთი "მიმზიდველი" ასპექტი ემოციური ექსპრესიულობაა, ე.ი. თქვენი ემოციების ჩრდილების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის გადმოცემის შესაძლებლობა:

”როგორ შეიძლება სერიოზულად დაადანაშაულონ რაიმე ქალებში ასეთი მონოლოგების წარმომდგენი ახალგაზრდა ქალბატონები?” (ნ. დობროლიუბოვი. ბნელი სამეფო);

”როგორ შეგიძლია ამის გაკეთება?”;

"ეს არ არის ყველა პრობლემის გადაჭრა?"

რიტორიკულ კითხვებში არ ხდება საჭირო ორმხრივი კითხვა-პასუხის ურთიერთქმედება ჟურნალისტსა და მის გამირს შორის. აქტიური მხარეა ჟურნალისტი. მას გამოაქვს განაჩენი და ის, და არა მისი თანამოსაუბრე წყვეტს მას.

ამავდროულად, კორესპონდენტი არღვევს ინტერვიუს ერთდროულად ორ წესს: ზოგადად ახალი ინფორმაციის მიღება და დაინტერესებული მხარისგან ახალი ინფორმაციის მიღება. გარდა ამისა, რიტორიკული კითხვა არსებითად წყვეტს საუბრის მსვლელობას და თანამოსაუბრეს სხვა გზა არ აქვს, თუ არა ხელების გადაგდება და ჩუმად უკან დახევა. გასაკვირი არ

არის, რომ რიტორიკული კითხვები მნიშვნელობით უახლოვდება განცხადებებს, რომლებიც შეიცავს ფარულ განცხადებას ან უარყოფას.

საგარეო საქმეთა მინისტრ იგორ ივანოვთან სატელევიზიო ინტერვიუში განიხილეს რუსეთსა და საქართველოს შორის ურთიერთობების დამაბულობის პრობლემა. კერძოდ, საუბარი შეეხო რუსეთის მიერ სავიზო რეჟიმის შემოღებას საქართველოს საზღვარზე. მინისტრი ამტკიცებს ხელისუფლების ასეთ გადაწყვეტილებას, ხოლო ჟურნალისტი ცდილობს გაარკვიოს, გაკეთდა თუ არა ყველაფერი პრობლემის მოსაგვარებლად უფრო მსუბუქი ზომებით და ვნებიანად წამოიძახებს: "და საერთოდ, წარმოგიდგენიათ, რომ ყველას საყვარელი ხალხი, როგორცაა კიკაბიძე, ბრეგვაძე, გახდებიან ნამდვილი უცხოელები რუსეთში!" მინისტრი კარგა ხანს ეძებდა შესაბამის პასუხს ამ რიტორიკულ კითხვაზე.

რიტორიკული კითხვები არ შეიცავს

აუცილებელ კითხვით კომპონენტს

და ამით იწვევს პასიურ რეაქციას თანამოსაუბრეში.

გამომწვევი (მოსალოდნელი) კითხვები. ამ ტიპის კითხვები უკვე შეიცავს მოსალოდნელ პასუხს. უმეტეს შემთხვევაში, თავიდან უნდა იქნას აცილებული, რადგან მათ აქვთ მინიმუმ ორი მავნე ეფექტი. პირველ რიგში, ისინი თანამოსაუბრეს inferior პასუხისკენ უბიძგებენ - ჟურნალისტმა მას შესთავაზა შესაძლო ვარიანტი; მეორეც, თანამოსაუბრემ შეიძლება აღიქვას ისინი, როგორც მანიპულაციური ტექნიკა ("ის პასუხისმგებელია ჩემთვის!"):

"ბატონო პროკურორ, თქვენ წინასწარ გაითვალისწინეთ, რომ ეს სისხლის სამართლის საქმე არ განიხილებოდა?";

"რას ფიქრობთ ოპოზიციონერი დეპუტატის საშინელ გამოსვლაზე?";

"რას ამბობთ ამ ლამაზ ფილმზე?"

პროაქტიული კითხვები შეიძლება სხვადასხვა ფორმით გამოვიდეს:

□ მოიცავს ზედმეტ სიტყვებს. მაგალითად, კითხვაში "გთხოვთ გვითხრათ ყველაფერი მუქი პალტოში მყოფი ადამიანის შესახებ, რომელიც ძარცვის დღეს გინახავთ", "შავი პალტო" მოდის არა თანამოსაუბრის, არამედ ჟურნალისტისგან;

□ შეიცავს შეზღუდული რაოდენობის პასუხის ვარიანტებს. მაგალითად, კითხვა: "დაქორწინებული ხართ თუ მარტო ცხოვრობთ?" - გთავაზობთ მხოლოდ ორ შესაძლო პასუხს, მაშინ, როდესაც შეიძლება არსებობდეს სხვა ვარიანტებიც: განქორწინება, ცხოვრება სამოქალაქო ქორწინებაში;

□ გამორთეთ შეფასების კომპონენტი, როგორც "დეპუტატის საშინელი გამოსვლის" ან "დიდი ფილმის" შემთხვევაში.

ორივე შემთხვევაში თავად ჟურნალისტმა უარყოფითად შეაფასა მოადგილის ქმედებები და დადებითად შეაფასა ფილმი. ასეთ ვითარებაში შეიძლება ორი სავარაუდო პასუხის მოლოდინი იყოს. პირველი, თანამოსაუბრე დამეთანხმებით, რომ წარმოდგენა საშინელი იყო (ფილმიც მშვენიერი იყო) და უპასუხებს ამ წინა შემოთავაზებულ დიზაინს. მეორე: ის პასუხს არ გასცემს კითხვას, მაგრამ ჰკითხეთ ჟურნალისტს: "რატომ ფიქრობთ, რომ მისი შესრულება საშინელია (რომ ფილმი მშვენიერია)?" და ორივე ვარიანტს ერთნაირად სამწუხარო შედეგი ექნება: ან უტყუარი პასუხი მოჰყვება მას, ან თანამოსაუბრე საკუთარ თავზე აიღებს ინიციატივას.

მოსალოდნელი კითხვის გამართლება მხოლოდ მაშინ შეიძლება, თუ საჭიროა მტკივნეულ ან უხერხულ თემებზე საუბრისას თანამოსაუბრის

დაბნეულობის დაძლევა. მაგალითად, ინ გაუპატიურების მსხვერპლთან საუბრისას შეგიძლიათ დაუსვათ მსხვერპლს პრეფერენციული კითხვა: "თქვენ, ალბათ, ხშირად იხსენებდით ამ კომმარს?". ჟურნალისტი სიტყვით „კომმარი“, ჟურნალისტი აფასებს ტრაგედიას და მორალურად უჭერს მხარს თანამოსაუბრეს მისთვის ასეთ რთულ თემაზე საუბარში.

პროაქტიულ შეკითხვებს აქვს მინიმუმ ორი შედეგი:

შეიძლება იყოს მანიპულაციური

ან ოფიციალურ პასუხამდე მიგიყვანთ.

მაამებელი კითხვები. მაამებელი, აპოლოგეტიკური კითხვები, როგორც პრაქტიკა გვიჩვენებს, მხოლოდ ზიანს აყენებს. ახალგაზრდა და გამოუცდელი ჟურნალისტები მათ იყენებენ თავიანთი გმირისადმი უხერხულობისა და აღტაცების კომპენსაციისთვის.

”ბატონო მუსიკოსო, თქვენ ხართ კლასიკური მუსიკის უდიდესი შემსრულებელი, ყველა შესაძლო ჯილდოს ლაურეატი ხართ, თქვენი ნამუშევრებით აღფრთოვანებულა ყველა ასაკისა და ერის ადამიანი და ა.შ. და ა.შ., როგორ ახერხებთ ასეთი კარგი შემოქმედებითი ფორმის შენარჩუნებას?”

რა რეაქციას გამოიწვევს მოსაუბრის მხრიდან ეს კითხვა?

”რა ხარ, მე არც ისე დიდი ვარ, ასე იყოს შენთვის! დიახ, მე ჩვეულებრივი ადამიანი ვარ! რაღაცნაირად შემრცხვა კიდევ ... ”. ის ნამდვილად შეეცდება

პირფერობა დააბალანსოს სიტყვებით, რომლებიც მის ღირსებას ამცირებს. ამ დიალოგის განვითარების ორი გზა არსებობს: საუკეთესო შემთხვევაში, "დიდი მუსიკოსი" გააგრძელებს პასუხს და უარეს შემთხვევაში, ის საუბარს სხვა მიმართულებით წარმართავს, თუ რამდენად "მოკრძალებული და უბრალოა".

აქ არის გადაჭარბებული კომპლიმენტური კითხვის მაგალითი, რომელიც ტელევიზორში დაისვა ახალგაზრდა ჟურნალისტ ბალერინას მაია პლისეცკაიას მიმართ: "მაია მიხაილოვნა, შენი დიდება არ არის მსოფლიო მასშტაბით, არამედ უკვე პლანეტარული. ერთხელ თქვი, რომ დრო არ გაქვს ცოცხალი ლეგენდა გახდე. დრო არ არის, რადგან თქვენ მუდმივად მუშაობთ, ან დრო არ გაქვთ, რადგან ასეთი ცხოვრება გაქვთ?" პლისეცკაიამ, რომელსაც არ შეიძლება უარი თქვას ამოებაზე, ბუნებრივად დაიწყო ზედმეტი ბრტყელტერფიანობის გასწორება: "მოდი, რა ლეგენდა ვარ!" და კითხვაზე პასუხი არ იყო

იგივე რეაქცია აქვს ადამიანს, რომელმაც არაჩვეულებრივი ქმედება ჩაიდინა, მაგალითად, რომელმაც ბავშვი გადაარჩინა ხანძრის დროს. რთული იქნება მისგან სრული ინფორმაციის მიღება და საქმის დეტალური აღწერა, თუ რეპორტიორი ამ სიტყვებით მიმართავს: "თქვენ ნამდვილი გმირი ხართ, გააკეთეთ ისეთი ქმედება, რომელიც უმაღლესი ჯილდოს იმსახურებს...". მთელი ვერბალური მაღაზია, ამ ადამიანის მთელი ენერჯია დაიხარჯება უხერხულობის გადალახვაში, მოკრძალებული ბაბუით, რომ ის სულაც არ არის გმირი, არამედ ჩვეულებრივი ადამიანია, რომ მის მაგივრად ამას ყველა გააკეთებს.

მეცნიერი, მწერალი და როკ მომღერალი მსგავს სიტუაციაში აღმოჩნდებიან - მოკლედ, ნებისმიერი ადამიანი, რომლის ღვაწლი ან ქმედება გაზვიადებულია ჟურნალისტის მიერ. და ყოველ ჯერზე საპასუხო "ნაბიჯში" თანამოსაუბრე შეეცდება დაბალანსება მოახდინოს მლიქვნელობაზე, რაც ძვირფას დროს მოითხოვს და ახალი ინფორმაცია არ დაემატება.

მაამებელი კითხვა, რომელშიც ღვაწლი გადაჭარბებულია

ან თანამოსაუბრის მოქმედებები, -

საუბრის განვითარების არაეფექტური საშუალება.

მაამებელი კითხვები არ უნდა აგვერიოს კომპლიმენტებში, რომლებსაც ჟურნალისტები მიმართავენ „კავშირის დასამყარებლად“ და საუბრის დადებით ატმოსფეროს ქმნიან. კომპლიმენტები, ფსიქოლოგების აზრით, "ინსულტის" თეორიაში, აუცილებელია თანამოსაუბრის გასამხნეველად. მლიქვნელობის, გარეშე ისინი მხოლოდ ასტიმულირებენ საუბარს, ლაპარაკის ნდობას ანიჭებენ თანამოსაუბრეს.

პროვოკაციული კითხვები. გამოიყენება მოსაუბრის გაბრაზების, ვნებების გაღვივების მიზნით, რათა მიიღონ ღია, იმპულსური პასუხი ემოციების აფეთქების ტალღაზე. სინამდვილეში, ჟურნალისტი იმედოვნებს იმ ფაქტს, რომ თანამოსაუბრე დაკარგავს კონტროლს საკუთარ თავზე და აყალიბებს ყველაფერს ისე, როგორც "სულით". ასევე, თავისებურად, მანიპულაციური ტექნიკა. როგორ მუშაობს და რა შედეგები მოაქვს მას?

შესაძლებელია პროვოცირება ცალკეული საკვანძო სიტყვების დახმარებით, რომლებსაც გმირი "დაეცემა", ან მთელი კითხვის შინაარსით.

იხილეთ მაგალითი ინტერვიუდან კინორეჟისორ ტიგრან კეოსაიანთან:

დ. სანამ ეკრანმზოგი არ გაისმოდა, მე ტიგრანს ვკითხე: "რას ჰქვია, შენს ფილმს?" და აღმოჩნდა, რომ მას სულელური სახელი ჰქონდა - "ველის ვერცხლის ლილი".

K. გასაოცარი სათაური!

დ. და რატომ მოგწონთ ამ ფილის სახელი ასე? [13]

ჟურნალისტები, რომლებიც იყენებენ მაპროვოცირებელ ტექნიკას - ძალიან პოპულარულია, სხვათა შორის, ყვითელ, ტაბლოიდურ პრესაში, ისევე როგორც გასართობ სატელევიზიო და რადიომაუწყებლობებში - სჯერათ მისი ეფექტურობის, რომ ამგვარ კითხვას შეუძლია ადამიანის "გამოვლენა", მის ემოციებს გასაქანს აძლევს. მრავალი "პროვოკატორი" ჟურნალისტის აზრით, ასეთი კითხვები "არ გადის" ადამიანებთან, რომლებიც მზად არიან პრესასთან კომუნიკაციისთვის, მაგრამ ძალიან ეფექტურია მათთან საუბრისას, ვისაც აქამდე არ ჰქონია ეს გამოცდილება და, შესაბამისად, ჟურნალისტებისგან ბინძურ ხრიკს არ ელოდება. ამასთან, ისინი ასევე თვლიან, რომ ამგვარ კომუნიკაციასთან დაკავშირებული რისკები ღირს ყველა შესაძლო შედეგისთვის.

ცნობილმა რადიოსა და ტელეწამყვანმა აღიარა, რომ მისთვის ეთერში საუბარი მხოლოდ თამაშია და მისი პროვოკაციული მანერა კონვენციაა, რომელსაც ის განზრახ მიმართავს საუბრის გამწვავებისთვის:

ამასთან, მონდომებული ჟურნალისტები ფრთხილად უნდა იყვნენ ინტერვიუების გამომწვევი ტექნიკის მიმართ, რადგან მას შეიძლება ჰქონდეს როგორც პროგნოზირებადი, ისე მოულოდნელი შედეგები. მაგალითად, თანამოსაუბრეს შეუძლია ინტერვიუს შეწყვეტა, დამცირება და სკანდალით გაგიყვანოს ოთახიდან. პროვოკაციის შემდეგ, არა მხოლოდ თქვენი თანამოსაუბრეები, არამედ მათი კოლეგები, თქვენი პოტენციური წყაროები ხელს არ მოგაკლებთ თქვენ, გექნებათ სკანდალური რეპორტიორის რეპუტაცია და ა.შ.

პროვოკაციული კითხვის გამოყენებამდე

გამოთვალეთ მასთან დაკავშირებული ყველა რისკი.

გადატვირთული კითხვები. კითხვაში თითოეული სიტყვა განუმეორებელ როლს ასრულებს. გარდა იმისა, რომ სიტყვა გარკვეულ მნიშვნელობას ატარებს და ქმნის კითხვის შინაარსს, მრავალი დამატებითი ფაქტორის დახმარებით ის შეიძლება შეივსოს ემოციური და მოდალური ხასიათის დამატებითი ჩრდილებით: გაოცება, ეჭვი, შეცბუნება, უნდობლობა, ნდობა ან გაურკვეველობა და ა.შ. ეს დამატებითი ფაქტორები მოიცავს ინტონაციას, ლოგიკურ სტრესს, ხაზგასმული სიტყვის სპეციალური პოზიციონირება, ასევე გამოხატვის სპეციალური გრამატიკული საშუალებები, რომლებიც მოიცავს კითხვით ნაწილაკებს. კითხვითი ნაწილაკები მართლაც, მართლაც, მართლაც (გარდა ნაწილაკებისა, რომელსაც აქვს ნეიტრალური კითხვითი მნიშვნელობა), კითხვათან ერთად გამოხატავს სხვადასხვა მოდალურ ჩრდილებს, ძირითადად ეჭვს, გაურკვეველობას ან უნდობლობას.

განვიხილოთ სამი კითხვა, რომლებიც განსხვავდება მხოლოდ კითხვითი ნაწილაკებით:

”ყველაფერი შესაძლებელი იყო ეკიპაჟის გადასარჩენად?”;

”გაკეთდა ყველაფერი ეკიპაჟის გადასარჩენად?”;

"ეკიპაჟის გადასარჩენად ყველაფერი შესაძლებელი იყო?"

პირველი კითხვა ფორმულირებულია თუ არა ნაწილაკი და არ აქვს დამატებითი მოდალური მნიშვნელობა - ის უბრალოდ უბიძგებს თანამოსაუბრეს პასუხის გაცემაში. მეორე, რომელიც შეიცავს ნაწილაკებს, დასმულ კითხვასთან ერთად, შეიცავს ეჭვის ჩრდილს, ხოლო მესამე - ნაწილაკით, ალბათ, უნდობლობას. რა არის სასურველი კითხვა? რა თქმა უნდა, პირველი, რადგან ის არის ერთფუნქციური, ე.ი. შეიცავს თანამოსაუბრის მოქმედებების ერთადერთ მოტივაციას - კითხვაზე პასუხის გაცემა. დანარჩენი ორი მრავალფუნქციურია: მეორე შემთხვევაში, გარდა იმისა, რომ პასუხობს კითხვას ეკიპაჟის გადასარჩენად ყველა

შესაძლებლობის გამოყენების შესახებ, თანამოსაუბრე შეეცდება ჟურნალისტის ეჭვები გაშალოს; და მესამეზე პასუხის გაცემა, ნდობას ჩაუყარა საფუძველი. პირველი კითხვა რაციონალურია, მეორე და მესამე, რომლებიც შემფასებელ კომპონენტებს შეიცავს, ემოციურად გადაჯერებულია და თანამოსაუბრეს ერთდროულად ორი პრობლემის გადაჭრა სჭირდება.

უამრავი მაგალითი არსებობს კითხვებით, რომლებიც შეიცავს ზედმეტ, ზედმეტ სიტყვებს, რომლებიც გამოხატავს ჟურნალისტის გარკვეულ დამოკიდებულებას. ერთი შეხედვით, უვნებელია, მაგრამ ამ სიტყვებით თანამოსაუბრეს უჭირს პასუხის გაცემა.

შეადარე კიდევ რამდენიმე კითხვა:

”ბატონო მინისტრ, დეპუტატების 70 პროცენტმა რატომ მისცა ხმა ამ კანონს? და ”ბატონო მინისტრ, დეპუტატების მხოლოდ 70 პროცენტმა რატომ მისცა ხმა ამ კანონს?”;

”ბატონო პროკურორ, როგორ ფიქრობთ, საზოგადოება არ ცნობს ტერორისტების სახელებს?” და "ბატონო პროკურორ, თქვენ ფიქრობთ, რომ საზოგადოება ვერასოდეს შეიტყობს ტერორისტების სახელებს?"

მხოლოდ სიტყვები და არასდროს მნიშვნელოვნად ცვლის შეკითხვების მნიშვნელობას, გადატვირთულია ზედმეტი ინფორმაციით ჟურნალისტის დამოკიდებულების შესახებ საუბრის საგანი.

ორი კითხვა ერთში. ჟურნალისტების არანაკლებ ტიპიური შეცდომაა გადატვირთულობა, როდესაც ერთის ნაცვლად რამდენიმე კითხვას სვამენ:

”ბატონო პროფესორო, გთხოვთ, გვითხრათ თქვენი ექსპერიმენტის შედეგების შესახებ. რამდენი თანხა წაიღო? ”;

”ნახეთ თვითმფრინავის აფეთქება? რომელ საათზე მოხდა ეს? ”;

”ბატონო პროკურორ, როდის იტყვით გამოძიების შედეგების შესახებ? რატომ ჯერ კიდევ არ არის ინფორმირებული საზოგადოება? ”

ყველა ზემოთჩამოთვლილ კითხვას ინტერვიუების ალბათ ყველაზე გავრცელებული შეცდომა აქვს - გადატვირთული კითხვების დაავადება, ორი კითხვის ერთში შეფუთვა. ეს ხდება მრავალი მიზეზის გამო: რეპორტიორის სურვილით "ერთდროულად გაარკვიოს ყველაფერი" და დაჩქარება და კითხვების დაუფიქრებელი თანმიმდევრობა.

რა მოხდება ”ორი კითხვის ერთში” შედეგად? აღქმის კანონების თანახმად, ბოლო გამონათქვამი ყველაზე უკეთ ახსოვთ. ამიტომ, სავარაუდოდ, ორი კითხვიდან თქვენი გმირი უპასუხებს ბოლოს. როგორც პრაქტიკამ აჩვენა, ეს ხდება ყველაზე ხშირად.

ჟურნალისტი: რუსული პოეზია ტრადიციულად მიზიდავდა ფრანგულ ენაზე - პარნიდან მაღარმემდე. თითქოს უგულვებელვყოთ ეს ტრადიცია და თქვენს საქმიანობაში, განსაკუთრებით ადრეულ პერიოდში, მიუბრუნდით პოლონურს, ინგლისურ პოეზიას. რა გიზიდავთ ამ ლიტერატურებში? რამდენად მნიშვნელოვანია თქვენთვის რუსული კლასიკა? ახლა რომელი პროექტები ახლობლები არიან?

ბროდსკი: მე ბოლოდან დავიწყებ - ვფიქრობ, თქვენ რუს კლასიკოსებზე გეკითხებით. უპირველეს ყოვლისა, ბარატინსკი და ვიაზემსკი. უცნაურად საკმარისი, ნებისმიერ ეპოქაში რატომღაც ყოველთვის მხოლოდ ერთი დიდი პოეტი არსებობს ... [15] ამასთან, როდესაც თქვენი პერსონაჟი ამკარად გამოხატავს ინტერესს და აკონტროლებს საკუთარ თავს, ის, რა თქმა უნდა, აირჩევს დასმულ კითხვას შორის ორი კითხვა, რომლის პასუხიც უფრო სასარგებლოა.

ნუ გადატვირთავთ კითხვებს ზედმეტი ინფორმაციით

ან ზედმეტი ემოციური ან მოდალური შინაარსი.

ეს ართულებს რესპონდენტს.

ერთში ორი კითხვა ერთ-ერთი ყველაზე უხეშია

ჟურნალისტური შეცდომები.

”სულელური კითხვები. ისინი გულისხმობენ შეუსაბამო, შეუსაბამო, შეუსაბამო კითხვებს. სამწუხაროდ, მათი თავიდან აცილება ჟურნალისტურ პრაქტიკაში შეუძლებელია. ყოველთვის გააზრებულ, შინაარსობრივ, გარკვეულ პოზიტიურ ინფორმაციასთან ერთად, ასეთი კითხვები გარდაუვალია, საიდანაც თქვენი გმირი მხოლოდ წარბშეკრული იქნება წარბებით ან გაიღიმებს. კარგია, თუ ინტერვიუ მოწმეების გარეშე წარიმართება, მაგრამ თუ ის საჯაროა, მაშინ ჟურნალისტი ვერ აცილებს კრიტიკას. ის საკმარისად მიიღებს კოლეგებისგან, განსაკუთრებით მაშინ, თუ ეს პრესკონფერენციაა ან კოლექტიური ინტერვიუ, რომელშიც ერთდროულად რამდენიმე ჟურნალისტი მონაწილეობს.

რამდენად სულელური კითხვები აღიქმება შემდეგ ტიპურ სიტუაციებში.

როდესაც გამოუცდელი ჟურნალისტები გაიგებენ ლაპარაკებს, როგორცაა "გიყვართ თქვენი შვილები?"

□ დასაზუსტებელი კითხვის დასმისას, რომელიც მოცემულ სიტუაციაში სრულიად შეუსაბამოა. მაგალითად, რატომ ჰკითხეთ ნიკიტა მიხალკოვს, აქვს თუ არა დიდი გამოცდილება სარეჟისოროში. უკვე ყველამ იცის, რომ ეს უზარმაზარია.

□ არსებობს შეუსაბამო და გარდამავალი კითხვები, რომლებიც წყვეტენ თანამოსაუბრის აზრს ყველაზე საინტერესო ადგილას და საუბარს ადრე სხვა მიმართულებით წარმართავენ.

□ ზოგჯერ ახალგაზრდა ჟურნალისტები, ცდილობენ საზოგადოების წინაშე გამოიჩინონ და შეძრწუნონ ის, ისეთ აბსტრაქტულ კითხვას სვამენ, რომ გმირს ამის გაგება არ შეუძლია, შემდეგ კი დახლისგან უნდა დაუსვას კითხვა: "მაპატიეთ, მე ვერ გამიგეთ, რას გულისხმობდით?" კარგია, თუ ჟურნალისტმა ასახსნელად სწორ სიტყვებს იპოვა, მაგრამ როდესაც კითხვა მისთვის ბოლომდე არ იქნება ნათელი, მას ბოდიშის მოხდა მოუწევს.

□ როგორც წესი, განმეორებითი კითხვები ზედმეტია. ორჯერ დასმული კითხვა, თითქოს ერთგულება, დამაჯერებლობა (რა მოხდება, თუ მას არ ესმის, არ ესმის?) - ეს არც ისე ცუდია. უარესია, როდესაც საკითხის გარკვევა იწყებს არა გაცილებით გამარტივებას, არამედ უფრო და უფრო რთულდება. "ბატონო რედაქტორო, მითხარით, ოდესმე განიცდიდით ზეწოლას გაზეთის მფლობელის მხრიდან? ვგულისხმობ, ოდესმე მოგიწიათ თუ არა დამახინჯებული ფაქტების გამოყენება ან მისი ბრძანებით მტრის შესახებ მკაცრი ინფორმაციის დაბეჭდვა?" კითხვის მეორე ნაწილი აქ აბსოლუტურად შეუსაბამოა, რადგან თანამოსაუბრემ იცის რა არის საქმე.

Also ასევე სისულელეა მორალიზება საკითხებში მხოლოდ იმიტომ, რომ ეს არ არის ჟურნალისტის ამოცანა; გარდა ამისა, ეს შეიძლება იყოს მოსაწყენი მოსაუბრისთვის. "ბატონო რედაქტორო, როგორ შეიძლება ნება დართოთ პატივსაცემ პიროვნებაზე ასეთი ბინძური ჭორის გამოქვეყნებას, ეს ეთიკურია?"

ეს ჩვეულებრივად ჟღერს

მაგრამ სჯობს არ დაუსვათ "სულელური" კითხვები.

ჟურნალისტები ზოგჯერ თანამოსაუბრეებისგან იღებენ მავნე კომენტარებს სულელური შეკითხვების შესახებ და ამისათვის მზად უნდა იყოს. სხვათა შორის, ასეთი კასტიკური რეპლიკის შემდეგ შეგიძლიათ დაელოდოთ რაიმე საინტერესოს, როგორც ერთგვარი "მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას".

ჟურნალისტი: რა გახდა ამერიკა თქვენთვის ამ წლების შემდეგ?

რესპოდენტი: მშვენიერია! სად ისწავლეთ ასეთი კითხვების დასმა? რაც იყო - მხოლოდ სივრცის გაფართოება.

იშვიათი შემთხვევებია, როდესაც "სულელური" კითხვა მოულოდნელად იწვევს მოულოდნელად საინტერესო ან მახვილგონივრულ პასუხს. ეს გაააქტიურებს საუბარს, მისცემს მას ახალ სტიმულს.

ჟურნალისტმა ანატოლი რუბინოვმა ერთხელ დაწერა ყაზანის სადგურის სათავსების შესახებ.

- რა არის საინტერესო? - იკითხა მან.

- ყველა ... "საუბარი თავიდანვე ჩიხში იყო," - იხსენებს ის. - მაგრამ მე გადაარჩინა ერთმა გარემოებამ და ჩემმა გამოგონილმა სისულელემ.

მენეჯერის კაბინეტში მისი მეგობარი შევიდა. ამან გარკვეულ შვებას მოუტანა და ორივეს მივმართე. იდიოტური კითხვა დავსვი: "თქვენს ადგილას გვამები იპოვნეს?" შედეგად მოვისმინე მომხიბლავი ამბავი ბოშა ქალის შესახებ, რომელმაც შვილი სათავსოში დატოვა. ბავშვმა გამოიძინა და ყვირილი დაიწყო. აურზაური დაიწყო: ხალხი მოვარდა, პოლიციაც მოვიდა. თუ კარის გაღება სცადეთ, მალვიძარა გაისმა. სადგური ამ ქალისადმი ინტერესითა და სიძულვილით ააღდა. ბოლოს ბავშვი გამოიყვანეს - დედამისიც მაშინვე მივარდა ... ამრიგად, საუბარი

სულელური კითხვით დავიწყე, ბევრი რამ ვისწავლე. აღმოჩნდა, რომ ყველა ადამიანი ერთნაირად ეშმაკურია.

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

თავი 4

არა მხოლოდ სიტყვები

§ 1. მოსმენის უნარი

2. როგორ "კითხულობენ" ადამიანები ხალხს

§ 3. ჩაწერისა და კომუნიკაციის საშუალებები

§ 1. მოსმენის უნარი

ჟურნალისტს არა მხოლოდ უნდა შეეძლოს საუბარი, კითხვების დასმა, არამედ ყურადღებით მოსმენა. როგორ ისმენს თანამოსაუბრეს, აცნობიერებს მისგან წამოსული ინფორმაციის ნაკადს, როგორ აანალიზებს წარმოდგენილ ფაქტებს, შედარებს მსგავსებებს და ხაზს უსვამს შეუსაბამობებს, განასხვავებს მთავარს მეორეხარისხოვანიდან, ამყარებს მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებს, აღნიშნავს ნიუანსებსა და დეტალებს, საბოლოოდ დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა შეტყობინება იქნება საზოგადოებას მიაწოდა რა აქცენტები განთავსდება მასში. საუბრის მიმდინარეობა და შეკითხვების შინაარსი დამოკიდებულია ჟურნალისტის მიერ თანამოსაუბრის პასუხებზე ყურადღების გამახვილებაზე. აი რას ამბობს პოპულარული სატელევიზიო კომენტატორი ვლადისლავ ფლარკოვსკი ამის შესახებ: "მთავარია მოუსმინო. მისმინე არა იმისთვის, რომ აჩვენო ადამიანს რამდენად საინტერესოა შენთვის, არამედ იცოდე რა უნდა ჰკითხო შემდეგ. ეს არის ჩემი მთავარი წესი"[1]. ცნობილი გაზეთის ჟურნალისტი ვალერი აგრანოვსკი თვლიდა, რომ მოსაუბრის ინტერესის გაღვიძების გზა

სულაც არ არის ის, თუ როგორ უსმენს ჟურნალისტი, არამედ ის როგორ საუბრობს. "პირველ ინტერვიუზე მიდიხარ," - მირჩია მამამ, ასევე ჟურნალისტმა, "ნუ დაუშვებთ თქვენს თანამოსაუბრეს პირის გაღებას! მეორე საღამოს უკვე შეგიძლიათ არა მხოლოდ ისაუბროთ, არამედ მოუსმინოთ და შემდეგ გამოვა საუბარი"[2]. რა თქმა უნდა, ასეთი მიდგომა: "შენ თავს გახსნი, შენი გმირიც გაიხსნება"

შესაფერისია, მაგრამ არა ყოველდღიური მოხმარებისთვის, როდესაც ყოველი წუთი ძვირფასია და ჟურნალისტს არ აქვს დრო საუბრისთვის, მაშინაც კი, თუ ის მხოლოდ იმაზე საუბრობს, რაც მას აწუხებს, აცინებს, წუხს მომენტში.

რაც "მოსმენის ჟურნალისტებისთვის" საუბრობს არის ის, რომ ისინი ინფორმაციის გამტარებლები არიან იმის შესახებ, თუ რა ხდება საზოგადოებაში. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ჟურნალისტი არის საზოგადოების "ყურები". დღის წესრიგის ფორმირება, საკითხების ფართო სპექტრი და შემდგომი საჯარო განხილვისთვის შემოთავაზებული პრობლემები დამოკიდებულია იმაზე, ის ყურადღებით უსმენს თუ არა შემდეგ საზოგადოებას ერთგულად გადასცემს ინფორმაციას.

არ არსებობს კანონები, თუ როგორ უნდა მოუსმინოთ სწორად პარტნიორს. სამწუხაროდ, არ არსებობს ამ ხარისხის სწავლების ეფექტური ფორმულა, პროგრამები და ტრენინგები მოსმენის უნარების გასაუმჯობესებლად. ამიტომ, ყველაზე ხშირად დამწყები რეპორტიორები იყენებენ ინტუიციურ მიდგომებს, რომლებიც გავრცელებულია ჟურნალისტურ პრაქტიკაში. სინამდვილეში, ისინი იკავებენ ქცევის ორ ძირითად ნიმუშამდე, რაც შეიძლება განისაზღვროს ფორმულებით "ჟურნალისტი-სტენოგრაფი" და "ჟურნალისტი-ინკვიზიტორი".

პირველი მიდგომის გამოყენებით, კორესპონდენტი ფრთხილად აფიქსირებს ყველაფერს ბლოკნოტში, ცდილობს ერთი სიტყვა არ გამოტოვოთ თანამოსაუბრის სიტყვიდან იმ იმედით, რომ მასალის წერისას ყველაფერი გამოდგება. ამ როლში, ის არსებითად ინტერვიუს მენეჯერია, კარგად გააზრებული კითხვებით და ლამაზად დაწერილი პასუხებით. ამასთან, სიტყვასიტყვით, სტენოგრაფიული სიზუსტით, საუბრის ჩაწერის სურვილი ხელს უშლის ჟურნალისტს, გაიგოს რა ხდება. პასუხებზე კონცენტრირებით და ფურცელში ჩამარხვით, ის ყურადღებას არ აქცევს თანამოსაუბრის რეაქციებს, არ ამყარებს მასთან

არავერბალურ კონტაქტს (მაგალითად, თვალებით) და, შესაძლოა, გამოტოვოს ბევრი სასარგებლო ინფორმაცია. ის, რა თქმა უნდა, უსმენს, მაგრამ სინამდვილეში მას არ ესმის პასუხები, ვერ ხვდება მათ მნიშვნელობას. მართალია, ასეთი საუბრის დროს მიღებული ინფორმაცია ორგანიზაციას ადვილად ასესხებს და განსაკუთრებული პრობლემების გარეშე, იგი "შეფუთულია" პრეზენტაციაში. ამასთან, პირადი მონაწილეობა საუბარში აქტიური აღქმა და ნათქვამის სრულფასოვანი გადაცემა არ ხდება. ეს არ ნიშნავს, რომ თქვენ არ გჭირდებათ ზუსტი და ზუსტი ჩანაწერების შენახვა, ისინი უბრალოდ არ უნდა გახდნენ თვითმიზანი, აითვისონ ყველა დრო, რაც შეიძლება დაეთმოს კომუნიკაციის სხვა კომპონენტებს.

განსხვავებული მიდგომის დემონსტრირებას ახდენენ "ინკვიზიტორი ჟურნალისტები", რომლებიც წინასწარ არიან კონფიგურირებული დაპირისპირებისთვის, თითოეული მოსაუბრისგან ელოდებათ ხრიკს და ეჭვობენ მას ინფორმაციის დამალვაში. მათი აზრით, "ყველა იტყუება" და ყველას აქვს დასამალი. ჟურნალისტებმა გასაუბრების დროს ყველას უნდა მოუტანონ სუფთა წყალი, სინამდვილეში დაკითხვა უნდა ჩაატარონ.

მიუხედავად იმისა, რომ ამგვარი "დაკითხვის" საჭიროება არც ისე ხშირად ჩნდება, განსაკუთრებით გულმოდგინე რეპორტიორები იწყებენ გამომძიებლის როლს მის გარეშე და მის გარეშე და აღარ შეუძლიათ თავი დაეღწიონ ამ როლს. რა საფრთხე ემუქრება აქ? პირველი, ასეთი მიდგომა წინასწარი დამოკიდებულებით უნდობლობის მიმართ, აპრიორი ეჭვი, მისი ნიღბის ყველა მცდელობისთვის, არ შეიძლება გავლენა მოახდინოს გმირის ქცევაზე, რომელსაც მოუწევს ხარვეზების ძებნა, საბაბების გამოტანა, თუნდაც ის არ იყოს დამნაშავე. მეორეც, თანამოსაუბრე, დაკითხვის როლში შესული, ინფორმაციას გაზიარებს არა ნებაყოფლობით, არამედ ზეწოლის ქვეშ და, შესაბამისად, ის შეეცდება რაიმეს დამალვას, გარკვეულ ინფორმაციას მაინც "გაწურა".

არის კიდევ ერთი მცდარი გზა, რომლის გავლა შეგიძლიათ გმირის მოსმენისას. ეს ხშირად ხდება ჟურნალისტისთვის, რომელიც ინტერვიუსთვის მომზადების სერიოზული სამუშაოს შესრულების შემდეგ "წყნარდება". მას შეიძლება ჰქონდეს ილუზია, რომ ინფორმაციით არის გაჯერებული (ყოველივე ამის შემდეგ, "სამუშაო შესრულებულია": მან ბევრი რამ ისწავლა თანამოსაუბრის, მისი

ინტერესების შესახებ) და შემდეგ იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ყველა კითხვაზე პასუხი უკვე ცნობილია წინასწარ. შედეგად, ინტერვიუერი არ გამოავლენს სათანადო ცნობისმოყვარეობას, გულწრფელ ინტერესს საუბრის მიმართ, ვერ მიაღწევს იმას, რასაც ინტერვიუ გვთავაზობს. ერთმა სეზონურმა ჟურნალისტმა აღიარა, რომ მან იცოდა კარგი გზა, რომ თავიდან აეცილებინა ეს მოვლენა. მისი აზრით, შეხვედრებზე უნდა წავიდეს ერთი შეკითხვით, მაგრამ ის, რაც ინფორმაციის დამაინტერესებელ ყველა მონაწილეს "დააინტრიგებს". მომდევნო საუბრის დროს, ყურადღებიანი და დაინტერესებული მოსმენის შედეგად მიიღება პასუხები, კომენტარები და ფორმულირდება შემდგომი კითხვები. უფრო მეტიც, სიტუაციის ინტრიგა მდგომარეობს ზუსტად იმაში, რომ თავად ჟურნალისტი ვერ შეძლებს საკუთარი შემდეგი კითხვის პროგნოზირებას.

განხილული ყველა სიტუაცია არა მხოლოდ განსხვავებული მიდგომის დემონსტრირებას ახდენს, არამედ მოწმობს: ჟურნალისტის მოსმენის გზას უფრო უწყობს ხელს არა მისი ინტერვიუს ტექნიკა, არამედ მისი გმირისა და გამოცდილებისადმი ღია დამოკიდებულება. სწავლის გულწრფელი სურვილის გარეშე, ეს ინტერვიუ გამოცდილება შეიძლება ინფორმაციულად შეუძლებელი იყოს. ჩვენ დავამატებთ, რომ თანამოსაუბრისადმი ინტერესი უნდა გამოიჩინოს მაშინაც კი, თუ მისი შეხედულებები, ქმედებები ან რაიმე მოვლენის შეფასება ეწინააღმდეგება ჟურნალისტის პოზიციას. გასათვალისწინებელია, რომ ჟურნალისტსა და მის თანამოსაუბრეს შორის ეფექტური კომუნიკაცია ასევე არის მათი ურთიერთშეთანხმების შედეგი ერთმანეთის მოსმენისა და გაგებისთვის. მინიმუმ ერთ-ერთი მხარის სურვილმა მონაწილეობა მიიღოს ასეთ "კონტრაქტში", ყველაფერი გაანადგურებს.

უტყუარი და სანდო ინფორმაციის შეგროვება ჟურნალისტის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პროფესიული მოვალეობაა. ამ მოვალეობის შესასრულებლად მთავარი პირობაა მოვლენის ანგარიშში ყურადღებით მოსმენისა და მინიმუმ "ინტერპრეტაციის" უნარი. როგორ ასრულებთ ამ ამოცანას?

გულწრფელად აღიარე შენი უცოდინრობა. საექსპერტო კითხვების დასვლამდე შეეცადეთ გაეცნოთ მის ენობრივ ჩვევებს, პროფესიულ ჟარგონს, სპეციალურ ტერმინებს, რათა გაიგოთ რა არის საშიში. ამავე დროს, არ უნდა შეეცადოთ გაოცოთ თანამოსაუბრე თქვენი ცოდნით -

თქვენ კვლავ ვერ შეძლებთ თანაბარ პირობებში შესრულებას. და ნუ გრცხვენიათ თქვენი უმეცრების. აბსოლუტურად შეუძლებელია ჟურნალისტიკისთვის "თანაბარ პირობებში" კამათი თითქმის ყველა მოსაუბრესთან, რაც სხვათა შორის საკმაოდ ბუნებრივია".

და მაინც, როგორ დავაღწიოთ განცდა, რომ საერო ადამიანი ხართ? უტყუარი გზაა თქვენი უცოდინარობის გულწრფელად აღიარება. და თუ ამას აკეთებთ ისეთი ფორმით, რომელიც "იწვევს მოსაუბრის ინტერესს ან, სულ მცირე, მის ღიმილს, შეგიძლიათ თავი გამარჯვებულად ჩათვალოთ"

დარწმუნდით, რომ სწორად გაიგეთ თანამოსაუბრე. იმისათვის, რომ დარწმუნდეთ, რომ სწორად ესმოდათ თქვენი თანამოსაუბრე, მიეცით მას გარკვეული ნიშნები, რომ შეამოწმოს. ამისათვის შეგიძლიათ გამოიყენოთ მეორე რიგის კითხვები - შემოწმება, გარკვევა, „სარკე“. მოკლე და არა შრომატევადი პასუხის გასაცემად, ისინი არამარტო გამოცდას ასრულებენ, არამედ თქვენს პარტნიორს საშუალებას აძლევს დარწმუნდეს, რომ ყურადღებით უსმენთ. ასეთი კითხვები ორივე მხარეს საშუალებას აძლევს გამოსწორონ უზუსტობები, გაუგებარი განცხადებები ან დამახინჯებული ინტერპრეტაციები მაშინაც კი, სანამ ისინი გახდებიან გადაცემული წერილის ფაქტი. ამ ნაბიჯის გადადგმით ჟურნალისტი გარკვეულწილად ათავისუფლებს თავს პასუხისმგებლობის ტვირთისგან არასწორი ინფორმაციის შესაძლო გამოქვეყნებისათვის. ამისათვის, ვიმეორებთ, თქვენ კიდევ ერთხელ უნდა დარწმუნდეთ იმაში, რომ მოსმენილი შეესაბამება ინფორმაციის წყაროს მიერ ნათქვამს.

”ჯერ კიდევ განვმარტოთ, გესმოდათ თუ არა სწორად: თქვენ არ ხართ ჩართული ამ გარიგებაში?”

”მეჩვენება, რომ ღირს კიდევ ერთხელ გადაამოწმოთ მონაცემები, რომლებიც ადრე მოგვაწოდეთ.”

აიღე მთავარი იდეა. დარწმუნდით, რომ გაითვალისწინეთ მომხსენებლის ძირითადი იდეა და მეტყველების ნიმუში, რომელშიც ის შედის. პასუხის მოსმენისას განათავსეთ მიმოფანტული ფაქტები და დეტალები მთავარი იდეის კონტექსტში, რომ დეტალების ზღვაში არ დაიკარგოთ. მნიშვნელოვანია, რომ არ გამოტოვოთ ის, რომ

თანამოსაუბრე გამოირჩევა, როგორც მთავარი აზრი, მათ სიტყვაში შემდეგი ვერბალური კონსტრუქციების ჩათვლით: "პირველი, რაზეც მსურს თქვენი ყურადღება გავამახვილო ..."; "მთავარი, რისი თქმაც მსურს ..."; "ეს არის ნათქვამის შედეგი ..." და ა.შ.

მთავარი იდეის გააზრების საშიშროება, "დეტალებში ჩაძირვა" მდგომარეობს ჟურნალისტის ლოდინში, როდესაც მოუსმენს თანამოსაუბრის ხანგრძლივ მონოლოგებს, "მრგვალ მაგიდებზე" სიტყვით გამოსვლებს, სიმპოზიუმებს, პრესკონფერენციებზე პასუხებს. აქ თქვენ უნდა შეძლოთ აზროვნების განვითარების კონტროლი, განსაკუთრებით ყურადღებით უნდა მოეკიდოთ მოსაუბრის ორგანიზებას მოთხრობის შესახებ:

- ბრუნდება თუ არა იგი განმეორებით მთავარ იდეაზე;
- ყურადღებას ამახვილებს თუ არა საუბრის სხვა წერტილებზე;
- დარწმუნებულია თუ არა თავის დასკვნებში, თუ გამოხატავს ეჭვს;
- ამყარებს თუ არა დასკვნას მტკიცებულებებით (მაგ., სტატისტიკური გამოთვლები, მოწმეების დაკვირვებები);
- არ ანიჭებს აბსტრაქტულ არგუმენტაციას;
- რეაგირებს თუ არა ის ემოციურად განხილვის საგანზე.

კონცენტრირება მოახდინეთ საუბრის შინაარსზე, ვიდრე პასუხების ჩაწერაზე. დარწმუნდით, რომ თქვენი ყურადღება კონცენტრირებულია საუბრის შინაარსზე და არა ჩაწერაზე. ჩაწერის პროცესი მხოლოდ საუბარს განავითარებს, როდესაც ის შეუმჩნეველია. ამ შემთხვევაში ის კიდევ ერთხელ შეახსენებს თანამოსაუბრეს, რომ თქვენ გაინტერესებთ არა მხოლოდ თავად საუბარი, არამედ ფაქტების წარმოდგენის სისწორეც. ამასთან, თუ ინტერვიუერი ზედმეტად გულმოდგინეა ნოუთბუქისადმი ყურადღებით, ამან შეიძლება ხელი შეუშალოს დინამიკებს შორის კონტაქტს, ხელი შეუშალოს საუბრის მიმდინარეობას.

ამერიკელმა ჟურნალისტმა ჯეკ მენდელსონმა სასაცილო და სასწავლო ამბავი მოუყვა ცნობილ ფილოსოფოსთან მარტინ ბუბერთან შეხვედრის შესახებ: "როგორც კი მან ლაპარაკი დაიწყო, მაშინვე ჩქარა ვწერდი მის ყველა სიტყვას. უცებ გაჩუმდა და როცა თავი ავწიე, მისი მომღიმარი სახე დავინახე. - მისტერ მენდელსონი, - თქვა მან, - თქვენ

ან წერეთ, ან მომისმინეთ. ეს სხვაგვარად არ იმუშავებს”. ეს ითქვა უხეშობის კვალის გარეშე. ნოუთბუქი გვერდზე გადავდგი და მოსმენა დავიწყე”[5].

ისწავლეთ თქვენი თანამოსაუბრის "სწორად შეწყვეტა". საუბრის მშვიდი ნაკადისთვის უმჯობესია არ შეეშალოთ მოსაუბრე, მაგრამ პრაქტიკაში იშვიათად რომელიმე ჟურნალისტს მიაღწევს წარმატებას. თუ წააწყდებით გამოცდილ თანამოსაუბრეს, რომელსაც ათზე მეტი ინტერვიუ აქვს მიცემული, მას დიდი ალბათობა არ გაუკვირდება, რომ ჟურნალისტს შეუძლია შეწყვიტოს წინადადებაში აზრის გასარკვევად ან საუბრის სწორი მიმართულებით წარმართვისთვის. მაგრამ არსებობენ ისეთი თანამოსაუბრეებიც, რომლებიც განრისხებულია შეწყვეტილი რეპორტიორის "ტაქტიანობით" და შემდეგ ისმენთ: "ნება მიბოძეთ დავასრულო!" ამასთან, მოვლენების ამგვარი განვითარება ნაკლებად სავარაუდოა, თუ ორივე მხარე ჩართული იქნება საუბარში. ამ შემთხვევაში, პარტნიორის შეწყვეტის სურვილი, შენიშვნის ჩასმა, გაუგებარი განცხადების გარკვევა, იგივე წვლილია საუბარში, როგორც ახალი იდეები და ნათქვამის დაბრუნება და არგუმენტაცია. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ეს არის საუბარში მონაწილეობის იგივე ნიშანი და ადამიანი საკმაოდ დაინტერესებულია. არსებობს კარგი მანერების გარკვეული წესები, როგორც მისალოცი, ასევე მოსაუბრის "სწორად" შეწყვეტისთვის. მაგრამ ეს არის "პროფესიული უფლება" დაუბრუნეთ ინიციატივა კითხვის დამსმელ პირს. ამ მომენტების აღება მარტივია კონკრეტული ვერბალური და არავერბალური მინიშნებებით:

□ როდესაც თანამოსაუბრე ინტონაციურად მიუთითებს იმაზე, რომ იგი ამთავრებს მეტყველების პერიოდს;

□ როდესაც მეტყველება გადაიდო და იგრძნობა, რომ თანამოსაუბრე კარგავს საბოლოო ფრაზას;

□ როდესაც თანამოსაუბრის ჟესტებით მიუთითებს იმაზე, რომ გაჩერების დროა, შეცვალეთ თემა;

□ როდესაც თანამოსაუბრე "სუნთქვის დასაჭერად" იყენებს შემდეგ გამონათქვამებს: "ასე", "მიუხედავად ამისა", "და მაინც", "აბა, კიდევ რა უნდა თქვას" და ა.შ.

□ როდესაც საუბარში პაუზა ხდება. მართალია, ეს შეიძლება წარმოიშვას და სანამ თანამოსაუბრე სწორ სიტყვებს ეძებს, მაღლა აიხედავს - ეს არის სიგნალი, რომ არ ღირს მისი შეწყვეტა ("უჰ-უჰ", "უჰ-უჰ", "როგორ უნდა თქვა ეს" და და ა.შ.).

აკრძალულია შეჩერება იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც თანამოსაუბრე არ გიპასუხებთ თქვენს კითხვაზე. ამასთან, თქვენ ეს არ უნდა გააკეთოთ ასე მკაცრად: "უკაცრავად, თქვენ არ მიპასუხებთ ჩემს კითხვაზე". უკეთესია, ტაქტიანად თქვა და საკუთარ თავზე აიღო პასუხისმგებლობა: "უკაცრავად, ალბათ, მე გარკვევით არ ჩამოვყალიბდი ჩემი კითხვა, შევეცდები მისი ხელახლა ფორმულირება მოვახდინო ...".

მაგრამ თქვენი გმირის პრეფერენციული შეკითხვებით შეწყვეტა არ ღირს. ჟურნალისტები ხშირად უშვებენ ამ შეცდომას მათი რეაქციის გაკონტროლების გარეშე, რაც ხშირად უსწრებს გმირის აზრის დინებას. შეიძლება ჟღერდეს პასუხი: "ამაზე ცოტა მოგვიანებით ვისაუბრებ"; "უკაცრავად, უნდა დავასრულო ჩემი აზრი" და ა.შ. ამიტომ, უმჯობესია, თანამოსაუბრეს სიტყვით გამოსვლის საშუალება მისცეთ - ალბათ ის იტყვის ყველაფერს, რაც გჭირდებათ.

არ არის რეკომენდებული გმირის შეწყვეტა მასთან შეხებით, მაგალითად, მხარზე ხელის შეხებით. ეს შეიძლება ნაცნობობად აღვიქვათ, განსაკუთრებით მაშინ, თუ მამაკაცი ამ გზით წყვეტს ქალს. თუნდაც "უფრო რბილი" არავერბალური სიგნალები, როგორცაა საათზე თითის დაჭერა (ნიშანი - "ჩვენი დრო ამოიწურა") ან სხვადასხვა მიმართულებით თავის გადაქცევა (უთანხმოების ნიშანი - "არა, არა, არა"), თქვენი თანამოსაუბრის მაღალი ალბათობის ინტერპრეტაცია შეუძლია როგორც აშკარა უხეშობა.

ყოველთვის არ მუშაობს თანხმობის მეთოდი, რომელსაც მრავალი ჟურნალისტი იყენებს. თანამოსაუბრის შეწყვეტის მიზნით, ისინი ამბობენ: "ზუსტად!"; "სწორად აღინიშნა!"; "ეს არის!" ან გამოიყენებენ არავერბალური ფორმა. მაგალითად, ისინი თანხმობის ნიშნად თავს აქნევენ და შემდეგ ცდილობენ ჩასვან საჭირო კითხვა. თანამოსაუბრე ხშირად უგულვებელყოფს ამ ნიშნებს და აგრძელებს მონოლოგს. არა მხოლოდ ჟურნალისტს შეუძლია შეუშალოს ხელი, არამედ თანამოსაუბრესაც. არანაკლებ მგრძობიარეები უნდა ვიყოთ ამ სურვილის გამომხატველი ნიშნებისა. სიტყვები "კარგად ..."; "დიახ,

მაგრამ ..."; "მესმის ..."; თქვენი თავის სწრაფად დაქნევა, ტანის მცირე დახრა წინ ყველა სიგნალია იმისა, რომ თანამოსაუბრე მზადაა ხელი შეგიშალოთ. მიეცით ამის შესაძლებლობა.

დაბალანსებული ინფორმაციის სურათის მისაღებად, ჟურნალისტიკა უნდა ისაუბროს სხვადასხვა პირებთან - როგორც მათ, ვისაც აქვს ექსკლუზიური ინფორმაცია, ასევე იმ თარჯიმნებთან, რომლებიც კომენტარს აკეთებენ მათზე, როგორც დამოუკიდებელ ექსპერტებს ან გავლენის გარკვეული ჯგუფების ინტერესებიდან გამომდინარე.

როგორ გავიგოთ შემომავალი ინფორმაციის მრავალხმიანობა, როდესაც რამდენიმე მონაწილეს უსმენენ და ვინმეს ინტერესების ან შეღავათების მძევლები არ არიან? როგორ შეგიძლიათ დაეხმაროთ საკუთარ თავს "ინფორმატორების" მოსმენაში? აქ მოცემულია რამდენიმე სახელმძღვანელო მითითება.

ძირითადი მიზანი არის მასალის მიღება შედარებისთვის, შესწავლილი სიტუაციის კვლევისთვის. ადამიანების ყველა მოსაზრება, ინტერპრეტაცია ექვემდებარება გაგებას და გადამოწმებას. ზომიერად კრიტიკული, მაგრამ არა ცინიკური იმის შესახებ, თუ რას იტყვიან თანამოსაუბრეები - ეს ალბათ ის მიდგომაა, რომელსაც უნდა მიჰყვეს ჟურნალისტი, რომელიც ერთი და იგივე მოვლენის სხვადასხვა ინტერპრეტაციას უსმენს. ეს ნიშნავს, რომ თავად იგი საკმარისად უნდა იყოს ინფორმირებული, რათა მიუკერძოებლად აღიქვას იმის მნიშვნელობა, რაც სხვადასხვა თვალსაზრისის მიღმა იმალება.

□ შეიკავით სურვილი, რომ ილაპარაკოთ თანამოსაუბრესთან. ჟურნალისტს აქვს შესაძლებლობა შეხვდეს ახალ ამბების შემქმნელებს, რომლებიც მოვლენების ცენტრში არიან და ხშირად მათში სპეციფიკური გზით პოზიციონირებენ. უფრო მეტიც, მას, როგორც ნებისმიერ მოქალაქეს, აქვს საკუთარი პოზიციის თანაბარი უფლება. თუ ჟურნალისტისა და ახალი ამბების შემქმნელის პოზიციები არ ემთხვევა, ინტერვიუ შეიძლება გადაიქცეს ღია ან ფარულ დაპირისპირებაში ორ მხარეს შორის. იმისათვის, რომ ყურადღება არ შეასუსტოს, კორესპონდენტი არ უნდა დაუპირისპირდეს თავის თანამოსაუბრეს, თუნდაც ის არ ეთანხმება მის პოზიციას ან ინტერპრეტაციას. ერთმა ჟურნალისტიკა კომენტარი გააკეთა კოლეგის ქმედებებზე, რომელსაც მოსწონდა თავის თანამოსაუბრეებთან კამათი: „საშინლად გამოიყურება. კითხვების დასმის ნაცვლად, იგი მკაცრად ედავება თავის თანამოსაუბრეს. ვფიქრობ, მას სურს გაოცება. ეს

აბსოლუტურად წამგებიანია ინტერვიუსთვის, რადგან კავშირი დაკარგულია მოსაუბრესთან და ნაკლებად სავარაუდოა, რომ შეძლოთ ახალი რამის სწავლა. ” კამათი შეიძლება არ იყოს საზიანო საუბრისთვის.

□ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ჟურნალისტის აღქმა, ისევე როგორც ნებისმიერი სხვა ადამიანი, შერჩევითია: შემომავალი ინფორმაცია ექვემდებარება ინდივიდუალურ ფილტრაციას, რეფრაქტირების გზით მუდმივი ასოციაციები ან ემოციური რეაქციები. დემოკრატი? ოლიგარქი? ჩეჩნეთი? ალკოჰოლური? შიდსი? კრემლი? ჩუკჩი? კავკასიური? ებრაელი? ეს სიტყვები იქნება "გასაღებები" ინფორმაციის ნაკადის თქვენი პირადი აღქმის სისუსტეების, თანამოსაუბრის პასუხების ჩათვლით.

□ ნუ გააკეთებთ ნაჩქარევ განსჯას თქვენი ინტერვიუს გმირის შესახებ: ”ის არის საიდუმლო ადამიანი”; ”ის ეშმაკურია და საკუთარ გონებაზეა”; ”ის აბსოლუტური სულელია”. ეს უარყოფით გავლენას ახდენს საუბრის ხანგრძლივობაზე და ეფექტურობაზე. ასეთ „ადამიანურ“ გრძნობებს მხოლოდ საკუთარი რეფლექსიის დახმარებით შეგიძლია ებრძოლო: „თუ ის ფარულია, რა არის მიზეზი? განათლების თავისებურებებში? ოფიციალურ მდგომარეობაში? ამ გზით შინაგანი ხმის ჩართვით, ჟურნალისტი დაეხმარება თავი დაეღწია საკუთარი ცრურწმენებისა და ნაჩქარევი განსჯისგან.

□ ისე, რომ თანამოსაუბრე ეჭვქვეშ არ დააყენებს მის ნათქვამში ინტერესის ჭეშმარიტებას, საჭიროა გაითვალისწინოს მისი არავერბალური კოდირების თავისებურებები. ევროპული კულტურა გთავაზობთ ადამიანის ყურადღების შემდეგ მაჩვენებლებს.

- მოსმენის მხარე უნებლიედ იხრება თანამოსაუბრისკენ, ეს პოზიცია ნიშნავს: ”მე მთელი ყურადღება მაქვს”. მაგრამ თუ თანამოსაუბრე უსმენს სავარძლის საზურგეს, ეს ნიშნავს, რომ მისი ყურადღება გაფანტულია.

- თანამოსაუბრეები, როგორც წესი, დროდადრო ერთმანეთს უყურებენ ხოლმე. თვალების კონტაქტის დამყარების შემდეგ, ეს იმის ნიშანია, რომ კომუნიკაციის მიზანი მიღწეულია.

- ყურადღებიანი მსმენელი დროდადრო აძლევს ნიშნებს იმის დასადასტურებლად, რომ ის უსმენს. ჩვეულებრივ, ეს არის პარტნიორის მეტყველების თანმხლები ხმები: "მმმ", "უჰ-ჰო".

დადასტურების კიდევ ერთი ვარიანტია თავის დაქნევა. გამოსვლა ორივე ვარიანტის ექვივალენტურია: "დიახ, დიახ, მე შენთან ვარ, გისმენ შენ". რადიო და სატელევიზიო მაუწყებლობის პირობებში, დამატებითი ხმის მონაწილეობა ასეთი "თვინიერების" სახით არასასურველია; უმჯობესია თქვენი ყურადღება პოზით გამოავლინოთ. რადიომაუწყებლობის დროს დასაშვებია თავის ქნევა.

- ჩვეულებრივ, ინტერვიუერი და მისი თანამოსაუბრე საუბრის დროს ერთმანეთისგან გარკვეულ მანძილზე სხედან. თუ პარტნიორი წამოდგა ადგილიდან, დაიწყებს ოთახში სიარულს, ე.ი. განზრახ ზრდის მანძილს, ეს არის ყურადღების დაკარგვის სიგნალი, კომუნიკაციის გაგრძელების სურვილი.
- დაბოლოს, კეთილდღეობა მოითხოვს არასასურველი აქსესუარების მოცილებას, რაც ხელს უშლის კომუნიკაციას, მაგალითად, სათვალე. დაწყებამდე

2. როგორ "კითხულობენ" ადამიანები ხალხს

გასაუბრების პროცესში პარტნიორთან არავერბალური კონტაქტი განსაკუთრებულ როლს ასრულებს, რის შედეგადაც მიღებული ინფორმაცია არანაკლებ მნიშვნელოვანი აღმოჩნდება, ვიდრე სიტყვიერად გამოხატულია თანამოსაუბრის პასუხებში. უფრო მეტიც, ადამიანის ფიზიკური გარეგნობა, მისი მიმიკა, ჟესტები, ხმა, პოზა, სიარული კიდევ უფრო ძლიერ შთაბეჭდილებას ახდენს ვიდრე სიტყვები. არანაკლებ საოცარი კომპონენტები, რომელთა დახმარებით თანამოსაუბრის გამოსახულება აგებულია გარე ნიშნების მიხედვით, არის ტანსაცმელი, ვარცხნილობა, სამკაულები და მაკიაჟი. ხშირად, გარე ნიშნის საფუძველზე ქმნის ჟურნალისტი პირველ, სპონტანურ შთაბეჭდილებას გმირზე, რომელიც ემყარება ყოველდღიურ განზოგადებებს: მაგალითად, "სათვალის ტარება ნიშნავს ჭკუას", "მსუქანი ნიშნავს კეთილს". ამგვარი დასკვნები გამოწვეულია ჩვეული ასოციაციებით და მომავალში შეიძლება მხოლოდ დაბრკოლებად იქცეს ობიექტური სურათის ფორმირებაში.

ფსიქოლოგების აზრით, პირველი შთაბეჭდილება თანამოსაუბრის შესახებ იქმნება არა უმეტეს ორ წამში ვიზუალური კონტაქტით სხვადასხვა ფაქტორების ზემოქმედებით. ფსიქოლოგს. რუბინშტეინის აზრით, "ჩვენ" ვკითხულობთ "ხალხს, მათი გარე მონაცემების მნიშვნელობის გაშიფვრა ... ეს „კითხვა“ თავისუფლად ფლობს, რადგან

სხვებთან კომუნიკაციის პროცესში ჩვენ განვავითარებთ გარკვეულ, მეტ-ნაკლებად ავტომატურად მოქმედ ფსიქოლოგიურ ქვეტექსტს მათი ქცევისთვის”.

ყოველდღიურ ცხოვრებაში სიტუაციებში, როდესაც არ არის საჭირო ღრმად ჩასწვდეთ ჩვენს გარშემო მყოფი ადამიანების ქცევის გარე ნიშნებს, ეს პროცესი დროში იკლებს და შედეგად მიღებული შთაბეჭდილება შეიძლება იყოს ნაჩქარევი და, შესაბამისად, ხშირად მატყუარა. ეს ნიშნავს, რომ სკეპტიკურად უნდა იქნას მიღებული ზოგიერთი ჟურნალისტის ნდობა მათი ინტუიციის აბსოლუტურ ძალაში და წამში "წაკითხვის" უნარი, თუ რა სახის თანამოსაუბრეა მის წინაშე.

სინამდვილეში, ადამიანის შთაბეჭდილება ყალიბდება რთული ფაქტორების ზემოქმედებით. ჟურნალისტის წარსულ კომუნიკაციურ გამოცდილებას ასევე შეუძლია გავლენა მოახდინოს საწყის მოსაზრებაზე თანამოსაუბრის შესახებ: მაგალითად, შემთხვევითი შეხვედრა მომავალ თანამოსაუბრესთან, მისი უკვე ჩამოყალიბებული საზოგადოებრივი იმიჯი, კოლეგების აზრი, სხვა ავტორების წინა პუბლიკაციების გაცნობა. ამასთან, ორი პირის ურთიერთქმედების ხასიათი კიდევ უფრო მეტ დონეზე ყალიბდება მათი პირველი შეხვედრის შთაბეჭდილებების გავლენის ქვეშ.

ხალხთან შეხვედრისას, ნებაყოფლობით ვაქცევთ ყურადღებას ადამიანის გარეგნობის შემდეგ დეტალებს, ახასიათებს მას, როგორც ინდივიდს, პიროვნებას: ფიზიკურ გარეგნობას და მის სხვადასხვა ელემენტებს (ასაკი, სიმაღლე, წონა, კანის ფერი); გარე გარეგნობის ფუნქციური გამოვლინებები (სახის მიმიკა, ჟესტები, სიარული, პოზა, ხმა) და ამ გარეგნობის გარე დიზაინის დეტალები (ტანსაცმელი, მაკიაჟი, სამკაულები). არავერბალური კომუნიკაციის ენას ავსებს ისეთი დეტალები, როგორცაა მანძილი პარტნიორებს შორის.

პარტნიორის და დე გარეგანი მდგომარეობის ინტერპრეტაცია და შეფასება გმირის გარეგნული მახასიათებლების გათვალისწინებით, მასთან ურთიერთობის გარკვეული სტილი აირჩევა. მაგალითად, "შენ" ან "შენ" მიმართვის მანერა განსხვავდება სქესის და ასაკის მიხედვით. სხვათა შორის, ჟურნალისტურ გარემოში არსებობს მოსაზრება, რომ საწინააღმდეგო სქესის ადამიანის ინტერვიუ უფრო ადვილია.

"სილამაზის ეფექტი" ძლიერ გავლენას ახდენს გმირის პირველი შთაბეჭდილების ჩამოყალიბებაზე. ფიზიკური მიზიდულობა.

მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანთა გემოვნება განსხვავებულია, როგორც წესი, ისინი ემთხვევა ზოგადად იდეებს სილამაზის შესახებ, რაც ექსპერიმენტულად დადასტურებულია. ანალოგიურად დადასტურდა, რომ მიმზიდველ ადამიანებს უფრო ხშირად აფასებენ პოზიტიური მასშტაბით, ვიდრე მახინჯი ადამიანები, მაგალითად, მათ უფრო ხშირად უწოდებენ "ბედნიერ", "სანდო", "მგრძნობიარე". ამიტომ, თუ ჟურნალისტი ენდობა თავის იმპულსურ რეაქციას, დიდი ალბათობით, ის მიკერძოებული იქნება ფიზიკურად არამიმზიდველი ადამიანების მიმართ: აპრიორი მან შეიძლება უარი თქვას მათზე თანაგრძნობით, გამოავლინოს ტენდენციურობა განცხადებების, მოქმედებების შეფასებისას ან საერთოდ არ გაითვალისწინოს მათი აზრი, რადგან "ის ჩემთვის უსიამოვნოა" ...

ერთმა მონდომებულმა ჟურნალისტმა აღიარა, რომ წარსულში მან ჩაიშალა ცნობილ მეცნიერთან ინტერვიუ. მოსაუბრე აღმოჩნდა სუსტი მოხუცი, რომელსაც პარკინსონის დაავადება ჰქონდა. "თავს ვერ ვიკავებდი, სულ ვუყურებდი ხელებს როგორ აკანკალებდა და პასუხები არ მესმოდა". თუ ჟურნალისტმა ყურადღება მოხუცის თვალეზზე კონცენტრირება მოახდინა - ცოცხალი, ექსპრესიული, ყურადღებიანი, შესაძლოა თავიდან აიცილოს ასეთი რეაქცია.

პიროვნებაზე შთაბეჭდილების ფორმირებაზე გავლენას ახდენს არა მხოლოდ "სილამაზის ეფექტი", არამედ მისი ფიზიკური თვისებები, კონსტიტუცია. ამ სფეროში არსებობს აღქმის გარკვეული კლიშეები. მაგალითად, მომრგვალებული ფორმის სქელ ადამიანებზე ხშირად ამბობენ, რომ ისინი კარგი ხასიათის, გულითადი, ღია, უყვართ კომფორტი; რომ ისინი გურმანები არიან, მაგრამ განსჯა არ აქვთ დამოუკიდებლად და სხვებზეა დამოკიდებული. პირიქით, კუნთოვანი, სპორტული აღნაგობის ადამიანები უფრო ახასიათებენ, როგორც ძლიერ, გაბედულ, თავდაჯერებულ, ენერგიულ, ინიციატიულ ადამიანებს. გამხდარ ადამიანებს ხშირად უარყოფითად აღწერენ: ისინი არიან საექვო, ნერვიული და ამბიციური, ხოლო მარტოობა უყვართ და მალულები არიან. გარდა ამისა, მსუქანი ხალხი უფრო ძველია, ვიდრე არის და გამხდარი ადამიანი უფრო ახალგაზრდაა.

ამ ყველაფრის გათვალისწინებით, ჟურნალისტი უნდა იყოს ძალიან ფრთხილად შეფასებისას, არ დაუშვას დაჩქარება, არ უნდა გადააფასოს მათ შესაძლებლობები, ვინც ოლიმპიურ სპორტსმენად გამოიყურება და, პირიქით, არ იყოს ძალიან კრიტიკული ჭარბი წონის მიმართ. სამწუხაროდ, ჟურნალისტურ პრაქტიკაში ხშირად გვხვდება ასეთი პრიმიტიული მიდგომები, რომლებიც ემყარება ყოველდღიურ ცრურწმენებს.

სიმაღლე თანაბრად მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ადამიანის შთაბეჭდილების ჩამოყალიბებაში. ზრდა კი ზომავს სოციალური სტატუსის დონეს. მაღალი ადამიანები, განსაკუთრებით მამაკაცები, სხვების მიერ აღიქმებიან, როგორც წარმატებული და წარმატებული, და მცირე ზომის, პირიქით, როგორც უპერსპექტივო, წაგებული. უბრალო ექსპერიმენტმა, რომელიც ამერიკელმა ფსიქოლოგებმა ჩაატარეს პროფესიონალ რეკრუტერთა ჯგუფში, აჩვენა, რომ ერთი და იგივე ბიზნეს თვისებების ორი კანდიდატიდან დაქირავება უპირატესობას ანიჭებს მაღალ კანდიდატს. იცის ეს ცრურწმენები, ჟურნალისტმა უნდა გააკონტროლოს მისი პირველი, დაუფიქრებელი რეაქცია თანამოსაუბრის აღქმაზე, შეეცადოს გააცნობიეროს, რამ გამოიწვია ეს - სტერეოტიპების ძალა თუ თანამოსაუბრის რეალური შესაძლებლობები.

რასობრივ მახასიათებლებზე საუბრისას, უნდა გავიხსენოთ ეროვნული და ეთნიკური სტერეოტიპების ფენომენი - ერთი სტაბილური, სქემატური და ემოციურად შეფერილი მოსაზრებები ერთი ერის შესახებ სხვისი ან საკუთარი თავის შესახებ. ეს „კოლექტიური იდეები“, ერთი მხრივ, ეხმარება ხალხს გააცნობიერონ თავიანთი ეროვნული თვითმყოფადობა, ხოლო მეორეს მხრივ, ზედმეტი ფიქრის გარეშე, საკუთარი სურვილი უნებურად დააკავშირონ თავიანთი შეფასებები მათი ჯგუფის არსებულ მოლოდინებთან, რათა შეესაბამებოდეს მას. ეროვნული სტერეოტიპები უჩვეულოდ გამძლეა და უკიდურესად უარყოფითი ფორმებით მტრის ხატში ვლინდება.

ჟურნალისტი, რომელიც აშუქებს ეთნიკურ ეთნიკურ ურთიერთობებსა და სიტუაციებს, რომლებიც დაკავშირებულია ეთნიკურ ეთნიკურ კონფლიქტებთან, განსაკუთრებით ფრთხილად უნდა შეფასდეს და კომენტარი გააკეთოს. კერძოდ, საჭიროა გვესმოდეს, რომ ნეგატიური იმიჯი შეიძლება განვითარდეს ინტერვიუს დაწყებამდეც კი, პირველი

კონტაქტის დროს, როდესაც საზოგადოებაში ჩამოყალიბებული მტრის სტერეოტიპი იწყებს ქვეცნობიერად "მუშაობას". ჟურნალისტს, გასაგები მიზეზების გამო, სურს შეესატყვისოს ამ ღირებულების მასშტაბს და უნებურად ეგუება არსებულ ცრურწმენებს, ხაზს უსვამს უცხოთა, უცხოელთა, განსხვავებული აღმსარებლობის ადამიანების განსხვავებულობას ("ებრაელები", "კავკასიელები", "კათოლიკეები" - სერია, სამწუხაროდ, შეიძლება გაგრძელდეს).

ინტერვიუს გმირის ეროვნული მახასიათებლები აგრეთვე შეიძლება იყოს სიგნალი იმისა, რომ კომუნიკაციის პროცესს უნდა მიეცეს მოცემული ერის მიერ მიღებული ფორმები და ათვისებული იქნას ახალი თაობების მიერ. მაგალითად, ყველა ერს აქვს საკუთარი წარმოდგენა მანძილზე, რამაც უნდა გამოყოს თანამოსაუბრეები. ანგლო-საქსური წარმოშობის ევროპელებისთვის საქმიანი საუბრისა და საქმიანი გარემოებისთვის მინიმალური მანძილი ითვლება ორი ფუტი, ანუ დაახლოებით 60 სმ. მაგრამ ზრდასრული ესპანური ხალხისთვის ეს მანძილი არ ჩანს ოფიციალური. საქმე მხოლოდ საუბრის ჩასატარებლად ჩვეულ დისტანციებში იყო.

ფუნქციური ნიშნები. ადამიანის გარეგნული იერი ავსებს არანაკლებ მნიშვნელოვანი კომპონენტებით, რომლებიც დაკავშირებულია ფუნქციური ნიშნების კატეგორიასთან. ეს არის მიმიკა, ჟესტები, სიარული, პოზა, ხმა და მეტყველების ტრადიცია. ისინი ქმნიან სასიგნალო კომპლექსს, რომელიც აცნობებს სხვა ადამიანს მისი პარტნიორის ფსიქიკური მდგომარეობის შესახებ.

კომუნიკაციის პროცესში მყოფი ადამიანების უმეტესობა ყველაზე ხშირად ყურადღებას ამახვილებს პარტნიორების სახეებზე, განსაკუთრებით თვალებში. ისინი ასახავენ ადამიანის მდგომარეობის მთელ პალიტრას: მწუხარებას, სიბრაზეს, სიხარულს, შიშს და ა.შ. თვალების მიხედვით, ექსპერტების აზრით, არავერბალური კომუნიკაციის მთავარი ორგანოა, ვიზუალური კონტაქტი კი ადამიანის ურთიერთქმედების საწყისი ნაბიჯია. ისინი ამბობენ, რომ შეგიძლია ადამიანს "პირსინგი" მიაყენო ერთი შეხედვით, თუნდაც "გაშიშვლება". არსებობს გარკვეული სტანდარტები ადამიანის მზერის აღქმისთვის. თუ პარტნიორი თავს არიდებს პირდაპირ სახეს, აარიდებს ან მაღავს თვალებს, ეს არის არაპირდაპირი მაჩვენებელი იმისა, რომ ის დისტანცირდება თანამოსაუბრისგან, ემალება

რადაციგან ან არ არის დარწმუნებული საკუთარ თავში. ეს შეიძლება იყოს უხერხულობის ნიშანიც. თავის მხრივ, თუ თავად ჟურნალისტის მზერა არ არის პირდაპირი და ღია, ეს შეიძლება განიმარტოს, როგორც თანამოსაუბრისადმი უპატივცემულობის ან უყურადღებობის ნიშანი. ამასთან, მასზე დიდხანს ყურებამ შეიძლება ხელი შეუშალოს კომუნიკაციას. ნდობის ნაცვლად, ხანგრძლივ, განზრახ მზერას შეუძლია საუბარში ეჭვისა და დისკომფორტის გრძნობა შექმნას. იმავდროულად, არსებობს მოსაზრება, რომ ძლიერი ნებისყოფის ადამიანს არ ეშინია ხალხის თვალებში ჩახედვის, და თუ ვინმეს შეავლებს მზერას, საინტერესოა თანამოსაუბრე.

ღიმილი კარგ შთაბეჭდილებას ახდენს. ადამიანი პირველ შეხვედრაზე უნებურად იღიმება, მაგრამ თუ შემდგომ საუბარს თან ახლავს გულწრფელი და ხასიათის ღიმილი, ეს მხოლოდ ურთიერთობების განვითარებას უწყობს ხელს. გაღიმება გეხმარებათ ხალხთან მეგობრული და მოდუნებული ურთიერთობით. ამასთან, მას შეუძლია ხელი შეუშალოს, თუ ეს არ შეესაბამება საუბრის ხასიათს, ჟურნალისტის განწყობას, საუბრის დროს განვითარებულ თანამოსაუბრეთა ურთიერთობებს.

პოზა თანაბრად მნიშვნელოვანი კომპონენტია ადამიანის შთაბეჭდილების ფორმირებისთვის. ის შეიძლება გამოყენებულ იქნას მისი განწყობისა და გრძნობების განსასჯელად. ფსიქოლოგების აზრით, ადამიანები უკეთესად აკონტროლებენ თავიანთ სახეს, ვიდრე სხეულები. ამიტომ პოზა უფრო ხშირად აჩვენებს, ვიდრე სახე მათ ნამდვილ მდგომარეობას. ასევე დადასტურებულია, რომ მსმენელებს ურჩევნიათ თანამოსაუბრის პოზიცია დახრილი წინ (ყურადღების სიგნალი) გადაუსავებელი ფეხებით (მშვიდი სიგნალით).

ადამიანის იმიჯს ასევე ქმნიან მისი ჟესტები, რომლითაც შეიძლება შეფასდეს მისი დამოკიდებულება ნებისმიერი მოვლენის, პირის ან საგნის მიმართ. მაგალითად, ემოციური სტრესის პირობებში ადამიანებს აქვთ სხვადასხვა სახის უსიამოვნო მოძრაობები: თავის, ნიკაპის, თვალების, შუბლის ნაკაწრები; მაგიდაზე თითების ნერვიული აკაკუნება. შფოთვა ასევე გამოიხატება იმაში, რომ ადამიანი ატრიალებს ხელში სხვადასხვა საგნებს - კალამი, სათვალე, უხვევს და ხსნის ქაღალდის ნაჭერს. უხერხულობა გამოიხატება სავარძელში მოქნევით, თავის ხშირი ქნევით, ტუჩების კბენაზე, თმის „ჩარევაში“ გადაყრით. თუ ჟურნალისტს შეუძლია ამის საფუძველზე წაიკითხოს

თავისი პერსონაჟი, ეს მას დაეხმარება საუბრის ფსიქოლოგიური კლიმატის კონტროლში. ამასთან, მან თავად უნდა გააკონტროლოს თავისი ჟესტები.

ხელის მოკიდება. ეს არის ბუნებრივი და პოპულარული მისალოცი ნიშანი. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ძალიან მარტივია, პროტოკოლის გარკვეული წესები არსებობს, რომლებიც ჟურნალისტებს ხშირად ავიწყდებათ. მაგალითად, ადამიანებმა ხელი უნდა ჩამოართვან შემდეგი თანმიმდევრობით: ქალი კაცისთვის და უფროსი უფროსი. წმინდა მისასალმებელი ფუნქციების შესრულების გარდა, ხელჩასაჭიდი შეიცავს სხვა ინფორმაციას. დუნე ხელი შეიძლება ანიშნებდეს თანამოსაუბრის გულგრილობას, მკაცრს - მისი ნერვიულობის შესახებ და ძალიან ძლიერი ხელების დაჭერა შეიძლება აღიქმებოდეს, როგორც აგრესიულობა. როდესაც თქვენ შეგნებულად იქნევთ ან ხელს გკიდებთ დიდხანს, მას შეუძლია შეუქმნას დისკომფორტის ელემენტი პირველ კონტაქტს. ამასთან, არ უნდა ჩქარობდეს დასკვნებს, რადგან ხელჩასაჭიდი ხასიათი ყოველთვის არ ასახავს ადამიანის ბუნებას და მის მოტივებს. დემონსტრაციულად გულითადი ხელჩასაჭიდი შეიძლება იყოს საკმაოდ გულწრფელი, და "ძლიერი მამაკაციური" შეიძლება არაფერს გამოხატავდეს, გარდა იმისა, რომ ადამიანი ბავშვობაში ჩაისუნთქა: "ნამდვილმა კაცმა" ყველაფერში უნდა გამოავლინოს ძალა.

საინტერესო მეტამორფოზა ხდება ქალის ხელების კოცნით. თუ ბოლო დრომდე ეს ქცევის წესების ერთ-ერთი წესი იყო, ბოლო ათწლეულების განმავლობაში ეს რიტუალი თანდათან გაქრა ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრებიდან, ამერიკაში და ევროპის ქვეყნებში ხელების კოცნა განიხილება, როგორც ქალის თანასწორობის დარღვევა.

ტანსაცმელი, სამკაულები და მაკიაჟი. გარდა იმ მახასიათებლებისა, რომლებიც ქმნიან ფიზიკურ გარეგნობას და ქცევის თავისებურებებს, ადამიანის გარეგნობის ატრიბუტებია ტანსაცმელი, თმის ვარცხნილობა, აქსესუარები, ქალებისთვის ასევე მაკიაჟი. ყველა ეს კომპონენტი საუბრობს პირის პროფესიულ საქმიანობაზე (სამხედრო ფორმა, საბალეტო ტუტუ და ა.შ.), ეროვნებაზე (ეროვნული კოსტუმი) და ასევე წარმოადგენს სქესის, ასაკის დამატებით მითითებას და გემოვნებისა და ჩვევების დამადასტურებლად.

მართალია, ეს ნიშნები დროთა განმავლობაში იცვლება. მაგალითად, ტანსაცმელი და სხვა ატრიბუტები კომუნიკაციის არანაკლებ

მნიშვნელოვანი ელემენტია, ვიდრე ჟესტები, მიმიკა და სიარული. ჟურნალისტმა ეს უნდა გაითვალისწინოს თავის პრაქტიკაში და შეეცადოს ისე გამოიყურებოდეს, რომ ეს არ აერიოს კომუნიკაციის მიზნებში. გასაგებია, რომ თქვენ უნდა ჩაიცვან თანამედროვედ, მაგრამ ამავე დროს შეძლოთ თქვენი თანამოსაუბრის ასაკისა და სოციალური სტატუსის შესაბამისობა, შესაძლო გარე გამღიზიანებლების გამორიცხვა. მაგალითად, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, არ უნდა ატაროთ ოფიციალური საქმიანი კოსტიუმი მხატვართან შეხვედრისთვის, მოკლე ქვედაკაბა სემინარიაში მისასვლელად, ან საღამოს კაბაში არ გამოცხადდეთ პრესკონფერენციაზე და ა.შ.

არსებობს ჩაცმის საყოველთაოდ მიღებული ნეიტრალური სტილი, რომელიც ბიზნეს კომუნიკაციას შეესაბამება. ის ასევე შესაფერისია ჟურნალისტისთვის სხვადასხვა შემთხვევებისთვის. აქ მოცემულია რჩევები საქმიანი კომუნიკაციის ჩასაცმელად.

მამაკაცები:

არ აცვიათ შავი კოსტიუმი, რომელიც ძალიან ფორმალურია, უფრო მეტიც, შავი იწვევს უნდობლობას. არ აცვიათ ნათელი ფერების კოსტიუმები - სასურველია მუქი ლურჯი და ნაცრისფერი;

პერანგის ფერი არ არის თეთრი (ძალიან ადვილად ჭუჭყიანი და საზეიმოა, მაგრამ ლურჯი, ის ზოლებიანია);

ჰალსტუხი, პირიქით, უმჯობესია აირჩიოთ მდიდარი ფერები, მაგალითად მუქი ალუბალი;

წვერი და უღვაში უნდა იყოს მოვლილი.

ქალისთვის:

Business საქმიანი კომუნიკაციის საუკეთესო ჩაცმის სტილია პიჯაკი და ქვედაკაბა;

ფერები: ღია ზედა, მუქი ქვედა;

ქვედაკაბა არ უნდა იყოს ძალიან მოკლე;

სასურველია, არ ჩაიცვათ სუფთა თეთრი ბლუზები (შეგიძლიათ მხოლოდ პიჯაკის ქვეშ);

შეამცირეთ მაკიაჟი და სამკაულები;

თმა ლამაზად დავარცხნილი.

რა თქმა უნდა, გარეგნობის ასეთი "ბურჟუაზიული" მოდელი ჟურნალისტს ყოველთვის არ უხდება. მაგალითად, პიჯაკსა და ჰალსტუხში ის სპორტში კამერის წინ მხიარულად გამოიყურება. ასეთ პირობებში, კომფორტული სპორტული ტანსაცმელი უფრო ბუნებრივად გამოიყურება. ომში გასამგზავრებლად სულ სხვა ტანსაცმელი უნდა აირჩიოთ.

აი, რას ამბობს ამის შესახებ გაზეთ სამხედრო კორესპონდენტი: „თქვენ არ გჭირდებათ ცხვრის ტყავის პალტოების, ჩემოდნების აღება - თქვენ უნდა იყოთ მობილური და არ გჭირდებათ შენიღბვა.“ მამაკაცებმა არ აქვთ ატარონ შორტი და ჟურნალისტ ქალებს არ უნდა ეცვათ მინი ქვედაკაბა. არ ატაროთ ძალიან ნათელი ტანსაცმელი, რათა არ მიიპყროთ ზედმეტი ყურადღება“

და აი კიდევ ერთი მაგალითი, რომელიც ადასტურებს, რომ ჟურნალისტის იმიჯი ყალიბდება უფრო სერიოზული სოციალურ-პოლიტიკური პროცესების გავლენით. ასე გამოიყურებოდა პერესტროიკისა და გლასნოსტის დროინდელი რეპორტიორი. ეს შოკისმომგვრელი სურათი ჩამოყალიბდა ნომენკლატურის წარმომადგენლების აპარატების ქურთუკების წინააღმდეგ:

მოწვევა. მოწვევის პრობლემა ყველაზე ხშირად მაშინ წარმოიქმნება, როდესაც საუბარში შედიან მწვეველი ჟურნალისტი და არამწვეველი თანამოსაუბრე. საპირისპირო სიტუაცია არც ისე კრიტიკულია, რადგან ჟურნალისტმა უნდა გაუძლოს და არავითარ შემთხვევაში არ გამოავლინოს თავისი უკმაყოფილება. ამასთან, ასეთი სიტუაციები არც ისე ხშირად გვხვდება, რადგან, სამწუხაროდ, უმეტესწილად, ჟურნალისტური გუნდები თითქმის მთლიანად მწვეველთაგან შედგება. არსებობს მოწვევის ურყევი წესები, რომლებიც ჟურნალისტმა უნდა დაიცვას:

A საუბრის დროს, ის არასდროს ანთებს პირველი, თუნდაც ის იმყოფება "თავის" ტერიტორიაზე, რედაქციაში;

□ ჟურნალისტიკა მოწვევის უფლებაც კი არ უნდა მოითხოვოს. ამგვარმა კითხვამ შეიძლება შეარცხვინოს თანამოსაუბრე, რომელიც, იმისთვის, რომ არ გამოიყურებოდეს სტუმართმოყვარე, შეიძლება მოგერიდოთ უარი ამაზე;

□ ჟურნალისტიკა არ უნდა აანთოს სიგარეტი მანამ, სანამ აშკარა გახდება, რომ თქვენი თანამოსაუბრე მწვეველიცაა.

ტერიტორიის საზღვრები. ხალხი ძალიან მგრძობიარეა, როდესაც ვინმე ცდილობს გაანადგუროს მათი პირადი სამყარო ან შეიჭრა მათ ტერიტორიაზე. ისინი თავს უხილავი ბუფერული ზონით გარს აკრავენ და გარკვეულ მანძილს იკავებენ უცხოებისგან. დისკომფორტის შეგრძნება, მაგალითად, ნებისმიერ ადამიანში იჩენს თავს, როდესაც მას "გარედან" ძალიან უახლოვდებიან; როდესაც თქვენ უნდა გაუმკლავდეთ უცხო ობიექტები, გამოუკვლეველი ტერიტორიები ან ნაცნობ საზღვრებს გარეთ მყოფი ობიექტები. ჟურნალისტებს შეუძლიათ, უნებლიედ დაარღვიონ პირადი სამყაროს ეს სამყარო და ამით პარტნიორს ტკივილი და უხერხულობა მოუტანონ. როგორ ავიცილოთ თავიდან ასეთი სიტუაციები?

0. არ უნდა მიუახლოვდეთ უცხოელს 0,6-1 მ-ზე ახლოს. ეს არის უცხო ადამიანებს შორის დაშორების ზღვარი, რომელიც ითვლება ყველაზე მისაღები ევროპული კულტურის სტანდარტებით აღზრდილი ადამიანებისთვის. ნაკლები მანძილი უფრო მჭიდრო, უფრო ინტიმურ ურთიერთობას ნიშნავს. ამიტომ არასასურველია ჟურნალისტისთვის შეხება, თუნდაც უნებლიეთ, სხვა ადამიანის სხეულს.

Also ასევე არ არის რეკომენდებული თანამოსაუბრის პირად ნივთებზე შეხება. მაგალითად, ჩარჩოში ჩასმული ფოტოსურათის ყურადღებით დათვალიერება ან თაროდან წიგნის მიწვევა მოწვევის გარეშე შეიძლება ჩაითვალოს სხვისი "ტერიტორიის" შეჭრაზე. მაშინაც კი, თუ ჟურნალისტს სჭირდება მაგიდაზე დიქტოფონის გამოთავისუფლება, სასურველია პატრონს სთხოვოთ ნებართვა.

□ თქვენ არ უნდა მიიღოთ თავისუფლებები სხვის ტერიტორიაზე. დაელოდეთ კართან, სანამ ოთახში მოგიწვევენ, სთხოვეთ დაჯდომის ნებართვა, არ დაეშვით სავარძელში.

მანძილი ხალხს შორის ხშირად ხდება ძალაუფლების დემონსტრირების საშუალება. არსებობს გამოთქმაც კი "შორს დაიჭირე". უფროსი აღმასრულებლის მიღების ზონაში სცენების მოლოდინი ამ ქცევის კარგი მაგალითია. სტუმარი, ჟურნალისტის ჩათვლით, დალოდება, ოფისში "დიდხანს არ შეშვება" არის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის კონტროლის უტყუარი ნიშანი, იმის ნიშანი, რომ ჟურნალისტთან კომუნიკაცია არ არის უფროსის სტრატეგიული მიზნების ნაწილი.

ზოგიერთ კორპორაციულ ინსტიტუტს სტუმრებისთვის სპეციალური დაბრკოლებების ორგანიზებაც კი უწევს, სადაც მიდიან მომსახურებები, სადაც ინფორმაციის ძირითადი წყაროებია თავმოყრილი - ლობის დახლი, წვდომის სისტემა, გრძელი დერეფნები. ეს, კორპორატიული მენეჯერების აზრით, ასეთ მომსახურებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობისა და მიუწვდომელ აურას ანიჭებს. ოფიციალური პირები არანაკლებ მნიშვნელობას ანიჭებენ ვიზიტორებისთვის ადგილის გამოყოფას. მაგალითად, სამუშაო მაგიდის წინ ადგილის დასაკავებლად მოწვევა ნიშნავს ბიზნესთან ურთიერთობას; იჯდეს დივანზე ან მარტივ სავარძელში - კონფიდენციალური, ინტიმური საუბარი; ოფისის შესასვლელთან სტუმრებისთვის ყავის მაგიდასთან ჯდომის შეთავაზება - მოკლე საუბარი უმნიშვნელო თემებზე. უმეტესწილად იქ არის, რომ არცთუ ისე სასურველი ჟურნალისტები სხედან.

ანთროპოლოგები ასახელებენ მანძილის ოთხ დონეს, რომელსაც ადამიანები ქმნიან ყოველდღიური კომუნიკაციისთვის: ინტიმური, მეგობრული, საქმიანი და საზოგადოებრივი. ისინი მერყეობს ადამიანებს შორის რაიმე დაშორების არარსებობიდან, როდესაც ადამიანური ურთიერთობები ძალიან მჭიდროა, საზოგადოებრივ კომუნიკაციებში მიღებული მანძილიდან დაახლოებით 3,5 მ. ინტერვიუებისთვის მოსაუბრეები მეგობრული კონტაქტებისთვის ირჩევენ მანძილს უკიდურეს ზღვრამდე (დაახლოებით 1.5 მ (თანამოსაუბრეებს შორის) საშუალო მანძილამდე საქმიანი კომუნიკაციისთვის, მაგრამ არა უმეტეს 3.5 მ [11].

სივრცული მანძილი, რომელსაც გმირი გვთავაზობს დიალოგისთვის, მისი გახსნილობის ხარისხის ნიშანია და ჟურნალისტის საქმეა შემოთავაზებული სიტუაციის დაძლევა. რაც უფრო ახლოს იქნებით თქვენს თანამოსაუბრესთან, მით უფრო ინტიმური იქნება თქვენი

საუბარი. ამასთან, ძალიან შორს ვერ წახვალ, თან ძალიან ახლოს მიუახლოვდები თანამოსაუბრეს. ის, რა თქმა უნდა შეეცდება დაშორდეს თქვენგან კომფორტულ მანძილზე. ამიტომ მანძილის არჩევა ყოველთვის არ არის დამოკიდებული ჟურნალისტზე. სპიკერების ერთმანეთთან განლაგების წესი (სივრცითი ორგანიზაცია) არის საუბრის ატმოსფეროს, ემოციური ფონის შექმნის ან განადგურების თანაბრად მნიშვნელოვანი ელემენტი, რაც ინტერვიუს მიზნების მიღწევას უწყობს ხელს. მაგალითად, მრგვალი მაგიდის გარშემო განთავსება იდეალურია შეხვედრებისა და დისკუსიებისთვის. ეს ქმნის სიმშვიდის ატმოსფეროს, რადგან ის არ გამოყოფს ვინმეს სოციალური სტატუსის მიხედვით, არამედ, პირიქით, ხაზს უსვამს თანაბარ სტატუსს და თითოეულ მონაწილეს უზრუნველყოფს თანაბარი ტერიტორიით. ჯვარედინი განლაგება, როდესაც მაგიდის კუთხე გამოყოფს თანამოსაუბრეებს, კარგია მშვიდი, ინტიმური საუბრისთვის. ამ მოწყობით, არაფერი უშლის ხელს ვიზუალურ კონტაქტს, არის ჟესტის შესაძლებლობა, ქრება სუფრის ზედაპირის ტერიტორიული დაყოფის პრობლემა. თანამოსაუბრეების დიაგონალური დასაყრდენი მიღებულია რადიოში და ხშირად გამოიყენება სატელევიზიო სტუდიებში. თუ თანამოსაუბრეებს საერთო შეხედულებები აერთიანებს და ისინი "საერთო ფრონტის" როლს ასრულებენ, მათი გვერდით მაგიდასთან ჯდომა გამართლდება. "ოპოზიციური" ჯდომა სუფრასთან - ერთმანეთის მოპირდაპირედ - შესაფერისია მოკლე, დინამიური საუბრისთვის. ამ პოზიციაში ორივე მხარეს შეუძლია დაიცვას საკუთარი პოზიცია და მაგიდა წარმოადგენს მათ საიმედო ბარიერს. დაწყებამდე

§ 3. ჩაწერისა და კომუნიკაციის საშუალებები

გამოსაქვეყნებლად მოსამზადებლად და საინფორმაციო პროდუქტის გამეორებისთვის, რომელიც ინტერვიუს საფუძველზე მოხდა, აუცილებელია ყველაფრის ჩაწერა ნებისმიერი ფორმით. ჩაწერის ტექნოლოგიები მკვეთრად განსხვავდება ინფორმაციის გადაცემის არხიდან გამომდინარე. ტელევიზიასა და რადიოში ეს პროცესი ხორციელდება შემოქმედებითი და ტექნიკური თანამშრომლობის შედეგად დისტანციური მართვა არხის საკონტროლო ოთახში. ამასთან, დღეს ჩამწერი აპარატურის სწრაფი გაუმჯობესების წყალობით,

კონვერგენციის პროცესებმა გავლენა მოახდინა და მნიშვნელოვნად გაამარტივა ინტერვიუების ტექნოლოგიები. მაგალითად, პორტატული ხმის ჩამწერი აპარატების (ანალოგური ან ციფრული) საშუალებით, ჟურნალისტს არაფერს ხარჯავს რადიომაუწყებლობისთვის ინტერვიუს "საველე" ჩაწერა დამოუკიდებლად, ხოლო მისი ხარისხი სტუდიურზე უარესი არ იქნება და კომპიუტერული პროგრამების დახმარებით საჭირო რედაქტირებას განახორციელებს. ამჟამად, თითქმის ყველა არხი, რომელიც მაუწყებლობს FM დიაპაზონში, და უმეტესობა საშუალო და გრძელი ტალღის სადგურებისა, მუშაობს ამგვარი აღჭურვილობით.

არსებობს პრინციპულად განსხვავებული სამი გზა, რომელსაც ბეჭდვითი ჟურნალისტები იყენებენ კითხვებზე პასუხის გასაცემად: პარალელური, გადავადებული და ელექტრონული. პირველ ორ შემთხვევაში, ჟურნალისტი თავად აფიქსირებს ინტერვიუს, იყენებს ტრადიციულ, როგორც ახლა ამბობენ, "საშუალო" - ქაღალდს, ბოლოში - ელექტრონულს. ამავე დროს, იგი დამოუკიდებლად აფიქსირებს პასუხებს ან გადაწყვეტს, თუ რომელი ამონაწერებია დაფიქსირებული. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, ჩამწერი აკეთებს მას. ყველა შემთხვევაში, მიზანი ერთია - არა მხოლოდ შეგროვება, არამედ მასალა რაც შეიძლება ზუსტად ჩაიწეროს ისე, რომ ტექსტში არ იყოს დამახინჯებული განცხადებების მნიშვნელობა და ყველა ფაქტი და ინფორმაცია, რომელიც პასუხებში ჟღერდა, გადმოცემული იყო სიტყვიერი ციტირების რეჟიმში. ამ განყოფილებაში განვიხილავთ ინტერვიუების ჩაწერის ძირითადი მეთოდების შესაძლებლობებს. ყურადღება გამახვილდება ჩამწერი ყველაზე მნიშვნელოვან ინსტრუმენტებზე - ნოუთბუქზე და ხმის ჩამწერზე.

რვეული. დიქტოფონის გამოგონებამდე ჟურნალისტებს საერთოდ არ ჰქონდათ არჩევანი. ინტერვიუ ხელნაწერი იყო - კალამი ან ფანქარი (დამოკიდებულია უპირატესობაზე) ქაღალდზე. ადამიანი ჩასაწერი წიგნით ჟურნალისტური პროფესიის სიმბოლო იყო. დროთა განმავლობაში, სიმბოლიკა შეიცვალა და ახლა ჟურნალისტის იმიჯი უფრო მიკროფონს ან ვიდეოკამერას უკავშირდება, ხოლო ჩაწერის გასაადვილებლად გამოჩნდა დიქტოფონი - მინიატურული მაგნიტოფონი ხმის ჩასაწერად. მაგრამ კალამი და რვეული რჩებოდა რეპორტიორის უცვლელ პროფესიონალურ იარაღად და დღესაც ყველაზე მეტად გამოცდილი ჟურნალისტებისთვის აშკარა

უპირატესობაა. რატომ? უფრო ადვილი არ არის მოწყობილობის ჩართვა და საუბრის სრული დანებება, ყოველგვარი ზემოქმედების გარეშე. რა არის ამ ტექნიკის მიმზიდველობა? თუ ეს ტრადიციის ხარკია?

მთავარი მიზეზი, რის გამოც მრავალი რეპორტიორი ცდილობს ჩანაწერების შედგენას "ხელით" არის ის, რომ ამის პარალელურად იწყება ინფორმაციის შერჩევის, ანალიზის, ინტერპრეტაციის პროცესი. ჩაწერის პროცესში ჟურნალისტი ცდილობს მოახდინოს ნათქვამის ორგანიზება, პარაფრაზირება, რედაქტირება, რათა საბოლოო ინფორმაციის პროდუქტი (პუბლიკაცია) მომხმარებლებისთვის (მკითხველებისთვის) აღქმული და გასაგები იყოს. როგორც თანამოსაუბრის პასუხები ფიქსირდება ავტორის თავში, მატერიალური იდეა მწიფდება, მოთხრობის "ჩონჩხი" თანდათან ჩნდება, ის და მისი შესაძლო კომპოზიციური გადაწყვეტაც კი იწყებს თავდაპირველი მონახაზების შექმნას. ინტერვიუს ხელით ჩაწერით, ჟურნალისტი ერთდროულად წყვეტს რამდენიმე პრობლემას:

- ზოგავს დროს, რომელიც უნდა დაიხარჯოს საუბრის დიქტოფონის ჩანაწერის გადაწერაზე;
- ორგანიზებას უწევს და ანალიზებს მასალას, ათავსებს მასში აუცილებელ აქცენტებს;
- აკეთებს ჩანაწერებს საუბრის მიმდინარეობის შესახებ, წერს შთაბეჭდილებებს თანამოსაუბრის რეაქციებზე, აღბეჭდავს იმ გარემოს დეტალებს, რაც დიქტოფონის გამოყენებით შეუძლებელია;
- ყურადღებას ამახვილებს საუბარზე, რათა არ მოხდეს ზედმეტი შეწყვეტა და გრძელი, ზედმეტი კითხვებით არ გადაიტანოს მისი გმირის ყურადღება;
- ადგენს თანამოსაუბრეს კონსტრუქციული საუბრისთვის, ასტიმულირებს მის უფრო სრულყოფილ და ემოციურ პასუხებს. სხვათა შორის, როგორც ექსპერტები აღნიშნავენ, მოსაუბრე გამოხატავს ინტერესს საუბრის საგნის მიმართ, როდესაც ხედავს, რომ ჟურნალისტი მისთვის აქტიურად ჩაწერს;
- არწმუნებს თანამოსაუბრეს განზრახვების სერიოზულობაში, ამორებს მის ეჭვებს, რომ განცხადებები არ დამახინჯდება.

ამასთან, ამ ტრადიციულ ინტერვიუს ჩაწერის ტექნიკას აქვს თავისი ნაკლოვანებები.

□ რეპორტიორის ყურადღებას იპყრობს პასუხების ჩაწერის პროცესი, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ის ცდილობს არ გამოტოვოს თანამოსაუბრის ერთი სიტყვა. შედეგად, თქვენ შეგიძლიათ უფლებელყოთ თქვენი გმირის ცენტრალური იდეა, არ გამოიჩინოთ სათანადო ინტერესი მის მიმართ და ამით დაკარგოთ მასთან კონტაქტი.

Ording ჩაწერა რთულია, თუ გმირი აღფრთოვანებული ან ენთუზიაზმით გიპასუხებთ, მაშინ როდესაც ის ხშირად კარგავს კონტროლს საუბრის რიტმზე, საუბრობს ძალიან სწრაფად, გატაცებით. ჟურნალისტს, რა თქმა უნდა, აქვს უფლება სთხოვოს მას სხვა ტემპით ისაუბროს, მაგრამ ამან შეიძლება: ა) განაწყენოს გმირი, ბ) დაანგრის მისი ემოციური წონასწორობა, გ) შეამციროს საუბრის „ინტენსივობა“. Answers რვეულში პასუხების წერა ფაქტიურად ვერ გადმოსცემს ნათქვამს. ხშირად, ჟურნალისტის სიტყვის მხოლოდ ძირითადი აზრის, მისი იდეის გააზრებისას, ჩქარობს პირველმა წყაროს ციტირება, დაივიწყა, რომ შეცდომამ ერთ სიტყვაშიც კი შეიძლება გამოიწვიოს საკითხის არსის დამახინჯება ან არასწორად ინტერპრეტაცია.

□ ჟურნალისტს ხელს უშლის დახრილი წერა, ინდივიდუალური წერის სტილი, გამოყენებული აბრევიატურა ამასთან, არსებობს გამოსავალი ამ სიტუაციიდან - ისწავლოს სტენოგრაფიის აღება. ჩვენს ქვეყანაში, ერთ დროს, ჟურნალისტიკის ზოგიერთმა ფაკულტეტმა ჩაატარა სტენოგრაფიის კურსი, მაგრამ მათ სწრაფად მიატოვეს ეს იდეა, შეუფერებლად მიაჩნდათ. დასავლეთ ევროპის ჟურნალისტიკის სკოლებში არ არის გათვალისწინებული ასეთი გაკვეთილები, მაგრამ ავსტრალიაში იმართება სპეციალური კურსი ჟურნალისტებისთვის, რომელთაც სურთ თავიანთი უნარების გაუმჯობესება.

ჯერ არ არსებობს ზოგადი რჩევა საუბრის ჩაწერის შესახებ.

გამოცდილების მიღების შემდეგ, თითოეული რეპორტიორი თავის მეთოდს შეიმუშავებს: ვიღაც იყენებს მხოლოდ ცნობილ აბრევიატურებს, ვინმე წერს მხოლოდ საკვანძო სიტყვებს და იყენებს მათ ინტერვიუს აღსადგენად, ხოლო საუბრის დროს მზა ტექსტური ფრაგმენტები ქმნის. რჩევა შეგიძლიათ მოისმინოთ "ძველი სკოლის" ჟურნალისტებისგან, თუ რომელ კალამს დაწერენ, რა ხარისხის

ქალაქი უნდა იყოს ბლოკნოტში. აქ საქმე ეხება არა მხოლოდ კალმების და რვეულის სასარგებლო თვისებებს, არამედ ერთგვარ მისტიკურ კავშირს, რომელიც ჩნდება ავტორსა და მისი შემოქმედების იარაღებს შორის. მხატვრებს მსგავსი რამ აქვთ ნათქვამი ტილოსა და ფუნჯთან ურთიერთობის შესახებ.

დიქტოფონი. ამ დღეებში, ჟურნალისტთა უმეტესობა დიქტოფონებს იყენებს კალმების და რვეულის გარდა, ინტერვიუების დასაწერად. ზოგისთვის ეს ერთადერთი ჩაწერის საშუალებაა, ზოგი ინფორმაციის ჩაწერის ყველაზე ოპტიმალურ საშუალებად ორივე მეთოდის, სახელმძღვანელოს და დიქტოფონის კომბინაციას თვლის. ასე რომ, მათი აზრით, მიიღწევა ჩაწერის სისრული და ამავე დროს იწყება მუშაობა მიღებული მასალის გააზრებასა და ორგანიზებაზე. ამასთან, იყო დრო, როდესაც ხმის ჩამწერი ბევერმა აღიქვა, როგორც საუბრის შემაფერხებელი ფაქტორი, ელემენტი, რომელიც ართულებს ინტერვიუს მსვლელობას, აღიზიანებს და აძაბებს თანამოსაუბრეს. ითვლებოდა კიდევ, რომ ტექნიკური საშუალებების გამოყენების გამო ჟურნალისტის მუშაობა იძენს მექანიკურ მახასიათებლებს, კარგავს ინდივიდუალურ წარმოშობას.

დღეს დიქტოფონით არავის გააკვირვებთ: არც გამოკითხულებს (შესაძლოა გარეუბანში) და არც უფრო მეტი ჟურნალისტებს. მაღალი ტექნოლოგიები კი სულ უფრო დახვეწილ მოწყობილობებს გვთავაზობს, რაც ჟურნალისტებს ინფორმაციის შენახვასა და დამუშავებაში ეხმარება. როგორც აღმოჩნდა, ზოგიერთ სიტუაციაში ხმის ჩამწერი მათთვის შეუცვლელი მოწყობილობაა. მაგალითად, როდესაც ფიზიკურად შეუძლებელია ხელით ჩაწერა: ყინვაგამძლე ამინდში, არასაკმარის განათებაში ან ხალხის დიდ მასში. ნორმალურ პირობებში მუშაობისას, ჟურნალისტები იყენებენ ჩამწერის სხვა უპირატესობებს მათი მუშაობის ოპტიმიზაციისთვის:

□ ეს საშუალებას გაძლევთ კონცენტრირება მოახდინოთ საუბრის შინაარსზე;

□ ათავისუფლებს დაკვირვების დროს და საშუალებას იძლევა მყისიერად რეაგირება როგორც განცხადებებზე, ისე არავერბალურ სიგნალებზე (სახის გამომეტყველება, ჟესტები, მზერა, პლასტიურობა);

- არის ჩანაწერების შეუცვლელი დამატება ქალაქში;
- ხელს უწყობს თანამოსაუბრის ზუსტად და ციტირებას.

ასევე არსებობს უარყოფითი მხარეები მაგნიტოფონზე, რომელთა შესახებაც ახალგაზრდა რეპორტიორებმა უნდა იცოდნენ სარედაქციო დავალების შესრულებისას.

□ ხმის ჩამწერი დაძაბულობას მატებს საუბარს და შეიძლება გავლენა მოახდინოს პასუხების გულწრფელობაზე. პრაქტიკამ დაადასტურა, რომ დიქტოფონის გამოყენებით გამოკითხული ადამიანები უფრო ფრთხილად, შერჩევით არიან თავიანთ განცხადებებში, რადგან ხვდებიან, რომ ყველა სიტყვა იწერება.

□ ეს არ გაძლევთ საშუალებას აირჩიოთ, დააფიქსიროთ ყველა, მათ შორის უმნიშვნელო ინფორმაცია.

□ დიქტოფონი ჟურნალისტის ყურადღებას იპყრობს, უსაფრთხოების ცრუ განცდას ქმნის: ამბობენ, ყველაფერი მაინც ჩაიწერება. ეს, რა თქმა უნდა, მართალია, მაგრამ მხოლოდ სიტყვებთან მიმართებაში, მაგრამ არავერბალური კონტექსტი არ დარჩება ფირზე.

□ მთელი აუდიო კასეტის ტრანსკრიფციის ან სასურველი ციტატის ძებნის საჭიროება თითქმის აორმაგებს ტექსტის მოძიების პროცესს. სხვათა შორის, ეს არის ერთ – ერთი მიზეზი, რის გამოც ჟურნალისტები, რომლებიც მუშაობენ მჭიდრო დროში, ურჩევენ ხელით ჩაწერას. მართალია, დიქტოფონებში არის მრიცხველები, მაგრამ დიდი ალბათობაა, რომ ჟურნალისტი დაივიწყოს ჩანაწერების გაკეთება მათი ინდიკატორების შესახებ.

□ და, რა თქმა უნდა, დიქტოფონს ნებისმიერ დროს შეუძლია გაუმართაობა: ბატარეები იწურება, "ჯემი" ან ფირზე იწურება.

ინჟინრები თვლიან, რომ სწორედ ჟურნალისტებმა შექმნეს მითი, რომ ტექნიკა იშლება ყველაზე მნიშვნელოვან მომენტში. ამგვარი ფორსმაჟორის თავიდან ასაცილებლად, მათი აზრით, თქვენ მხოლოდ ექვსი მარტივი წესის დაცვა გჭირდებათ.

Your მუშაობაში გამოიყენეთ მხოლოდ მაღალი ხარისხის აღჭურვილობა და აქსესუარები, ელემენტები და აუდიო კასეტები.

The გასაუბრებამდე გააკეთეთ საცდელი ჩანაწერი და შეამოწმეთ მისი ხარისხი. წინასწარ გამოსცადეთ კასეტები, ელემენტები და მიკროფონი. □ ყოველთვის თან იქონიეთ ბატარეებისა და კასეტების დამატებითი ნაკრები.

□ სწორად განათავსეთ ჩამწერი ისე, რომ ის ამოიღებს დინამიკის ხმებს. პრესკონფერენციაზე განათავსეთ ჩამწერი (ან გარე მიკროფონი) იმ მაგიდაზე, რომელზეც დინამიკები არიან განთავსებული. მოერიდეთ ხმაურიან ადგილებში ჩაწერას: რესტორნები, თვითმფრინავები, ქარხნის იატაკები, სტადიონები, მანქანები.

□ არ დაუშვათ ვინმეს გამოიყენოს თავისი ხმის ჩამწერი და შეეცადეთ არ გამოიყენოთ ოფიციალური.

ჟურნალისტური მუშაობის პრაქტიკაში არის შემთხვევები, როდესაც სხვადასხვა მიზეზების გამო, ორგანიზაციული (მოულოდნელი შეხვედრა, საუბარი გაქცევის დროს, "თვითმფრინავის კიბეზე"), ტექნიკური (ჩამწერი ჩაიშალა, ოთახში ხმაურის ძლიერი ჩარევა), ფსიქოლოგიური (მორცხვი, საიდუმლო თანამოსაუბრე) ან - საუბრის კონფიდენციალურობის გამო, ინტერვიუს ჩაწერა შეუძლებელია არც ნოუთბუქში, არც დიქტოფონის გამოყენებით. საუბრის დასრულებისას ერთადერთი გამოსავალია მეხსიერებიდან ჩანაწერების აღება.

არიან ჟურნალისტები, რომლებიც მუშაობას დაგვიანებულ რეჟიმში მუშაობას ამჯობინებენ. რა თქმა უნდა, მათ შესანიშნავი მეხსიერება უნდა ჰქონდეთ, მაგრამ არა მხოლოდ მათი შესაძლებლობების გამო, ისინი ხშირად მიმართავენ ამ მეთოდს. ითვლება, რომ ეს ამცირებს ე.წ.

"ინტერვიუერის ეფექტს". ეს მაშინ, როდესაც რესპონდენტი ხედავს, რომ ყველაფერი, რაც მან თქვა, ფრთხილად არის ჩაწერილი ან ქაღალდზე, ან დიქტოფონზე და ცდილობს ასიამოვნოს მკითხველს, მოერგოს აზრების მსვლელობას. ამავედროულად, ამის გარეშე მან შეამჩნია ინტერვიუერის გავლენა, არ თქვა რისი თქმაც სურს.

დაგვიანებული ჩაწერა, საჭიროების შემთხვევაში, ხელს შეუწყობს ჟურნალისტის დამალვას, აშუქებს მის აშკარა ინტერესს, რათა თანამოსაუბრეს შეეძლოს სრულად გამოხატოს საკუთარი თავი მასზე ზემოქმედების გარეშე. ამასთან, უმეტეს შემთხვევაში, ჩაწერის ასეთი ტექნიკა არასანდოა, შეცდომებით აღსავსე, არასწორი ციტირებით, საბოლოოდ, მას ორჯერ მეტი დრო სჭირდება. გარდა ამისა, ნოუთბუქის ან დიქტოფონის არარსებობა, საანგარიშო პროფესიის ეს

ნაცნობი სიმბოლოები, შეიძლება გამოიწვიოს თანამოსაუბრის უნდობლობა, ეჭვი ჟურნალისტური განზრახვების ფრიადობაზე, რაც, ბუნებრივია, გაართულებს საუბრის მსვლელობას.

ვინაიდან განსაკუთრებულ შემთხვევებში ინტერვიუს დიქტოფონი ჩანაწერი შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც მტკიცებულება ან მტკიცებულება სასამართლო პროცესში, ეს აწესებს უამრავ შეზღუდვას და ორგანიზაციულ ფორმალობებს საუბრისა და კასეტების შემდგომი გამოყენების პროცესზე. მაგალითად, კორპორატიული ეტიკეტის წესები მოითხოვს, რომ ჟურნალისტმა თანამოსაუბრისგან მიიღოს ნებართვა საუბრის ელექტრონულად ჩაწერაზე. ამასთან, ეს მხოლოდ მაშინ არის საჭირო, თუ ინტერვიუ სცდება სპეციალურად ორგანიზებულ ინფორმაციულ ღონისძიებებს, მაგალითად პრესკონფერენციებს ან ბრიფინგებს და პირისპირ ჩატარდება.

ჟურნალისტის ქცევის დაუწერელ წესებში ნათქვამია, რომ ზედმეტად არ უნდა გამოაჩინოთ თქვენი პროფესიული ინსტრუმენტები - დიქტოფონი, მიკროფონი, კამერა, თუნდაც ბლოკნოტი: თქვენ არა მხოლოდ გარკვეულ მანძილზე უნდა დარჩეთ თვითონ, არამედ იგივე გააკეთოთ აღჭურვილობითაც. ერთხელ არაერთხელ მოგვიწია ნიუსმეიკერების საჩივრების მოსმენა, თუ როგორ აღიზიანებს ისინი ჟურნალისტების თავხედობით, რომლებიც უხეშად, ყოყმანის გარეშე "პირდაპირ სახეზე მიჭერენ დიქტოფონებს ან მიკროფონებს". უფრო დელიკატურია ჩამწერი მოათავსოთ ისეთ ადგილას, სადაც ეს ხელს არ შეუშლის თანამოსაუბრეს და სჯობს ნოუთბუქი თქვენს კალთაზე გქონდეთ და პირდაპირ მაგიდაზე არ გაშალოთ.

არსებობს კიდევ ერთი პრობლემა, რომელიც უნდა აღინიშნოს საუბრის ჩაწერისას. როგორ მოვიქცეთ, თუ თანამოსაუბრე გააფრთხილებს: "ეს მკაცრად კონფიდენციალურია!"; "ეს არ არის ბეჭდვითი!" ან გთხოვ ჩამწერი გამორთო? მასმედიის შესახებ კანონის თანახმად,

ჟურნალისტმა არ უნდა გაამჟღავნოს კონფიდენციალური ინფორმაცია. ეს ასევე არ არის რეკომენდებული ეთიკური მიზეზების გამო.

ჟურნალისტს, რომელიც არღვევს კანონს და ეთიკურ პრინციპებს, გაუჭირდება მისი რეპუტაციის აღდგენა.

წარმოიდგინეთ სიტუაცია: ჟურნალისტი სთხოვს საშუალო სკოლის ოფიციალურ პირს კომენტარი გააკეთონ სკოლის რეფორმის შესახებ ახალ კანონებზე და ეს არის პასუხი: "ველოდებით ძალიან მნიშვნელოვან ნაბიჯებს მთლიანი სასკოლო სისტემის

რეფორმირებისთვის. მას დიდი ხანია ვემზადებოდით და იმედი გვაქვს, რომ შედეგები დიდხანს არ გამოდგება. ახლა გამორთეთ მაგნიტოფონი: მე ვფიქრობ, რომ ეს არის სრული იდიოტობა, ის გაანადგურებს წლების განმავლობაში შექმნილ სისტემას, რეფორმას კარგი არაფერი მოუტანს და ა.შ. და ა.შ. " რა უნდა ქნას ჟურნალისტი? რა ინფორმაცია უნდა მიაწოდოს ფართო საზოგადოებას? ყველა კანონის თანახმად (როგორც იურიდიული, ასევე ეთიკური, რადგან თანამოსაუბრის მხრიდან იყო სიგნალი - "არა პრესისთვის"), მან უნდა გამოაქვეყნოს ოფიციალური განცხადების მხოლოდ პირველი ნაწილი. მეორე, სამწუხაროდ, მისთვის მხოლოდ "მეხსიერებაში" დარჩება. ამასთან, ინფორმაციამ გაჟონა და ჟურნალისტის საქმეა თუ როგორ უნდა განკარგონ ეს - დაიმარხონ იგი მის მეხსიერებაში, გამოიყენონ ის სამუშაო მასალად სიტუაციის ანალიზისთვის ან საკუთარი კომენტარისთვის, რა თქმა უნდა, წყაროს მითითების გარეშე. მართალია, კანონში არის გამორიცხვის პუნქტი, როდესაც რედაქცია იღებს სასამართლოს სარჩელს განსახილველ საქმესთან დაკავშირებით. ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტი და რედაქცია არ არიან ვალდებული საიდუმლოდ შეინახონ ინფორმაციის წყარო და აქვთ უფლება დაასახელონ ინფორმაცია, ვინც მიაწოდა ინფორმაცია. რამდენ ხანს უნდა შეინახოთ ჩანაწერები ბლოკნოტში? რაც შეეხება გამოყენებულ კასეტებს? ამ კითხვებზე ერთი პასუხი არ არის. საღი აზრი გვკარნახობს, რომ შინაარსის გადაყრა არ უნდა მოხდეს პუბლიკაციის გამოსვლამდე. და ნოუთბუქების შემდგომი ცხოვრება ამ ინფორმაციის გავრცელება, კანონის საფუძველზე უარყო მოთხოვნა. ამიტომ, თუ მცირედი შეშფოთებაც კი არსებობს, რომ გამოაქვეყნებული მასალის უარყოფა შეიძლება, ჩანაწერები უნდა ინახებოდეს მინიმუმ ერთი წლის განმავლობაში.

ტელეფონი მთელი თავისი აშკარა სიმარტივის მიუხედავად, სატელეფონო ინტერვიუ ჟურნალისტისგან არანაკლებ უნარს მოითხოვს, ვიდრე თანამოსაუბრესთან ინდივიდუალური ინტერვიუ. ჟურნალისტის სიახლოვეს ყოფნა, თვალეში ყურება და მის კითხვებზე რეაგირება, გამოკითხული პასუხის გაცემაზე ბევრად უფრო რთულია. შემობრუნდი და მოშორდი, უარი თქვი? საპატიო საზოგადოებაში ეს არ არის მიღებული. ტელეფონი სხვა საკითხია. თუ თანამოსაუბრეს არ სურს ჟურნალისტზე პასუხის გაცემა, მას შეუძლია

მოვიდეს რაიმე საბაბით (კარზე ზარი დარეკეს, ცოლს დაურეკეს და ა.შ.), მოგვიანებით დარეკვის შეთავაზება, გათიშვაც კი.

განსხვავება სატელეფონო ინტერვიუებს შორის და ის ფაქტი, რომ საუბრის დასაწყისიდანვე უნდა მიიპყროთ და შემდეგ მიიპყროთ თანამოსაუბრის ყურადღება. განმარტეთ, რომ თქვენ არ ცდილობთ გამოიყენოთ იგი თქვენი საკუთარი მიზნებისთვის და თქვენი თანამშრომლობა სასარგებლო იქნება. ხაზგასმით აღნიშნეთ, რომ თქვენი ხასიათი ან ის ორგანიზაცია, რომელსაც იგი წარმოადგენს, თქვენს შეტყობინებაში უარყოფითად არ გამოჩნდება. ამასთან, თუ ამის გარანტიას ვერ გააკეთებთ, დაპირება არ გჭირდებათ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, შეიძლება უარყოთ ამ წყაროსთან წვდომა.

აქ მოცემულია სატელეფონო ინტერვიუს რამდენიმე პრინციპი, რაც შეიძლება ჟურნალისტმა უნდა იცოდეს.

□ თუ შესაძლებელია, წინასწარ მოაწყვეთ სატელეფონო ინტერვიუ. განსაზღვრეთ დრო, რომელიც თქვენთვის მოსახერხებელია.

სასურველია, რომ სატელეფონო საუბარი არ ემთხვეოდეს რაიმე საქმიანობას, რამაც შეიძლება ხელი შეუშალოს მას საუბრისგან.

□ ვეთანხმებით საუბრის ხანგრძლივობას, გამოყოფილი დრო ადეკვატური უნდა იყოს თქვენი მიზნებისთვის. არასოდეს უთხრათ თქვენს თანამოსაუბრეს, რომ მას "წამით" მოაცილებთ ყურადღებას, იმის ცოდნით, რომ წინ სერიოზული, დეტალური საუბარი გველის. დაიცავით დაგეგმილი პროგრამა და ნუ გაიწელებთ საუბარს. თუ თანამოსაუბრე ძალიან ბევრს ლაპარაკობს, თქვენ უნდა მინიშნოთ, რომ დრო დასრულდა, თუნდაც ყველა თემა ამოწურული არ იყოს. იმისათვის, რომ საუბარი არ შეწყვიტო წინადადების შუაში, ისევ გააგრძელეთ მისი ხანგრძლივობა.

□ თქვენ უნდა დაიწყოთ სატელეფონო ინტერვიუ პრეზენტაციით - მიუთითეთ თქვენი სახელი და გვარი, აგრეთვე ის მედია, რომელსაც თქვენ წარმოადგენთ. შემდეგ ინტერვიუს მიზნები და მიზნები უნდა განისაზღვროს რაც შეიძლება ნათლად. ეს ხელს შეუწყობს როგორც თქვენს გმირს, ასევე თქვენ.

□ იმისათვის, რომ დაუყოვნებლივ მოიგოთ თანამოსაუბრე, შეეცადეთ მისთვის მიმართვა გახდეს პირადი, ე.ი. დაარქვით მას სახელით და პატრონემიკით (ან სახელით). პირადი მიმართვა ადამიანის პატივისცემის ნიშანია. ამ თვალსაზრისით ორი შენიშვნა:

1) დარწმუნდით, რომ პირის მიერ სახელისა და გვარის სწორად წარმოთქმა (სახელის დამახინჯება ყოველთვის აღიზიანებს ხალხს);

2) არასდროს გამოიყენოთ ნაცნობი სახელები, მოკლე სახელები და მეტსახელები იმ მომენტამდე, როდესაც იგი შემოგთავაზებთ მას.

□ კითხვარი და შენიშვნები მზად უნდა იყოს თქვენს ტელეფონში.

საუბრის დროს არ შეგიძიათ ჩანიშვნები გააკეთოთ და თანამოსაუბრეს დაელოდოთ. სატელეფონო ინტერვიუს დროს პაუზა ნაკლებად სასურველია, ვიდრე პირდაპირი ინტერვიუს დროს.

A დიქტოფონის ფირზე ინტერვიუს ჩასაწერად აუცილებელია თანამოსაუბრის გაფრთხილება და მისი თანხმობის მიღება.

Telephone სატელეფონო ინტერვიუში პრედუმბა "დათბობა"

შეუსაბამოა. თქვენ უნდა ისაუბროთ გარკვევით და ლაკონურად, თემისგან ყურადღების მიქცევის გარეშე.

Carefully ყურადღებით შეაწყვეტინეთ თანამოსაუბრე, მაგრამ უმჯობესია ეს საერთოდ არ გააკეთოთ. პირისპირ ინტერვიუებში ხელს უშლის თანამოსაუბრეების მიერ ერთმანეთისთვის გაგზავნილი არავერბალური სიგნალები. სატელეფონო ინტერვიუში ეს სიგნალები თითქმის დახვეწილია.

□ თუ თანამოსაუბრე არ უპასუხებს დასმულ კითხვას, ნუ იზარმაცებთ მისი გამეორების ან თავაზიანად ფრაზის ფრაზით, მშვიდად.

□ გახსოვდეთ, რომ ირონია და სარკაზმი არაპირდაპირი სატელეფონო კომუნიკაციის დროს უფრო შეურაცხყოფად ჟღერს.

□ თუ თქვენ გჭირდებათ დროის გამოყოფა თქვენი ნათქვამის ჩასაწერად, თავაზიანად გააფრთხილეთ ამის შესახებ. პაუზამ ახსნის გარეშე შეიძლება სხვისი დეზორიენტაცია მოახდინოს.

Separately ცალკე უნდა შეთანხმდეს, შეიძლება თუ არა დასახელდეს ინფორმატორის სახელი. თუ მას სურს ანონიმური დარჩეს, მაშინ გაგზავნა უნდა ეხებოდეს ანონიმურ წყაროს.

The საუბრის დასასრულს, ნუ დაიზარებთ შეჯამება, მაგრამ ამავე დროს შეამოწმეთ თქვენი ჩანაწერები. ასე რომ, თქვენ დაარწმუნებით თანამოსაუბრეს, რომ მას ყურადღებით უსმენდნენ, რადგან "უკონტაქტო" კომუნიკაციის პირობებში ამის დარწმუნება შეუძლებელი იყო.

□ შეამოწმეთ სახელები, გეოგრაფიული სახელები, თარიღები, რიცხვები - კანონი ნებისმიერ პირობებში მომუშავე ჟურნალისტისთვის.

□ მაღლობა გადაუხადეთ ინტერვიუებს ყურადღებისათვის, მიიღეთ მათი თანხმობა შესწორებებისა და განმარტებების დამატებით გამოძახებაზე.

არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც ტელეფონის შიში აქვთ. საქმიანი ზარის გაკეთება, ან თუნდაც უბრალოდ დახმარების მაგიდასთან რამის გამოკითხვა, მათ პანიკას უქმნის. სატელეფონო შიშმა შეიძლება გამოიწვიოს ადამიანმა გაუცნობიერებლად აარიდოს ზარები. თქვენი კოლეგები, რომლებსაც სატელეფონო ინტერვიუების გამოცდილება აქვთ, დაგეხმარებათ. მიეცით საშუალება, შემოგამოწმონ შესაძლო სიტუაციებში: სწორად არის შერჩეული ინტონაციები? ნერვიულობის გამო იღებთ ხმას; აიღე დრო; ნუ შეაწყვეტინებთ თქვენს პარტნიორს, ხელს უშლით მას აზრის ბოლომდე გამოხატვაში; ზედმეტად ფორმალური და ლაკონური ხარ, ან, პირიქით, ძალიან ლაპარაკი? ინტერპერსონალური კომუნიკაციის ექსპერტები ასევე გირჩევენ, რომ სატელეფონო საუბრის დროს ნუ შეიკავებთ თქვენს ჟესტებს, თითქოს სხვას ხედავთ. ისინი თვლიან, რომ ჟესტებით ეხმარებით საკუთარ თავს, თქვენ უახლოვდებით საუბარს "შუამავლების გარეშე", უხილავი თანამოსაუბრისთვის თქვენს სიტყვას უფრო გასაგებსა და ბუნებრივს გახდით.

დაწყებამდე

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

თავი 5

ინტერვიუ: ხალხი და გარემოებები

Special 1. განსაკუთრებული გარემოებები

§ 2. რთული თანამოსაუბრეები

Special 1. განსაკუთრებული გარემოებები

ინტერვიუერის პრაქტიკაში ხშირად გვხვდება შემთხვევები, როდესაც რთულ მოსაუბრეებთან უნდა მოგვარდეს საქმე, მაგალითად, მტრული; საბოლოოდ, უბრალოდ უხეში არ არის კონტაქტის დამყარება. რა თქმა უნდა, ჟურნალისტი დამაბული არ უნდა დაელოდოს მისი პარტნიორის ასეთ "ანტიკვარს", მაგრამ ის მზად უნდა იყოს სხვადასხვა სიტუაციებისთვის, მოვლენების შემობრუნებისთვის. გარკვეულ ვითარებაში, უნდა გადაუხვევდეს სტანდარტულ ტექნიკას და იმოქმედო თითოეული კონკრეტული საქმისთვის დამახასიათებელი წესების შესაბამისად.

შევეცადოთ გავანალიზოთ ინტერვიუების რთული შემთხვევები, რაც არც თუ ისე იშვიათია ჟურნალისტურ პრაქტიკაში და შემოგთავაზოთ მათი დაძლევის ყველაზე მისაღები ტაქტიკა.

თანამოსაუბრე პასუხობს: "კომენტარი არ არის". მოვლენების ეს შემობრუნება შეიძლება ერთი შეხედვით უიმედო ჩანდეს. მაგრამ არ უნდა ჩქარობდეს დასკვნებს: პასუხი "კომენტარის გარეშე" შეიძლება შეიცავდეს არა ნეგატიურ მნიშვნელობას, არამედ საკმაოდ სერიოზულ შინაარსს. მაგალითად, ამგვარ პასუხს შეიძლება ნიშნავდეს: "შეიძლება გიპასუხეთ, მაგრამ შემდეგ სამსახურიდან გამათავისუფლებენ" ან "პასუხის გაცემა არ შემიძლია, ჩემთვის უფრო ადვილია კითხვაზე კომენტარის გაკეთება, ვიდრე ჩემი უარის მიზეზის ახსნა". ასეთი პასუხის ინტერპრეტაცია შეიძლება უფრო მარტივი იყოს:

თანამოსაუბრეს არ იცის რა უნდა თქვას და არ სურს ამის აღიარება რეპორტიორთან.

ნებისმიერ შემთხვევაში, "უპასუხო კომენტარზე" პასუხის გაცემის შემდეგ, ჟურნალისტი კიდევ ერთხელ უნდა სცადოს თანამოსაუბრის დარწმუნება, რომ უფრო ზუსტი პასუხი გასცეს. შეეცადეთ გაგზავნოთ მეორადი კითხვის ერთ-ერთი ვარიანტი: "გაქვთ თუ არა ზემოდან მითითებები, რომ დატოვოთ ეს თემა კომენტარის გარეშე?" ან "გეშინიათ უბედურების, თუ ციტირებული ხართ?" ალბათ, უფრო ეფექტური იქნება ჟურნალისტის მიერ დაწერილი პასუხი: "ამ შემთხვევაში, საზოგადოებაში ვალში დარჩებით!"

მაშინაც კი, თუ თქვენ ვერ დაარწმუნებთ ინფორმატორს, გასცეს უფრო შინაარსიანი პასუხი, ტექსტში შეიძლება გამოყენებულ იქნას

"უკომენტაროდ" სტრიქონი და მას ინტრიგების ელფერი დაემატოს.

"არ არის დაბეჭდილი". როგორც წესი, ახალი ამბების შემქმნელი ჟურნალისტს აწვდის ინფორმაციას გამოსაქვეყნებლად, ე.ი.

"პროტოკოლისთვის", "ბექდვისთვის". ამრიგად, სრულდება ინფორმაციის ღია გაცვლის პირობა, მისი შინაარსის ღია განხილვისა და ინტერპრეტაციის შესაძლებლობა. ამასთან, იშვიათია წყარო, რომ სხვადასხვა გარემოების გამო აფრთხილებს ჟურნალისტს, რომ საუბრის დროს გაჟღერებული ფაქტები ან მათი ნაწილი "პრესისთვის არ არის". სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ის ინფორმაციას აწვდის დაუდგენლობის საფუძველზე.

აქამდე ხალხი ერთმანეთს არ ეთანხმება რას ნიშნავს ეს პირობა - "არა ბექდვითი". ზოგი მიიჩნევს, რომ თანამოსაუბრის ამგვარი ინფორმაციული ქცევა გამოწვეულია გაჟონილ ინფორმაციასთან დაკავშირებული კუთვნილების გამოვლენის შიშით. ეს საკმაოდ ბუნებრივი გრძნობა ყველაზე ხშირად მაშინ ჩნდება, როდესაც ადამიანები განიხილავენ ინფორმაციას, რომელიც ამჟღავნებს მათი კომპანიის ნეგატიურ მხარეებს, მაგალითად, შიდა კონფლიქტების გარემოებებს. მათ საკმაოდ გონივრულად ეშინიათ თავიანთი სახელის გასაჯაროების, რადგან ეს ეწინააღმდეგება კომპანიის კორპორაციულ ეთიკას. ვის სურს სამსახურიდან გათავისუფლება გამჟღავნების გამო? მართალია, ეს ბადებს კითხვას, რატომ უნდა გავუზიაროთ ჟურნალისტებს ინფორმაცია, თუ ის არ არის გამოსაქვეყნებელი? ამიტომ, ბევრ მათგანს მიაჩნია, რომ "პრესიდან" მიღებული ინფორმაცია ხშირად არის განზრახ "გაჟონვა", რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც სამუშაო მასალა პუბლიკაციის მომზადება, რა თქმა უნდა, წყაროზე მითითების გარეშე. იმისათვის, რომ თავიდან აიცილონ დაბნეულობა ტერმინის "არა პრესისთვის" ინტერპრეტაციაში, ზოგიერთ ორგანიზაციაში შეიმუშავებენ წესებს, რომ მათი თანამშრომლები შეძლებენ ჟურნალისტებთან ურთიერთობას. მაგალითად, რა არის ოფიციალური ინტერპრეტაცია კომუნიკაციური სიტუაციის შესახებ, რომელიც ნატოს შტაბის თანამშრომლებს სთავაზობენ

"ოფიციალურ პირებსა და მედიის წარმომადგენლებს შორის კომუნიკაციის ძირითადი წესები" [1]:

ა) ჩანაწერზე (ბექდვისთვის) - ყველაფრის ნათქვამი შეიძლება სიტყვიერად ციტირებული იყოს, მისი სახელისა და თანამდებობის პირდაპირი მითითებით ან სპიკერის ან ოფიციალური პირის არაპირდაპირი მითითებით. ჟურნალისტებთან ამ ტიპის საუბარი რეკომენდირებულია ოფიცრებისთვის და მეთაურებისათვის.

ბ) ფონი (ფონისთვის) - ინფორმაცია, რომელიც ჟურნალისტს შეუძლია გამოიყენოს წყაროს მითითების გარეშე. ხელშეკრულების პირობები შეიძლება განსხვავდებოდეს. თანამოსაუბრეს აქვს უფლება მოსთხოვოს ჟურნალისტს, რომ მისი სახელი, თანამდებობა და ორგანიზაცია, რომელსაც ის წარმოადგენს, არ გამოჩნდეს გამოცემაში. ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტმა ინფორმაცია შეიძლება წარუდგინოს აუდიტორიას საკუთარი გამოძიების შედეგად.

გ) ჩანაწერიდან (არა ბექდური) - ინფორმაცია, რომლის გამოქვეყნება შეუძლებელია ჟურნალისტურ პუბლიკაციებში. ინფორმაცია მიეწოდება რეპორტიორს მისი განხილვისა და შეფასების მიზნით. გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად, ნატოს შტაბი მკაცრად ურჩევს ოფიციალურ პირებს, არ გამოიყენონ ჟურნალისტებთან კომუნიკაციის ეს მეთოდი, გარდა უკიდურესი ან უჩვეულო სიტუაციების, და მხოლოდ უფრო მაღალი დონის მედიასთან ურთიერთობის ოფიცრის კონსულტაციის შემდეგ.

ამ პირდაპირი ინსტრუქციების დახმარებით, როგორც ვხედავთ, ზოგიერთი მნიშვნელოვანი ორგანიზაცია, რომელსაც აქვს მნიშვნელოვანი ოფიციალური ან საიდუმლო ინფორმაცია, ქმნის ინფორმაციის გაჟონვის ან გამჟღავნებისგან დაცვის საკუთარ მეთოდებს, რომლებიც არ არის გათვლილი ზოგადი მომხმარებლისთვის. ამასთან, უფრო ხშირად, ვიდრე არა, ინტერვიუებმა არ იციან ტერმინოლოგიის ყველა დახვეწილობა და ვერ წარმოუდგენიათ საუბრის პრობლემებისა და შესაძლო შედეგების შესახებ. ამიტომ, ჟურნალისტმა პატიოსნად უნდა აცნობოს პარტნიორს მითითების და ციტირების არსებული წესების შესახებ, საჭიროების შემთხვევაში კი შეახსენოს მისი ანონიმურობის უფლება.

”ჟურნალისტმა ინიციატივა საკუთარ ხელში უნდა აიღოს და თანამოსაუბრეს ორიენტაცია უნდა გაუწიოს არსებული წესებისა და ფორმების ჯუნგლებში”, - ურჩევს ცნობილ შვედ რეპორტიორს ერიკ ფიხტელიუსს. - ეს, როგორც წესი, ამშვიდებს მათ, ვინც გარკვეულწილად დაუცველად გრძნობს თავს. საუბრის დაწყებამდე მე თვითონ არაერთხელ შევთანხმდი პირველი კლასის წყაროსთან, რომ ჩვენი საუბარი იმართება უკანა პლანზე, სანამ არ გადავწყვეტთ საუბრის სხვა ფორმაზე გადასვლას”.

თანამოსაუბრე პასუხს თავს არიდებს. "ნისლი", "ჩაბნელება", "ქვის კედლის დადგმა", "ტვინის ფხვნილი" - რა მეტაფორები არ აჯილდოებს ჟურნალისტებს მათი თანამოსაუბრეებით, რომლებიც პირდაპირ პასუხებს არ გასცემენ! როგორც წესი, ასეთი მორიდები ინფორმატორები არიან ოფიციალური პირები და პრესასთან კომუნიკაციისთვის სპეციალურად მომზადებული პირები. რას მიიჩნევს ინტერვიუერი პასუხის გასაქცევად, მათთვის გამოცხადების სიმაღლეა.

რა უნდა გააკეთოს ჟურნალისტმა (რედაქციამ), როდესაც მას ინტერესთა წყარო აყენებს ინტერვიუში მონაწილეობის პირობებს? როგორც უკვე აღვნიშნეთ, არავინ არის ვალდებული მისცეს იგი, არ არსებობს ასეთი კანონები. ასევე არ არსებობს ინფორმაციის მოთხოვნის აკრძალვის წესები. ჟურნალისტს აქვს სრული უფლება დაუსვას შეკითხვები მაშინაც კი, ვისაც არ სურს პასუხის გაცემა. თუ თანამოსაუბრე რაიმე მიზეზით „გაურბის“ პასუხს, ინტერვიუერს (რედაქციას) უფლება აქვს არ დაეთანხმოს ამას და ამის შესახებ საზოგადოებას აცნობოს.

ამ კრიზისის დაძლევის რამდენიმე გზა არსებობს. შეგიძლიათ, მაგალითად, გამოაცხადოთ "დევიატორი" საჯაროდ, გამოიყენოთ მასალაში "დუმილის" ფაქტი. სხვათა შორის, ეს არის ყველაზე "სასტიკი" ნაბიჯი მორიდებული თანამოსაუბრისკენ: "ბატონმა ნ. კითხვა დატოვა ... უპასუხოდ"; "პრეზიდენტის პრესმდივანმა უარი თქვა პასუხის გაცემაზე, როდესაც კითხვა დაისვა ...". უფრო რბილი ხერხია მორიდებიანი თანამოსაუბრის მოწინააღმდეგისთვის თხოვნა კომენტარის გაკეთება იმავე პრობლემაზე, მოუსმინოს მის აზრს. შეგიძლიათ სცადოთ დაარწმუნოთ თანამოსაუბრე, რომ უპასუხოს პასუხს, მასვე დაუსვით იგივე კითხვა ყოველ ჯერზე, როდესაც პრესის წინაშე გამოვა. მაგრამ ამ შემთხვევაში პასუხის აცილება ვერ წარმოადგენს დაბრკოლებას იმისა, რომ ამ საკითხზე არასასურველი კრიტიკა გამოითქმის.

თანამოსაუბრე ჟურნალისტს აშინებს. რეაგირების თავიდან ასაცილებლად გამოიყენება ჟურნალისტების დაშინების ტაქტიკა. ზოგჯერ ეს ძალიან უსიამოვნო ფორმებს იღებს, როდესაც "ბრალდებული" ჟურნალისტს სახეში ესვრის: "ეს სულელური კითხვაა"; "მე არ ვაპირებ ამ იდიოტურ კითხვაზე პასუხის გაცემას". თუ თანამოსაუბრის ასეთ საქციელს წააწყდებით, პირველი რაც უნდა

გაკეთოთ არის ის, რომ შეეცადოთ აკონტროლოთ თქვენი რეაქცია და დარჩეთ ემოციურ წონასწორობაში, რაც ძალიან რთულია. შემდეგ შეგიძლია პარარი: "არ მესმის, რა არის სისულელე მასში? ამიხსენი გთხოვ!" თავდაცვითი ხრიკია კითხვის დასმა, ამ თავდასხმის რიკოშეტირებული მიზეზის გამოყენებით: "ალბათ ძალიან გაწუხებთ. როგორ ფიქრობ, მინდოდა შენი შეურაცხყოფა?"

მტრული თანამოსაუბრე. ინტერვიუერმა შეიძლება შეხვდეს მტრობით სავსე ადამიანებს განმუხტეთ სიტუაცია - გამოიტანეთ ეს ემოციები ზედაპირზე, "გამომჟღავნეთ" თქვენი გმირი სიტყვებით: "ვფიქრობ, რამით გაწყენინე?"

"სანდო ჟურნალისტი". როგორ ვუპასუხოთ გავლენიანი თანამოსაუბრეების სურვილებს მომავალი ინტერვიუსთვის "კომფორტული" ჟურნალისტების არჩევით? სარედაქციო კოლეგიამ უნდა გაიგოს, რომ ეს ხდება იმისთვის, რომ მწვავე კითხვები გათიშოს და კრიტიკა არ მოხდეს. თეორიულად, არც უფლებამოსილებებს და არც მათ პრეს მდივნებს არ აქვთ უფლება გადაწყვიტონ რომელი ჟურნალისტები რომელ მოვლენებს აღიარებენ. ეს არის რედაქცია. ამასთან, პრაქტიკაში, ჟურნალისტებს ხშირად უწევთ გაუმკლავდეთ ამკარა ან ფარულ გზებს, რომლითაც საჭიროა "ხელი შეუწყონ" საჭირო და არასასურველი ინფორმაციის დამალვას. პიარ სამსახურები ასევე მიაღწევენ თავიანთ მიზნებს, რომლებიც პრეს რელიზებს უგზავნიან მხოლოდ "სანდო" რედაქციებს და პრესკონფერენციებზე მხოლოდ ერთგულ ჟურნალისტებს იწვევენ. ფაქტობრივად, ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა შეზღუდულია ასეთი ფარული გზით.

კითხვები განსახილველად. არის თუ არა ჟურნალისტი ვალდებული, თავის მოსაუბრეს მიაწოდოს კითხვები განსახილველად? არსებობს ორი ვარიანტი: ინტერვიუერი მას აცნობს კითხვებს ან ხელმძღვანელობს

საუბარი მათ წინასწარ გაცნობის გარეშე. აქტუალური პრობლემის ექსპერტთან სერიოზული საუბრისთვის კორესპონდენტს აქვს პირდაპირი მიზეზი გააცნოს მას არამარტო თემა, არამედ კითხვების ჩამონათვალი. ამ შემთხვევაში, ის საშუალებას მისცემს თანამოსაუბრეს მოამზადოს გააზრებული, დასაბუთებული პასუხი, გადაამოწმოს ან განაახლოს მონაცემები. პორტრეტის ინტერვიუს გმირს არაფრის სირთულე აქვს წაკითხული დაგეგმილი კითხვები, თუმცა იმპროვიზაციის ელემენტი, რეაქციის სიახლე დაიკარგება.

კითხვებს გაცნობის მიზნით, როგორც წესი, სვამენ ადამიანები, რომლებსაც ჰქონდათ ჟურნალისტებთან კომუნიკაციის გამოცდილება, მათ შორის ნეგატიურიც. ან დახვეწილი, საკუთარი თავისა და პასუხის გაცემის მომთხოვნი, რადგან მათ მოსამზადებლად დრო სჭირდებათ. გავლენიანი ფიგურები, რომლებიც დაინტერესებულნი არიან საკუთარი ან კორპორატიული ინტერესების პოპულარიზაციით, ასევე საჭიროებენ კითხვების წინასწარ განხილვას. ჟურნალისტებისგან ხრიკის მოლოდინით, მათ სურთ მათ წინაშე სრულად შეიარაღებული გამოცხადდნენ და ხშირად მიმართავენ საზოგადოებასთან ურთიერთობის თანამშრომლებს. ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტები (რედაქცია) უნდა იყვნენ ფრთხილად, მათ აქვთ უფლება უარყონ ეს მოთხოვნები ან უარი თქვან ინტერვიუზეც კი.

თუ ინტერვიუერი ითხოვს დაათვალიეროს ჩანაწერი ან საუბრის ტექსტი, რომელიც მომზადებულია ბექდვის ან ეთერისთვის? აქაც არის ვარიანტები. მაგალითად, დროის სიმცირის გამო, პრაქტიკულად შეუძლებელია რადიო და სატელევიზიო მაუწყებლობისთვის მომზადებული სინქრონების ჩვენება. თუ ინტერვიუს ჩაწერა ოპერაციულ ინტერესს არ წარმოადგენს, ავტორს, რა თქმა უნდა, შეუძლია პირობა მისცეს, რომ მის გმირს მისცემს ტექსტს ან ფირს სანახავად, სანამ ხელს აწერს გამოქვეყნებას ან ეთერში განთავსებას. მაგრამ გასათვალისწინებელია, რომ ამ დაპირებას თანამოსაუბრე შეიძლება აღიქვამს, როგორც პუბლიკაციის დაბლოკვის შესაძლებლობას, თუმცა სინამდვილეში მას ამის უფლება არ აქვს. გამოქვეყნებისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება რედაქციას, მას აქვს ვეტოს უფლება, უფრო სწორად, საკითხის ან პროგრამის გამომცემელი. მასალის დათვალიერება. პროფესიული თვალსაზრისით, ინტერვიუ უნაკლოდ ითვლება, თუ მას მხარს უჭერს ინტერვიუ. ეს ნიშნავს, რომ მას თანამოსაუბრეს უნდა მისცეთ კითხვა, რათა დარწმუნდეთ, რომ მის მიერ გადაცემული ინფორმაცია სწორია და არა დამახინჯებული. ინტერვიუს მონახულება კარგი მანერების ნიშანია და უეჭველი გზაა, რომ არ გააფუჭოთ თქვენი ურთიერთობა ბოლოდროინდელ გამოკითხულთან.

პრაქტიკაში, ჟურნალისტები ყოველთვის არ იწონებენ სხვისი სიტყვებით დაწერილ მასალას. მაგალითად, დროის მწვავე უკმარისობის შემთხვევაში, ამის გაკეთება უბრალოდ შეუძლებელია. გარდა ამისა, ეს არ არის აუცილებელი მიმდინარე ინფორმაციული

პუბლიკაციებისათვის. მხოლოდ ორი სიგნალით. პირველ რიგში, მასალის ავტორი გარანტიას აძლევს თანამოსაუბრის განცხადების სიტყვიერ ციტირებას ან არასწორი მნიშვნელობის გადმოცემას. მეორეც, მკაცრად უნდა იყოს დაცული ინტერვიუერის იდენტიფიკაციის წესი, ე.ი. მან წყაროს უნდა უთხრას, რომ ჟურნალისტია. შესაძლებელია მასალას არ დავუჭიროთ მხარი მაშინაც კი, თუ იგი გამოქვეყნებულია შემცირების გარეშე ან ძირითად ფრაგმენტებში. ბუნებრივია, წყარო უნდა მიეთითოს. და თუ ჟურნალისტი ინტერვიუს მნიშვნელობას საკუთარი სიტყვებით გადმოსცემს, მაშინ წყაროს მითითება მისი წესიერების საკითხია. იმისათვის, რომ გადაწყვეტოთ მხედველობის საჭიროება, შეაფასეთ რისკის ხარისხი. თუ არ გსურთ შეწყვიტოთ ურთიერთობა თქვენს გმირთან და წაიკითხეთ მას მომავალი პუბლიკაციის ტექსტი წასაკითხად, მოემზადეთ მოვლენების შემდეგი ეტაპისთვის: ა) მას შეუძლია სიტყვების უკან დაბრუნება; ბ) ტექსტი ცენზურას დაექვემდებაროს; გ) მოახდენს მის განცხადებების რედაქტირებას, გასწორებას - გადაკვეთს, მაგალითად, ყველა შესავალ სიტყვას ან პარაზიტულ სიტყვებს, რომლებიც სიტყვას ხიბლს და ბუნებრიობას ანიჭებს; დ) შეიძლება დაიწყოს სათაურისა და ლიდერობის რედაქტირებაც, რაც, რა თქმა უნდა, მის კომპეტენციაში არ შედის. ნუ ილუზიაში იმყოფებით, რომ მოწონება არის პროცედურა, რომელიც სარგებელს მოუტანს თქვენს გამოცემას. სინამდვილეში, მხოლოდ ფაქტობრივი უზუსტობების შესაძლო შესწორებაა სასარგებლო, დანარჩენი რედაქტირებები კეთდება, როგორც წესი, თანამოსაუბრის ინტერესებიდან გამომდინარე, რომელსაც, რა თქმა უნდა, სურს საზოგადოების წინაშე ყველაზე ხელსაყრელი მხრიდან გამოჩენა, და უფრო ნაკლებად, გამოცემის სისწორის, ობიექტურობის გამო. გადაწყვეტილების მიღება ვეზირი მნიშვნელოვანია, სიფრთხილით უნდა იკითხოთ, შეამციროთ მათი "კაუსტიკური". მაგალითად, შეგიძლიათ დაუსვათ არაპირდაპირი, თითქოს "სხვათა შორის" კითხვა, მასზე ყურადღების გარეშე. ასევე შეგიძლიათ დისტანცირება გააკეთოთ შეკითხვასთან, მაგალითად, მიმართოთ სარედაქციო დავალებას ("ჩემმა რედაქტორმა სთხოვა თქვენ აუცილებლად გაეკითხოთ თქვენი დამოკიდებულება თქვენს რეგიონში ეროვნული კონფლიქტის მიმართ") ან საზოგადოებრივი აზრის შესახებ ("თქვენ ალბათ იცით, რომ საზოგადოებაში არსებობს აზრი, რომ თქვენ ხართ

მგზნებარე ნაციონალისტი ... "). მართალია, თქვენ მზად უნდა იყოთ იმისთვის, რომ ამგვარ კითხვებს შეიძლება დაგიბრუნოთ ("თქვენ, ჟურნალისტებო, ასე ფიქრობთ, მაგრამ იმალება ხალხის აზრის მიღმა ...").

"შოკის თერაპია". არის შემთხვევები, როდესაც მოსაუბრესთან კონტაქტის დამყარების ყველა მცდელობა უშედეგოა და მტრული დამოკიდებულება, გულგრილობა ან უხეშობა ვერ გადალახავს რაიმე "დიპლომატიური" მეთოდით. მაშინ ერთადერთი ეფექტური "ნაბიჯი" შეიძლება იყოს "შოკის თერაპია". რა თქმა უნდა, სულაც არ არის აუცილებელი ნოუთბუქის გადაგდება ან მიკროფონის ამოწყვეტა, როგორც ეს გააკეთა ცნობილმა ჟურნალისტმა ორიანა ფალაჩიმ მუჰამედ ალისთან ინტერვიუს დროს. არსებობს სხვა გზებიც. მაგალითად, გაითავისეთ განზრახ შეურაცხმყოფელი ფრაზა, თითქოს თანამოსაუბრეს გააცოცხლებს. ერთმა ჟურნალისტმა აღიარა, რომ მან ყველანაირი საშუალება სცადა რუდოლფ ნურეევის ყურადღების მისაქცევად, რომელიც მას ნახევრად ყურით უსმენდა და ჟურნალს უყურებდა, მან პროვოკაციული კითხვა დაუსვა მას: „მართალია, რომ გსურთ ამერიკის მოქალაქეობის მოთხოვნა? სინამდვილეში რომელი ქვეყნის მოქალაქე ხართ? " ნურეევმა მაშინვე მოიფიქრა: "მე ვარ მსოფლიოს მოქალაქე" და შეუერთდა საუბარს. შეგიძლიათ უფრო მკვეთრი ნაბიჯი გადადგათ - დახურეთ ნოუთბუქი, შემოტრიალდით და დატოვეთ, მაგრამ შემდეგ ფასი ძალიან მაღალი იქნება: ინტერვიუ არ გაიმართება.

დაწყებამდე

§ 2. რთული თანამოსაუბრეები

დიდწილად, თითოეული ინტერვიუ არის უნიკალური, შეუდარებელი კომუნიკაციის აქტი და თითოეული თანამოსაუბრე არის ინდივიდუალობა, რომელიც გავლენას ახდენს საუბრის თავდაპირველ კონტექსტზე და მოითხოვს საკუთარ უნიკალურ „გასაღებებს“. ამის მიუხედავად, განზოგადებები მიზანშეწონილია და შესაძლებელია გამოიყოს ადამიანთა ჯგუფები, რომელთან ურთიერთობა მოსალოდნელ სირთულეებს მოუტანს.

ცნობილი სახეები. ჟურნალისტებს უყვართ "საშინელი" ისტორიების მოყოლა, თუ როგორ ურთიერთობდნენ ისინი ცნობილ ადამიანებთან.

თეატრის კრიტიკოსი სერგეი ნიკოლაევიჩი სკეპტიკურად უყურებს ამგვარ გამოცხადებებს: "არ უნდა ენდოთ ილბლიანი ცოცხალი ამბების ამბებს, რადგან მათ გულწრფელი საუბარი ჰქონდათ ოლეჟკასთან (მსახიობი ოლეგ მენშიკოვი - მ.ლ.) ან გუშინ მასთან ერთად აბანოში წავიდნენ. ანუ, ეს ყველაფერი შეიძლება სიმართლედ კი იყოს. მაგრამ ყურადღებით უსმენთ ამ მაგიდის ჩეთს, გესმით, რომ ისინი მასთან მილიმეტრსაც კი არ მიუახლოვდნენ".

სირთულეები ჟურნალისტებს ელოდებათ ცნობილ ადამიანებთან ურთიერთობის დასაწყისიდან, იმ მომენტიდან, როდესაც ისინი ინტერვიუებზე უარს იტყვიან. მიზეზები შემდეგია: "რატომ უნდა დავკარგო დრო შენთვის?"; "მე უკვე ცნობილი ვარ და არ მჭირდება დამატებითი რეკლამა", "უკაცრავად, მე მხოლოდ სერიოზულ პუბლიკაციებს ვუტარებ ინტერვიუებს", "სათქმელი არაფერი მაქვს, ჩემი როლების მეშვეობით ყველაფერი უკვე ვთქვი. ექვს თვეში დარეკეთ".

მიზეზები შეიძლება იმალებოდეს ყველაზე გავრცელებულ სისუსტეებში - ჩვეულებრივი დალლილობიდან დაწყებული ელემენტარული მორცხვიდან. ასევე იშვიათი არ არის ცნობილი ადამიანების ინტერვიუებისთვის ფულადი ჯილდოს გამოთხოვა. ჟურნალისტისთვის, რომელიც მუშაობს გამოცემაში, რომელიც არ იყენებს ასეთ მიდგომებს, ვარსკვლავის საფასურის უარყოფა სერიოზული გამოცდაა.

სამწუხაროდ, ტესტები ამით არ დასრულდება: ცნობილი ადამიანები ძალიან ხშირად სერიოზულად არ უყურებენ ჟურნალისტებს, განსაკუთრებით ახალგაზრდებს, ისინი პატრონობითა და მკაცრად მიმართავენ მათ.

"ბავშვი", "ჩემი სიხარული" - ასე მომმართა ვასილი ლივანოვმა და ამ ეპითეტებმა არ მაამებინეს, პირიქით, მათ აშკარად დაამტკიცეს, რომ სერიოზულად არ მიმიღეს ", - აღიარა ახალგაზრდა ჟურნალისტი მ.

საუბარი ასევე შეიძლება გართულდეს თანამოსაუბრის დემონსტრაციული სიახლოვით, რომელიც ჟურნალისტისგან ყოველთვის ხრიკს ელის, ან, პირიქით, მისი ზედმეტი ლაპარაკით.

”ამაში დამამცირებელ ვერაფერს ვხედავ,” წერს ჟურნალისტი ურმას ოტი, ”ეს არის პროფესიაში გარდაუვალი მომენტები, რომლებიც ნებაყოფლობით ავირჩიე და საიდანაც დღემდე სიამოვნებას მივიღებ. მე ვფიქრობ, რომ ყველას გვაქვს ისეთი სიტუაციები, როდესაც ვიგრძნობთ ვიღაცის დამოკიდებულებას და თრგუნავს ჩვენს შინაგან წინააღმდეგობას”.

არსებობს სხვა, არანაკლებ მნიშვნელოვანი გარემოებები, რომლებიც უნდა გაითვალისწინოს ჟურნალისტმა "ვარსკვლავთან" შეხვედრისას. ასე რომ, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ცნობილი ადამიანები თავიანთი მასით არ იტანენ კრიტიკას და ძალიან უყვართ მამებლობა. ამასთან დაკავშირებით, მათ ურჩევნიათ პრესასთან გასაუბრების გამოყენება, როგორც ერთგვარი სარეკლამო კამპანია. სხვათა შორის, ჟურნალისტები ხშირად ცდილობენ ისარგებლონ ამ სისუსტით და ახალი წიგნის, ალბომის, პროგრამის რეკლამირების საბაზით მიიღონ "ვარსკვლავის" თანხმობა ინტერვიუში. მაგრამ რა შეიძლება დაემართოს მათ, ვინც საფრთხის წინაშე დგება ოსტატის კრიტიკა.

ჟურნალისტი ევგენი ფაქტოროვიჩი იხსენებს: ”1991 წლის სექტემბერი. ახლახან გამოვიდა რიაზანოვის ახალი ფილმი "დაპირებული ცა". შეხვედრაზე რომ შევთანხმდით, მე, კიდევ ერთ ჟურნალისტთან ერთად, კინოს სახლში წავედით. პირველი კითხვა დასვა დირექტორმა: ”აბა, როგორ ვხვდებით ძალიან პუბლიცისტური, რომ წინა რიაზანოვისგან მასში მხოლოდ ყოფილი მსახიობები იყვნენ ... ყველა მომდევნო მოვლენა ჩემთვის გახდა ვიზუალური დახმარება თემაზე "როგორ არ დაიწყოს ინტერვიუ". კომენტარიდან წამში ელდარ რიაზანოვმა ფერადი გახადა, მისი ტომი განუზომლად გაიზარდა და როგორც ჩანს, კიდევ ერთი სიტყვა კრიტიკისა - და ჟურნალისტებისგან სველი ადგილი აღარ დარჩებოდა. ცნობილი კინოს ოსტატის პირველი სიტყვები ეხებოდა "სუნი", "სისულელე" და აქ არსებული ჟურნალისტების სხვა ინდივიდუალური თვისებები”.

აქ მოცემულია რამდენიმე სასარგებლო რჩევა იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა დაუკავშირდეთ ცნობილ ადამიანებს და რა კითხვები უნდა დაუსვათ მათ.

A აუცილებელია შეხვედრის მიღწევა დაჟინებით და მიზანმიმართულად, მაგრამ არა ინტრუზიული. ასეთ საქციელს შეუძლია "მსხვერპლს" ადამიანური შეხება და ბოლოს ის შეეგუება თქვენთან შეხვედრას.

□ შეეცადეთ დაუსვათ კითხვები არა ამბების, არამედ საფუძვლიანი საგამოძიებო ჟურნალისტიკის საფუძველზე.

□ კითხვებს სერიოზულად უნდა მოეკიდონ, მათ აზროვნებას აქტივობა უნდა გაუწიონ.

Be გასათვალისწინებელია, რომ ჟურნალისტები ცნობილ ადამიანებს იგივე კითხვებს უსვამენ და, რა თქმა უნდა, უკვე ასჯერ მიიღებენ მათ პასუხებს ("მსახიობობა მას შემდეგ გადავწყვიტე, რაც მშობლებმა მიმიყვანეს" ცისფერ ჩიტში "...). ამიტომ, თავიდან უნდა იქნას აცილებული ტრივიალური კითხვები.

□ Win-win ბიოგრაფიული კითხვები. მართალია, სასურველია წინასწარ გაირკვეს, თუ ცხოვრების რომელ პერიოდში იქნება დაინტერესებული თანამოსაუბრე განხილვით. იკითხეთ საინტერესო ეპიზოდების, ცხოვრების ყველაზე დასამახსოვრებელი ისტორიების შესახებ - ისინი სასარგებლო იქნება მასალის მომზადებაში.

□ ნაჩვენები პირადი ინტერესი საუბარს მისცემს სპონტანურობის, გულწრფელობის ელემენტს.

ეს არის ის, რაც ჟურნალისტმა მოიფიქრა საუბრის დასაწყისში "თქვენ იცით, ქსენია", - კარებიდან ვუთხარი მას, "ოცი წლის ვარ, ჩემი ახალგაზრდობის გამო, მეც უგუნური ვარ, მაგრამ მე, ის - ღმერთო, ძნელია ახსნა შენი მრავალი მოქმედება."

ოფიციალური პირები. ჩინოვნიკები ყველაზე ხშირად ჟურნალისტებით არიან დაინტერესებულნი არა როგორც პიროვნებები (თუმცა მათ შორის ხშირად არიან საინტერესო პიროვნებები), არამედ როგორც ინფორმაციის წყაროები იმ ორგანიზაციებისა და ინსტიტუტების საქმიანობის შესახებ, რომელსაც ისინი ეკუთვნიან. ავტორიტეტული წყაროები ყველაზე დიდ ინტერესს იწვევს ჟურნალისტებისთვის, ე.ი. პირები, რომლებსაც აქვთ უფლებამოსილება ან გადაწყვეტილების მიღების საკითხი მოცემულ სფეროში (მაგალითად, კულტურის მინისტრი არის ყველაზე ავტორიტეტული წყარო კულტურის საკითხებში, მაგრამ არა

გადასახადები). ცხადია, რომ ხშირად შეუძლებელია ასეთ საუბრებთან შეხვედრა პირადი საუბრისთვის. მაგრამ სხვადასხვა პირების პრესკონფერენციები ან ბრიფინგები ჩვეულებრივ ინფორმაციულ მოვლენად იქცა (მაგალითად, კულტურის მინისტრის პრესკონფერენციები დიდი თეატრის უფროსის ან გადასახადებისა და ბაჟის მინისტრის დამტკიცების შესახებ საგადასახადო კანონმდებლობის მოსალოდნელ ცვლილებებთან დაკავშირებით).

ვიწრო პროფესიული საკითხების სპეციალური ცოდნის გაშუქების ან დეტალური განმარტებისას, დაბალი რანგის თანამდებობის პირს, რომელსაც აქვს სანდო ინფორმაციაზე უშუალო წვდომა, ასევე შეუძლია ინფორმაციის წყარო გახდეს. მაგრამ დღეს იშვიათია ოფიციალური პირების (ავტორიტეტული ან ოფიციალური პირების) მიერ მედიის ინფორმირების საქმის დელეგირება საინფორმაციო სამსახურებისთვის, რომლებიც ხელმისაწვდომია ფედერალურ და რეგიონალურ ინსტიტუტთა აბსოლუტურ უმრავლესობაში, აგრეთვე დიდ პოლიტიკურ თუ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში.

არსებული პრესსამსახურები, რომლებსაც მედიის წარმომადგენლებთან ურთიერთობა ევალებათ, ზოგჯერ შესაბამისი და სოციალურად მნიშვნელოვანი ინფორმაციის ერთადერთი წყაროა. თუმცა, სინამდვილეში, ისინი არ არიან ძირითადი წყარო.

ჟურნალისტებს, რომლებიც ინფორმაციას ღებულობენ ჩინოვნიკების ან მათი პრესსამსახურებისგან, ერთდროულად ორი პრობლემა აქვთ. პირველი არის ფაქტების იძულებითი დამახინჯების საშიშროება მათი გადაცემისა და ინტერპრეტაციის დროს, ე.წ. "გაფუჭებული ტელეფონის" ეფექტით. მეორე არის ინფორმაციის განზრახ დოზირება. ეს საშიშროება განსაკუთრებით იზრდება სამხედრო კონფლიქტების დროს. შესაბამის კანონმდებლობაზე დაყრდნობით, ახალი ამბების სამსახურები და მათი კორესპონდენტები ხშირად იყენებენ განზრახ დეზინფორმაციის პრინციპებს სამხედრო ოპერაციების გასაშუქებლად. ამგვარი სამსახურების მოტივებისა და მეთოდების გააზრება, ჟურნალისტები, საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე, ხშირად მოქმედებენ რომელიმე მხარის ზეწოლის ქვეშ.

როგორც "პრობლემებს".

ინტერვიუ ოფიციალურ პირებთან ან წარმომადგენლებთან მათი პრესსამსახური ორი პრობლემით გამოირჩევა:

ინფორმაციის გადაცემის დროს უნებლიე დამახინჯების საშიშროება ფაქტების ინტერპრეტაცია, ასევე განზრახ გადაცემა დოზირებული ინფორმაცია.

ყოფილი ჟურნალისტების უმეტესობა, გამოძიების დროს, ეყრდნობა წყაროებთან კომუნიკაციას არსებული ვითარების შესახებ და ხშირად უგულბებელყოფს წარსულის შესახებ ინფორმაციას. იმავდროულად, რასაც ყოფილი დირექტორი, მდივანი, ბუღალტერი და ბოლოს, ყოფილი მეზობელი ვერანდაზე ეტყოდა, უფრო დეტალურს, მტკიცებულებებს, წარსულის ისტორიებს დაამატებდა გამოძიებას და, შესაძლოა, ნათელს ჰფენდა დღევანდელ ვითარებას. ასე არ არის, რომ ე.წ. "ყოფილი" იშვიათად კონტაქტს ამყარებს, ისინი უბრალოდ ხელმძღვანელობენ მოტივებით, რომელთა ლოგიკასაც ყოველთვის ვერ გაითვალისწინებს ჟურნალისტი. მაგალითად, ეს შეიძლება იყოს წარსულის ნოსტალგია, მეგობრების დამახსოვრების სურვილი, წარსული გამოცდილების ასახვა. ამასთან, მოგონებებმა შეიძლება არამარტო პოზიტიური, არამედ ნეგატიური ემოციებიც გააღვიძოს, მუხსიერებაში „ცუდი ამბები“ აღადგინოს. ეს - კარგი და ცუდი - ახალ ელფერს შესძენს მოვლენათა სურათს, დეტალურს, რომელთა მიღება თანამედროვე ინფორმატორებისგან ვერ მოხერხდა. ამიტომ, გამოცდილ რეპორტიორებს თავიანთ საქმეში აქვთ როგორც აწმყო, ისე დატოვეს სცენის მონაწილეები, ე.წ. "ყოფილი". სასურველია ასეთი ციფრების ძებნა ერთდროულად რამდენიმე არხით: ექსპერტების დახმარებით, არაფორმალური კონტაქტებით, გასული წლების გაზეთებისა და ჟურნალების შედგენებით, ორგანიზაციების, კომპანიების არქივებით და ა.შ.

უმცირესობის წარმომადგენლები. ინტერვიუები სხვადასხვა სახის უმცირესობების წარმომადგენლებთან - ეთნიკური, რელიგიური, სექსუალური - სერიოზული გამოცდაა პროფესიონალიზმისთვის. ფაქტია, რომ ამ კატეგორიის თანამოსაუბრეები, ხშირად მოკლებული პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ თავისუფლებებს, ეძებენ და ზოგჯერ თავიანთ უფლებებში ერთადერთ მხარდაჭერას ეძებენ მედიისგან. თითოეული ჟურნალისტისთვის ეს სამოქალაქო პასუხისმგებლობის გამოცდაა. მაგრამ როგორ უნდა მოიქცეს, როდესაც ის უცნობ კულტურულ და რელიგიურ გარემოში აღმოჩნდება?

ურყევი წესი ამბობს, რომ ამგვარი კომუნიკაციის მთავარი პრინციპია მათი კოლეგების ტრადიციებისა და წეს-ჩვეულებების პატივისცემა, თუნდაც ეს ეწინააღმდეგებოდეს საკუთარი ქცევის ნორმებს.

ფეხსაცმლის გახდა შენობაში შესვლამდე, თავზე დაფარვა, თუ ამას მოითხოვს რელიგიური ნორმები, სუფრასთან ჯდომა მამაკაცთან (ქალი ჟურნალისტი), თუ ეს ასე არ არის - ამან არ უნდა შეარცხვინოს ჟურნალისტები, რომლებიც სხვა რწმენის მოსაუბრეებთან შეხვედრაზე მიდიან. სხვა ეროვნული ტრადიციები.

გარდა ამისა, სწორედ ეს პოპულაციური ჯგუფებია ყველაზე მგრძობიარე სტერეოტიპების მიმართ. ამიტომ, ჟურნალისტებისთვის ეს კვლავ დამოუკიდებლობის გამოცდაა მასობრივი ცნობიერების სტერეოტიპებისგან. ეს შეიძლება იყოს მედიაში კონფლიქტების წინა გაშუქების შედეგი, შეგრძნებებისკენ სწრაფვა, უმცირესობისა და უმრავლესობის მისწრაფებების წინააღმდეგობის გაწევის სურვილი, მათი ობიექტური მსგავსების უგულებელყოფა.

გამოყენებული ნეგატიური სტერეოტიპები, როგორც წესი, ვინმეს ინტერესების გამტარებელია. მაგალითად, პოლიტიკური: "ამ გზით ხელისუფლებაში მყოფი პირები ხაზს უსვამენ თავიანთ უპირატესობას, უკარნახებენ ხელისუფლებისგან წართმეულთა გამოსახვის გზებს". ან ეთნიკური, როდესაც ეთნიკური უმრავლესობა მოდის, გემოვნებისა და შეფასების ტენდენტორია, ხოლო ჟურნალისტები, რომლებიც წარმოადგენენ უმრავლესობის კულტურას, არაცნობიერად გამოხატავენ ამ მოსაზრებებს. მაგალითად, ეთნიკური კონფლიქტის გაშუქებისას, უმცირესობათა ჯგუფების წარმომადგენელთა მუდმივი ჩვენება დანაშაულების, პროტესტისა და კანონისა და წესრიგის ძალებთან შეჯახების პირობებში ქმნის მტრული, დესტრუქციული, მეზრძოლი ერის ნეგატიურ სტერეოტიპს. გახსოვდეთ, თუ როგორ დაუფიქრებლად აშუქებდა რუსული ტელევიზია ჩეჩური მოვლენების დასაწყისს, სადაც ხალხის ყოველდღიური შემოქმედების სურათების ადგილი აღარ იყო და მცირე ერისადმი დამოკიდებულების ნიშანი გამოხატული იყო ნეგატიური ტონით გამოხატულ ორ გამოხატვაში: "მეზრძოლი" და "კავკასიური ეროვნების სახე". სიტყვა "ჩეჩენმაც" კი მიიღო უარყოფითი დატვირთვა.

მსგავსი ვითარება დგება რელიგიურ ან შიდარელიგიურ კონფლიქტებზე, რომლებიც ხშირად წარმოადგენილია რელიგიური

უმრავლესობის პოზიციიდან. სამწუხაროდ, მრავალი რუსული მედია აშუქებს არატრადიციული ან მცირე რელიგიური ჯგუფების სასამართლო პროცესებს, რომლებსაც ხელს უშლის მთავარის აღიარებას. გარდა ამისა, უარყოფითი სტერეოტიპები ერთი დესტრუქციული ჯგუფიდან მთლიანი აღიარების წარმომადგენლებამდე ვრცელდება. მაგალითად, "ისლამისტი" ცნების შემთხვევაში, "ფუნდამენტალისტის" და "ისლამის მიმდევრის" ცნებები შეიცვალა.

განვითარებული დემოკრატიული ქვეყნების მედიაში დიდი მოთხოვნებია ეროვნული, რელიგიური და სხვა უმცირესობების პრობლემების გაშუქების პოლიტიკის შესახებ. მაგალითად, BBC მაუწყებლის ახალი ამბების სამაუწყებლო პრაქტიკულ სახელმძღვანელოში სპეციალური განყოფილება დაეთმო სხვადასხვა სახის უმცირესობების შესახებ სიუჟეტების მომზადებას და მაუწყებლობას. რთულ ვითარებაში ჟურნალისტების ქცევის მოდელები და ქცევის წესები შემუშავდა ახალი ამბების პროგრამების მწარმოებელთა მრავალი წლის გამოცდილების საფუძველზე და დამტკიცებულია მმართველი ორგანოს - კომპანიის დირექტორთა საბჭოს და მენეჯერების რეკომენდაციებით. აქ მოცემულია რამდენიმე ამონარიდი ამ დოკუმენტიდან.

"თემებში ჯგუფების ჩვენება, რომლებიც უმცირესობებს წარმოადგენენ სიახლეებში, დელიკატური საკითხია. პირველი, რისი თავიდან აცილება სჭირდებათ პროგრამული უზრუნველყოფის მწარმოებლებმა, არის ხალხის ეროვნება ან ეთნიკური ნიშნები, როდესაც ამის განსაკუთრებული საჭიროება არ არის. სხვა სოციალური ჯგუფების წარმომადგენლების მსგავსად, ეთნიკური თემების წარმომადგენლებსაც უნდა მოექცნენ ინდივიდუალურად, კანის ფერისა და თვალის ფორმის მიუხედავად. პირის წარმოშობის აღწერისას სასურველია დასახელდეს წარმოშობის ქვეყანა, ვიდრე ეროვნება, მაგალითად, "წარმოშობით ბანგლადეშიდან", "ინდიდან" ეროვნულ უმცირესობებს აქვთ სხვადასხვა ინტერპრეტაცია სიტყვებზე და გამოსახულებებზე, სახის გამომეტყველებებსა და შესტებზე, რომლებიც იმდენად მცირედ განსხვავდება ზოგადად მიღებული, რომ ზოგჯერ მათი ამოცნობა ძნელია. მაგალითად, კარიბის ზღვის აუზის მოსახლეობა ამჯობინებს "მავკანიანებს" უწოდებენ, ვიდრე "ზანგებს",

რასაც, სავარაუდოდ, ისტორიული ახსნა აქვს. აღქმის ამ ნიუანსების გასაგებად და სუბკულტურების კონფლიქტის თავიდან აცილების მიზნით, მასობრივი კომუნიკაციების დარგის ექსპერტები გვთავაზობენ სატელევიზიო და რადიოკომპანიების თანამშრომლებში კონსულტანტების - ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენლების შეყვანას [10].

□ ურყევი წესი, რომელსაც უნდა დაიცვას ჟურნალისტმა, რომელიც აღმოჩნდება უცხო კულტურულ და რელიგიურ გარემოში, არის ამ გარემოში მიღებული ტრადიციების და წესების პატივისცემა.

National ეროვნული და რელიგიური უმცირესობების წარმომადგენლებთან გასაუბრებისას, მან მტკიცედ უნდა უარყოს ყველა არსებული სოციალური სტერეოტიპი და განსაკუთრებული სიფრთხილე გამოიჩინოს სიტყვების გამოყენებაში.

ასაკოვანი ხალხი.

ასაკობრივმა სხვაობამ ჟურნალისტსა და მის თანამოსაუბრეს შორის შეიძლება გავლენა მოახდინოს ინტერვიუს შედეგებზე, განსაკუთრებით მაშინ, თუ მკითხველი ახალგაზრდა ჟურნალისტია, ხოლო "რესპონდენტი" არის მოხუცი. პირველ რიგში, ჟურნალისტმა შეიძლება არ გაითვალისწინოს სოციალური დაუცველობის ის ფაქტორი, რომელშიც პერესტროიკის შემდეგ მოხუცთა უმეტესობა აღმოჩნდება (გადაუხდელი პენსიები, დეპოზიტები, დეპოზიტები, ახალი ეკონომიკური რეალობისადმი ადაპტაციის შეუძლებლობა და ა.შ.).

მეორეც, ნუ მიანიჭებთ მნიშვნელობას ადამიანის კომუნიკაციის მახასიათებლებს, რომლებიც დაკავშირებულია ასაკთან დაკავშირებულ ცვლილებებთან.

მესამე, კომუნიკაციის პროცესს ხელს უშლის მითები მოხუც ადამიანებზე, რომლებიც საზოგადოებაში არსებობს: ასაკის მატებასთან ერთად ყველა დაკარგავს მეხსიერებას, რომ ხანდაზმული ადამიანები არ ცვლიან ჩვევებს, რომ მარტოობას განიცდიან და ა.შ.

რა თქმა უნდა, დაბერების პროცესები გავლენას ახდენს ადამიანის საქმიანობაზე, ეს არის მრავალი დაავადების და ჯანმრთელობის გაუარესების მიზეზი. მაგრამ ისინი ახალგაზრდებშიც გვხვდება,

ამიტომ ყველა პრობლემა ასაკს არ უნდა მიაწეროთ. უკეთესია, რომ თანამოსაუბრეს სხვა კუთხით შეხედოთ: მოხუცები მოგონებებია, წარსულის ისტორიები, ცხოვრებისეული გამოცდილება და სიბრძნე - რასაც ვერასოდეს ისწავლით ახალგაზრდებისგან.

ხანდაზმული ადამიანების გასაუბრებისას, საჭიროა გავითვალისწინოთ კომუნიკაციური ქცევის ზოგიერთი მახასიათებელი, რომლებიც დამახასიათებელია ამ ასაკობრივი ჯგუფისთვის. ხანდაზმული ადამიანები არ ჩქარობენ, ისინი, როგორც წესი, განიცდიან კომუნიკაციის ნაკლებობას, ისინი შეიძლება იყვნენ ფარული, მშვიდი, მათ ახასიათებთ სიფრთხილე და წინდახედულობა. გარდა ამისა, ხანდაზმული ადამიანების შეხედულებები შეიძლება არ ემთხვეოდეს ჟურნალისტის მოსაზრებებს, რამაც შეიძლება გაართულოს საუბარი.

მოდით, გავითვალისწინოთ გამოცდილი ინტერვიუერების რჩევა იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა ისაუბროთ მოხუცებთან.

□ დროში არ უნდა შეზღუდოთ საუბარი.

□ ნუ იქნებით მოუთმენელი, მზად იყავით ხანგრძლივი წინადადებებისა და სწავლებების მოსასმენად.

□ "გათბობის" დრო გაზარდეთ ; გამოიყენეთ შეუმჩნეველი, "რბილი" ჟღერადობის ტექნიკა.

□ გამოიჩინეთ ტოლერანტობა და ნუ ჩაერთვებით კამათში - ეს არის მინიმალური პირობები საუბრისთვის.

□ Questions კითხვების გამარტივება მსუბუქი ყოფნის გარეშე.

□ ჩაიცვი უფრო მკაცრად, არ გამოიყენო ნათელი მაკიაჟი, შედი ოთახში ნელა და მშვიდი გამომეტყველებით, როგორც კარგი მეგობარი.

ბავშვები

მათი ფსიქიკა ნაკლებად სტაბილურია, ვიდრე მოზრდილების.

ამიტომ, ბავშვთან გასაუბრების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას, ფრთხილად უნდა შეაფასოთ დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ნუ დაექვემდებარება მას საზოგადოებრივ გამოცდას, თუ ეს განსაკუთრებული საჭიროება არ არის, მაშინაც კი, თუ იგი ზიანს აყენებს შეგროვებული მასალის სისრულეს. მაგრამ მაინც, თუკი ბავშვთან გასაუბრება ჩატარდა, ეს არასოდეს უნდა აყენებდეს ტანჯვას

და წუხილს, ის არ უნდა ხდებოდეს დაცინვის საგანი და მით უფრო, მისი განცხადებები არ უნდა იყოს გამოყენებული ვინმეს ნტერესებში. ბავშვები მოსახლეობის ყველაზე დაუცველი და ჯგუფია. ამავდროულად, მათ უფროსებზე უფრო ადვილად შეუძლიათ ჟურნალისტებთან კონტაქტის დამყარება, როგორცაა ფოტოაპარატის წინაშე პოზირება და მიკროფონში საუბრის სურვილით. არაჩვეულებრივია არაკეთილსინდისიერი ჟურნალისტების მიერ ამით სარგებლობის მიღება და ბავშვებისთვის შეუფერებელი შეკითხვების დასმა, რამაც შეიძლება მათ ზიანი მიაყენოს. მაგალითად, მეგობრებისა და ნათესავების ავადმყოფობის ან სიკვდილის შესახებ, იმ ტანჯვისა და გამოცდილების შესახებ, რაც მათ მოუწიათ. ამიტომაც არის დაუწერელი აკრძალვა ჟურნალისტებში ბავშვებთან გასაუბრებაზე, მშობლების თანხმობის გარეშე ან ბავშვთა დაწესებულების ადმინისტრაციაში, სადაც ისინი მდებარეობს (საბავშვო ბაღი, სკოლა, პანსიონი, გამასწორებელი დაწესებულება და ა.შ.). მოზრდილებისგან თანხმობის მიღება აბსოლუტურად აუცილებელია ბავშვზე ზრუნვის დროს გადაღებების დროს. ეს შეიძლება მინიმუმ გარკვეული სახის გარანტიად იქცეს ბავშვის უფლებების დასაცავად, ხოლო "მთავარ გარანტიად" კვლავ რჩება ჟურნალისტი. ამ სიტუაციაში სამედიცინო მცნება - "ზიანს ნუ მიყენებ!" - ეს განსაკუთრებით გამოადგება მას.

ჟურნალისტებს ინტერვიუებზე დაუწერელი აკრძალვა აქვთ ბავშვებთან მოზარდების თანხმობის გარეშე. ბავშვებთან გასაუბრებისას უნდა ახსოვდეთ მცნება " ზიანს ნუ მიყენებთ".

არაადეკვატური ხალხი.

საზოგადოების დიდი ნაწილი შედგება ფიზიკურად და გონებრივად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისაგან. ისევე როგორც ჯანმრთელი, მათ შესაძლოა ჟურნალისტური ინფორმაციული ინტერესი ჰქონდეთ. სამწუხაროდ, ხშირად არასრულფასოვნება, იწვევს შიშს ჟურნალისტებში, ან, პირიქით, გაზვიადებული აღტაცება მიღწეული წარმატებებით. ეს უკანასკნელი იწვევს იმ ფაქტს, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს, რომლებიც აქტიურ სოციალურ ცხოვრებას ეწევიან - აქვთ ოჯახი, ჰყავთ შვილები, მუშაობენ, სპორტზე დადიან - ხშირად მათზე დაწერილნი არიან,

როგორც გმირები, რომლებიც თავიანთი მდგომარეობისთვის "შეუძლებელ" ნაბიჯებს დგამენ. ჩვენს მედია საშუალებებში "ინვალიდი გმირის" სტერეოტიპი ახლომახლოხებული, დასახიჩრებული ინვალიდი მათხოვრის სტერეოტიპს ესაზღვრება. ამას ხელს უწყობს არაზუსტად გამოყენებული ტერმინოლოგია, როდესაც ზოგიერთი დაავადების აღმნიშვნელი ზოგიერთი სიტყვა (მაგალითად, დაუნის სინდრომი) გამოიყენება გადატანითი მნიშვნელობით ირონიულ-დამამცირებელი მნიშვნელობით (ქვემოთ), რამაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს როგორც პაციენტებს, ასევე მათ ნათესავებს. ჟურნალისტებმა წესად უნდა შექმნან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი, უპირველეს ყოვლისა, როგორც ადამიანი, და მხოლოდ ამის შემდეგ, როგორც ავადმყოფი და "ნაკლი". ამავ დროს, ასეთ ადამიანებთან კომუნიკაცია განსაკუთრებულ ყურადღებას და ტაქტიკას მოითხოვს. ამერიკელმა ფსიქოლოგებმა ჟურნალისტებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებიც კი შექმნეს, თუ როგორ ისაუბრონ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან.

Directly უშუალოდ დაუკავშირდით შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს, მაშინაც კი, თუ იქ იმყოფება თარჯიმანი.

□ ისაუბრეთ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებთან ნორმალური ხმით; თუ არ გესმით და არ გისმენენ, ისინი ამის შესახებ გაცნობებთ.

□ უმჯობესია გონებრივად ჩამორჩენილ ადამიანებთან საუბარი ნელა, მშვიდად, მარტივი, გასაგები ფრაზებით. ამასთან, ასეთი ენა არ უნდა იყოს განზრახ ბავშვური.

□ უმჯობესია ინვალიდის ეტლში ისაუბროთ ინვალიდის სავარძელზე, სავარძელზე ჯდომისას ან საჯდომზე, ისე რომ სახე იყოს თქვენი თანამოსაუბრის თვალის დონეზე; არ უნდა დაიჩოქოთ - შეიძლება მას დამამცირებლად მოეჩვენოს.

Information ინფორმაციის წარდგენისას შეეცადეთ თავიდან აიცილოთ სტერეოტიპები, ზედმეტი გმირობა; არ გაზვიადოთ ტანჯვა და არ დააყენოთ ინვალიდი კვარცხლბეკზე, როდესაც საქმე ეხება საკმაოდ მიზანშეწონილ საქმიანობას, მაგალითად, მანქანის მართვას; Voc ლექსიკის დელიკატურად გამოყენება. შეეცადეთ ახსნათ სამედიცინო ტერმინები, როდესაც ეს შესაძლებელია .

მწუხარე ხალხი.

ძალიან ძნელია იმ ადამიანებთან ინტერვიუ, რომლებმაც დაკარგეს ახლო მეგობრები ან ნათესავები და მართალია ჟურნალისტები, იშვიათად ფიქრობენ ამაზე. საზოგადოებრივი აზრი გმობს ჟურნალისტებს, რომლებიც მიკროფონით ხელში, უცერემონიოდ ეკითხებიან მწუხარეებს: "გვითხარით, რას გრძნობდით, როდესაც შეიტყვეთ თქვენი შვილის გარდაცვალების შესახებ?" ეს უკანონო ხრიკია.

ჟურნალისტი იულია კალინინა აღშფოთებით წერს იმის შესახებ, თუ როგორ იყენებენ ჟურნალისტები ამ ტექნიკას:

”თვითმფრინავი დაეცა, ხალხი დაიღუპა, ერთდროულად ბევრი ბავშვი, საშინელი ტრაგედია. ადამიანის მასაში შავი ხვრელი შეიქმნა, საერთო ცხოვრების ქსოვილმა დახია, ახლა კი ჩვენ უფრო ნაკლები ვართ. მტკივნეულად? მტკივნეულად. ყველასთვის არა ...

ჟურნალისტები ამუშავებენ ტრაგედიას მკლავებით აწეული - ასე უახლოვდებიან ჯალათები ხორცის ჯალათს - და პროფესიონალურად და სწრაფად აშლიან საჭირო ნაწილებად. ოთხი კითხვა, როგორიცაა სახელმძღვანელოში: რა, სად, როდის, რატომ? აუდიტორიას განსაკუთრებით აინტერესებს, თუ როგორ გრძნობენ თავს დაღუპულთა ნათესავები. „ნათესავები ხართ? რას გრძნობთ? ..” და ისინი, ვინც თვითმფრინავში არ ჩასხდნენ - ოთხი იღბლიანი - როგორ გრძნობენ თავს? ასევე ძალიან საინტერესოა ”.

უნდა გავითვალისწინოთ ის ფაქტიც, რომ ნათესავებს ხშირად სურთ ისაუბრონ წასულებზე, ყველას გაუზიარონ თავიანთი ტკივილი. ფსიქოლოგების აზრით, ეს მათ ეხმარება გაუმკლავდნენ მწუხარებას. აქ მოცემულია რამდენიმე რჩევა იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოიქცნენ ჟურნალისტები, როდესაც ადამიანის მწუხარებას განიცდიან.

□ ჟურნალისტმა უნდა გამოუცხადოს მწუხარებას მის ოჯახს და არ გამოავლინოს თანაგრძნობა. ჟურნალისტი ხომ შემთხვევითი ადამიანია დაკრძალვაზე და მუშაობს. თანაგრძნობის სიტყვები: ”მიიღე ჩემი სამძიმარი”, ”მე თანაუგრძნობ შენს მწუხარებას” - საკმაოდ ადეკვატური იქნება თქვენი სიტუაციისთვის.

□ მწუხარების სიტუაციაში გვეხმარება პირადი, პერსონალურად შეკითხვები, რომლებიც ნათესავებსა და მეგობრებს ეგზავნებათ, მაგალითად: "გვითხარით, როგორ შეხვდით მეუღლეს?" ამავე დროს, უნდა ახსოვდეს, რომ მწუხარებაში მათ უყვართ კარგი და არა სევდიანი დროის გახსენება.

□ ჟურნალისტი მზად უნდა იყოს იმისთვის, რომ შეიძლება ცრემლები წამოიშვას. სხვათა შორის, ცრემლებს თან ახლავს ყველაზე სასიხარულო მოგონებებს, რომლებიც უკავშირდება გარდაცვლილ ახლობლებს. რა თქმა უნდა, ტელევიზიისთვის ეს ყველაზე სანახაობრივი "სურათია".

□ აუცილებელია მათ, ვინც მწუხარებენ, სრულად გამოხატონ თავიანთი გრძნობები, თუნდაც ეს დიდხანს პაუზას მოითხოვს. თქვენს ემპათიას შეიძლება თან ახლდეს სიტყვები "მესმის ...", "ბოდიში ..." და ა.შ. ამასთან, არ უნდა გამოიყენო მწუხარება ხალხის გრძელი სახისა და ცრემლების ახლო ხედით.

ძალადობის მსხვერპლნი.

ცალკე უნდა განვიხილოთ ძალადობის მსხვერპლთან ინტერვიუს თავისებურებებზე. ეს ადამიანები ხშირად თავს მიტოვებულად, საზოგადოებისათვის არასაჭიროდ გრძნობენ, რასაც ხშირად ჟურნალისტები უწყობენ ხელს, რომლებიც კითხვებს უსვამენ ძირითადად დანაშაულის შესახებ, სამართალდამცავი ორგანოების ქმედებების შესახებ, მაგრამ არა თავად მსხვერპლის შესახებ.

აუცილებელია განვასხვაოთ დანაშაულის ხასიათი (ძარცვა, ცემა, გაუპატიურება), რომლისგანაც მსხვერპლებმა შეიძლება განიცადონ სხვადასხვაგვარი გრძნობები. როდესაც კითხვის დასმას ემზადებიან, ჟურნალისტმა უნდა გაითვალისწინოს, თუ რას გრძნობს მსხვერპლი. თქვენს გამოცდილებასთან დაკავშირებით კითხვის დასმისას, განსაკუთრებით ძალადობის დროს, თქვენ ძალიან დელიკატური უნდა იყოთ კითხვებში. მაგალითად, ადამიანი, რომელიც თავს დაესხნენ თავს, შეიძლება თავს დამნაშავედ გრძნობდეს იმის გამო, რომ არ უწევს სათანადო წინააღმდეგობას, ამიტომ განსაკუთრებით ფრთხილად უნდა იყოთ იმაზე, თუ როგორ იცავდა იგი თავს. ამასთან, ფსიქოლოგები ამტკიცებენ, რომ უცხოზე მომხდარზე საუბარი დაეხმარება მსხვერპლს დეპრესიული მდგომარეობიდან გამოსვლაში, თითქოს იგი გაათავისუფლებს მას მოგონებების ტვირთიდან. მაგრამ იყო შემთხვევები, როდესაც მსხვერპლმა კიდევ ერთხელ გაახსენა

კომმარტი თავის მოგონებებში და სტრესი დაუბრუნდა. ამასთან, ჟურნალისტიკმა არასოდეს უნდა აიღოს ფსიქოთერაპევტის როლი და გადაწყვიტოს მისთვის, თუ როგორ უნდა მოიქცეს მსხვერპლთან.

Crime დანაშაულის მსხვერპლებთან საუბრისას ჟურნალისტი ყოველთვის დგას დილემის წინაშე, დაეხმარება თუ არა მისი კითხვები ან, პირიქით, ავნებს.

□ კითხვის დასმისას ჟურნალისტიკმა უნდა გაითვალისწინოს დანაშაულის მსხვერპლის გრძნობები და უკიდურესად დელიკატური იყოს თავის გამოკვლევებში.

კრიმინალები.

დანაშაულში დამნაშავე პირთა ინტერვიუები კანონით არ არის აკრძალული. ამასთან, ჟურნალისტიკმა და რედაქტორებმა უნდა გაითვალისწინონ, რომ „გასასვლელის“ შესახებ ინფორმაცია საზოგადოების ინტერესს უნდა იცავდეს. □ას ნიშნავს?

□ პირველ რიგში, დამნაშავეებს არ უნდა მიეცეთ უფლება დადებითად წარმოაჩინონ თავიანთი ქმედებები და უკანონო ქმედებები.

□ მეორე, ინტერვიუში არ შეიძლება იყოს მითითება, თუ როგორ ჩაიდინა დანაშაული.

□ მესამე, გამოკითხულმა არ უნდა გასცეს რჩევები, თუ როგორ უნდა აიცილოს თავიდან სასჯელი.

ნებისმიერი დანაშაულისთვის მსჯავრდებულ პირთა გასაუბრების საფასურის გადახდის საკითხი ორაზროვნად წყდება. პრინციპში, უკანონო ქმედებების შესახებ ინფორმაციის ან მათი ჩადენის მოტივების ჯილდო არ უნდა წახალისდეს მორალური და ეთიკური მიზეზების გამო. ამასთან, არის შემთხვევები, როდესაც ასეთი ინფორმაცია საჭიროა საზოგადოების ინტერესის გათვალისწინებით. გასაუბრებაზე შეთანხმება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი ინტერვიუერის მომსახურებისთვის გადახდა განხორციელდება, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არასათანადო საქციელი ან ანტისოციალური ქმედებები არ აღმოჩნდება სამაგალითო და არ არის სავსე ამგვარი დანაშაულებით.

ეს მოხდა ცოტა ხნის წინ დიდ ბრიტანეთში, სადაც წარსულში ცნობილი კრიმინალი, 80 წლის კაცი, რომელმაც ერთ დროს უამრავი ადამიანი გაძარცვა და ათობით ბანკი "გაასუფთავა", ექსტრადირებული იქნა და დააპატიმრეს. კომერციულმა ინსტიტუტმა ამ სიტუაციაში არ დატოვა ყაჩაღი. მოხუცი სამშობლოში დაბრუნებით ცდილობდა სარგებლის მიღებას. მან ინტერნეტით მაღაზია გახსნა და ყველასთვის სუვენირების გაყიდვა დაიწყო: მაისურები, ბეისბოლის ქუდები და სამკერდე ნიშნები საკუთარი სიმბოლოებით. ამ ვითარებამ გამოიწვია ფართო საზოგადოებრივი უკმაყოფილება და დაპირისპირება ქვეყანაში, შეიძლება თუ არა არასწორი ქმედება იყოს შემოსავლის წყარო, ხომ არ ეწინააღმდეგება ეს საზოგადოებრივ ზნეობას.

დაწყებამდე

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

თავი 6

ინტერვიუ: სამართალი

და ეთიკური დასკვნები

1. ინფორმაციის კონფიდენციალურობა, ინფორმატორის ანონიმურობა
- § 2. ჟურნალისტის ანონიმურობა
- § 3. საიდუმლოებები, რომლებიც უნდა დაიცვან
- § 4. დამალული ჩანაწერი
5. დაშინება, მასკარადი, პროფესიის შეცვლა
- § 6. მოსაკრებელი ინტერვიუსთვის

რუსეთის კანონმდებლობაში ინტერვიუერსა და მის თანამოსაუბრეს შორის ურთიერთობა ცუდად დარეგულირებულია. გარდა ამისა, სამართლებრივი ნორმები, რომლებიც უნდა იცოდეს ინტერვიუერმა, არ არის კონსოლიდირებული ერთ კანონში, მაგრამ მიმოფანტულია იურიდიულ სფეროში. ამ სამართლებრივი ქაოსის გაგება ადვილი არ არის. და გამოდის, რომ პრაქტიკოსები ჟურნალისტებს ზოგჯერ წარმოდგენა არ აქვთ იმ საკანონმდებლო რეგულაციებზე, რომელთა სფეროში ხდება მათი ყოველდღიური მუშაობა.

მაგალითად, კანონი მასმედიის შესახებ ავალდებულებს ოფიციალურ პირებს ინფორმაციის მიწოდებას და "მოთხოვნილი ინფორმაციის მიწოდებაზე უარი შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის შეიცავს ინფორმაციას, რომელიც წარმოადგენს სახელმწიფო, კომერციულ ან სხვა კანონით სპეციალურად დაცულ საიდუმლოებას" [1]. რა თქმა უნდა, ყველას აქვს წარმოდგენა სახელმწიფო და კომერციული საიდუმლოებების შესახებ საღი აზრის დონეზე. მაგრამ რას ნიშნავს "სხვა სპეციალურად დაცული საიდუმლო", ცოტამ თუ იცის. ამასობაში, კომპეტენტური მუშაობისთვის, ჟურნალისტ-ინტერვიუერმა უნდა გაარკვიოს, თუ რა ინფორმაციითაა შესაძლებელი დაინტერესდეს და შემდეგ აქვეყნებს მას და რომელი ინფორმაცია დაცულია კანონით და მხოლოდ დაინტერესებული მხარეების ნებართვით შეიძლება გასაჯაროვდეს.

სამწუხაროდ, იშვიათია ჟურნალისტი, რომელიც თავად ხვდება ღია კარს და ცდილობს მიიღოს კანონით საგანგებოდ დაცული ინფორმაცია. ანდა მისი თანამოსაუბრე, საიდუმლოების ნიღბით, განზრახ მაღავს ინფორმაციას, რომლის თანახმად, კანონის თანახმად, კლასიფიკაცია შეუძლებელია. ნებისმიერ შემთხვევაში, სამართლებრივი ნორმების ცოდნა დაეხმარება ჟურნალისტს კომპეტენტურად და იურიდიულად იმოქმედოს და დაიცვას იგი არასასურველი კონფლიქტებისგან.

ანონიმურობასთან დაკავშირებული პროფესიული პრობლემა არანაკლებ მწვავეა. აშკარაა, რომ ჟურნალისტიკაში ეს საერთოდ არასასურველია. მედია უნდა შეეცადოს უზრუნველყოს ჟურნალისტებისა და მათი წყაროების იდენტიფიცირება აუდიტორიის მიერ. ინფორმატორის სახელი და თანამდებობა, ისევე როგორც ციტირების მიღებული უფლება, წარმოადგენს ინფორმაციის საიმედოობისა და იმ პირის პასუხისმგებლობის ერთგვარ გარანტიას, რომელიც, თავის მხრივ, წარმოადგენს მკითხველის ნდობის პირობას ჟურნალისტისა და მედიის მიმართ, რომელსაც იგი წარმოადგენს. ეს არის ინფორმაციის თავისუფლად ხელმისაწვდომობის ტრადიციები, რომლის მიხედვითაც რუსული პრესა მიისწრაფვის.

დაწყებამდე

§ 1. ინფორმაციის კონფიდენციალურობა,
ინფორმაციული ანონიმურობა

წინა თავში აღწერილია რთული გასაუბრების შემთხვევები; კერძოდ, მათ განიხილეს სიტუაცია "არა პრესისთვის", როდესაც ჟურნალისტის მიერ მიღებული ინფორმაცია არ ექვემდებარება გამრავლებას. არსებობს სხვა სახის საიდუმლოებაც, როდესაც წყარო ითხოვს, არ გაამჟღავნოს მისი სახელი. მიზეზები განსხვავებულია, თუმცა ყველაზე ხშირად ეს გამოწვეულია სამუშაოს გამჟღავნების დაკარგვის შიშით. ასევე არსებობს უფრო მყარი არგუმენტები ინფორმაციის წყაროს ჩრდილში შენახვისთვის. მაგალითად, როდესაც ინფორმაციის გამოქვეყნება საფრთხეს უქმნის სიცოცხლეს მისთვის ან ახლობლებისთვის. ორივე შემთხვევაში, ჟურნალისტმა არ უნდა გაამჟღავნოს თავისი წყაროები. ეს პროფესიული წესი დაცულია თითქმის ყველა ქვეყნის, მათ შორის, რუსეთის კანონმდებლობით. მასმედიის შესახებ კანონში 41-ე მუხლი ეძღვნება კონფიდენციალურ ინფორმაციას, სადაც ნათქვამია: "რედაქციას არ აქვს უფლება გაამჟღავნოს მოქალაქის მიერ გავრცელებულ შეტყობინებებში და მასალებში ინფორმაციის საიდუმლო შენახვის პირობით. რედაქცია ვალდებულია საიდუმლოდ შეინახოს ინფორმაციის წყარო და არ აქვს უფლება დაასახელოს იმ პირმა, ვინც ინფორმაცია მიაწოდა, მისი სახელის არ გამჟღავნების პირობით"[2].

გარდა ამისა, კონფიდენციალურობის დებულება წარმოადგენს ჟურნალისტური სემინარის მრავალი ეთიკური კოდის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტს. 1994 წელს რუსეთის ჟურნალისტთა კონგრესზე მიღებული "რუსი ჟურნალისტის პროფესიული ეთიკის კოდექსი" აყალიბებს ამ ეთიკურ სტანდარტს შემდეგნაირად:

"ჟურნალისტი ინარჩუნებს პროფესიულ საიდუმლოებას კონფიდენციალურად მიღებული ინფორმაციის წყაროსთან დაკავშირებით. ვერავინ დაამალავს მას ამ წყაროს გამხელა"[3].

თუმცა, ანონიმურობა ყოველთვის გარანტირებულია ინფორმაციის კონფიდენციალური საფუძველზე გადამცემი წყაროებისთვის? რუსეთის კანონი მედიის შესახებ ითვალისწინებს არასაიდუმლოების გამჟღავნების პრინციპიდან გადახვევის შემთხვევას, როდესაც კონფიდენციალობა შეიძლება დაირღვეს სასამართლოს გადაწყვეტილებით, უფრო ზუსტად, "როდესაც სასამართლოდან მიიღეს შესაბამისი მოთხოვნა განსახილველ საქმესთან დაკავშირებით"[4] მაგრამ ეთიკის კოდექსში, გაუგებრობის მორალური კლანის ნორმა მაღლა დგას კანონში: "ჟურნალისტი იცავს თავისი ქვეყნის კანონებს,

მაგრამ რამდენადაც იგი ასრულებს პროფესიულ მოვალეობას, იგი მხოლოდ მისი კოლეგების იურისდიქციას იცნობს, უარყოფს ზეწოლის მცდელობებს და მთავრობის ან სხვისი მხრიდან ჩარევას. ეს არ იყო ”[5].

კონფლიქტი სამართალსა და ეთიკას შორის ზოგჯერ ვლინდება ჟურნალისტური პრაქტიკის პრობლემურ პროფესიულ და ეთიკურ შეჯახებებში. მაგალითად, NTV-ს ჟურნალისტის ელენა მასიუკის სენსაციურმა ამბავმა, რომელიც ინტერვიუ მიიღო შამილ ბასაევთან და შემდეგ უარი თქვა მისი ადგილსამყოფელის გასაჯაროებაზე, არასოდეს მიუღია ერთმნიშვნელოვანი საზოგადოებრივი შეფასება, არც ლეგიტიმური და არც მორალური. აქ მოცემულია უფრო დეტალური ინფორმაცია ამ ამბისა და მისი ეთიკური და სამართლებრივი ექსპერტიზის შესახებ, რომელიც შეაფასა გ. ლაზუტინამ:

”ჩვენთან ომის დროს, როდესაც რუსული მედია აშუქებდა მოვლენებს ძირითადად ოფიციალური ხელისუფლების პოზიციიდან (1994-1996), NTV-ს ხელმძღვანელობამ დაავალა ჟურნალისტ ელენა მასიუკს ინტერვიუ შამილ ბასაევთან. მთავრობამ იგი ტერორისტად გამოაცხადა, რადგან მან ორგანიზება გაუწია საავადმყოფოს ბუდიონნოვსკში და მისი ყველა პაციენტი მძევლად აქცია. ელენა მასიუკი უდ მოქალაქეები ეხმარებიან გამოძიებას დანაშაულში ეჭვმიტანილი პირების ხელში ჩასაგდებად, მათ საჭიროდ მიიჩნიეს, რომ უპირატესობა მიენიჭათ კანონისა და პროფესიული ზნეობის შესახებ კანონის შესრულებას.

ამ შემთხვევაში, შეჯახება გადაწყდა NTV-ში კოლეგიურად შემუშავებული პოზიციის დონეზე, თუმცა ფართო პროფესიული გარემოსთვის ეს შეჯახება პრაქტიკულად შეუმჩნეველი დარჩა. არც ჟურნალისტთა კავშირმა, არც გლასნოსტის თავდაცვის ფონდმა და არც სხვა ჟურნალისტურმა საზოგადოებრივმა ორგანიზაციამ ეს ეპიზოდი განსაკუთრებული განხილვის საგანი არ გახადა. მიუხედავად იმისა, რომ ჟურნალისტურ წვეულებებზე მას რამდენჯერმე ახსენებდნენ, ეს, სავარაუდოდ, მხოლოდ სიმპათიის გამოხატულება იყო ელენა მასიუკის მიმართ.

ამასობაში, ინციდენტის მრავალმა მხარემ დაიმსახურა პროფესიული განხილვა. და სამწუხაროა, რომ არ მოხდა კოლექტიური ანარეკლი,

როგორც ასეთი შეჯახებებისაგან ყველაზე ზუსტი გამოსავლის ძიების აქტი ...”[6].

ინფორმაციისა და მისი წყაროს კონფიდენციალურობის დაცვის წესი "მუშაობს" სხვადასხვა დემოკრატიული ტრადიციების მქონე ქვეყნების ჟურნალისტების პროფესიულ პრაქტიკაში. ეს დაფიქსირებულია როგორც კანონებში, ასევე პროფესიული და ეთიკური სტანდარტების კოდექსებში. მაგალითად, შვედეთში წყაროს ანონიმურობა გარანტირებულია პრესის თავისუფლების კანონით, რომლის თანახმად, ხელისუფლებას ან სხვა საჯარო ორგანოებს ეკრძალებათ მოძებნონ ან გაამჟღავნონ წყაროები, რომელთაც სურთ დარჩეს ანონიმური. კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს პირთა ჯარიმებს, ვინც არღვევს ამ დებულებებს: ფულადი ჯარიმა ან თავისუფლების აღკვეთა ერთ წლამდე. როგორც შვედეთის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი რეპორტიორი ერიკ ფიხტელიუსი ამტკიცებს, ეს არის "დემოკრატიული უსაფრთხოების ერთგვარი სარქველი" [7]. არსებობს გზა, რომ თავიდან იქნას აცილებული სამართლებრივი და ეთიკური კონფლიქტები, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ჟურნალისტსა და მის წყაროს შორის ინფორმაციის კომუნიკაციის პროცესში? ასე რომ, არანაირი შენიშვნა არ იქნება, ჟურნალისტი უნდა თანხმდებოდეს თანამოსაუბრეს, თუ რა პირობებში აკეთებს ამას. როგორ დადოს მასთან გამოუთქმელი შეთანხმება, რა თქმა უნდა, ზეპირი. ჩვენ უკვე აღვნიშნეთ ჟურნალისტთან სტანდარტული ხელშეკრულების არსებული ვარიანტები და ინფორმაციის წყარო მისი გადაცემის პირობების შესახებ. მოდით კიდევ ერთხელ გავიმეოროთ ისინი.

Printing დასაბეჭდად: ყველა ინფორმაცია შეიძლება გამჟღავნდეს და მითითებული იყოს მისი წყარო.

The წყაროზე მითითების გარეშე: მიღებული ინფორმაციის გამჟღავნება შესაძლებელია, იმ პირობით, რომ მითითებული არ არის წყარო, რომელიც მას მიაწოდებს.

Background ფონისთვის: მიღებული ინფორმაციის გამოყენება შესაძლებელია წყაროს პირდაპირი მითითების გარეშე (მაგალითად, "სამთავრობო წრეების წყაროს მიხედვით"; "ჩინოვნიკის ინფორმაციის მიხედვით" და ა.შ.).

□ არ არის დაბეჭდილი: ინფორმაციის გამოქვეყნება შეუძლებელია, იგი ჟურნალისტს მიეწოდება მხოლოდ ინფორმაციის მისაღებად, ე.ი. უაღრესად კონფიდენციალური ფორმით.

კონფიდენციალური ურთიერთობის დადებისას ჟურნალისტმა უნდა გაიგოს, რომ გასაჯაროებას გარკვეული საზღვრები აქვს.

კონფიდენციალურობის დარღვევა შესაძლებელია სამართალდამცავი ორგანოების გადაწყვეტილებით, მაგალითად, თუ ინფორმაციას აწვდის ნარკორეალიზატორი, რომელიც ანაწილებს თავის საქონელს სკოლის მოსწავლეებზე.

დაწყებამდე

§ 2. ჟურნალისტის ანონიმურობა

არასასურველია ჟურნალისტის ანონიმურობა, შეძლებისდაგვარად უნდა დადგინდეს მისი ვინაობა. ეს არის ინფორმაციის თავისუფალი გაცვლის ერთ-ერთი პირობა, აგრეთვე ინფორმაციის გაცვლის ყველა მონაწილის პასუხისმგებლობის მთავარი წინაპირობა. ამასთან, ჟურნალისტურ პრაქტიკაში არის შემთხვევები, როდესაც რეპორტიორს აქვს უფლება მოითხოვოს მისი ანონიმურობის შენარჩუნება და რედაქცია ვალდებულია უზრუნველყოს ამის გარანტია.

ჟურნალისტის ანონიმური სტატუსის მინიჭებისას, რედაქტორმა უნდა დარწმუნდეს, რომ საზოგადოების მნიშვნელობა განეკუთვნება გაშუქებულ თემას, მასალის გამოქვეყნების მნიშვნელობას და ავტორის სახელით ამ პუბლიკაციის შეუძლებლობასა და არასასურველობას.

ამასთან, იგი დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ ანონიმურობის პირობებში ინფორმაციული პროდუქტის ხარისხი არ დაზარალდება.

ამისათვის გამოიგონეს სხვადასხვა სახის ტექნიკური შენიღბვა, მაგალითად, ადამიანი გადაიღებს ზურგს უკან კამერას, გამოიყენება სიბრტყის ეფექტი, ხმის დამახინჯება და ა.შ.

ანონიმურობის ორი ტიპი შეიძლება გამოიყოს: 1) არასრული, როდესაც ჟურნალისტის სახელი უბრალოდ არ არის ნახსენები, მაგრამ არც მისი გარეგნობა და არც სხვა განმასხვავებელი ნიშნები იმალება; 2)

დასრულებულია, როდესაც სიტუაცია აიძულებს კლასიფიკაცია გაუწიოს არა მხოლოდ რეპორტიორის სახელს, არამედ მის გარეგნობას. BBC-ზე სრული ანონიმურობის დამადასტურებელ პირობად ითვლება შემთხვევები, როდესაც პუბლიკაციამ შეიძლება გამოიწვიოს პირადი ან

ოჯახური პრობლემების პროვოცირება (განქორწინება, ბავშვების გაქცევა და ა.შ.), გავლენა იქონიოს ყველა სახის დამოკიდებულებაზე (ნარკოტიკი, ნარკომანია, ალკოჰოლიზმი, აზარტულ თამაშებზე დამოკიდებულება და და ა.შ.); ჟურნალისტის მიმართ ეჭვის შეტანა საზოგადოების მიერ დაგმულ სოციალურ მანკიერებებში, როგორცაა პროსტიტუცია, ბავშვთა პორნოგრაფია და ა.შ., აგრეთვე სერიოზული სისხლის სამართლის გამოძიების გაშუქებისას, თუ ჟურნალისტს კრიმინალური ჯგუფების მხრიდან შურისძიება ემუქრება.
დაწყებამდე

§ 3. დასაკვირვებელი საიდუმლოებები

მოქალაქეების ინფორმაციის თავისუფლად ხელმისაწვდომობა შემოიფარგლება თითოეული ადამიანის პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის, პირადი და ოჯახის საიდუმლოების უფლებით, მისი პატივისა და სახელით. ადამიანი, მისი უფლებები და თავისუფლებები გახდა საწინააღმდეგო კოლექტივისტური იდეოლოგიისთვის მიდგომა პირის სამართლებრივი სტატუსისადმი და, უპირველეს ყოვლისა, მისი თავისუფლებისადმი. ამიტომ, კანონები იწყებს ადამიანის დაცვას სახელმწიფოსა და საზოგადოების მხრიდან მის პირად ცხოვრებაში ჩარევისგან, რამაც, თეორიულად, მას ფსიქოლოგიური უსაფრთხოების განცდა უნდა გააცნოს. დებულებები ინფორმაციის დაცვის შესახებ, რომელიც ეხება მოქალაქეთა პირად ცხოვრებას, წარმოადგენს როგორც საერთაშორისო სამართლის ნორმებს, ასევე რუსეთის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ დებულებებს.

კლასიკური მისწრაფვის ჟურნალისტის კითხვაზე, როგორ უნდა იპოვოთ ბალანსი საზოგადოების ცოდნის უფლებასა და უფლებას შორის ინდივიდუალური კონფიდენციალურობა, კანონმდებლობით წყდება ამ უკანასკნელის სასარგებლოდ.

მოდით ჩამოვთვალოთ კონფიდენციალურობის ძირითადი შემთხვევები (ინგლისურიდან, კონფიდენციალურობა - საიდუმლოება, საიდუმლოება, საიდუმლოება, სიახლოვე), რომლებიც დაცულია რუსეთის კანონმდებლობით. ეს შემთხვევები აუცილებელია

ჟურნალისტ-ინტერვიუერის გასაგებად, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საუბარში საუბარია ადამიანების პირად ცხოვრებას. გაითვალისწინეთ, რომ ადამიანის პირადი ცხოვრების დაცვას მხარს უჭერს ყველა იურიდიული დოკუმენტი: კონსტიტუცია, სისხლის და სამოქალაქო სამართალი, სპეციალიზებული კანონმდებლობის ჩათვლით.

Priv პირადი ცხოვრების დაცვა, პირადი და ოჯახის საიდუმლოებები, პატივისა და ღირსების დაცვა: რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუცია, მუხ. 23, 24; ფედერალური კანონი "ინფორმაციის, ინფორმატიზაციისა და ინფორმაციის დაცვის შესახებ", მუხ. თერთმეტი; სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 137

Inv სახლის ხელშეუხებლობის უფლება: რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუცია, მუხ. 25; სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 139
Correspond კორესპონდენციის, ტელეფონის, ტელეგრაფისა და სხვა კომუნიკაციების კონფიდენციალურობის უფლება: რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუცია, მუხ. 23; ფედერალური კანონი "კომუნიკაციების შესახებ", მუხ. 32; სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 138

Adoption შვილად აყვანის პირადი ცხოვრების უფლება: საოჯახო კოდექსი, მუხ. 139; სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 155

Medical სამედიცინო (სამედიცინო) საიდუმლოების უფლება: სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 137; რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობის საფუძვლები მოქალაქეთა ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ, მუხ. 30, 31, 61; RF კანონი "ფსიქიატრიული დახმარების შესახებ და მის უზრუნველყოფაში მოქალაქეთა უფლებების გარანტიები", მუხ. 8, 9.

ნიშნავს ეს იმას, რომ მედიაში საერთოდ აღარ არის ადგილი ასეთი ინფორმაციისთვის? დამალვა თუ გასაჯაროება? რაც შეეხება უამრავ პუბლიკაციას ცნობილი ადამიანების პირადი ცხოვრების სკანდალური დეტალებისა და მასობრივი საზოგადოების აშკარა ინტერესის შესახებ კანონი და პროფესიის ეთიკა ემხრობა კერძო სფეროს შესახებ ინფორმაციის არ გამოქვეყნებას. როგორც ერთმა ცნობილმა პოლიტიკოსმა თქვა, "ადამიანს უნდა ჰქონდეს საკუთარი პირადი სივრცე, სადაც შესვლა მხოლოდ მოწვევით შეიძლება".

ერთმა ახალგაზრდა ჟურნალისტმა ცნობილ მხატვართან ლევ დუროვთან ინტერვიუში სცადა მისი გულწრფელი თემების "მიყვანა"

...

- და თუ მეტს დავწერ, რომ დუროვმა შეურაცხყოფა მომაყენა?
- გიჩივლებ. ახლა ყველა მხატვარი შევარდა დაწერა წიგნები სასიყვარულო საქმეებზე. ვფიქრობ: არ ფიქრობ? არ გესმით, რომ თქვენი შვილები და შვილიშვილები ცოცხლები არიან? ერთი მხატვარი ამბობს: ასეთი და ასეთი საყვარელი მყავდა. არ გრცხვენიათ? თქვენ, ქალბატონო, ჩამოთვალეთ ყველა მამაკაცი? რა, ამისთვის უფრო პატივს გცემ?
- რა არის სირცხვილი - დიდი სიყვარულის შესახებ?
- მისთვის?! თუ ვინმე ასე იქნებოდა ჩემზე ცხელი, მე ვეტყვოდი: "სულელი! და რატომ გჭირდებათ ეს?" ინტიმური რამ არის ჩემი პირადი ცხოვრება ... [8]

ამასთან, არის შემთხვევები, როდესაც პირადი ცხოვრების შესახებ პუბლიკაცია კეთდება სურვილისამებრ და თანამოსაუბრის ცოდნით. როგორც წესი, ეს კეთდება იმისათვის, რომ ჩამოყალიბდეს გმირის გარკვეული გამოსახულება. მაგალითისთვის, მიზანშეწონილია გავიხსენოთ ასეთი "არაჩვეულებრივი" შემთხვევა, როდესაც წმინდა პირადმა ამბავმა - რაისა გორბაჩოვას სასიკვდილო დაავადების ამბებმა - მკვეთრად შეცვალა საზოგადოებრივი აზრის ვექტორი მის მიმართ სიმპათიისა და თანაგრძნობის მიმართ.

კანონი მასმედიის შესახებ არეგულირებს ჟურნალისტის მოვალეობებს ინფორმაციის გავრცელებაზე პირადი ცხოვრების შესახებ:

"ჟურნალისტი ვალდებულია მიიღოს თანხმობა ... მოქალაქეების პირადი ცხოვრების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება მედიაში, თავად მოქალაქის ან მისი კანონიერი წარმომადგენლებისგან" [9].

მედიის შესახებ კანონის ციტირებულ დებულებაში, ელიფსისის ნაცვლად, არის ძალიან მნიშვნელოვანი პუნქტი - "გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საჭიროა საზოგადოებრივი ინტერესის დაცვა". სწორედ ეს პუნქტი აძლევს ჟურნალისტს უფლებას დაიცვას არა ცალკეული ადამიანის, არამედ მთელი საზოგადოების ინტერესები.

პირადი ინფორმაციის დაცვის უფლებას, სამედიცინო (სამედიცინო) საიდუმლოების დაცვის ჩათვლით, აქვს გამონაკლისი ქვეყნის მაღალჩინოსნებთან მიმართებაში: ინფორმაცია მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ შედის იმ ინფორმაციის ჩამონათვალში, რომელიც არ ექვემდებარება კლასიფიკაციას (RF კანონი "სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ", მუხ. 7) არაკლასიფიცირებული ინფორმაციის ჩამონათვალში ასევე შედის ინფორმაცია:

Emer საგანგებო სიტუაციებისა და კატასტროფების და მათი შედეგების შესახებ;

□ ეკოლოგიის, ჯანმრთელობის დაცვის, დემოგრაფიის, განათლების, კულტურის, სოფლის მეურნეობის მდგომარეობის შესახებ;

Of დანაშაულის მდგომარეობის შესახებ;

Citizens მოქალაქეთა, თანამდებობის პირთა და საწარმოთა პრივილეგიებსა და შელავათებზე;

□ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევის ფაქტები;

Gold ოქროს რეზერვებისა და სავალუტო რეზერვების შესახებ;

The ხელისუფლებისა და თანამდებობის პირების მიერ კანონის დარღვევის ფაქტები. ყველა ჩამოთვლილი ინფორმაცია საზოგადოების ინტერესის ობიექტია და არა კერძო. მისი ღია ტირაჟი აუცილებელია სამოქალაქო საზოგადოების და მისი ყველა ინსტიტუტის სრულფასოვანი ფუნქციონირებისთვის. ეს არის საზოგადოებრივი და არა კერძო ინტერესის ფაქტორი, რომელიც გადამწყვეტი უნდა გახდეს იმ შემთხვევაში, როდესაც ჟურნალისტი გადაწყვეტს გამოაქვეყნოს გარკვეული მასალები, რომლებიც შეიცავს ინფორმაციას ადამიანების პირადი ცხოვრების შესახებ.

სახელმძღვანელოს მაგალითია აშშ-ს პრეზიდენტის ბილ კლინტონის სასიყვარულო ურთიერთობის შუამავლობა, რომლის ფიგურა და მოქმედებები არა მხოლოდ მისი ოჯახის და უახლოესი გარემოცვის, არამედ მთელი ერის ინტერესი იყო. ამასთან, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ სიტუაციის შეფასება ყოველთვის არ შეიძლება ცალსახად. მაგალითად, შეერთებულ შტატებში ამ სენსაციური სიუჟეტის განხილვის დროს, არ დაიკვეთა მკაფიო საზღვარი კერძოსა და საზოგადოებას შორის. ერთი მხრივ, "საზოგადოებრივი აზრის სასარგებლოდ", გასაჯაროვდა პრეზიდენტისა და სტაჟიორის

ურთიერთობის წმინდა ინტიმური დეტალები, ხოლო მეორეს მხრივ, იმავე საზოგადოებრივმა აზრმა დაგმო დისკუსიის ფარგლები და მისი არაადამიანური შედეგები პრეზიდენტის უახლოესი ნათესავებისთვის. კანონები ასევე იცავს ინფორმაციას, რომელიც შეიძლება კლასიფიცირდეს როგორც სახელმწიფო საიდუმლოება (რუსეთის ფედერაციის კონსტიტუცია, მუხ. 29, პუნქტი 4). ინფორმაციის ჩამონათვალი, მათ შორის სამხედრო, სამეცნიერო და ეკონომიკური, საგარეო პოლიტიკა, დაზვერვა და კონტრდაზვერვა, აგრეთვე ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებები, მოცემულია RF სახელმწიფო კანონში "სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ", ხელოვნება. 5. ეს კანონი ადგენს ინფორმაციის კლასიფიკაციის პრინციპებს, ადგენს საიდუმლოების სამ დონეს ("განსაკუთრებული მნიშვნელობა", "უაღრესად საიდუმლო", "საიდუმლო") და საუბრობს მათ გასაიდუმლოების პროცედურაზე [10].

გამოცდილმა ჟურნალისტებმა იციან როგორ გაუმკლავდნენ ამ დაბრკოლებებს. ანატოლი რუბინოვის შესახებ მოთხრობა: "ახლა ყველა ინსტიტუტს აქვს პრეს – ბიურო. ეს კი ზოოპარკშია. მაგრამ თუ ზოოპარკის პრესცენტრის თანამშრომლები არ მალავენ ჟურნალისტების ცხოვრების საიდუმლოებებს, მაშინ სხვა პრესსამსახურების ხელმძღვანელები ყველაფერს აკეთებენ იმისთვის, რომ ჟურნალისტმა ინფორმაცია არ მიიღოს. აზრი არ აქვს მოძებნოთ ინტერვიუ ორგანიზაციის ხელმძღვანელთან, რომელსაც აქვს პრეს ბიურო. მაგრამ საჭირო ინფორმაციის მიღება შეგიძლიათ არა მხოლოდ დიდი ადამიანის პირიდან. მაგალითად, ერთხელ დამჭირდა შინაგან საქმეთა ახლად დანიშნული მინისტრის, ბატონი კულიკოვის დისერტაციის თემის ცოდნა. სამინისტროში დავრეკე და ვკითხე ამის შესახებ. აღმოჩნდა, რომ თემა იყო კლასიფიცირებული. შემდეგ გამოვიყენე ჩემი ძველი კონტაქტები და ვესაუბრე ბიბლიოთეკის დირექციას. ლენინი. შედეგად, დეტალურად გავეცანი თემას და დაცვის დროს. მაგრამ, პირადად ავტორთან საუბრის გაგრძელების შემთხვევაში, მხოლოდ ერთ ფრაზას მივაღწევდი: "თემა კლასიფიცირებულია" [11].

კანონი ასევე ზღუდავს კომერციული და ოფიციალური საიდუმლოების ხელმისაწვდომობას (სამოქალაქო კოდექსი, მუხ. 139); საბანკო ინფორმაცია (სისხლის სამართლის კოდექსი, მუხ. 183;

ფედერალური კანონი "ბანკებისა და საბანკო საქმიანობის შესახებ", მუხ. 26); გამოძიებისა და გამოძიების საიდუმლოებები (სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, მუხლი 139); საადვოკატო და სანოტარო საიდუმლოებები (RSFSR– ის ადვოკატთა დებულება, მუხ. 16; RF– ის კანონმდებლობის საფუძვლები ნოტარიუსთა შესახებ, მუხ. 5) [12].

გარკვეულ შემთხვევებში, კონფიდენციალურობის აკრძალვა შეიძლება არ იყოს აბსოლუტური. მოდით ვნახოთ მაგალითი. ჟურნალისტმა გამოძიების შედეგად დაადგინა, რომ ქალაქის დიდმა ჩინოვნიკმა, რომელსაც დიდი ხანია ეჭვმიტანილი ჰქონდა დანაშაულებრივ სტრუქტურებთან კავშირი, ააშენა სახლი თავისთვის, რომლის ღირებულება შეუდარებელი იყო მის შემოსავალთან. კითხვა: შეუძლია თუ არა ჟურნალისტს გაავრცელოს ინფორმაცია ამ თანამდებობის პირის ქონების ღირებულების შესახებ? ეს არ ჩაითვლება ქვეყნის მოქალაქის პირად ცხოვრებაში ჩარევად?

ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტს შეექმნა ურთიერთსაწინააღმდეგო სიტუაცია კერძო და საზოგადოებრივ ინტერესებს შორის. კერძო ინტერესი ოფიციალურ პირს აქვს, მას აქვს უფლება შეიძინოს სახლი. მაგრამ შეიძლება მას მოსთხოვოს ინფორმაციის "ხელშეუხებლობა" თავისი სახლის ღირებულების შესახებ? ჟურნალისტმა, საზოგადოების ინტერესის გათვალისწინებით, გამოაქვეყნა ეს ინფორმაცია. მისი მსჯელობის სქემა შეიძლება იყოს შემდეგი: პირველ რიგში, უძრავი ქონების ყველა ოპერაცია ექვემდებარება რეგისტრაციას მართლმსაჯულების ორგანოების მიერ, ე.ი. საჯარო სამართალში; გარდა ამისა, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის განკარგულების თანახმად (1997), საჯარო თანამდებობის პირები ვალდებული არიან ყოველწლიურად წარადგინონ ინფორმაცია შემოსავლისა და ქონების შესახებ.

დაწყებამდე

§ 4. დამალული ჩანაწერი

ჟურნალისტები ხშირად იყენებენ ფარული ჩაწერის ტექნიკას (ფარული კამერა, ფარული ხმის ჩამწერი) სოციალურად მნიშვნელოვანი მოვლენების ან პირების შესახებ გულწრფელი ინფორმაციის მისაღებად, რითაც ამართლებენ მათ სამართლებრივ და ეთიკურ შესაძლებლობებს. ამის მიუხედავად, როგორც ეთიკური, ისე

იურიდიული თვალსაზრისით, ფარული ჩანაწერი დაუცველია, რადგან სინამდვილეში, ეს არის მოწყობილობა, რომელიც შეცდომაში შეჰყავს თანამოსაუბრეს, რომელსაც, რომ არ იცის მისი სიტყვების ჩაწერა, შეუძლია გასცეს ინფორმაცია, რომელიც გამოსაქვეყნებელი არ არის.

დაფარული ჩაწერა შეიძლება დარეკონ, როდესაც თანამოსაუბრე ვერ ხედავს ჩამწერი აპარატს (მაგალითად, კამერა ან დიქტოფონი), როდესაც მან არ იცის, რომ ჩანაწერი მიმდინარეობს. საზოგადოებრივ ადგილებში ჩაწერა დაფარულად არ შეიძლება ჩაითვალოს, მაშინაც კი, თუ ამის შესახებ ყველა მსახიობმა არ იცის. ამიტომ, საჭირო არ არის მოითხოვონ ნებართვა ჩაწერონ, მაგალითად, პრესკონფერენციების დროს, მი BBC- ზე, ფარული ჩანაწერი გამართლებულია საკმაოდ ფართო შემთხვევებში:

Criminal როდესაც საქმე ეხება კრიმინალურ ან ანტისოციალურ საქმიანობას;

□ თუ ფარული ჩანაწერი აუცილებელია პროგრამის მიზნების მისაღწევად;

□ თუ მასალის მიღება სხვა, ღია მეთოდებით შეუძლებელია.

რუსეთის მედიის კანონში არ არის დებულება ფარული ჩანაწერების აკრძალვის შესახებ. როგორც ჩანს, ეს ნიშნავს, რომ, პრინციპში, ეს დასაშვებია. ამასთან, არსებობს სტატია, რომელიც არეგულირებს მის ტირაჟირებას და განაწილებას. წერილებისა და მასალების გამოქვეყნება, რომლებიც მომზადებულია ფარული აუდიო და ვიდეოჩანაწერის, ფილმისა და ფოტოგრაფიის გამოყენებით, სამ შემთხვევაში:

□ თუ იგი არ არღვევს ადამიანისა და მოქალაქის კონსტიტუციურ უფლებებსა და თავისუფლებებს;

□ თუ საჭიროა საზოგადოებრივი ინტერესის დაცვა და მიიღება ზომები არასანქცირებული პირების შესაძლო იდენტიფიკაციის წინააღმდეგ;

□ თუ ჩანაწერის ჩვენება ხდება სასამართლოს გადაწყვეტილებით [13].

ჟურნალისტები შემდეგ არგუმენტს აკეთებენ ფარული ჩანაწერის სასარგებლოდ. ხშირად ცოდნა იმის შესახებ, რომ მას ფირზე არ აწერენ,

ამცირებს თანამოსაუბრის დამაბულობას, საუბარი არაფორმალური, გულწრფელი და ცოცხალი აღმოჩნდება, ზოგადად - არა იგივე, რაც კამერის წინ ან ჩამწერით არის ჩართული. სინამდვილეში, ფარული ჩანაწერი, რა თქმა უნდა, მოტყუებაა და რეპორტიორები იყენებენ ამ, არც თუ ისე სწორ მეთოდს, თუნდაც ის დაფარული იყოს კეთილშობილური ლოზუნგებით საზოგადოებრივი ინტერესის დაცვის შესახებ, რისკავს არა იმდენად იურიდიულად, რამდენადაც მათი რეპუტაცია.

დაწყებამდე

5. დაშინება, მასკარადი, პროფესიის შეცვლა
თავისი მიზნების მისაღწევად, კეთილშობილური მიზნების მისაღწევად, ჟურნალისტი ხშირად მიმართავს მეთოდებს, რომლებიც ეთიკის ნორმების თვალსაზრისით, შეიძლება გამოიყურებოდეს, თუ არა გამომწვევი, თუნდაც საექვო. მაგალითად, დაშინების და ტყუილის გამოყენება, რომელიც შეიძლება ჟღერდეს საუბარში, წყაროდან საჭირო ინფორმაციის მისაღებად.

ჟურნალისტი მართვის მოწმობის მოპოვებისთვის ქრთამის თემას "ტრიალებს". საზოგადოებაში ფართოდ განიხილება ეს პრობლემა, მაგრამ სასამართლოში შინაგან საქმეთა ორგანოების მხრიდან არანაირი დარღვევა არ გამოვლენილა. საკუთარი გამოძიების შედეგად, ჟურნალისტი ხვდება ავტოსკოლის ხელმძღვანელს, რომელიც, მისი აზრით, არის ქრთამის გადაცემის შუამავალი. იმისათვის, რომ თანამოსაუბრე დააშინოს და აიძულოს გამოამჟღავნოს მოსყიდვის მექანიზმი, იგი მას აწვდის ინფორმაციას, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას, რომელიც ჟურნალისტის ინფორმირებულობას ბამავს - სინამდვილეში, მას ეს ცოდნა არ აქვს. ჟურნალისტი განზრახ ცდილობს დაადანაშაულოს ავტოსკოლის დირექტორი ქრთამის აღებაში, სავარაუდოდ გულისხმობდა "დაინტერესებულ პირებს": "ბატონო დირექტორი, ისინი ამბობენ, რომ თქვენ ქრთამს იღებთ მართვის მოწმობის მოპოვებისთვის. ეს დამიდასტურეს ამ საქმეში მონაწილე პირებმა". თანამოსაუბრე გარეთ რჩება და ყველაფერს ავრცელებს, რადგან "ყველაფერი უკვე ცნობილია".

მსგავსი ტაქტიკა გამოიყენება გამომძიებლების მიერ დაკითხვის დროს. ეს არის ე.წ. "გამოკითხული პირის მიერ გამომძიებლის ინფორმირებულობის გაზვიადებული იდეის შექმნა". ექსპერტების აზრით, "ამ ტექნიკის ტაქტიკური იდეა შემდეგია: გამომძიებლის დეტალური ინფორმაცია მთავარ მოვლენასთან დაკავშირებული დეტალების შესახებ და სიჩუმე მისი მნიშვნელოვანი ასპექტების შესახებ, დაკითხულ პირს შეუძლია დაადგინოს გამომძიებლის ყოვლისმომცველი ცოდნა არა მხოლოდ ამაზე, არამედ მთავარ მოვლენაზეც და აღიაროს ტაქტიკური ბრძოლა. უსარგებლო გამომძიებელთან ერთად გააგრძელებთ ჩვენების მიცემა"[14]. ამავე დროს, იგივე ექსპერტები ეჭვქვეშ აყენებენ ამგვარი ტექნიკის კანონიერებას, ვინაიდან საგამომძიებლო მოქმედებებში გამოიყენება უკანონო ზომები, რაც, რა თქმა უნდა, მოიცავს მოტყუებას. რა შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ჟურნალისტები იყენებენ ასეთ ტექნიკას? მათ აქვთ უფლება მიმართონ მათ? არ იქნებოდა ეჭვი მათ ზნეობრივად უწმინდურობაში? თუ ისინი მკითხველს ატყუებენ ინფორმაციის მისაღებად, რატომ არ ატყუებენ მკითხველსაც? ამ რთულ ეთიკურ შეჯახებაში ერთი რამ ცხადია: ტყუილის გამოყენების და დაშინების მეთოდები უნდა გამოიყენოს ჟურნალისტმა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას ამისათვის საკმარისი მორალური საფუძველი აქვს. მასკარადები, ჩაცმა, პროფესიის შეცვლა ასევე არსებითად მოტყუებისა და ღალატის ფორმაა. ამავე დროს, ასეთი ტექნიკა ჟურნალისტური პროფესიის განუყოფელი ნაწილი გახდა. ყველამ იცის სახელმძღვანელოს მაგალითები მიხეილ კოლცოვის, ანატოლი გუდიმოვის, გერმანელი რეპორტიორის გიუნტერ ვალრაფის და სხვების გამოცდილებიდან. ცხოვრებისეული სიტუაციის ან პრობლემის შინაგანად შესასწავლად, ჟურნალისტი შედის "უცხო" გარემოში ან ატარებს ნიღაბს და ეჩვევა როლს, მოქმედებს როგორც მოწმე, თვითმხილველი ან გამომძიებელი ღონისძიების მონაწილე. ეს გააკეთა მიხეილ კოლცოვმა, რომელიც სამი დღის განმავლობაში ტაქსის მძღოლად მუშაობდა, ლარისა რეიზნერმა, რომელიც გერმანიის მაღაზიაში რძის მიმწოდებელ ქალზე აიყვანეს. ეს გამოცდილება შეიმუშავეს ანატოლი გუდიმოვმა და ბევრმა სხვა ჟურნალისტმა, რომლებმაც საფრთხე შეუქმნეს პროფესიის შეცვლას და თემაში თავდაყირა ჩასვლას, რათა პრობლემას შიგნიდან გაეცათ და აუდიტორიის წინაშე ობიექტური სურათი წარმოედგინათ. როლის

შესახებ რეპორტაჟი, რომელიც უკეთ არის ცნობილი, როგორც "ჟურნალისტი ცვლის პროფესიას" მეთოდი, აღწერილია ჟურნალისტიკის ყველა სახელმძღვანელოში, მაგრამ მცირე ყურადღება ექცევა მის ეთიკურ კომპონენტს. ტაქსის მძღოლების უამრავი "შენიშვნა", დამლაგებელი ასეთი გამოკვლევები სრულად არის გამართლებული, ისინი ავლენენ კონკრეტული სოციალური სფეროს მანკიერებებს, რომლებიც ადამიანის თვალში დაფარულია, როგორცაა კორუფცია, პროფესიონალური ცინიზმი, სისასტიკე და არაადამიანობა სუსტის მიმართ, შეუწყნარებლობა უმცირესობების მიმართ და ამით ემსახურება საზოგადოების ინტერესებს.

"მიმიკის ეთიკა" დღის წესრიგში დგება, როდესაც საქმე ეხება ადამიანის კომუნიკაციის კონკრეტულ მაგალითებს. როდესაც ჟურნალისტი მიჰბადავს მეგობრულ განწყობას და თანაგრძნობას თანამოსაუბრის მიმართ, რომელსაც ის "ანაწილებს", გამოჰყავს ზედაპირზე, ასეთ სიტუაციაში გამოკითხულიდან ერთ-ერთი მაინც არაკეთილსინდისიერი აღმოჩნდება სხვის მიმართ, რაც მის სიფხიზლეს აჩერებს. ფაქტობრივად, ჟურნალისტების მიერ პროფესიული შენიღბვის ან მიმიკის ტექნიკა იყენებს ადამიანის ნდობას. ეს არის მათი ეთიკური დაუცველობა.

დაწყებამდე

§ 6. მოსაკრებელი ინტერვიუსთვის

დილემა - გადაიხადეთ ინტერვიუ ან არ გადაიხადეთ, დგება და მისი მოგვარება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჟურნალისტი (რედაქცია) თანამოსაუბრეს ფულს წარუდგენს. საპირისპირო ვითარება, როდესაც წყარო ჟურნალისტს სთავაზობს ინფორმაციის გამოქვეყნებას ფინანსური გასამრჯელოსთვის, უნდა გამოირიცხოს მედია მუშაკის პრაქტიკა, რადგან იგი არ აკმაყოფილებს პროფესიულ და ეთიკურ სტანდარტებს, რაც ჟურნალისტს რეკომენდაციას აძლევს "განსაკუთრებული სიფხიზლე გამოიჩინონ წყაროსთან, რომელიც გთავაზობთ ინფორმაციას მომსახურების ან ფულის სანაცვლოდ. სატენდერო ინფორმაცია ინფორმაციის მისაღებად "[15].

განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საქმე ეხება ფაქტების განზრახ დამახინჯებას, „შეკვეთილ“ მასალებს, ცილისწამებას. რუსი ჟურნალისტის პროფესიული ეთიკის კოდექსი შეიცავს ამკრძალავ წესს ამ ქულის შესახებ: "ჟურნალისტმა არ უნდა მიიღოს პირდაპირ ან

არაპირდაპირ ნებისმიერი ანაზღაურება ან ჰონორარი მესამე მხარისგან ნებისმიერი სახის მასალებისა და მოსაზრებების გამოსაქვეყნებლად” [16].

ჟურნალისტიკისათვის შეთავაზებული თანხების გარდა ინფორმაციის ან სხვისი მოსაზრებების გამოქვეყნებისათვის, სხვადასხვა მოსაწვევები და საჩუქრები საფრთხეს უქმნის ჟურნალისტებისა და რედაქტორების მიერ გადაწყვეტილების მიღების თავისუფლებას. საჩუქრები განიხილება, როგორც ნებისმიერი სახის მატერიალური და არამატერიალური სარგებელი, მაგალითად საქონლის სარეკლამო ნიმუშების მიღება ან კურორტზე ფასიანი მოგზაურობა. უნდა აღინიშნოს, რომ რუსი ჟურნალისტები საკმაოდ ხშირად იყენებენ ასეთ შემოწირულობებს. საკითხავია, თუ როგორ მოქმედებს ეს ჟურნალისტური კვლევის მიმდინარეობაზე და ინფორმაციის შემდგომ გავრცელებაზე. ინარჩუნებენ თუ არა ჟურნალისტები დამოუკიდებლობას დონორებისგან?

რაც შეეხება გამოკითხული თანამოსაუბრეების ანაზღაურებას ინფორმაციის მისაღებად, აქ წესები იცვლება ქვეყნის ტრადიციიდან ან კონკრეტული მედიიდან. ზოგადი წესის თანახმად, არსებობს დაუწერელი წესი: არ გადაიხადოთ ოფიციალური პირებისა და თანამდებობის პირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციისთვის, რომლებსაც ამის გაკეთება კანონით მოეთხოვებათ. ეს განსაკუთრებით ეხება ინტერვიუებს, რომლებიც გადაღებულია ახალი ამბების ჯგუფებისთვის, საინფორმაციო გამოშვებებისთვის. ამასთან, აქ არის გამონაკლისები. მაგალითად, ბრიტანული სატელევიზიო და რადიოკომპანია BBC-ს ჟურნალისტების ქცევის მკაცრად რეგულირებულ წესებში დასაშვებია გადახდილი ინფორმაციის გამოყენება, როგორც გამონაკლისი, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ "თუ ეს მხოლოდ ამ ინფორმაციის მიღების გზაა". ამავე დროს, რედაქტორი, რომელმაც ინფორმაციის გადახდაზე ნებართვა გასცა, მზად უნდა იყოს იმის დასამტკიცებლად, რომ ეს ინფორმაცია საზოგადოებრივ ინტერესს წარმოადგენს და შეესაბამება მოქალაქეთა ინფორმირების უფლებას.

BBC-ს წესების თანახმად, "ინფორმაციის მხარდაჭერისთვის" გადახდა ასევე გამართლებულია იმ შემთხვევაში, როდესაც BBC პროგრამებში მონაწილეობა საზოგადოებრივ მოღვაწეს უხერხულობას უქმნის. კომპანიის თანამშრომლებისთვის ამ სახელმძღვანელო მითითებების

შესაბამისად, ასეთი ანაზღაურება შეიძლება ჩაითვალოს "არა მოგება, არამედ გამოწვეული უხერხულობის კომპენსაცია". ამავე დროს, შემოთავაზებული ფულადი წახალისება არ უნდა იყოს წყაროზე ზეწოლის საშუალება [17].

რუსული პრესის ტრადიციაში არ არსებობს ინფორმაციის მკაცრი კრიტერიუმები ეთიკური დასაბუთებისთვის. სხვადასხვა მედიას აქვთ საკუთარი კანონები და რეგულაციები ამ საკითხთან დაკავშირებით. ხარისხიანი პუბლიკაციები ცდილობენ დაიცვან ინფორმაციის ყიდვის პრინციპი. ტაბლოიდები და ტაბლოიდები უყოყმანოდ იხდიან ინფორმატორის მომსახურების საფასურს. და ესტრადის და შოუბიზნესის ვარსკვლავებთან ფასიანი ინტერვიუები საყვედურობად არ ითვლება და, მრავალი ექსპერტის აზრით, პრაქტიკულად ნორმად იქცა.

დაწყებამდე

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

[1] რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობა მასმედიის შესახებ. მ, 1996. S. 23.

[2] რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობა მასმედიის შესახებ. გვ. 24

[3] ჟურნალისტების პროფესიული ეთიკა // დოკუმენტები და საცნობარო მასალები. მ., 1999 წ. 1. ს. 216

[4] რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობა მასმედიის შესახებ. გვ. 24

[5] ჟურნალისტების პროფესიული ეთიკა. გვ. 215

[6] ლაზუტინა გ. ჟურნალისტის პროფესიული ეთიკა. მ., 1999. S. 91-92.

[7] Fichtelius E. S. 54.

[8] შაბლინსკაია ო. ლევ დუროვი ჟურნალისტებს დუელისკენ მოუწოდებს // არგუმენტები და ფაქტები. 2001. No32.

[9] რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობა მასმედიის შესახებ. გვ. 28

[10] ჟურნალისტის მოკლე იურიდიული სახელმძღვანელო. მ., 1997 ს. თავი 7

ინტერვიუ ბექდვისთვის,
ETHER, ინტერნეტი

§ 1. ინტერვიუების მომზადება ბეჭდვისთვის

§ 2. ინტერვიუ ეთერში

§ 3. ინტერვიუ გლობალურ ქსელში

ამ თავში ჩვენ საბოლოოდ მივალწიეთ დრამის უარყოფას ინტერვიუს მკაცრი სათაურის ქვეშ. ისინი მიუახლოვდნენ მის სოციალურ მნიშვნელობას - მომზადების მომენტს, "ჟურნალისტური ტექსტის გამოქვეყნებას", შემოქმედების თეორიის, ინფორმაციის პროდუქტის, მედია ეკონომიკის თვალსაზრისით. საბოლოოდ რას ნახავს, მოისმენს ან წაიკითხავს ჩვენს მაყურებელს, მსმენელს, მკითხველს - აუდიტორიას, ზოგადად საუბარს? რას სთავაზობთ მას, ჟურნალისტები, აღქმისთვის? რა თვისებები ექნება "გამომავალს" ტექსტს? იქნება ეს განსხვავებული იმისგან, რაც იყო "შესასვლელთან", იმ საუბრისგან, რომელიც თქვენ პერსონაჟთან ჩაწერეთ ბლოკნოტში, მიკროფონზე ან კამერაზე?

გაგებით, სიტუაცია უფრო მარტივია რადიოსა და ტელევიზიაში პირდაპირი ტრანსლაციების დროს. ამ შემთხვევაში, ეთერში ინტერვიუ იდენტურია იმას, რასაც ადრესატი ისმენს და ხედავს. მართალია, თანამოსაუბრეების პასუხისმგებლობა უფრო მეტია: სიტყვა, რომელიც ეთერში ჟღერდა, როგორც ამბობენ, ნაჯახით ვერ ამოიჭრება. სხვა საკითხია ფირზე ჩაწერილი ინტერვიუები, რომელთა რედაქტირება შესაძლებელია - სიგრძის შემცირება, აქცენტების განთავსება, "ამოყვანა" მთავარი - რაც შეიძლება დაიკარგოს სიტყვების ნაკადში. ერთი "ველის" ჩანაწერიდან რედაქტირება შეიძლება გამოყენებულ იქნას სიახლეების სხვადასხვა ვერსიის მოსამზადებლად ახალი ამბების გადაცემებისთვის, რათა საზოგადოებას ჰქონდეს შესაძლებლობა განმეორებით შეტყობინებებში შეიტყოს რაიმე ახალი მოვლენის შესახებ.

ჟურნალისტის მიერ ბეჭდური მედიისთვის მიღებული ინტერვიუს დამუშავება და რედაქტირებაც შეიძლება. აქ ასევე გამოიყენება რედაქტირების ტექნიკა, მაგრამ ნაბეჭდი ტექსტის აღქმის კანონების შესაბამისად და, რა თქმა უნდა, ინტერვიუერის ამოცანების გათვალისწინებით, ინტერვიუერის პასუხების სისრულე და პატიოსნება.

საჭიროა ინტერვიუების მომზადება ინტერნეტში გამოსაქვეყნებლად, როგორც ბეჭდურ, ისე სამაუწყებლო მედიაში მასალების წარდგენის

კანონების გათვალისწინებით. ინტერნეტი აერთიანებს "ქალაქის" ტექსტურ ინფორმაციას, რომელსაც მომხმარებელი კითხულობს კითხვის საშუალებით, ხოლო აქვს დამახასიათებელი განსხვავებები, მაგალითად, "ეკრანის კითხვის" სპეციალური ფორმატი. ონლაინ მაუწყებლობა მაუწყებლობასთან აახლოებს, ე.ი. მიედინება რეალურ დროში. ინფორმაციის გავრცელების ამ ახალ არხს ასევე აქვს გარკვეული თვისებები, რაც ტრადიციულ სატელევიზიო და რადიო არხებს არ აქვთ.

გარდა ამისა, ჩვენ გავითვალისწინებთ ტექნოლოგიურ მეთოდებს, ინტერვიუების მასალის დამუშავების მეთოდებს, რომლებიც ყველაზე ხშირად გამოიყენება პრესის, ეთერისა და გლობალური ქსელის ჟურნალისტების მუშაობაში.

დაწყებამდე

§ 1. ინტერვიუების მომზადება ბეჭდვისთვის

დაბეჭდვისთვის ინტერვიუს მომზადების მოქმედებების სქემა დაახლოებით შემდეგია. ტრანსკრიფცია, შემცირება, რედაქტირება და რედაქტირება, დანიშნულ ფორმატში შესწორება, სათაურის შემადგენლობა, ქვესათაური, სათაური. ოპერაციების თანმიმდევრობა, როგორც წესი, ინდივიდუალურია. ახალბედა ჟურნალისტებს ვურჩევთ გადაწერონ მთელი ფირზე. ამასთან, დიდი მოცულობის ჩაწერისას (ეს ხდება ისე, რომ საუბარი ერთ საათზე მეტხანს გაგრძელდება), თქვენ შეგიძლიათ შეამციროთ სამუშაო ხელნაწერი ჩანაწერების გამოყენებით (სწორედ აქ გამოდგება ნოუტბუქი!).

საუბრის დროს აღნიშნეთ ყველაზე მნიშვნელოვანი - ზუსტად ის, რაც გამოდგება ტექსტის მოსამზადებლად, ამით გაუადვილებთ საკუთარ თავს მუშაობას ინტერვიუს კომპიუტერში ან ქალაქში "გამოხდაზე". თუ ნოუტბუქში ჩანიშვნები წარმატებულია, შეიძლება დაზოგოთ დრო შემცირების ეტაპზე - ტექსტურა და დეტალები ნოუტბუქში საკმაოდ საკმარისი იქნება მოცემული ფორმატისთვის.

მაგრამ უფრო ხშირად, რა თქმა უნდა, საჭიროა შემცირება. და უმოწყალოდ. რა უნდა გკითხოთ საუბრის დროს, რაც კომუნიკაციის დროს ჩანდა საჭირო, ხშირად "ქვედა სტრიქონში" აღმოჩნდება მხოლოდ "სამუშაო მასალა", რომელიც არ არის მოთხოვნილი საბოლოო ტექსტის მომზადებისას.

რედაქტირება შეიძლება განხორციელდეს პარალელურად, ე.ი. ტექსტის კომპოზიციური კორექტირება, განხორციელებული ტექსტის ელემენტების თანმიმდევრობის მიხედვით "შესაერთებლად" [1]. სინამდვილეში, რედაქტირება არის ტექსტის ორგანიზების საშუალება. მისი ტექნიკა გამოიყენება იმისთვის, რომ საზოგადოებამ წარმოაჩინოს მოვლენის მკაფიო სურათი ან წაიკითხოს "კარგი ამბავი" როგორც საზოგადოებრივი პრობლემის თვალსაზრისით, რომელიც საინტერესოა როგორც ჟურნალისტისთვის, ასევე ფართო საზოგადოებისთვის, და დამაჯერებლად, კონკრეტული საქმის ან ამ პრობლემის მაგალითის საიმედოობით.

რედაქტირების პროცედურა ასევე მოიცავს ჩაწერილი ინტერვიუს ცალკეული ან ნაწილების მასალაში, როგორც ახალი ამბების შემქმნელის ან ექსპერტის სიტყვების აუცილებელ მითითებას. ციტირების ბმული ერთ – ერთი მთავარი შინაარსის ელემენტია, რომელიც ემსახურება სემანტიკური სიზუსტის მიღწევას, მისი საიმედოობის ამაღლებას.

თუმცა, ორივე შემთხვევაში, როგორც ანატოლი რუბინოვმა თქვა, ინტერვიუს ჩანაწერი, რომელსაც ჟურნალისტის მუშაობის ყველა ეტაპი უძღოდა – მომზადება, საუბრის წარმართვა და ის ეტაპი, რომელიც ამთავრებს გმირთან კონტაქტს, შეიძლება იყოს მხოლოდ "ხორციანი ხორცი", საიდანაც მოგვიანებით უნდა მოხდეს კოტლეტის ქანდაკება და შემწვარი [2].

იმისდა მიხედვით, თუ რა არის ჟურნალისტის ყურადღების ცენტრში და რისი თქმა სურს მკითხველს (მოვლენის ან დავის საგნის შესახებ), ღირს "კოტლეტების გამოძერწვისა და მოხრაკის" რამდენიმე გავრცელებული მეთოდის გამოყენება. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ინტერვიუს სამუშაო მასალისგან (მისი გადაწერილი ჩანაწერი) შეარჩიეთ ჟურნალისტური მუშაობის ტექსტის ორგანიზების შესაფერისი ფორმა. ქრონოლოგიური თანმიმდევრობა. ამიტომ, "შესასვლელთან" გვექნება ასეთი სამუშაო მასალა – "ტრანსკრიპტი". და "გასასვლელში"?

მასალის წარმოდგენის ქრონოლოგიური გზა, ე.ი. როდესაც თხრობა ვითარდება პრინციპების მიხედვით "რა შემდეგ?", "რა მოხდა შემდეგ?", იგი ყველაზე ხშირად გამოიყენება "სუფთა" რეპორტაჟის ჟანრში, რაც დღეს ძალიან იშვიათია ბეჭდურ პრესაში. თანამედროვე ჟურნალისტური მოდა სულ უფრო მეტს გვკარნახობს "ინვერსიული

პირამიდის" მონტაჟის პრინციპის გამოყენებას, რომელიც არსებითად განსხვავდება ქრონოლოგიურიდან. "ინვერსიულ პირამიდაში" მოვლენის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტი - მისი შედეგი, შედეგი - მოთავსებულია ტექსტის დასაწყისში და არა პირიქით. "საგაზეთო სტატია, როგორც წესი, იწყება ყველაზე მნიშვნელოვანიდან და მთავრდება ყველაზე ნაკლებად საინტერესო დეტალებით, ნაწილობრივ ისე, რომ საჭიროების შემთხვევაში, მისი შემცირება შესაძლებელია, შინაარსის შეწირვის გარეშე" [3]. მრავალი მკვლევარი ამტკიცებს, რომ "ინვერსიული პირამიდის" ტექსტური მოდელის გამოგონება თარიღდება იმ დროიდან, როდესაც ინფორმაცია ტელეგრაფით გადადიოდა და ხშირად, ცუდი კომუნიკაციის გამო, სრულ მოცულობას არ აღწევდა. აზრის დაკარგვის მინიმუზაციის მიზნით, მათ გამოიგონეს ასეთი მეთოდი „გათიშვისა“, ჟურნალისტების მიერ გადაცემული შეტყობინებების ბოლო აზრების ამოკვეთა. მაგალითად, როიტერს მტკიცედ სწამს, რომ "ინვერსიული პირამიდა" მკითხველისთვის კონკურენციის შედეგია.

ინტერვიუს კიდევ ერთი მოდელია, როდესაც განხილვის საგანია სოციალური პრობლემა, ინტერესთა კონფლიქტი ან ადამიანური ისტორიები. ყველა ამ შემთხვევისთვის შეკითხვების დასმის ლოგიკური პრინციპები შესაფერისია, მათ შორის მოვლენების კონკრეტული შემობრუნების მიზეზების, მიზეზების, საფუძვლებისა და შედეგების დაზუსტება. მაგრამ ჟურნალისტური ტექსტის შესაქმნელად საკმარისი არ არის თხრობის ლოგიკური მეთოდები, დედუქციური (ზოგადიდან კონკრეტული) ან ინდუქციური (კონკრეტულიდან ზოგადი). მათ შეიძლება, როგორც იტყვიან, მკითხველს "არ დააკავონ". ამ შემთხვევაშიც დრამატული მიდგომები გამოგადგებათ - შეთქმულებით, კულმინაციით, სიუჟეტური დენომინაციით.

ჰოლივუდის სტანდარტებით სიუჟეტის დრამატული განვითარების ვარიანტი შედგება შემდეგი თხრობის ბლოკისგან: პირველი, სიუჟეტი ნორმალური ცხოვრებაა, შემდეგ კი ამბის კულმინაცია ჩვეული გზის განადგურებაა; შეთქმულების ბოლოს - სამართლიანობისა და ცხოვრების ნორმების აღდგენა. ეს მიდგომა განსაკუთრებით შესაფერისია კითხვა-პასუხის ფორმატში შექმნილი ჟურნალისტური ტექსტისთვის, რომელიც გულისხმობს დრამატულ ნარატივს, ორი (ან მეტი) პოზიციის ან მოსაზრების შეჯახებას. ეს არის ინტერვიუს ჟანრი:

სინამდვილეში, ეს არის პრესაში - სპექტაკლის ანალოგი ბეჭდური ფორმით, რომლის კითხვაც არანაკლებ საინტერესოა, ვიდრე ყურება. დრამატული მიდგომები ხშირად გამოიყენება ცნობილ ადამიანებთან პორტრეტულ ინტერვიუებში. შეთქმულება ვითარდება ჰოლივუდის კანონების შესაბამისად: თავდაპირველად ის (ის) არის ჩვეულებრივი ხალხი ბედნიერი ბავშვობით, შემდეგ ხდება კატაკლიზმა (ვინმე კვდება, ვიღაც კოლეჯში არ მიიღება, ვინმე ტოვებს ქმარს, ცოლს და ა.შ.), ამის შემდეგ, გმირი გადალახავს ყველა დაბრკოლებას და მისი კარიერა და ცხოვრება უკეთესდება.

"ინვერსიული პირამიდის" ან დრამის ტექნიკის არჩევისას ინფორმაციის წარმოდგენის მეთოდად, რეკომენდებულია კითხვებისა და პასუხების დაყენება საჭირო თანმიმდევრობით. აქ მიდგომა შეიძლება იყოს შემდეგი: თითოეული კითხვა ლოგიკურად უნდა გამომდინარეობდეს წინა პასუხიდან. ჟურნალისტებს ამ ტექნიკას "წერტილების დამაკავშირებლად" უწოდებენ, რაც გარკვეულწილად კითხვა-პასუხის კომუნიკაციის ქაოსში ქმნის გარკვეულ წესრიგს, რომელიც განმარტავს მის სპეციფიკურ მნიშვნელობას. ეს ჰგავს „აზრიანი მაქმანის“ ქსოვას, რაც ტექსტს კითხულობს და მისი მიზანი გამჭვირვალეა. ამავე დროს, ჟურნალისტი, როგორც იქნა, მკითხველს მასთან, თავისი აზრის ლოგიკით ხელმძღვანელობს. ამ ტექნიკამ შეიძლება შექმნას მკითხველის უხილავი თანამონაწილეობის ეფექტი ჟურნალისტსა და გამოცემის გმირს შორის დიალოგში.

ინტერვიუს ან მისი ცალკეული ნაწილის დასაბეჭდად მომზადების დროს ჩნდება კითხვა რედაქტირების საზღვრების შესახებ, რამდენად შესაძლებელია საუბრის ორიგინალის შეცვლა. ამ, ეთიკური და იურიდიული, ამოცანის გადაჭრისას აუცილებელია მისი ორი ასპექტის გათვალისწინება. პირველი, საუბარში ორი მონაწილეა და მათი რედაქტირება უნდა იცავდეს განსხვავებულ წესებსა და წესებს. მეორეც, საუბრის ტექსტის ჩარევა და "გადაკეთება" - უფრო სერიოზული, ვიდრე უბრალოდ ლიტერატურული რედაქტირება - აუცილებლად "ზღვარს დაადებს" ციტირების პრობლემას. პირველ საკითხზე ჟურნალისტების მოსაზრებები გაიყო. ზოგი თვლის, რომ ინტერვიუს ტექსტს ორი ავტორი ჰყავს - ჟურნალისტი და მისი თანამოსაუბრე. შესაბამისად, პირველს შეუძლია შეცვალოს თავისი ნაწილი სურვილისამებრ, ე.ი. კითხვებს, მაგრამ არ აქვს უფლება ხელი შეუშალოს მისი თანამოსაუბრის გამოსვლას. სხვების აზრით,

ინტერვიუს ჰყავს ერთი ავტორი, ჟურნალისტი და მისი ინიციატივა - გამოაქვეყნოს ან არ გამოაქვეყნოს, შეცვალონ ან გამოაგზავნონ ტექსტი დაბეჭდვის გარეშე, ისე, რომ თვალსაჩინო იყოს მოსაუბრის სიტყვის ხარვეზები.

თითოეულ მიდგომას აქვს საკუთარი დადებითი და უარყოფითი მხარეები. მაგალითად, თუ მხოლოდ საკუთარ კითხვებზე "მუშაობთ", მათზე "ხელუხლებელ" პასუხებს არეგულირებთ, საფრთხე ემუქრება მხოლოდ მკვეთრი გონების კაცის გამოჩენას და მოწინააღმდეგის არახელსაყრელ შუქზე განთავსებას. სხვა მიდგომა ასევე ყოველთვის არ აღმოჩნდა გულწრფელი თანამოსაუბრესთან მიმართებაში, რადგან ის სავსეა აზრის დამახინჯების, მორგების ინტერვიუერის მიერ ნახსენები სახელები და გვარები, აგრეთვე გეოგრაფიული სახელები და სტატისტიკა. ნოუთბუქში ჩაწერილი ყურით ან დიქტოფონით შეიძლება არაზუსტად გაიშიფროს და შეცდომები გამოიწვიოს პუბლიკაციებში.

სათაური, ქვესათაური, წამყვანი, ილუსტრაციები. მკითხველის მიერ საგაზეთო ტექსტის აღქმა შედგება ფაქტორების კომპლექსისგან, რომელიც შინაარსის კომპონენტის გარდა, მოიცავს გვერდის დიზაინის ყველა ელემენტს. მიუხედავად იმისა, რომ ჟურნალისტები არ მონაწილეობენ მის დიზაინსა და განლაგებაში, ისინი უშუალოდ მონაწილეობენ ისეთი ელემენტების შექმნაში, როგორცაა სათაური, ქვესათაური, სათაური. ისინი ხშირად აგებენ პასუხს ილუსტრაციების შერჩევაზე.

ორი ძირითადი ამოცანა იხსნება გვერდზე მასალების პროტოტიპებისას - მკითხველის ყურადღების მიპყრობა (კომერციული) და შინაარსის ნავიგაციაში დახმარება (კომუნიკაციური). ყველა ჩამოთვლილი ელემენტი - სათაური, ქვესათაური, სათაური, ილუსტრაციები (ერთობლივად მათ სათაურის კომპლექსს უწოდებენ) - უნდა "მუშაობდეს" ორივე ამოცანისთვის. სათაური არის პირველი, რაც ყურადღებას იპყრობს გაზეთის გვერდის დათვალიერებისას. ეს, ალბათ, ინფორმაციული პროდუქტის ყველაზე "კომერციული" ელემენტია. სათაურის შინაარსმა და გრაფიკულმა დიზაინმა, მისმა შრიფტმა და ზომამ უნდა "უკუაგდოს", ფიგურალურად რომ ვთქვათ, მკითხველი "კაუჭზე" დააყენოს ისე, რომ მან გაზეთი არ დაყო, არამედ წაიკითხოს ყველაფერი "თავიდან ბოლომდე".

სათაური ყოველთვის იბადება შემოქმედების ყელში. მაგრამ არსებობს ნიმუში: ის მარტივად იბადება, თუ თქვენი მასალის იდეა ან ექსპრესიული ერთ-ერთი ელემენტი მაინც ნიშნავს, რომ ტექსტი "იკეცება", ეჭვს არ იწვევს, რისთვის იყო დაწერილი. ახალბედა ჟურნალისტებს შეიძლება ვურჩიოთ გამოიყენონ ეს მარტივი ტექნიკა - დაუსვან საკუთარ თავს კითხვები. რისი თქმა გსურთ მკითხველისთვის? [ა მიზნით? და რა საშუალებით? მათ პასუხებში მიიღებთ მზა სათაურების ვარიანტებს. მაგალითად, ციტატები შესაფერისია ინტერვიუების ჟანრში გაკეთებული მასალებისთვის - პერსონაჟების ყველაზე ნათელი, დასამახსოვრებელი, სიმბოლური განცხადებები, რომლებიც ასახავს ტექსტის ან მის რომელიმე გამომსახველ კომპონენტს.

ქვესათაური განმარტავს ან განმარტავს მთავარ სათაურს, ეხმარება მკითხველს მასალის გააზრების უფრო ზუსტი მითითებების პოვნაში. მათი შექმნისას შეგიძლიათ გამოიყენოთ გამომსახველობითი საშუალებების ყველა ელემენტი - ფაქტები, სურათები, სტანდარტები. თუ სათაური უფრო ხშირად იზიდავს თავისი გამოსახულებებით და სიმბოლოებით, ქვესათაურმა, მკითხველმა, თითქოსდა, საფუძველი ჩაუყარა მას, ახდენს კონკრეტიზაციის დასაწყისს.

ამ კომბინაციაში: "Dungeon Daughters. სადოვას ქუჩაზე მდებარე ბომბების თავშესაფარში ბორდელი იპოვნეს" - სათაური იყენებს ფიგურალურ სიმბოლოებს (" მიწისქვეშა შვილების "ანალოგიით), ხოლო ქვესათაურში სინამდვილეში მოცემულია სიტუაციის მოკლე აღწერა - რა მოხდა და სად მოხდა ეს.

წამყვანი მოკლედ და ლაკონურად წარმოაჩენს მასალის შინაარსს, წყვეტს მის ამოცანას - მკითხველის კიდევ უფრო მიტაცებას, ყურადღების მიქცევას, ტექსტის ბოლომდე წაკითხვას. სინამდვილეში, ტყვია ტყვიის ტოლფასია, სათაური კი რადიო და სატელევიზიო განცხადებების ტოლფასია. ნაკლებად ხშირად, ტყვია "იტაცებს" ყველაზე ცნობისმოყვარე და საინტერესო მასალას და ამ შემთხვევაში ემსახურება უფრო "თესლს", იწვევს ინტერესს, ანულირებს ინფორმაციულ დასაწყისს.

მასალის სურათები ნაწარმოების განუყოფელი ნაწილია და მას ესთეტიკურ სისრულეს ანიჭებს. მკითხველის ჩვევების გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ ფოტოსურათები მეორე ყველაზე მიმზიდველი ელემენტია სათაურების შემდეგ; ისინი არანაკლებ აღძრავენ ცნობისმოყვარეობას

და ასტიმულირებენ აუდიტორიის ყურადღებას [5]. მკითხველის მზერა სათაურის შემდეგ იქცევა სურათებს, ამიტომ მათი არჩევისას უნდა შეეცადოთ დარწმუნდეთ, რომ ეს ორი ელემენტი კონტექსტურად არის დაკავშირებული. საგაზეთო ინტერვიუს დიზაინისთვის ყველაზე შესაფერისი ფოტოებია, რომლებიც მასალის გმირს ასახავს. თუ ინტერვიუ რაიმე მოვლენას ეხება, ილუსტრაციად შეგიძლიათ გამოაქვეყნოთ იმ ადგილის ფოტოსურათი, სადაც ეს მოხდა, ან კონკრეტული ობიექტი. განლაგების ნებართვის დროს შესაძლებელია მრავალი კადრის განთავსება. მაგალითად, პორტრეტული ინტერვიუსთვის გმირის ოჯახის ალბომიდან ფოტოსურათები შესაფერისია. უბრალოდ გახსოვდეთ, რომ მათი გამოქვეყნება შესაძლებელია მხოლოდ მისი თანხმობით. კარგად და ბოლო, არანაკლებ მნიშვნელოვანი დიზაინის შეხება - ილუსტრაციებისა და ფოტოსურათების წარწერები. მათ არა მხოლოდ ინფორმაციული დატვირთვა უნდა ატარონ, არამედ მათ უნდა გააჩნდეთ ცემენტი, დააკავშირონ მთელი კომპლექსი - სათაურიდან წამყვანამდე.

დაწყებამდე

§ 2. ინტერვიუ ეთერში

რადიოსა და ტელევიზიებზე მომუშავე რეპორტიორები უფრო მეტად იყენებენ დრამატულ ტექნიკას, როგორც ინფორმაციის წარმოდგენის პრინციპებს, ვიდრე ბეჭდური მედიის კოლეგებმა. და გასაგებია რატომ. სამაუწყებლო მედია, განსაკუთრებით ტელევიზია, მოქმედებს საინფორმაციო მედია პლატფორმაზე, რომელიც ესაზღვრება შოუ-ბიზნესს. როდესაც სატელევიზიო კამერაზე წითელი შუქი ითიშება, ჟურნალისტი გადის ეთერში და უჩინარ სცენაზე გამოჩნდება მრავალმილიონიანი აუდიტორიის წინაშე. ესენი არიან ნათესავები, მეზობლები, სახელმწიფოს მაღალჩინოსნები და საკუთარი ავტორიტეტები: ისინი შეამჩნევენ ყველა ხარვეზს - ყველა დათქმას, ყოყმანობას, სტრესის უზუსტობას. თუ ეს პირდაპირი ტრანსლაციაა, მაშინ დუბლიკატები გამოირიცხება, კადრების რედაქტირების საშუალება არ არსებობს. ასევე, ვ განვიხილოთ რამდენიმე განსხვავება საეთერო ინტერვიუსა და ბეჭდურ ინტერვიუს შორის. მაგალითად, ეთერში ჟურნალისტი იძულებულია უგულებელყოს კომუნიკაციის გარკვეული ნორმები. მას ხშირად უწევს საუბრის შეწყვეტა ისე, რომ არ

დაკარგოს საუბრის ტემპი ან არ გადააჭარბოს დათქმულ დროს. "სამწუხაროდ, ჩვენი დრო იწურება. გთხოვთ, რაც შეიძლება მოკლედ მიპასუხეთ ჩემს კითხვაზე!" - ასეთი "არაკეთილსინდისიერი" სიტყვები შეიძლება ისმოდეს ეთერში ყველაზე გამოცდილი ინტერვიუერებისგანაც კი. გადაჭარბებული ინფორმაციული კითხვებით დაშვებულია ინფორმაციის მშრალი გაცვლის დრამატიზება. დაზუსტებული კითხვები და კითხვები თვითგამოკვლევისთვის არის საჭირო კორესპონდენტების აქტიური არსენალში დეტალების ხაზგასასმელად, საჭირო აქცენტების განთავსებით.

რადიო და სატელევიზიო არხებზე მომუშავე ჟურნალისტები ხშირად გრძნობენ ინფორმაციის შეგროვებისა და დამუშავების მაღალტექნოლოგიური მეთოდების მძევლებს, რომლებიც ყველაზე ხშირად გადაცემის სიჩქარეზე მიდის. ეს განსაკუთრებით ეხება პირდაპირ ეთერებს, რომლებიც მუდმივად ზეწოლის ქვეშ აყენებს როგორც რეპორტიორებს, ისე მათ თანამოსაუბრეებს, რაც გარკვეულწილად ღარიბობს კომუნიკაციის პროცესს. არაფრის რედაქტირების, გამოსწორების გზა არ არის, დაველოდოთ ინფორმაციის დადასტურებას სხვა წყაროებიდან, ბოლოს, პაუზა, დაფიქრება. ეთერში მუშაობისას ჟურნალისტებს ყოველთვის აქვთ არჩევანის წინაშე: შეცდომების თავიდან აცილება ან ინფორმაციის გაცემა მაქსიმალურად. დაბოლოს, ყველაფერი ეთერში გადის, ხარისხის მიუხედავად.

ბეჭდვისთვის განკუთვნილ ინტერვიუში მონაწილე პარტნიორებს, თეორიულად, ყოველთვის აქვთ შესაძლებლობა ინდივიდუალურად გამოსწორონ, შეცვალონ ორიგინალი ან თანამოსაუბრესთან ერთად. ამავე დროს, ყველაზე ჩვეულებრივ ამბავს შეუძლია ძალიან მოულოდნელი ასპექტების თამაში. ელექტრონულ მედიაში განსხვავებული სურათი ჩნდება: ტელე და რადიო რეპორტიორები მუდმივ დამაბულობაში მუშაობენ, რადგან აუცილებელია ჰაერის "შენარჩუნება", ინტერესის გაცხელება და მაყურებლის ყურადღების მიპყრობა ახალი დეტალებით. სატელევიზიო ინტერვიუს სანახაობრივი გაკეთება, მით უმეტეს, თუ ეთერში ორია, ჟურნალისტის დიდი უნარია. აქ უნდა გამოიხატოს „ლამაზი კითხვების“ დასმისა და მოქმედების მიდრეკილებების ხელოვნება.

თუ ჟურნალისტს საშუალება აქვს ინტერვიუ მიიღოს მეორე ცდაზე, ეს საკითხი პირდაპირ ეთერში არ გადაიცემა - პირველად უნდა მიხვიდეთ მიზანში. ეთერში ყოფნის დროს, ინტერვიუერი მთლიანად პარტნიორის მოწყალებაშია, დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ რეაგირებს და როგორ იქცევა კამერის წინაშე. თუ, მაგალითად, გამოკითხული ადამიანი შიშისგან ან უხერხულობისგან "ქვადაა ქცეული", ჟურნალისტმა უნდა "ჩამოხსნას" ეს სიტუაცია, გამოიყვანოს იგი ტორპორიდან დამატებითი კითხვებით, გამამხნეველები შენიშვნებით. და თუ ეს მოხდება ეთერში, პრობლემა სცილდება ორი ადამიანის კომუნიკაციას და ფართო საზოგადოების საკუთრება ხდება. ტოქშოუების დროს სტუდიაში ხალხის დიდი ჯგუფების "შენარჩუნება" ერთნაირად რთულია. პერსონაჟების, ტემპერამენტების, დამოკიდებულებების ერთ სპექტაკლში "აგების" შესაძლებლობა არის განსაკუთრებული საჩუქარი, რომელსაც თეორეტიკოსები ირონიულად ადარებენ მასობრივი გართობის პროფესიასაც, მხოლოდ, ასე ვთქვათ, უმაღლესი კლასის [6].

ტელევიზიასა და რადიოში მუშაობა მოითხოვს ჟურნალისტს კომუნიკაციის ეფექტურობის მაქსიმალურად გაზრდისთვის. ამ მედიის რეპორტიორები უფრო ხშირად არიან, ვიდრე ბეჭდური პრესის ჟურნალისტები, ხალხის სურვილს არ აძლევენ ინტერვიუების გაკეთებას. რა თქმა უნდა, არიან საზოგადოების გამოჩენის თაყვანისმცემლები, რომლებიც "პურით არ იკვებებიან", მათ მხოლოდ ფილმის გადაღების საშუალება მისცეს. მაგრამ ასეთი ხალხი მნიშვნელოვნად ნაკლებია, ვიდრე ის, ვინც სირცხვილია მიკროფონში ან სატელევიზიო კამერის წინ ლაპარაკით. "მიკროფონის შიში" და "სცენაზე შიში" იგივე რიგის ფენომენია. ძირითადად, ეს არის სულელური რამის თქმის ან არასათანადოდ პასუხის გაცემის შიში. ეს გრძნობა კიდევ უფრო გამოხატულია, თუ ცოცხალი შესრულება მოგიწევთ. ამიტომ, ტელევიზიებმა დიდი ყურადღება უნდა მიაქციონ თანამოსაუბრის ფსიქოლოგიურ „დამუშავებას“: საუბრის დარწმუნება, საუბრისთვის მომზადება, საუბრის სწორ სტრატეგიაზე ფიქრი. ტელე და რადიო რეპორტიორების მთავარი "მტერი" დროა. პირველ რიგში, იმიტომ, რომ მთელი გადამღები ჯგუფის მუშაობა, რომელიც აღჭურვილია ძვირადღირებული ტექნიკით, გაცილებით ძვირია, ვიდრე ერთი კორესპოდენტი ნოუთბუქით ან დიქტოფონით. ასეთი ბრიგადის სამუშაო დღე წუთშია დაგეგმილი, ამიტომ ხალხს

გასაუბრება დიდი სიჩქარით უწევს. დასრულებული სიუჟეტების ხანგრძლივობა, განსაკუთრებით საინფორმაციო გამოშვებებში, ხშირად არ აღემატება ორ წუთს ან უფრო ნაკლებსაც. სამწუხაროდ, გამოცდილი რეპორტიორებიც კი, რომლებმაც ეს ყველაფერი კარგად იციან, იძულებულნი არიან ეთერში გადიან წინასწარ მომზადებული კომპაქტური კომენტარით და კომპეტენტური პირების ჩანართების კადრებით, რომლებიც ვერ შეცვლის მიკროფონის ან კამერის წინ ბუნებრივ კომუნიკაციას.

გაზეთების მრავალი ტექნიკა ყოველთვის არ "მუშაობს" სატელევიზიო და რადიოწარმოებაში. ინტერვიუს პროცესში ჩართული თითქმის ყველა ოპერაცია, რომელიც ელექტრონული მედიის რეპორტიორმა უნდა იცოდეს, სპეციფიკურია. აქ არის რამდენიმე მათგანი.

ემზადება მაუწყებლობისთვის. უკვე დიდი ხანია აქსიომად იქცა, რომ ადამიანი ინტერვიუსთვის უნდა მოემზადოს. ეთერში გასაუბრებები კიდევ უფრო განიცდიან, თუ ჟურნალისტი ამას უგულებელყოფს. ამას შეამჩნევს არა მხოლოდ სტუდიაში მყოფი სტუმარი, არამედ მილიონობით მსმენელი ან მაყურებელი. როდესაც

მაუწყებლობისთვის ემზადებით, გახსოვდეთ, რომ მათ შეიძლება არ სცოდნოდათ ზოგიერთი სახელი და ღონისძიების ფონი. შედეგად ინფორმაცია ინტერვიუები მნიშვნელოვანი ნაწილებისთვის, როგორც ინტერვიუერის, ასევე მაყურებლის ხელსაყრელი პირობებისთვის.

სატელევიზიო ინტერვიუში უმჯობესია არ დაუსვათ ბიოგრაფიული კითხვები, თქვენი სტუმრის ბიოგრაფიის შესახებ ინფორმაცია ბევრად უფრო ხელსაყრელი ჟღერს წარმოდგენის დროს: "სადამო მშვიდობისა! დღეს ჩვენი გადაცემის სტუმარია ბატონი ნ. ის იქ დაიბადა, მისი მშობლები არიან ასეთი და ასეთი. ბატონმა ნ. განათლება იქ მიიღო ...".

საუბარი პარტნიორთან მაუწყებლობის დაწყებამდე. როგორც აღინიშნა, ადამიანების უმეტესობა მორცხვია მიკროფონითა და კამერით. იმისათვის, რომ თქვენს თანამოსაუბრეებს დაეხმარონ ამ ბარიერების გადალახვაში, აუცილებელია გამოყოთ დრო, რომ მათთან საუბარი ჩაიწეროთ ან პირდაპირ ეთერში გადაიტანოთ. გვითხარით სტუდიის შესახებ, აღჭურვილობის შესახებ: "აქამდე ოდესმე

გადაღებული გაქვთ ფილმი? არა? ნება მომეცით სწრაფად გითხრათ, რა გვაქვს აქ. ეს არის კამერა. ეს არის განათების მოწყობილობები. და ეს ის ხალხია, ვინც ეთერში დაგვეხმარება ...". ასევე გამოსადეგია შემდეგი ტექნიკა: "ყურადღება არ მიაქციოთ არც კამერას და არც ოპერატორს.

უბრალოდ დამელაპარაკე. და კამერა შეასრულებს თავის საქმეს ... ". სხვათა შორის, სჯობს მღელვარება არ დამალოთ თანამოსაუბრის წინაშე. თუ ის მიხვდება, რომ თქვენ მასზე არანაკლებ წუხხართ, ეს მას ძალას მისცემს: "ვაჰ, და ის ღელავს, ცუდი რამე, მაგრამ მე კარგად ვარ, თავს ვიკავებ ...".

"დათბობა" ეთერში გასვლამდე. მაუწყებლობის ან ჩაწერის დაწყებამდე სასურველია თქვენი თანამოსაუბრის „გახურება“. ჩვეულებრივ განიხილება თემები, რომლებიც წამოიჭრება ინტერვიუს დროს. ჟურნალისტი ეუბნება, თუ რა კითხვებს დაუსვამს მას მაუწყებლობის დროს, რა პრობლემები იქნება ყურადღების ცენტრში. "მე გეკითხებით ამაზე და ამაზე ... მაყურებელს აინტერესებს თქვენი პოზიცია ამა თუ იმ საკითხის მიმართ ...". ასეთი მინიშნება აუცილებელია იმისთვის, რომ თანამოსაუბრე არ დაიბნა მაუწყებლობის დროს და წინასწარ შეძლოს მკაფიო პასუხის მოძიება. ზოგიერთი ჟურნალისტი ძალიან არაეთიკურად მოქმედებს: "გახურების" დროს ისინი ერთ კითხვას სვამენ, ეთერში კი - მეორე კითხვას. რა თქმა უნდა, გარკვეული ეფექტის მიღწევა შეიძლება: არსებობს ალბათობა, რომ თანამოსაუბრე გაკვირვებისგან გაანადგურებს მთელ "საშვილოსნოს სიმართლეს". მაგრამ, სავარაუდოდ, ეს დაბნეულობას და ... დუმილს გამოიწვევს. შემდეგ კი თავად უნდა მოაგვაროთ პრობლემა.

არასასურველია ზედმეტად გრძელი „დათბობა“, რომელზეც წინასწარ განიხილება ყველა კითხვა და პასუხი - ამ შემთხვევაში საუბრის ბუნებრიობა დაიკარგება. და რა თქმა უნდა, მაუწყებლობის ერთ-ერთი "მომაკვდინებელი ცოდვა" არის სარეპეტიციო ინტერვიუს ჩაწერა. ეს ჰგავს სპორტს, როდესაც ტრენინგზე რეკორდები "იშლება", ხოლო შეჯიბრში სპორტსმენი შედეგის გარეშეა.

კითხვები ეთერში. დამწყებ ჟურნალისტებს ყოველთვის აწუხებთ იმაზე, თუ როგორ დაუსვამენ კითხვებს, შეუძლიათ თუ არა ამის გაკეთება პროფესიონალურად, მოხდენილად. რა თქმა უნდა, ქალაქიდან "ბლანკების" კითხვა დაუყოვნებლივ უარყოფილია. რას გვირჩევს ეთერის "ბისონი"? მოსაზრებები აქ ძალიან განსხვავებულია. ვიღაც გვთავაზობს მარტივი, თითქმის პრიმიტიული შეკითხვების გამოყენებას: ისინი ადვილად იკითხებიან, ადვილად გასაგები, მარტივია პასუხის გაცემა. ამავდროულად, შესაძლებელია საუბრის ხელოვნების დემონსტრირება სწრაფი რეაგირებით, კითხვებით „გაგზავნის დროს“. სხვები გირჩევენ დაუსვან კითხვები, რომლებსაც

აქვთ პროგნოზირებადი პასუხები. ამ შემთხვევაში, ჟურნალისტი აკონტროლებს სიტუაციას და ეთერში ნაკლები სიურპრიზები ხდება. ზოგიერთ ადამიანს მოსწონს პროვოკაციული კითხვები, რომლებიც დრამატიზებენ ატმოსფეროს (რაც რეალურად არის საჭირო). მაგრამ ამ შემთხვევაში ყოველთვის ფხიზლად უნდა იყოთ - დიდი რისკია, რომ თანამოსაუბრე უარს იტყვის პასუხზე.

როგორ შეგიძლიათ დაეხმაროთ საკუთარ თავს კითხვების დამახსოვრებაში? მიზანშეწონილია დაწეროთ მათი ჩამონათვალი, მაგრამ შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ მოტყუების ფურცელი, როგორც უკიდურესი საშუალება, რომ შემდეგი საკითხი "ჯაშუშობდეს". წინააღმდეგ შემთხვევაში, საუბრის თავისუფალი დინების ეფექტი დაიკარგება.

პირდაპირი ტრანსლირების "მსხვერპლები". პირდაპირი მაუწყებლობის რეჟიმს "ანადგურებს" ზოგიერთი კანონი და ინტერვიუს ტექნიკა. კერძოდ, არ უნდა გაიტაცოთ პასიური კითხვები, რომლებიც ხელს უწყობენ თანამოსაუბრეს საუბრის გასაგრძელებლად ("ნამდვილად?"; "მესმის ..."; "დიახ, რა თქმა უნდა ..."). დაუცველი და "მუნჯი" კითხვები დასმული სახის გამომეტყველებისა და შესტების არავერბალური საშუალებებით. ნებისმიერი მაუწყებლობა, განსაკუთრებით რადიოთი, ვერ იტანს პაუზებს. როგორც წესი, ასეთ შემთხვევებში ჟურნალისტი ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რომ თუნდაც როგორმე შეავსოს სიცარიელე ჰაერში.

ამასთან, შეიძლება არსებობდეს გარდაუვალი პაუზები, მაგალითად, როდესაც მაუწყებლობა ხორციელდება სატელევიზიო ან რადიო ხიდების გამოყენებით. ამ პაუზების მინიმუმამდე შესამცირებლად, სტუდიაში მყოფი ჟურნალისტი უნდა დაეხმაროს თავის თანამოსაუბრეს, გაუგზავნოს მას სიგნალები, რომ მან გააგრძელოს თქვა, კერძოდ: "სერგეი, გააგრძელე, ჩვენ გისმენ!". თუ თანამოსაუბრესთან ვიდეო კონტაქტი არ არის, ნათქვამის ბოლოს ნიშანი უნდა მისცეთ. ბოლო სატელევიზიო პრაქტიკაში განცხადების ბოლოს დამკვიდრდა ტრადიცია, რომ თანამოსაუბრეს სახელი დაერქვა, ხოლო ინტონაცია კითხვითი უნდა იყოს: "ტატიანა?", "მიხეილი?" ეს არის ნიშანი იმისა, რომ პარტნიორმა უნდა ჩართოს: "ტატიანა, გესმის ჩემი? ილაპარაკე!"

პირდაპირი ტრანსლაცია მოითხოვს მკაფიო მეტყველებას, "ნავის გარეშე" და "მექანიკის" გარეშე. ჩაწერილი ტექსტი, როგორც წესი,

იწმინდება ასეთი შეცდომებისგან, მაგრამ პირდაპირი მაუწყებლობის გამოსწორება შეუძლებელია. მაგრამ აკრძალული არ არის საუბრის შეწყვეტა, რაც ზოგჯერ უბრალოდ აუცილებელია. მაგალითად, თუ პასუხისთვის გამოყოფილი დრო დასრულდა. ისინი "ცერემონიალზე არ დგანან" ძალიან მნიშვნელოვან პიროვნებებთან და ცნობილ ადამიანებთანაც კი. დიდ ანალიტიკურ პროგრამებსა და თოქ-შოუებს ხელმძღვანელობს დირექტორი, რომელიც ინვერსიული პირამიდის ტრადიციული პრინციპი, წინასწარ გაეცნოს სიტუაციას და აირჩიოს მიდგომა მის განათებაზე, რომელიც შესთავაზებს აუდიტორიას. სამუშაოს ამ ეტაპზე განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს გარკვეულ დეტალებს, რომელთა გამოყენება შესაძლებელია, მათ ნაკვეთში ან ხმის მიცემაში.

მეორე ეტაპი, ანუ სინქრონის ჩაწერა, შესრულების მსგავსია: კამერა ჩართულია, რესპონდენტი პასუხობს კითხვებს. ჟურნალისტი კითხვებს იმეორებს, თანამოსაუბრემ თავის შთაბეჭდილებებზე კვლავ უნდა ისაუბროს. ჩაწერის დროს სასურველია, ყურადღება არ მიაქციოთ ჩართულ კამერას, არამედ დაეხმარეთ თქვენს თანამოსაუბრეს ყველა შესაძლო გზით თვალის კონტაქტის დამყარებით და მას გულისყურით უსმენთ.

ციფრული ტექნოლოგია კომპიუტერის რედაქტირების შესაძლებლობებით ბევრად უადვილებს ჟურნალისტის მუშაობას. მაგალითად, შეგიძლიათ გრძელი სინქრონიზაციის გადაღება, შემდეგ შეარჩიოთ ყველაზე წარმატებული ფრაგმენტები და, საჭიროების შემთხვევაში, გადაღების დუბლირება; გადაიღეთ კადრების სხვადასხვა გეგმები, თუ რაზეა საუბარი თქვენი პერსონაჟი. კომპიუტერის რედაქტირების შედეგად შესაძლებელია აუდიო და ვიდეო თანმიმდევრობის გამოყოფა, შემდეგ კი ინტერვიუ შეიძლება გახდეს ხმის თანმიმდევრობა ეკრანიდან და ეკრანზე - მისი ვიდეოს მიმდევრობის ილუსტრაცია. დაბოლოს, ტექნოლოგიის შესაძლებლობები საშუალებას მოგცემთ გადაიღოთ კითხვაზე ან მოსმენაზე მომუშავე ჟურნალისტი ჩარჩოში ინტერვიუს დასრულების შემდეგ. ამისათვის მას უნდა ჰქონდეს მხატვრული უნარების ნაკრები, რათა ბუნებრივად გამოიყურებოდეს სიცარიელეში საუბრისას. ფონი სატელევიზიო ინტერვიუს გადასაღებად ადგილის არჩევისას ძალიან მნიშვნელოვანია ისეთი გარემოს არჩევა, რომელიც გმირს (ან მოვლენას) ახასიათებს. ამავე დროს, მნიშვნელოვანია, რომ

ინფორმაცია დამატებით ემოციურ დატვირთვას ატარებს. თუ ფონი სწორად არის შერჩეული, მას ასევე შეიძლება ჰქონდეს სიმბოლური მნიშვნელობა. მაგალითად, გარემოსდაცვითი მოძრაობის ლიდერთან ინტერვიუ შეიძლება გადაიღოს მშენებარე ბირთვული ელექტროსადგურის წინ პიკეტირების ფონზე. უმჯობესია საგანგებო სიტუაციების მინისტრს ესაუბროთ არა ოფისში, არამედ იქ, სადაც წყალდიდობის შემდეგ სარეკონსტრუქციო სამუშაოები მიმდინარეობს. ამავე დროს, ფონს არასოდეს უნდა მოაცილოს მაყურებლის ყურადღება ინტერვიუს გმირს.

სხვათა შორის, იგივე პრინციპია რადიოჩანაწერის საფუძველი. ინციდენტის ადგილზე ჩაწერილი ინტერვიუ უფროსის ოფისში, ვიდრე ეთერში, ყოველთვის უფრო ბუნებრივად ჟღერს ეთერში. ისევე, როგორც სატელევიზიო ჩანაწერებთან ერთად, ფონურმა ხმებმა, განსაკუთრებით ხმამაღალმა და შემამფოთებელმა ხმებმა არ უნდა მოაცილოს ყურადღება მსმენელს. და რა თქმა უნდა, ყოველთვის უნდა გახსოვდეთ მომავალი რედაქტირების შესახებ: ეს არ ნიშნავს ინტერვიუების ჩაწერას მუსიკის ფონზე ან საათის ტიკეტზე. ამიტომ, დოკუმენტური ხმები - გარემოს ხმები - საუკეთესოდ ჩაიწერება ინტერვიუს შემდეგ და შემდეგ შეიტანება სიუჟეტში.

სტუდიური ინტერვიუ. სატელევიზიო ინტერვიუს ეს ფორმატი მოიცავს საუბარს სტუდიაში მოწვეულ სტუმართან. ხანგრძლივობა შეიძლება შეიცვალოს რამდენიმე წუთიდან ერთ საათამდე. მისი გადაცემა შესაძლებელია როგორც პირდაპირ ეთერში, ისე ჩაწერაში, ზოგიერთ შემთხვევაში სტუმარი შეიძლება იყოს სხვა სტუდიაში, რაც არ უნდა შორს იყოს იგი.

სტუდიური ინტერვიუ არსებითად განსხვავდება საგაზეთო ინტერვიუსგან. ერთი და, უფრო ხშირად, რამდენიმე სატელევიზიო კამერა, რომელზეც ანთება ხდება წითელი შუქი და მძიმე წნევა - ეს, ალბათ, მისი ძირითადი განსხვავებებია. ”იმდენად ვნერვიულობდი, რომ ბევრი დრო არ მქონდა და არ ვიცოდი რომელ კამერაში უნდა ჩამეხედა, რომ საერთოდ არ მომისმენია. ძნელად მესმოდა რა გავაკეთო შემდეგ, - იხსენებს ერთი ცნობილი ჟურნალისტი თავისი პირველი სტუდიური ინტერვიუს შესახებ. ”გარდა ამისა, მე ყოველთვის უნდა ვგულშემატკივრობდი ჩემს პარტნიორს ძლივს შესამჩნევი ნიშნებით, ისე რომ იგი არ გაბრუებულიყო”.

ინტერვიუს ეს ფორმატი რადიოშიც დიდი პოპულარობით სარგებლობს. ხშირად ტელეფონი ასევე გამოიყენება რესპონდენტთან დასაკავშირებლად. სახლი ან ნაცნობი საოფისე გარემო გარკვეულწილად უადვილებს მას კომუნიკაციას. გარდა ამისა, ჟურნალისტს შეუძლია მოხვდეს სწორ ადამიანთან, სადაც არ უნდა იმყოფებოდეს ის მსოფლიოში.
დაწყებამდე

§ 3. ინტერვიუ გლობალურ ქსელში

ინტერნეტში მომუშავე ჟურნალისტები იყენებენ ინფორმაციის დამუშავებისა და წარმოდგენის ანალოგიურ მეთოდებს, როგორც მათ კოლეგებს "ქალაქდზე", რადგან მასალა "გასასვლელში" ტექსტური ფორმატისაა ორივე შემთხვევაში. მოქმედებების სქემა ქსელში გამოსაქვეყნებლად მომზადებისას იგივე გამოიყურება: ტრანსკრიფცია, "დაჭერი", რედაქტირება, რედაქტირება და ა.შ. ამასთან, მონიტორის ეკრანიდან ტექსტის აღქმის თავისებურებების გათვალისწინებით, მასალზე დაწესებულია სპეციალური მოთხოვნები.

პირველი, მისი მოცულობა. თეორიულად, ინტერნეტის შესაძლებლობები არ ზღუდავს ინფორმაციის პროდუქტის მწარმოებელთა მოცულობას, ამიტომ მათ ცდუნება აქვთ გამოაქვეყნონ მასალა აბრევიატურებისა და შემცირების გარეშე. ამასთან, ექსპერტები აფრთხილებენ მათ, რომ მსოფლიო ქსელში გადაცემულ ინფორმაციის რაოდენობას აქვს აღქმის გარკვეული შეზღუდვები - არაუმეტეს ორი ან სამი ეკრანული ტექსტი.

მეორეც, ონლაინ პუბლიკაციებისთვის პუბლიკაციების მომზადებისას, მათი აზრით, აუცილებელია მხედველობაში მივიღოთ კითხვის ხასიათის თავისებურებები, მსგავსია ტექსტის ზედაპირული სკანირებისა და სკანირებისა. ამიტომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სათაურებს, ქვესათაურებს, ტიპებს და სხვა სემანტიკურ ერთეულებს, განსაკუთრებით მიმდინარე ღონისძიების პარალელურად. ინტერნეტით გამოქვეყნებული პუბლიკაციები იგივე პირდაპირი ტრანსლაციაა რადიოსა და ტელევიზიაში. ახალი არხის მულტიმედიაური ხარისხის წყალობით, ინფორმაციის გადაცემა შესაძლებელია როგორც ტექსტური, ისე აუდიო-ვიდეო ფორმატით. ტექსტი პლუს ხმა პლუს სურათი - ვინ იცის, იქნებ ასეთი შეჯერებული

ფორმით ჟურნალისტები მოამზადონ თავიანთი პუბლიკაციები უახლოეს მომავალში?

გარდა ამისა, ჟურნალისტის საქმიანობა ინტერნეტში რადიკალურად გარდაიქმნება ვირტუალურ სამყაროში თანდაყოლილი კიდევ ერთი ხარისხის - მისი პოტენციური ინტერაქტიულობის გამო. ეს ინტერვიუერის მუშაობაში აბსოლუტურად ახალ ნაკადს შემოაქვს, სინამდვილეში კი მას უკანა პლანზე უბიძგებს და აუდიტორიას წინა პლანზე აყენებს, როგორც დიალოგის კითხვის ნიშნის და აქტიურ მხარეს. ასეთ ვითარებაში ჟურნალისტი სულ უფრო მეტად ასრულებს საუბრის მოდერატორის როლს.

მსგავსი ინტერაქტიული გამოკითხვები, რომელშიც ჟურნალისტი ატარებს ინტერვიუს და აუდიტორია მას "ეხმარება", ასრულებს კონტროლის ფუნქციის მსგავსი რამ, დიდი ხანია გამოიყენება რადიოსა და ტელევიზიებში. უფრო მეტიც, აუდიტორიასთან კომუნიკაცია შეიძლება განხორციელდეს ტელეფონით, პეიჯის დახმარებით და ინტერნეტის საშუალებით. ამასთან, თავად ინტერნეტში შესაძლებელია ინტერაქტიულობის სრულად გამოყენება: მხოლოდ აუდიტორია და გმირი და საზოგადოებას უშუალოდ კითხვებს უსვამენ შუამავლის გვერდის ავლით.

ინტერვიუს ამ ფორმატს რამდენიმე წელია იყენებენ ონლაინ მედიაში. და ცოტა ხნის წინ, მსგავსი "პოპულარული" პროექტებით, ტრადიციული გამოცემების ელექტრონული ვერსიები, მაგალითად, "მოსკოვსკი კომსომოლეცი", გამოვიდა ქსელში, რაც კიდევ უფრო "უწყობს ხელს" მათ ბრენდს და ამით იძენს აუდიტორიის ახალ ნიშებს. მაგრამ მთავარია, რომ ინტერაქტიულობის დადგენისთანავე ჟურნალისტებს აქვთ აუდიტორიასთან კომუნიკაციის ახალი შესაძლებლობები, როდესაც მის ინფორმირებასთან ერთად, ცალმხრივად მოგვარდება ორმხრივი კომუნიკაციის უფრო მოცულობითი ამოცანა. კომუნიკაციის ასეთი ინტერაქტიული რეჟიმი ჟურნალისტებს ეხმარება უკეთ გაიგონ აუდიტორიის საჭიროებები, იგრძნონ თავი საზოგადოების ნაწილად და მათთვის - გახდნენ ინფორმაციის გაცვლის სრულუფლებიანი მონაწილე ხმის და კონტროლის უფლებით. უფრო ფართო პერსპექტივაში, დიალოგის კომუნიკაციის განვითარება ხელს უწყობს საზოგადოების სოციალურ ინტეგრაციას, რომელიც აღიარებს აუდიტორიასთან პარტნიორობას,

ე.ი. "ტოლია ჟურნალისტების უფლებები საზოგადოებრივ აუდიტორიაში ყოფნისთვის" [8].
დაწყებამდე

სარჩევი << >> შემდეგ გვერდზე

-
- [1] Lazutina G. ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის საფუძვლები. მ., 2000 ს. 104.
[2] სპეციალური სემინარის მასალები.
[3] Fichtelius E. S. 55.
[4] Fichtelius E. S. 35.
[5] Fichtelius E. S. 100.
[6] სატელევიზიო ჟურნალისტიკა. მ., 2002 წ. სს 239.
[7] კოსტენკო-პოპოვა ო., ობერემკო ვ. რვა პირადი მოსაზრება პოზნერის შესახებ // არგუმენტები და ფაქტები. 2001. No32.
[8] Resnyanskaya L. ორმხრივი კომუნიკაცია: საზოგადოებრივი დიალოგის ორგანიზების მეთოდები. მ., 2001. 2001 წ. 21

ლიტერატურა

1. Agranovskiy V. მეორე უძველესი. საუბრები ჟურნალისტიკაზე. მ., 1999 წ.
2. ბრაუნ დ., ფაირსტოუნი ჩ., მიცკევიჩი ე. ტელე / რადიოსიხლემები და უმცირესობები. მ., 1994 წ.
3. ბროდსკი იოსები. ინტერვიუების დიდი წიგნი. მ., 2000 წ.
4. გაზეთის ჟანრები. მ., 1971.
5. Godefroy J. რა არის ფსიქოლოგია. მ., 1998 წ. ტ. 1,2,
6. საბჭოთა გაზეთის ჟანრები. მ., 1972 წ.
7. რუსეთის ფედერაციის კანონმდებლობა მასმედიის შესახებ. მ., 1996 წ.
8. საგაზეთო ჟურნალისტიკის ინფორმაციული ჟანრები. მ., 1986 წ.
9. საუბრისა და ინფორმაციის მიღების ხელოვნება: მკითხველი / რედ. ბ.ნ.ლოხოვსკი. მ., 1993 წ.

10. ჟურნალისტის მოკლე იურიდიული ცნობარი. მ., 1997 წ.
11. კუზნეცოვი გ. ტელევიზიის ჟურნალისტი. მ., 1980 წ.
12. კუზნეცოვი გ. ასე მუშაობენ ჟურნალისტები. მ., 2000 წ.
13. Lazutina G. ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის საფუძვლები. მ., 2000 წ.
14. ლაზუტინა გ. ჟურნალისტის პროფესიული ეთიკა. მ., 1999 წ.
15. Myers D. სოციალური ფსიქოლოგია. SPb., 2000 წ.
16. ჟურნალისტის / რედ. ვ.მ. გოროხოვი და ვ.დ. პელტა. მ., 1977 წ.
17. ჟურნალისტური შემოქმედების მეთოდები. მ., 1982 წ.
18. მურატოვი ს. დიალოგი // სატელევიზიო კომუნიკაცია კადრებში და კულისებში. მ., 1983 წ.
19. მურატოვი ს. სატელევიზიო ჟურნალისტიკის მორალური პრინციპები. მ., 1994 წ.
20. Muratov S. TV - შეუწყნარებლობის ევოლუცია. მ., 2001 წ.
21. ჟურნალისტის შემოქმედებითი საქმიანობის საფუძვლები / რედ. ს.გ. კორკონოენსკო. SPb., 2000 წ.
22. Ott W. კითხვა + პასუხი = ინტერვიუ. მ., 1991 წ.
23. ჟურნალისტების პროფესიული ეთიკა // დოკუმენტები და საცნობარო მასალები. მ., 1999. ტომი 1.
24. ეროვნული შეუწყნარებლობის ფსიქოლოგია. მინსკი, 1998 წ.
25. რეგიონული გაზეთის რედაქტორის სამუშაო წიგნი. მ., 1988 წ.
26. რადიო ჟურნალისტიკა. მ., 2000 წ.
27. Resnyanskaya L. ორმხრივი კომუნიკაცია: საზოგადოებრივი დიალოგის ორგანიზების მეთოდები. მ., 2001 წ.
28. Rubinstein S. ფსიქოლოგიის განვითარების პრინციპები და გზები. მ., 1959 წ.
29. Rubinstein S. ზოგადი ფსიქოლოგიის საფუძვლები. SPb., 2000 წ.
30. Randall D. უნივერსალური ჟურნალისტი. მ., 1996 წ.
31. სატელევიზიო ჟურნალისტიკა. მ., 2002 წ.
32. საბჭოთა პერიოდული გამოცემების თეორია და პრაქტიკა. მ., 1980 წ.
33. ტეპლიუკი V. ჟურნალისტური შემოქმედების ეთიკა. მ., 1980 წ.
34. Tertynniy A. პერიოდული გამოცემების ჟანრები. მ., 2000 წ.
35. ტერტიჩნი ა. საგამომიებო ჟურნალისტიკა. მ., 2002 წ.
36. Fichtelius E. ჟურნალისტიკის ათი მცნება. სტოკჰოლმი, 1999 წ.
37. სკოპოროვი ნ. როგორ უნდა მივიღოთ ინტერვიუ ფსიქოლოგიურად სწორად: მეთოდური რეკომენდაციები. მ., 1990 წ.

38. შოსტაკ მ. მომხსენებელი: პროფესიონალიზმი და ეთიკა. მ., 1999 წ.
39. Shumilina T. იქნებ გვითხრათ ... მ., 1976.
40. Shumilina T. ჟურნალისტიკაში ინფორმაციის შეგროვების მეთოდები. მ., 1983 წ.
41. Killenberg C., Anderson R. Story- ს წინ. ინტერვიუ და კომუნიკაციის უნარები ჟურნალისტებისთვის. წმ. მარტინის პრესა, 1989 წ.
42. Metzler K. შემოქმედებითი ინტერვიუ: მწერლის სახელმძღვანელო ინფორმაციის შეგროვებისთვის კითხვების დასმით. მე -2 გამოცემა N.J., 1989 წ.

შინაარსის ცხრილამდე